

Primii gânditori greci în creațiile lor, în dovezile antichității și în lumina celor mai recente cercetări.

Revizuire istorică și critică și traducere de fragmente, material doxografic și biografic

Alexandra Manovelsnago,

Sub profesorul asistent al Universitatii Ldisap.

PARTEA A DOUA.

(perioada eleatiana).

K A 3 A N

EDIȚIA LIBRĂRIEI M. A. GOLUBEV. 19 15.

Biblioteca „Runivepe”

Biblioteca „Runiverse”

Cuprins

Pagină

Cuvânt înainte.....V-X

17. Amenus. 1

18. Parmenide 1-49

19. Zenop 50-87

20. Meliss..... 87-109

21. Empedocles 109-242

O II E P A T K I.

Wanderers LinePrinted: Trebuie citit:

4 1 gol de jos

59 23 super lent lent lent

64 14 mai jos Brocharau Broliar, Noel

66 7 uniformitate mai mică putere egală

67 14 și 15

118 11 de sus, cea, adică starea de „singur”, adică.

131 4 jos Diogene XIII Diogene VIII

186, nota de subsol 2 3

Biblioteca „Runivers”

Prefață.

A doua parte a Presocraticii apare mai târziu decât se credea inițial. Materialul prelucrat pentru tipărire a fost pierdut de traducător, pe

care în ziua istorică de 19 iulie 1914 l-a găsit la Berlin. A trebuit să fac toată munca a doua oară, dar, în același timp, nu a fost posibilă restabilirea cărții în integralitatea ei inițială (din cauza imposibilității utilizării unor studii din cauza absenței lor în bibliotecile din Rusia). Din fericire, s-a păstrat o traducere nefinalizată a materialului referitor la Zenon și Melissa, care a fost făcută de mine împreună cu K. I. Sotonin. În ceea ce privește traducerea mea pierdută a fragmentelor lui Empedocles, cititorul va fi mai mult decât răsplătit cu o citare paralelă în locul traducerilor sale ale Prof. E. L. Radlova și alții - adaugă. G. I. Yakubanis. Excelenta traducere de către prof. E. L. Radlova, în ciuda faptului. ceea ce s-a făcut în urmă cu 25 de ani, chiar înainte de apariția ediției critice a lui G. Diels, în multe privințe nu și-a pierdut semnificația până astăzi. G. I. Yakubanis consideră deja traducerea textelor lui Diels drept bază pentru traducere, iar traducerea sa se remarcă prin cea mai mare minuțiozitate de execuție și chibzuință în raport cu materialul studiat (traducerea poetică se distinge adesea prin artă). Cu toate acestea, în înțelegerea noastră a filozofiei lui Empedocle (și a anumitor părți din poemul său) suntem mai aproape de prof. E. L. Radlov, întrucât și G. I. Yakubanis idealizează gânditorul agrigentin, în contrast cu atitudinea sobră și mai critică față de el a prof. E. L. Radlova. Având în vedere munca extrem de lentă a tipografiei, traducerea poetică a lui G. I. Yakubanis va fi plasată în partea a treia a lui Dosokratikov.

A. Makovelsky.

lor. Mihailovka

provincia Simbirsk. si judetul

1 iulie 1915

Biblioteca „Runivers”

VI

Dintre cele mai noi lucrări despre filosofia eleaticii, pe lângă cele menționate în „Introducerea” la prima parte a „Presocraticii”, merită atenție următoarele lucrări:

V. Bandera. Der Idealismos des Parmenides 1910. Sanders încearcă să demonstreze că Parmenide este un idealist. Ființa lui Parmenide este absolut ideală („durchaus ideell”, p. 70), nu este nicidecum o masă spațial-materială; această esență inteligibilă este complet lipsită de senzuală! doar existența unui singur Bora (ființa lui este Dumnezeu). Dacă Parmenide compară ființa cu o minge, atunci nu face acest lucru pentru a-i atribui o anumită formă. Compararea cu o minge indică doar perfecțiunea ființei (este asemănător cu modul în care Fichte compară I cu un cerc) Conceptul a spațiului gol este încă necunoscut lui Parmenide, apare pentru prima dată la Melissus, care, identificând vidul cu inexistența, neagă co. Pentru prima dată la Parmenide apare o doctrină importantă în istoria gândirii științifice că nimic nu poate apărea din nimic. (ex nihilo nil). „Opinii” Parmenide se ceartă cu Heraclit și adepții săi (în special cu pseudo-Hipocrate, a cărui operă de vieto a fost scrisă, după Sanders, înainte de poemul lui

Parmenide; se poate arăta o legătură strânsă între ele). Doctrina formării lumii, propusă de „Opinia” lui Heraclit, este apaximapro-heraclitiană; Parmenide nu-și dă deloc propriul sistem cosmologic, ci doar unește '!, Art. și Patina. Arătând că Parmenide cheamă . adevărul lumină, vede S. „!, Iată influența lui Parmenide asupra doctrinei creștine atât a adevărului, cât și a luminii. Totuși, compararea adevărului cu lumina este prea simplă, se sugerează de la sine și nu este nevoie să o ridicăm la Parmenide. .

N. Slonimsky. Heraclit und Parmenides 1912. Studiul este realizat din punctul de vedere al Școlii din Marburg. În centrul oricărei filosofii presocratice stă, potrivit autorului, sistemul eleatic, care depășește orice altceva din această perioadă, atât prin semnificația conținutului său, cât și prin influența sa asupra dezvoltării ulterioare a gândirii filosofice. Sistemul lui Parmenide a luat naștere din Heraclit, ca o opoziție cu acele poziții ale acestuia din urmă, care în consecințele lor „au dus la distrugerea completă a posibilității cunoașterii. Meritul lui Heraclit constă în faptul că a supus conceptul de lucru unei critici anihilante și a fost primul care a ajuns la conceptul de regularitate universală. Gânditorii milesieni căutau substanța materială a universului; deja în această formulare a problemei era jumătate din răspuns; Heraclit atacă și o astfel de formulare a problemei. Criticându-i pe milesieni, el întreabă: „Există vreo bază pentru a izola o substanță de celelalte? Toate substanțele trec una în alta, toate sunt egale. Prin urmare,

Biblioteca „Runivers”

VII

nicio substanță nu trebuie considerată o substanță-pene. Trecând reciproc unul în altul, toate lucrurile sunt distruse; ergo, nu există lucruri, există doar devenire (ființă). Rămâne să cunoaștem doar relația dintre lucrurile trecătoare.” Și aici filosofia lui Heraclit dezvăluie o singură lege universală care domină întotdeauna totul. Cu toate acestea, în filosofia lui Heraclit, a fost pusă o contradicție internă. și dominația zakop-ului sunt două momente din filosofia lui Heraclit, care sunt de fapt incompatibile. Analiza filozofiei lui Heraclit a fost punctul de plecare pentru Parmenide. Acesta din urmă vede că devenirea, excluzând toată ființa, distruge prin aceasta propria ființă și, în același timp, distruge posibilitatea cunoașterii. niya. Această consecință provoacă la Parmenide o atitudine negativă față de întregul sistem al lui Heraclit. arată ideea deducției transcendente: obiect obiectiv sursă - în gândire, gândirea generează ființa. Parmenide descoperă pentru prima dată funcția de bază a cunoașterii: în sistemul său, pentru prima dată, gândirea se deschide în sine și dobândește stăpânirea supremă asupra naturii. Parmenide, nu Heraclit, este adevăratul părinte al doctrinei Logosului (deși abia dacă folosește acest termen). În ceea ce privește a doua parte a poemului lui Parmenide, ea nu are nicio semnificație pozitivă, este doar un rezumat al tuturor fizicii anterioare înainte de Parmenide, făcută pentru a se disocia de ea. Totuși, conceptul de a fi în Parmenide este dual și contradictoriu. În prima înțelegere, mai pură, a fi în Parmenide este totalitatea tuturor definițiilor mentale și, în consecință, creația pură a gândirii; în al doilea sens este ceva vizual, perceptiv, un continuum plen. Prima înțelegere a ființei face

din Parmenide strămoșul idealismului, dar din cauza celei de-a doua înțelegeri, el pare să fie aproape un materialist. În acest fel, ființa primește o imagine vizuală ca materie continuă, indivizibilă, iar neființa devine spațiu gol. „Astfel, gândul puternic al lui Parmenide se potolește, transformându-se într-un motiv sărac de viziune” (p. 51). Democrit se alătură celei de-a doua înțelegeri a ființei, aprofundându-o; Platon dezvoltă în continuare prima înțelegere, adică de neconceput (sau mai bine zis, așa cum spune Platon). , deoarece gândirea lor este nemișcată), atunci ființa lor este nemișcată. Doctrina lor despre imobilitatea ființei își are rădăcina în conceptul lor de gândire, conținut.

Biblioteca „Runivers”

VIII

care nu poate fi decât în mod imuabil. Pentru progrese suplimentare, a fost necesar să se aprofundeze conceptul de gândire, deoarece principala amăgire a eleaticilor era conceptul lor de a gândi ca ceva înghețat, nemișcat. Democrit și Platon caută un nou concept de gândire. Democrit ridică întrebarea, din ce momente de gândire se obține natura emergentă, din ce factori este compusă ființa naturii. El învinge în această chestiune pe Parmenide și construiește știința naturală rațională. Dar Democrit pierde din vedere a doua problemă, mai profundă, a fost Parmenide. Legat de asta - problema relației dintre ființa gândirii și ființa lucrurilor. Aceasta este întrebarea posibilității cunoașterii, iar aici învingătorul este Parmenide. Urmează un al doilea pas, o întrebare specială: obiectul (natura) participă la legile gândirii? Parmenide rezolvă greșit această a doua întrebare (privind mișcarea și întreaga natură). el însuși a dat un răspuns negativ la această întrebare).

S. A. Bogomolov. Argumentele lui Zenon din Eleaskago în lumina doctrinei infinitului actual (retipărire din „Revista Ministerului Educației Naționale” pentru 1915). Un articol excelent, bazat pe o largă cunoaștere a literaturii filozofice, își propune să elucideze problema din un punct de vedere matematic. Autoarea dă următoarea evaluare a argumentelor lui Zenon: „De-a lungul secolelor, oamenii de știință au respins aceste paradoxuri enervante decât au încercat să le rezolve, iar Hegel a avut toate motivele să spună că dialectica materiei a lui Zenon nu a fost respinsă la astăzi. Lipp „în timpurile moderne, doctrina știrilor agregate, dezvoltată de G. Kantor, a clarificat până la urmă conceptele controversate de continuum și infinit și a dat cheia înțelegerii argumentelor de mai sus; în același timp, a arătat ce gânditor profund și pătrunzător a fost filosoful antic*’... își dezvăluie punctul de vedere în felul următor: „Colecțiile sau clasele pot fi precizate în două feluri: după volum și după conținut. Prima metodă constă într-o listare directă a tuturor membrilor clasei, a doua - în indicarea unei trăsături comune lor ... Două mulțimi sunt numite echivalente dacă este posibil să se stabilească o relație unu-la-unu între elementele lor, astfel încât fiecare element al unui set să corespundă unui și doar unui element al celuilalt... Un set face parte din altul dacă vreun element al bisericii face parte din al doilea, iar acesta din urmă conține elemente care nu aparțin primului „Autorul dovedește în continuare că există mulțimi care sunt echivalente cu una dintre ele

părți; acest n este o colecție real-infinită. O clasă infinită reală nu poate fi specificată în termeni de volum (pentru că ar fi finită dacă ar fi posibilă enumerarea tuturor membrilor ei). Existența agregatelor actual-infinită a fost dovedită, autorul subliniază în continuare modul în care argumentele lui Zenon sunt rezolvate în lumina doctrinei actualului „el-finiteness”. Pe parcurs, el clarifică legătura strânsă dintre antinomiile matematice ale lui Kant și aporii lui Zenon, alăturându-se lui Hegel în evaluarea acestei învățăături a lui Kant („Antinomiile lui Kant nu merg mai departe decât ceea ce Zeno a făcut deja în acest domeniu”) și (Klinger. Kants). Antinomiien und Zeuons Beweise gegen die Bewegung in Archiv f. Gesch. il Phil.. Bd. 19. Cu excepția afirmațiilor evident false ale lui Zenon (cum ar fi „o totalitate bine definită trebuie să fie finită”), argumentul lui Zenon împotriva pluralității este decis din punct de vedere al doctrinei despre infinitul actual datorită introducerii unui nou concept de continuum („o cantitate extinsă cu divizibilitate infinită. Este compusă din elemente indivizibile separate”). că acea „mișcare ia naștere din poziții separate, destul de definite; „din care predicatul este o schimbare continuă de loc” (autorul pleacă de la teoria „statică” a mișcării: „în mișcare, spune el, vedem doar stabilirea unei corespondențe continue cunoscute între punctele din timp și punctele din spațiu. . În ceea ce privește „etapa”, atunci „cu o înțelegere conține o eroare clară, cu alta se luptă cu o afirmație clar eronată”. La prima înțelegere, eroarea de argumentare în aplicarea diferitelor metode în măsurarea distanței parcurse; în a doua înțelegere (Tapieri) „Zeno se luptă în esență cu asumarea în grămada spațială și temporală de nuums a elementelor imediat următoare datei. Deci această presupunere din punct de vedere modern este complet eronată, întrucât cu mult înainte ca conceptul de continuum să fie analizat pe deplin, i s-a atribuit deja proprietatea că fiecare două elemente ale sale au elemente, astfel încât nu se poate vorbi de un element. urmărind imposibil de dat”. Rezolvarea „dihotomieii” în posibilitatea existenței unei serii care nu are primul termen. Conceptul de act al wii-colecției infinite dovedește legitimitatea serii care au începuturi („absența primului membru în măsură, numită serie deschisă, ar conține o contradicție doar în cazul unui număr finit de membri).). Dacă „dihotomia” se bazează pe particularitățile akiva.iyi·'-rânduri nesfârșite, din cauza cărora brazii pot să nu aibă /o//· un membru, atunci în „Achile” apare posibila absență a ultimului membru. nervii avionului. Astfel, „contradicțiile pe care Zeno le-a văzut în conceptul de mișcare sunt în întregime reduse la infinitele sale agregate, inerente exclusiv acestora. din.inchie

din agregatele finitului”. Astfel, toate paradoxurile lui Zenon sunt complet rezolvate cu ajutorul doctrinei infinitului actual. La prezentarea celei de-a doua forme a „săgeții” (vezi paginile 02 și 82), autorul a implicat două lucrări care nu am avut ocazia să folosim (1

Junan, Les arguments de Zenon d'Elée contre le mouvement 1884 și Jlamclin, Hnr un point du troisième argument de Zenon contre le mouvement in L'année philosophique, 1.17). În prezentarea argumentului „etapelor”, autorul este mai degrabă înclinat să se alăture Tannery („Zeno” a luat serii discrete de mase individuale, în timp ce dacă nu ar fi vrut să se refere la tranziția de la o poziție la imediat următoare, ar putea pur și simplu să ia trei continuu). corpuri de aceeași lungime, infatisand-le, papr .. sub forma a trei segmente egale”).

Adăugiri.

La nota de subsol 4, pagina 17: Plutarh consideră planeta Venus ca fiind locul de reședință al zeiței (pe baza faptului că această zeiță este mama lui Pros Afrodita.

Până la p. 60: G. Noel stabilește următoarea legătură între „dihotomie” și „Achile”. „Dihotomia” a dovedit că mișcarea ar putea începe. Mai rămâne o posibilitate: mișcarea este universală și veșnică. Pentru a depăși acest punct de vedere se propune „Achile”. Semnificația sa: dacă toate corpurile sunt în mișcare, atunci toată mișcarea este relativă și trebuie să existe doar viteză relativă; dar această din urmă noțiune este contradictorie.

Biblioteca „Runivers”

17. Amin.

Pioagoreets Aminius, profesorul lui Parmenide, vezi mai jos Diogenes IX 21 (p. 20).

18. Parmenide.

Parmenide cel Mare'), „o minune a profunzimii” 2), „un profet al adevărului făcut din fier” s), fondatorul uneia dintre cele mai influente școli filozofice ale antichității, era din orașul Elsie (în Marea Grecia).). Toată antichitatea l-a onorat foarte mult ca mare gânditor și ca exemplu de viață înalt morală („Imaginea lui Parmenide despre jazz” a devenit un proverb). În ceea ce privește timpul vieții sale, avem două mărturii contradictorii. Apolodor și Diogene Laertius. atribuiți-l Olimpiadei a 69-a (aproximativ 500). dialogurile (Theaetetus 183e, Parmenide 127b, Sofist 217c; vezi A 5) vorbesc despre întâlnirea tânărului Socrate cu Parmenide, în vârstă de 65 de ani. Această întâlnire ar fi trebuit să aibă loc. în jurul anului 450 și, prin urmare, nașterea lui Parmenide ar trebui să cadă în 515. , acme pentru 475, data lui Apolodor este acceptată de E. Zeller, F. Iberweg, G. Arnim, J. Magaffi, P. Deissen și alții, Platon este urmat de V. Windelband, P. Tanieri, J. Burnet și Prince. S. Trubetskoy În esență, Apolodor și Platon tratează cronologia la fel de arbitrar: Apollodor din cauza metodei inexacte de stabilire a datelor pe care le-a adoptat, Platon din cauza subordonării. de material istoric în scopuri artistice. Cu toate acestea, credem că în acest caz data lui Apolodor este mai aproape de adevăr: în rest, perioada deja uimitor de scurtă în care gândirea greacă și-a făcut evoluția de la Parmenide la Socrate,

>) Acesta este ceea ce Platon numește Parmenide (Soph. 237 A, vezi B 7).

*) Potrivit lui A. Galich. II Platon îl numește un gânditor de „profunzime cu adevărat extraordinară” * * (Theaet. 183 B, vezi A 5).

·) După expresia <1>p. Nietzsche, care îl opune lui Parmenide ca logician („de fier”) gânditorului intuitiv Heraclit („de foc”).

Presocratic, c. II. j

Biblioteca „Runivers”

– 2 –

reduc cu o treime întreagă 9 Din împrejurările vieții lui Parmenide știm doar că provine dintr-o familie bogată și nobilă., la început a luat parte la viața publică a patriei sale, pentru care a întocmit legi, dar mai târziu, sub influența lui Amphiaraus, s-a dedicat în întregime filozofiei.

Parmenide și-a expus viziunea asupra lumii într-o poezie didactică: „Despre natură”, care constă dintr-o introducere și două părți profund diferite ca conținut: „Adevărul”, sau doctrina ființei, și „Opinia”, sau doctrina aparentului. lume. Introducerea este o descriere artistică călătoriei către zeiță, în numele căreia sunt expuse toate învățăturile date în poem * 2 3). ă introducerea imaginilor poetice "). În prima parte a poemului, zeița sfătuiește a nu avea încredere în simțuri și în chemările la calea gândirii logice. Și într-adevăr, dovezile date mai jos sunt realizate după metoda deducției stricte. Poate că acestea sunt cele mai timpurii din istoria gândirii, cu excepția cunoștințelor matematice, exemple de deducții Cel puțin, Sound 4) spune că înainte de Parmenide, filozofii și-au exprimat opiniile „fără dovezi logice”. Metoda filozofică a lui Parmenide este foarte originală. Constă în următoarele: Parmenide pune întrebarea care sunt premisele de bază ale tuturor viziunilor asupra lumii imaginabile și constată că toate tipurile de viziuni asupra lumii se bazează pe una dintre următoarele trei premise: 1) există doar ființă, nu există neființă; 2) nu numai ființa, ci și neființa există; 3) ființa și neființa sunt identice. În plus, Parmenide explorează fiecare dintre aceste premise. Propunerea principală a adevăratei viziuni asupra lumii: „există, nu există inexistență” este dovedită prin derivarea din conceptul de existență a semnelor concepute în ea: identitate, imuabilitate, atemporalitate, unitate inseparabilă și completitudine în sine. Cu toate acestea, gândul primului dialectician este deseori incapabil să realizeze și să realizeze pe deplin aspirațiile lor și ea eșuează.

') S. Karsten și <I>. Soții Rio încearcă să împacă dovezile lui Diogene și Platon. Echivalând apogeul filosofului cu timpul faimei sale, ei nu întâmpină nicio dificultate în a presupune că Parmenide se bucura de faimă deja la vârsta de 19-20 de ani. Pontonul Parmenide ar fi putut să-l fi întâlnit pe tânărul Socrate la bătrânețe. ·

') O. Gilbert (Die δαίμων des Parmenides, Archiv f. Gesch. d. Philos. XX, 1907) dovedește, contrar părerii obișnuite, că Parmenide nu

vorbește despre o experiență în domeniul luminii, ci despre o călătorie. spre lumea interlopă.

3) K. Joel. D. Ursprung d. Na tur philosophie ans d. Geiste d. Mystik, .1902, p. 34. Tot A Croiset (Histoire de la littérature grecque II ed., 1898. t. II. p. 620) spune că Parmenide filosofează „avec toute son âme”.

♦) Citat. y Simplitate, vezi A 28.

“) Mier. J. Burnet. Filosofia greacă timpurie, ed. II. 1908, p. 205,

Biblioteca „Runivers”

– 3 –

• execută cu strictețe acele definiții, pe care opa le dezvoltă a). Identitatea și imuabilitatea ființei implică absența în Parmelides a ființei oricărui fel de diversitate calitativă și cantitativă (ființa este complet omogenă; nu mai poate fi ființă într-un loc, mai puțin în altul), precum și negarea mișcării în fiind. Atemporalitatea ființei se exprimă în negarea trecutului și a viitorului și se află în cea mai strânsă legătură cu identitatea și imobilitatea sa absolută. Toate acestea exclud complet din conceptul de a fi orice gând de apariție și anihilare. Aici, de altfel, trebuie remarcat că în lanțul dovezilor care clarifică conceptul de ființă, cel mai abil realizat din punct de vedere logic este, în opinia noastră, dovada absurdității asumării existenței nașterea și moartea (cf. începutul B 8), care se termină cu următorul vers expresiv: ^ Astfel, nașterea s-a stins și moartea a dispărut fără urmă” (B 8, 21) 3 4). Dezvăluind unitatea inseparabilă a ființei, Parmenide afirmă „continuitatea ei (ființa se corelează direct cu ființa; nu există nimic care să blocheze accesul la ființă pentru a fi), recunoaște ființa ca fiind indivizibilă, indecompusă, impenetrabilă (ființa este completitate absolută) și neagă orice pluralitate. de părți din el. În fine, completitatea ființei în sine (perfecțiunea ei) ne spune că este autosuficientă: totul este în ea și nimic în afara ei 3); din această perfecțiune a ființei se trage forma ei sferică *) și, în sfârșit, unicitatea ei (împreună cu ființa nu există altă ființă) 5 b). Totuși, dacă, pe de o parte, nu se poate nega marelui Eleian îndrăzneala îndrăzneată a gândirii, care nu se oprește la cele mai paradoxale consecințe, atunci,

d) Discrepanța dintre afirmațiile autentice ale lui Parmenide și tendințele sale este indicată de 1 laurină. Les origines logiques de la doctrine de Parménide (Revue Philosophique, t. XV, 1883, p. 533 urm.). Vezi și H. Diels. Pannenedes Lehergedicht, p. 56.

a) Cursul argumentației în dovedirea imposibilității apariției și distrugerii este studiat de M. IL Mandes (Oleates 1911, p. 120 și urm.). poate apărea dintr-o altă ființă; la fel nu se arată că nu există dispariție. M. Mandes a remarcat că nu era nevoie ca Parmenide să dea astfel de mărturii. În loc de dovezi private, el pune întreaga întrebare pe o bază de principii. Principalele sale prevederi generale sunt următoarele: Orice afirmație care permite existența inexistenței este adevărată. Apariția este o tranziție de la inexistență la ființă, distrugerea este o tranziție de la ființă la inexistență. Prin urmare,

nimic nu ia naștere, nimic nu piere. Numai cu prezența conceptului de inexistență sunt posibile conceptele de prezent, trecut și viitor.

8) Este autoexistent, independent de orice.

4) Ideea anticilor despre minge, vezi Dosocratic. partea I, p. 92. Că Parmenide pune forma sferică în legătură cu perfecțiunea, concluzionăm

din comparația B 8, 42 în continuare. cu mărturia lui Aristotel phys. D 6. 207 a 9 (vezi A 27).

b) Unicitatea și limitarea ființei dovedesc imposibilitatea mișcării pentru ființă ca întreg.

1*

Biblioteca „Runivers”

- 4 -

pe de altă parte, este necesar să remarcăm imperfecțiunea determinată istoric a puterii sale de abstractizare. Ființa este concepută de Parmenide!., ca o masă sferică de materie care zace nemișcată. A. atemporalitatea ființei se reduce la formula: ființa este întotdeauna un scop pentru ml. dar în întregime este prezent în prezent. Este imposibil să nu vedem că în această reprezentare toate acele semne pe care gândirea lui Parmenide le dezvăluie în conceptul de ființă nu sunt realizate în toată puritatea (Parmenide însuși, desigur, observă această discrepanță). În loc să excludă toate proprietățile temporale și spațiale ale ființei, Parmenide se oprește la jumătate: el vorbește despre a fi la timpul prezent și atribuie a fi o formă spațială a piar. Deja Platon (Sofist 244 e) a notat că într-un astfel de caz ființa lui Parmenide nu este o unitate perfectă, ci are un mijloc și un sfârșit. Împreună cu asta, desigur, nu se dovedește a fi absolut omogen, identic și indivizibil.

Revenind la alte două premise („căile erorii”), Parmenide le respinge subliniind imposibilitatea contradicției în gândire. Când spunem: „neființa există” sau „ființa și neființa sunt identice”, atunci noi întreg sensul conceptului de inexistență constă în faptul că este mî este o bătaie. De aceea, inexistența nu poate fi concepută sau exprimată, întrucât, realizând-o în gând sau într-un cuvânt, ne înlocuim ilegal și imperceptibil pentru noi înșine. inexistența la Parmenide este, după expresia plină de spirit a lui M. Mandes, „un concept auxiliar!, unul dintre acele simboluri matematice care sunt introduse doar pentru demonstrație”. Cu toate acestea, conceptul de inexistență în Parmenide servește nu numai ca pârgie de argumentare, ci are și o anumită semnificație pozitivă. Și anume, așa cum conceptul de ființă pentru el coincide cu masa materială (piarom dens impenetrabil), tot așa identifică conceptul de inexistență cu spațiul gol *).

>) Parmenide face apel la axioma logică (Fiz. simplă 117, 2, ex. B 6) are un sens mai degrabă metafizic decât logic (pp. KJ, 18, 175, 190). M. Troitsky (Textbook of Logic, Book P, pp. 85, 92, 95) găsește la Parmenide primele urme ale doctrinei axiomelor logicii, și anume, în

formula lui Parmenide: „Ce este, adică” vede el. o indicație a începutului identității ; calea către eroare este „ceea ce este, ce nu este” (?). L. Remke spune: „Parmenide cunoaște deja legea contradicției, ca principiu de bază al investigației gândirii”.

d) GW Fr. Hegel (Vorlesungen über d. Gesch. d. Phll., I Bd. 1838, p. 294= erke, XHI Bd.): „Nimic, când este gândit sau rostit, nu se preface, în sanom faptă, în nimic. Spunem ceva, gândim ceva, dacă vrem să gândim sau să nu spunem nimic.

‘) Dauriac (op. cit., p. 533) identifică inexistența lui Parmenide nu numai cu vidul, ci și cu infinitul și consideră că pentru Parmenide conceptul de infinit* este contradictoriu.

Biblioteca „Runivers”

- 5 -

Întrucât Parmenide neagă existența spațiului gol, și consideră a fi extinsă, atunci are dreptate P. Tapnerp, numind ființa lui Parmenide materie carteziană * *). Negarea spațiului gol îi servește lui J’ Parmenpda ca o nouă confirmare a imobilității ființei, a imposibilității mișcării.

Deja acum putem vedea cât de puternic este elementul istoric în poemul lui Parmepid. G. Diels 2) crede că în Parmenpda se poate vedea cea mai veche istorie a filosofiei, dar are în vedere partea a doua a poemului, pe care o înțelege ca pe o încercare a învățăturilor predecesorilor lui Parmenpda. Totuși, după cum vedem, mai degrabă în prima parte, se oferă o evaluare generală a filosofiei pre-eleatice în direcțiile sale principale. Parmenide critică filozofia milesiană, se pare, în persoana lui Anaximenes, finalist al acesteia. Cel puțin, el atacă teoria rarefării și condensării materiei primare, introdusă de Anaximenes (vezi B 2). Filosofia milesiană, din punctul de vedere al lui Parmepis, este un monism inconsecvent: dacă i se dezvăluie premisele, se va dovedi a fi dualism deghizat. În mod clar dualistă este viziunea asupra lumii peagoreană. Astfel, Parmenide combină viziunile milesiană și pitagoreică asupra lumii într-o singură formulă: nu numai ființa, ci și non-ființa există; singura diferență dintre ele este că hagoreanismul acceptă și dezvoltă în mod conștient această presuposiție, care, într-o formă latentă și nedezvoltată, stă la baza filozofiei milesienilor. O altă doctrină infirmată de Parmenide, doctrina identității ființei și a neființei, este o condiție prealabilă conștientă pentru viziunea asupra lumii a lui Heraclit și a adeptilor săi. În esență, heraclitismul se află în aceeași relație cu pitagorismul ca și pieagoreismul cu filozofia milesiană. El dezvăluie, clarifică și dezvoltă ceea ce stă inconștient la baza filozofiei pitagoreice. Doctrina existenței inexistenței se sprijină pe o premisă ascunsă a identității ființei și a inexistenței. Așa este schema istorică și filosofică a lui Parmenide: filozofia milesiană (monismul bazat pe o premisă dualistă), pielagoreismul (doctrina ființei a inexistenței) și heraclitismul (doctrina identității ființei și a inexistenței) sunt trei. etape, dintre care fiecare ulterioară este, parcă, conștiința de sine și unghiul bleniem anterior . Ultimul cuvânt din toată această dezvoltare este filozofia lui Heraclit și a adeptilor săi. Parmenide îi atacă cu

furie, numindu-i oameni „cu două capete”, „un trib cu capul gol care are o cale de întoarcere în toate”.

l) I. Remke spune că ființa lui Parmenide este lumea spațiului pur; spațiul pentru el este „complet”.

*) H. Diels. *deber die altesten Philosophenschulen d. Griechen* (Philosoph. Aufsätze, Ed. Zeller gewidmet, 1887, p. 252 urm.). Vezi și *ero Parmenides Lehrgedicht* 1897, p. 63.

*) Pentru legătura strânsă dintre cea mai veche cosmologie pitagoreică și învățăturile lui Anaximene, vezi *Presocratici*, Partea I, p. 64.

Biblioteca „Runivers”

– 6 –

Așadar, vedem că în prima parte a poemului său Parmenide, ca și Aristotel în prima carte a *Metafizicii*, evaluează din punctul de vedere al categoriilor sale toate învățăturile anterioare despre ființă.

Foarte important pentru înțelegerea ființei lui Parmenide este versetul „Gândirea și ființa sunt una și aceeași” (B 5), care rezumă teoria ontologică a cunoașterii a lui Parmenide în contrast cu teoria sa empirică a cunoașterii, dată în partea a doua a poemul (B 1(i)). Deja în antichitate (de exemplu, Platon și Aristotel, vezi c. 7) au fost înclinați să înțeleagă această zicală în sensul: singurul conținut posibil al gândirii este ființa pură. În care arată că o deducere strictă a conceptului de ființă pură trebuie să dea rezultate diferite față de cele pe care le găsim în istoricul Parmenide: conceptul de ființă pură, ca atare, exclude doar trecutul și viitorul, mișcarea, multiplicitatea, divizibilitatea, orice calitativ și cantitativ. diferență, dar în egală măsură identitate, pace, toată temporalitatea și spațialitatea și chiar unitatea și indivizibilitatea. Ființa pură este complet de neînțeles și inexprimabil. Într-un cuvânt, Platon dezvăluie că întemeierea lui Parmenide; „nu există altceva decât ființa însăși”, dacă se realizează cu strictete, nu duce la monism și singularism * *), așa cum credea Parmenide, ci la nihilism (nici măcar nu se poate spune despre ființa pură că este una, întrucât conceptul de unitate este altceva în comparație cu conceptul de ființă / Platon demonstrează că gândirea nu poate avea ca conținut un concept (fie că este conceptul de ființă, fie că este vorba de unitate sau oricare altul), că gândirea face întotdeauna o tranziție de la un concept la altul și acea ne-ființă trebuie recunoscută într-o anumită privință existentă.

Parmenideul istoric nu coincide însă cu Parmenide „corectat” cu care argumentează Platon: ființa sa, deși datorită imperfecțiunii dezvoltării dialectice a gândirii, este mai bogată în conținut. De fapt, ființa lui Parmenide nu este doar înzestrată cu o serie întreagă de semne inteligibile (ca identitate, unitate etc.), dar este chiar spațială și materială. De aceea, învățătura lui Parmenide despre identitatea gândirii și a ființei cuprinde!, în sine o serie întreagă de propoziții: 1.) ființa este conținutul obiectiv al gândirii, nu ar fi împreună cu acea ființă, 8) realitatea adevărată corespunde semnificației logice, 4) doar ceea ce este gândit există, 5) subiectul

și obiectul gândirii coincid. (gândirea se cunoaște în sine în esență),
6) gândirea este extinsă spațial

h Despre sensul termenului „singularism” si. Kulyie. Introducere în
filosofia fluviului. l. Struve p. 144. h > g

*) Parmenide numește adevărul „îngropare rotunjită” (B 1, 29) pentru
că, după învățătură, gândul este rotund. ''

Biblioteca „Runivers”

7

și material-substanțial, 7) următoarele patru afirmații sunt identice:
ființa există, gândirea există, ființa este gândită, gândirea se
gândește pe sine.

Aici pare oportun să ne oprim asupra întrebării dacă Parmenide poate fi
numit primul idealist sau, împreună cu J. Burnet, este mai corect să-l
considerăm părintele materialismului. Hegel *), Brandps, Ritter,
Schwegler, E. Dyurpng, Natorp 2), Kinkel, P. Deissen și alții îl
recunosc pe Parmenide ca un idealist pur, atribuind toate expresiile
lui Parmenide care sunt incomode pentru înțelegerea lor explicației
figurativității. a limbajului său poetic. Beumker, Zeller. Diels, A.
Dering, Gilbert (ca să nu mai vorbim de alții) nu găsesc la Parmenide
imaterialitatea ființei. Și după John Burnet, tot materialismul depinde
de punctul de vedere al lui Parmenide asupra realității (în special,
atomii lui Democrit au tocmai ființa lui Parmenide). Având în vedere
caracterul concret al viziunii asupra lumii a lui Parmenide, J. Burnet
cere ca, vorbind despre învățăturile lui Parmenide, să fie evitat
termenul „ființă” și, în schimb, să fie folosită expresia descriptivă
„ceea ce există”.

În rezolvarea acestei probleme controversate, suntem plasați într-o
poziție dificilă de a aduce învățăturile gânditorului antic în
categorii filosofice moderne, care sunt departe de a fi stabilite,
fluctuante în funcție de apartenența la una sau alta școală filozofică.
De fapt, între timp, în calitate de reprezentanți ai școlii de la
Marburg, materialismul științific în persoana lui Democrit este
atribuit direcției idealiste, înțelegând atomii lui Democrit ca o
figură geometrică înzestrată cu impenetrabilitate, greutate și mișcare,
văzând în toate proprietățile amintite ale atomii nu calități senzuale,
ci creații ale minții, pentru alți istorici ai filosofiei (de exemplu,
pentru Zeller), simpla spațialitate a ființei este suficientă pentru a
excluce orice gânditor din rândurile idealiştilor. Pe de altă parte,
unii consideră materialismul deja o viziune primitivă asupra lumii,
alții admit că punctul de vedere materialist asupra lumii a fost
descoperit pentru prima dată de Leucip și Democrit, J. Burnet îl vede
pe fondatorul materialismului în Parmenide și îl consideră adepti ai
lui Empedocle, Anaxagoras. , Leucip si Democrit ita, a Dering s cu
munca

x) GW Fr. Hegel (cit. cit., pp. 296-297) spune că sistemul lui
Parmenide este începutul filozofiei în sensul propriu: aici se ajunge
pentru prima dată la tărâmul idealului.

3) M. Mandes simpatizează cu viziunea lui Natorp, potrivit căreia existentul lui Parmenide este „o existență care se află dincolo de toate relațiile de spațiu și timp *”, iar împreună cu el găsește la Parmenide doar o comparație a ființei cu o minge. Mai mult, M. Mandes (p. 151 c.s.) oferă o nouă dovadă în favoarea acestei propoziții. Lumea „opinieii” din Parmenide este PR și, prin urmare, acest lucru nu este adevărat. Se poate obiecta la aceasta: Lumea* „opinieii* este limitată, rezultă de aici că adevărata ființă nu este limitată? Pentru relația dintre adevărata ființă și lumea opiniei, vezi mai jos.

Biblioteca „Runivers”

- 8 -

aruncă pe un singur materialist în antichitate 1 spion. Fara indoiala. că în fiecare dintre cazurile de mai sus, se înțelege o înțelegere specială a materialismului. Sarcina noastră aici este să luăm în considerare modul în care acest sau altul istoric al filosofiei înțelege categoriile de idealism și materialism. Credem că denumirea de materialism merită cel mai mult un astfel de sistem filozofic, care ia drept principiu fundamental al întregii materie moartă existentă, care este esențială pentru toată viața organică și mentală, un sistem în care viața este considerată ca ceva nesemnificativ, secundar. și derivată. La fel de idealist vom numi un astfel de sistem în care totul este redus la gândire și derivat din acesta. Subsumând viziunea asupra lumii a lui Parmenide în aceste categorii, descoperim aici singurul caz de acest gen în care idealismul extrem coincide cu materialismul extrem. De fapt, substanța sa este lipsită de viață (dar are chiar mișcare) și nu este înzestrată cu nicio proprietate mentală (este identică cu gândirea, gândirea nu este proprietatea sa). Pe de altă parte, Parmenide reduce totul la un gând care este înstrăinat atât de subiectul individual, cât și de alte aspecte ale vieții spirituale (mai ales de principiul irațional); aceste trăsături sunt cele mai caracteristice idealismului. Ultimul cuvânt al învățăturii lui Parmenide este identificarea absolută a gândirii și materiei; vom intra în sistemul strict monist de gândire al lui Parmenide doar dacă ne lămurim nouă înșine că pentru el gândirea și materia nu sunt două laturi sau două manifestări ale aceluiași lucru, nu o singură esență privită din două puncte de vedere diferite, ci sunt absolut identice ').

Poziția metafizică a tuturor gânditorilor înainte de Parmenide poate fi caracterizată ca hilozoism. Deripig 2) notează în mod corect că Parmenide este primul care rupe cu acest punct de vedere. Cum o face? Negarea vieții, a mișcării și a diversității calitative în materie, îndepărtarea din sfera spiritului a tuturor lucrurilor, cu excepția gândirii logice, a cărei sferă, de altfel, se limitează la un singur concept de ființă și, în cele din urmă, , identificarea absolută pe care o face între materia pură și gândirea fără subiect b. Mingea materiei pure, pe de o parte, și conceptul de ființă pură, pe de altă parte, unite prin semnul egalității, asta este tot ce rămâne în rezultat.

În prima parte a poemului, Parmenide te invită să renunți complet la experiența senzorială. „Nu vă rostogoli fără țintă cu ochii, nu

■ *) H. Diels (Pannides Lehrgedicht 1897, p. 64-65): „...die zu t rnnde liegende voretelinngen des Parmeuides, dass Denken und Sein nicht bloss Correlate, sondorn ztisaiinnenfallende Begrifte sind*.

. .Gesch . d . gi-ieck Phibsophie, I Bd., 1908, p.

Biblioteca „P)τ HBεpΓ”

- 9

scutura i-vă urechile, în care se aude (numai) zgomot,  i nu vorbi (lege) cu limba, ci cu mintea examinează dovada pe care am spus-o”, spune ze ta (B 1, 3 -37). Pseudo- Plutarh (vezi A 22) relatează că Parmenide „expulz  senzațiile din tărâmul adevărului. Mărturiile lui Aristotel sunt contradictorii: vorbind despre eleatici în general, apoi le repro eaz  că „au lăsat senzația fără atenție  i au neglijat-o complet. Deci, cum ar trebui rațiunea. urmează „.  i consideră o asemenea atitudine fa  de fapte” asemănătoare cu nebunia” (de gen. et coir. A 8, 32 a 13, vezi A 26), apoi susține că ei au recunoscut ca fiind doar lumea sensibilă (metapli. G 5). . 1 1 a 1), apoi, în cele din urmă, spune că Parmenide a distins cunoașterea „după ra iune” de opinia „după senzație” (metapli. A  . 98C b 18, vezi A 24). celălalt dă o evaluare a rezultatelor. a realizat din propriul punct de vedere.  n mod similar, T. Gomperz d) spune: „Parmenide, aparent, credea sincer că a reu it să alunge din conceptul său despre lume tot ceea ce este generat de percep iile sim urilor  i, în adevăr, nu-i putem repro a faptul că a fost greșit în această relație  i, la fel ca P. Kant, a trecut cu vederea originea senzuală a reprezentărilor spațiale. „T, Gompertz găsește în forma sferică a ființei lui Parmenide relația cu bolta cerului, A. Wen - la forma celui pământ. Totuși, în opinia noastră, forma ființei lui Parmenide ar trebui mai degrabă pusă în legătură cu ideea anticilor despre minge ca fiind cel mai perfect, corp autosuficient, purt nd propria sa defini ie în sine.

Rezolvă inițial problema relației dintre empiric-senzual-dezul  i idealist-intelectual în sistemul lui Parmenide K. Boymker 2). Metoda lui Parmenide este complet idealistă (P. pretutinden  apelează la specula ia logică), după obiectul specula iei sale, ființa nu este idealistă (lumea g ndurilor), ci spațială  i corporală. Parmenide este complet străin de premisa de bază a  n elegerii idealiste: distinc ia dintre lumea inteligibilă  i cea sensibilă, ca două obiecte complet diferite. Pentru Parmenide, obiectul specula iei este identic cu obiectul percepției senzoriale, dar nu toate defini iile pe care percepția senzorială le găsește în acest obiect sunt păstrate prin gândire (nu toate aceste defini ii sunt recunoscute prin gândire ca adevărate); de asemenea, adevărata natură de a fi găsită în gândire nu este pe deplin disponibilă percepției senzoriale. Ființa lui Parmenide nu este tărâmul gândirii care se află deasupra întregii lumi, ci este chiar lumea

*) G nditorii greci, vol. pp.  3B-451 v. π

*) S. Baumker. Die EinheiCSB. ParteivzhmyibYaidaLimiep,  n Jahrb. f. PhiloL, Bd. 183.

Biblioteca „Runivers”

întregul, pentru că acesta din urmă este înțeles prin gândire. Parmenide nu accepta încă niciun tărâm transcendentăl împreună cu lumea percepută senzual. Fiecare dintre aceste afirmații ale lui Hoimner, luată separat, este corectă, dar întregul său concept de filozofie parmepeană este complet eronat datorită faptului că nu a ținut cont de monismul care stă la baza întregului șir de gândire parmenidian, care exclude orice posibilitate de dualism al existenței și apariției cu adevărat. respingând orice raport de ființă la pluralitatea fenomenelor. Ca urmare a acestui fapt, filosofia lui Parmenda, așa cum a fost expusă de Bäumker, se reduce, cel puțin parțial, la simpla afirmație că există o singură lume, care este nemișcată, ca întreg, în timp ce părțile ei separate sunt în mișcare. Absolut de neînțeles este venerarea lui Platon și a altora înaintea unei filosofii atât de plate.

A doua parte a poeziei are ca sarcină explicarea fenomenelor lumii sensibile. Autorul însuși privește învățătura prezentată aici, de parcă nu corespunde adevărului, nu vede în ajutor decât o .. ipoteză de lucru⁴. „Avem”, spune M. Mandes (p. 109 din c.s.), un caz ciudat, poate singurul de acest fel. Unul și același gânditor construiește două sisteme, excluzându-se unul pe altul, dintre care unul este fals, celălalt este adevărat - singurul, poate, caz în care un gânditor puternic creează un întreg complex și armonios, plin de observații profunde și gânduri originale, pline. a nu încă care și-au pierdut sensul și au descoperit sistemul – toate acestea doar pentru a le declara false⁴.

Potrivit lui M. Mandes, „Opinia⁴ lui Parmenide este pentru autorul celor mai bune teorii false ale sale. Să încercăm să găsim o explicație pentru această ghicitoare („caz ciudat⁴”). Ceea împotriva căruia Parmenide s-a răzvrătit cu putere în prima parte a poemului este introdus de el și, parcă, într-o oarecare măsură reabilitat în a doua. Autorul însuși se dovedește astfel a fi un gânditor „despre două capete”⁴; rezultă că el* „are cale de întoarcere”⁴. Așa le apare acelor istorici care nu văd nicio legătură între cele două părți ale filosofiei lui Parmenide (A. Schwegler) sau cred că a doua parte arată șovăiala filosofului în învățătura sa (I. Gomperz). Pe de altă parte, tonul pasional cu care cade Parmenide în prima parte a poemului său pe fundamentele învățăturilor celei de-a doua părți i-a determinat pe unii istorici (9. Zeller, G. Diels) să accepte că partea a doua expune falsul. ipotezele adversarilor. Deci, 9. Zeller]) spune că scopul celei de-a doua părți a poeziei este „prezentarea părerilor altora, și nu a propriilor opinii”, deși opiniile altora sunt prezentate într-o formă mai dezvoltată și îmbunătățită în comparație cu cea autentică istoric. învățăturile. Ca și Platon, Parmenide arată ce învățătură ar da dacă *

ü E. Zéller II p. 581-584.

Biblioteca ''Runivers''

- unsprezece -

Aș lua punctul de vedere al adversarilor mei. Potrivit lui G. Diels. Parmenide, în partea a doua a poemului său, oferă o trecere în revistă

critică a opiniilor gânditorilor anteriori ("doxografia"), oferă un rezumat al întregii istorii a filosofiei dinaintea sa. El reduce toate sistemele anterioare la o opoziție opusă și își dovedește incompatibilitate cu legile gândirii. Parmenide a văzut eroarea întregii fizice înaintea lui în realizarea dualistă a gândirii asupra unității, în incapacitatea de a evita antinomiile și a considerat filozofia lui Heraclit expresia cea mai frapantă și completă a întregii tendințe științifice. , deoarece în ea contradicția a fost ridicată la un principiu... Nietzsche, care distinge două perioade în dezvoltarea filozofică a lui Parmenide: perioada lui Anaximandru, al cărei monument este a doua parte a poemului, și perioada formării propriei sale sistem independent (ca adept al lui Aminius), pe care l-a abandonat ulterior, înțelege poemul ca renunțarea lui Parmenide la opiniile sale anterioare, care sunt expuse în partea a doua, după ce se arată toată inconsecvența lor. Într-adevăr, a doua parte a poemului lui Parmenide este, conform definiției corecte a cărții. S. Trubetskoy, „o revizuire pioagoreană timpurie a sistemului lui Anaximandru” și poate fi explicat cel mai bine ca o expunere a credo-ului original al lui Parmenide. A se vedea în ea o simplă „caricatură” a învățăturilor filozofice anterioare, precum parodiile lui Xenofan, este împiedicat. prin minuțiozitatea cu care explică fenomenele lumii sensibile dintr-un singur punct de vedere strict trasat și, cu atât mai mult, împrejurarea că învățăturile propuse aici reprezintă progresul real al cunoașterii științifice în diverse privințe (spre deosebire de învățăturile cosmologice ale Xenophanes, care nu au o semnificație serioasă). Așadar, a doua parte a poemului conține sistemul pitagoreic dezvoltat de Aminius și Parmenide (așa cum vom vedea, acesta reflecta ștampila gândirii originale a lui Parmenide). Ulterior, ajuns la o nouă viziune asupra lumii, Parmenide își păstrează vechea învățătură ca o „ipoteză de lucru”, deoarece ontologia sa nu numai că nu oferă o cheie pentru explicarea lumii sensibile, dar refuză direct această sarcină, argumentând că nu poate exista un adevărat. cunoașterea. Cunoașterea adevărată nu cunoaște decât ființa adevărată, lumea sensibilă pur și simplu nu există pentru ea. Apariția falsă, arătată prin sentimente înșelătoare, nu poate fi explicată decât printr-o doctrină falsă („opinie”), care postulează existența unui inexistent. X). Astfel vedem între primul și

După cum spune pe bună dreptate A. Patin (Parmenides im Kampfe gegen Heraklit. 1899, p. 500 urm.), „Opinia* are propria sa lume specială, propria ei zonă specială împreună cu „Adevărul*”. Lumea ei este o iluzie universală și necesară.

Biblioteca „Runivers”

- 12 -

părțile secunde ale poemului au o legătură strânsă (se completează), oo-explicată prin absența oricărei legături între oikogamp ph și p. (Este diferit. Ființa nu este esența care stă la baza lumii sensibile aparente, învață Parmenide, esența acestei apariții este mai degrabă neființa (început irațional); prin urmare, nu există tranziție, de la ființă la aparență și de la ontologie la cosmologie. .

Cunoaștem în literatura istorică o singură încercare de a stabili o legătură între ființă și aparență în viziunea asupra lumii a lui

Parmenide. Aparține lui Medicus]), ceea ce demonstrează că fizica. Parmenide este un mit care poate fi comparat cu mpoampul lui Platon. Parmenide știe că există întrebări la care doar un poet poate răspunde, așa este întrebarea despre esența lumii aparente. Toate imaginile folosite de Parmenide în partea a doua a poemului său au doar un sens simbolic. Nici zeita care stăpânește lumea, nici lumina sau întunericul, acționând ca elemente, nu există de fapt. Care este conținutul aceluia mit care este fizica lui Parmenide? Enigma relației unuia cu cei mulți, sau a ființei cu aparențe, este, conform acestui mit, ghicitoarea singurătății, a actului sexual și a nașterii. Apariția fiecărui lucru este o naștere și trebuie înțeleasă prin analogie cu nașterea oamenilor. Persoana care iubește simte că el însuși nu este un întreg complet, ci doar o parte a unui întreg cu adevărat, deoarece are nevoie să fie completat. În actul sexual, este reprezentată unitatea originară. Relațiile sexuale sunt un astfel de proces în lumea aparenței, a cărui analiză poate oferi o explicație a conexiunii dintre existentul cu adevărat și pur și simplu aparent: aici o persoană este mai aproape de esența ființei inseparabile decât oricând în orice alt moment, aici experimentează exaltarea de sine, desăvârșirea incompletității sale. În actul sexual, oamenii se ridică din jumătatea existenței lor asemănătoare umbrei, devin una și, pentru prima dată, ating existența adevărată. Dorința sexuală este o dorință pasională pentru existența adevărată. Parmenide se află la începutul acelei serii de filozofi care, ca ultim răspuns la ultima întrebare metafizică, spun cuvântul: „dragoste” (Platon, Aristotel, Plotin, Spinoza, Fichte, Schelling). a așezat într-o formă latentă inconștientă o astfel de gândire: perfecțiunea ființei necesită ca ființa să fie conștientă de perfecțiunea ei, iar acolo unde există cunoaștere a ceva perfect, există și iubire. Unitatea lor dă naștere unui nou al treilea principiu: Dragostea și din Iubire ia naștere lumea fenomenelor.

‘) F. Medicus. Zur physik d. Pannenides (Philosophische Abhaudluugen f. Max Heinze. 1906, p. 337 fol.).

Biblioteca „Runivers”

- 13 -

Așa înțelege Medicus fizica lui Parmenide. Nu se poate nega că el vede unele aspecte ale doctrinei lui Parmenide, care de obicei nu sunt observate, totuși, le acordă o semnificație excesivă, necorespunzătoare rolului lor real în sistemul lui Parmenide. Într-adevăr, elementul erotic este foarte puternic în poemul lui Parmenide, așa cum a subliniat Ioel mai devreme *), și el înțelege apariția lumii (precum și fiecare lucru din ea) prin analogie cu nașterea. Este de remarcat faptul că, în fizica lui Parmenide, zeita iubirii stăpânește lumea, că înaintea tuturor zeilor ea a creat Erosul și, în sfârșit, că acesta din urmă este singura ființă masculină (cu excepția poetului însuși) din poemul lui Parmenide, înfățișând o călătorie la zeita adevărului, însoțită de fecioarele soarelui (chiar și ei îl duc la ea αἱ ἰπποι, adică iepe). Totuși, pentru a vedea semnificația metafizică în actul sexual și în dragoste puntea de la lumea senzuală la adevărata ființă, ePho înseamnă a platoniza Parmenide. A deduce iubirea din întrepătrunderea gândirii și a ființei înseamnă a pune și învățături ulterioare în poemul lui Parmenide.

Să trecem la conținutul învățăturilor fizice date în partea a doua a poemului lui Parmenide. Două elemente materiale (Parmenide le numește „forme”) și o forță activă specială (zeița iubirii) sunt acceptate aici ca cele mai înalte principii. Astfel, Parmenide este primul care a separat cauza în mișcare de cauza materială și, în acest sens, fizica sa este deja de mare importanță pentru dezvoltarea ulterioară a gândirii filosofice. Principiile materiale ale lui Parmenide sunt „lumina” (sau focul) și „noaptea” (sau întunericul). Aristotel și doxografii identifică „lumina” lui Parmenide cu un principiu de foc, subtil, cald și ușor și îi atribuie rolul unei cauze efective; Ei identifică „noaptea” lui Parmenide cu pământul, începutul unui dens, rece și nemișcat, și îi conferă rolul unei cauze materiale. Înțelegerea peripatetică a „luminii” lui Parmenide ca principiu activ, și nu a „noptii” ca materie pasivă, trebuie respinsă având în vedere faptul că Parmenide introduce un principiu creator special, zeița iubirii. Este mai acceptabil să comparăm principiile materiale ale fizicii lui Parmenide cu „limita” pitagoreică și fără limite, deși Parmenide nu permite infinitul în lumea „opinie”. Între timp, întrucât P. Tapner crede că la Parmenide lumina corespunde infinitului, noaptea la limită (în aceasta vede discrepanța dintre Parmenide și Ppoagoras), J. Burnet consideră că lumina lui Parmenide ar trebui identificată cu limita. a Pyoagoreenilor (cu focul lui Hippasus) în patul său cu ei nelimitat și vede în fizica lui Parmenide prima formă brută a doctrinei pioagoreene de mai târziu a limitei și nelimitării. În legătură cu acest litigiu, se pune întrebarea dacă elementele fizice corespund

*) K. Yoei, op. cit., p. 64-65.

Bibliotecile „Runivepe”

14 -

Parmenpda la conceptele sale ontologice despre ființă și lipsă de experiență. >) întrebarea este investigată de V. Ovchinnikov '), care, vorbind împreună cu P. Tanierp împotriva lui Aristotel, Brapdps, Ritter, Zeller și Prince. S. Trubetskoy, contestă paralelismul elementelor fizice cu entitățile optologice din Parmenide. „Parmenide a vrut doar să înfățișeze contrastul dintre două lumi, înțelese diferit de om, și totuși în poemul său ei vor să vadă și reflectarea uneia dintre aceste lumi în cealaltă **, spune el. 2 *) Ne permitem să nu suntem de acord cu autorul respectat, întrucât credem că asumarea existenței neființei împreună cu ființa nu servește deloc ca „reflecție” a ceea ce există cu adevărat în lumea aparentă și nu încalcă câtuși de puțin contrastul dintre Mai degrabă, dimpotrivă; cel puțin, așa cum încearcă să demonstreze însuși Parmenide în prima parte a poemului său, cu o părere diferită a lui V. Ovchinnikov, care spune: „Parcă doi oameni lucrau la două părți ale o poezie: metodele de studiu ale eleienilor noștri sunt atât de diferite aici: abstracte în ontologie și empirice în fizică și învățătura epistemologică **.') Mai degrabă are dreptate părintele Nietzsche care constată că înclinația lui Parmenda către metoda abstract-logică a fost și reflectat în fizica sa, și anume, s-a reflectat în reducerea tuturor la contrariile luminii și întunericului, acesta din urmă fiind negația celui dintâi. Lumea empirică are proprietăți pozitive: proprietăți luminoase, calde, de foc, subtile, masculine („existență**) și proprietăți negative, care sunt doar absența celor pozitive („inexistență**).

Deci, credem că Aristotel are dreptate când spune că există lumină. Parmenide corespunde ființei sale, noaptea neființei. Desigur, asta nu înseamnă că între aceste concepte este pus un semn de egalitate. Inexistența nu poate fi exprimată în niciun fel, dar ființa este înțeleasă doar prin gândire și nu poate fi reprezentată într-o imagine senzuală. Elementele fizice sunt doar „ființă și neființă imaginară**”. Prin urmare, M. Mandes merge prea departe atunci când, pe baza corespondenței indicate, îi atribuie lui Parmenide părerea „focul este ceva, pământul este nimic”, lumina este baza lumii**, și astfel face fizica lui Parmend monistică. . 4)

Este de remarcat faptul că în plan fizic ființa se reflectă sub forma focului eteric, inexistența sub forma pământului dens. Recunoscând inexistența (spațiul gol) ca inimaginabilă și inexprimabilă, Parmenide introduce în fizica sa ca substitut al inexistenței începutul.

*) „Despre filosofia naturală a lui Parmenide” (în XAPITES către Prof. E. A. Bobrov).

*) XAPITES p. 27.

‘) Ibid p. 36.

4) O serie de concluzii ciudate pe care M. Mandes le trage dintr-o asemenea îmbinare a doctrinei adevărului a lui Parmenide cu „opinia *, vezi” Zleata * pp. 162-166. Paralelismul nu dă încă dreptul de a trece dintr-o zonă în alta.

Biblioteca „Runivers”

posomorât, rece, inert, precum i se părea pământul. Recunoașterea a două principii materiale, Parmenide îl urmează pe Xenofan cu singura diferență că, în timp ce cosmologia lui Xenofan a recunoscut pământul și apa ca elemente, fizica lui Parmenide acceptă pământul și focul ca elemente.

Fizica lui Parmenide învață că lumea este una (spre deosebire de doctrinele ioniene și ptagoreene ale pluralității lumilor) și imobilă (Tanery, Miglio și Boimker cred că negația eleatică a mișcării însemna doar lumea în ansamblu). Parmenide consideră că universul constă dintr-o serie de „coroane” concentrice care se rotesc în jurul centrului. Această idee este asemănătoare cu învățăturile lui Anaximandru despre inelele cerești și cu teoria pitagoreică a sferelor. Doctrina coroanelor a lui Parmenide ne este cunoscută dintr-un mic fragment al poemului (B 12) și dintr-un mesaj de doxografie confuz, parțial evident eronat (A 37). Desigur, această învățătură nu poate fi restaurată în așa fel încât să nu provoace îndoieli și dezacorduri. Având în vedere întrebarea deschisă, având în vedere faptul că sursele noastre sunt prea rare pentru a se putea ajunge la o soluție fermă, vom da principalele răspunsuri pentru a caracteriza poziția întrebării. Între timp, la fel ca Ed. Zeller consideră că coroanele lui Parmenide sunt bile, A. Patin le numește segmente ale globului, iar P. Tannery le recunoaște ca cilindri cuibăriți unul în celălalt. G. Diels oferă următoarea reconstituire a acestei doctrine. Coroanele, adică inelele lumii, sunt de două tipuri: 1) inele de foc pur și pământ curat și 2)

inele, care sunt un amestec de foc și pământ. Inelele lumii de primul tip („pure **”) sunt duble: lângă un inel mai larg al unui element, este plasat un inel mai îngust al altui element (această opinie despre coroanele duble a fost exprimată pentru prima dată de Creta). Există doar patru inele lumii de primul tip; două dintre ele înconjoară universul și două formează centrul acestuia. Universul este înconjurat de două coroane: 1) Olimpul extrem, firmamentul de pe pământ, un inel mai larg și 2) focul eteric adiacent acestuia, un inel mai îngust. Centrul universului este format și din două coroane: 1) scoarța terestră, mai mult, un inel larg de chi-! pământ în picioare și 2) interiorul pământului, foc vulcanic, un inel mai îngust. Deci, dintre cele patru coroane pure (inele lumii de primul tip), două periferice și două centrale, două mai late și două mai înguste, două de foc și două de pământ. Între inelele curate periferice și centrale sunt inele de al doilea tip, adică coroane, care sunt un amestec de foc și pământ. Astfel de coroane mixte sunt calea lactee, soarele, luna și planetele. O. Gilbert (op. cit., p. 39 în continuare) restaurează învățăturile lui Parmenide în felul următor: Centrul lumii este format dintr-un pământ sferic, a cărui suprafață inferioară este înconjurată de foc (acesta nu este un înflăcărată „coroană **”, dar regatul interlop al zeiței Dike). Coroana mondială superioară constă dintr-un element subțire, adiacent pământului - dintr-unul dens,

Biblioteca „Runivers”

16 -

coroanele care se află între ele sunt amestecate. Nici în interiorul globului, nici în jurul lui o coroană de foc (învățați din vizavi 1 . Diels, și F. Zusemple).

Doctrina coroanelor duble curate este acceptată împreună cu art. Dilsom pr. Usempl, ') care în felul următor desenează universul în Parmenide. Există două coroane duble: externă și interioară. Coroana dublă exterioară, care înconjoară universul, constă dintr-o bilă superioară goală întunecată și una deschisă sub ea. Dimpotrivă, coroana dublă interioară, care formează chiar centrul universului, constă dintr-un nucleu întunecat (pământul cu atmosfera sa aerisită) și o minge de foc care îl înconjoară. Între ambele bile goale ușoare (inferioară exterioară și superioară interioară) sunt coroane mixte. Potrivit lui G. Berger * 2), universul din Parmenide este format din două bile: lumea („îmbrățișând11) și cea pământească („automedie * 1) n coroane situate între ele, care nu sunt bile goale, ci inele- curele în formă (celeste). Există două centuri de foc, dintre care una este direct adiacentă globului, cealaltă cu pământul, fuzionând cu zona fierbinte a pământului. Între aceste centuri de foc sunt amestecate coroane (cercuri de planete). A. Dering 3) expune doctrina lui Parmenide despre coroane în felul următor. Universul, format din cinci sfere, este înconjurat de o înveliș dur. Sferele lumii sunt dispuse în această ordine: I) cea mai extremă, situată cel mai aproape de învelișul lumii, sferă de foc pură (eter), 2) sfera soarelui, amestecată cu predominanța focului, C) Calea Lactee, sfera celui mai apropiat și mai uniform amestec al ambelor elemente, π 4) sfera pământului (pământul cu aerul înconjurător), o sferă pură a elementului întunecat, situată în centrul lumii. P. Tannori 4) îi atribuie lui Parmenide următoarea învățătură despre capace. Universul este înconjurat, ca un zid, de o boltă

întunecată densă; întunecat și dens este și miezul (pământul nostru). Coroane, care. Aetius le numește focoase, S. Tapneri le consideră a fi compuse, dar nu. foc pur, dar reprezentând un amestec de două elemente numai art. predominarea focului. Există două astfel de coroane. Unul dintre ele este direct adiacent cu bolta întunecată a universului (aceasta este calea lactee), celălalt înconjoară miezul central al universului (atmosfera, sau cel puțin partea strălucitoare). Între aceste coroane de foc sunt așezate coroane, care reprezintă

*) ir. Susemihl. Zum zweiten Theile ci. Pannenides (Filolog, Bd. 58, II Heft, 1899).

s) H. Berger. Die Zonenlehre d. Pannenides (Berichte tiber d. Verhandl. dk. Siiclis. Gesellsch. d. Wiss. z. Leipzig, 1895), p.

') A. Diering. Das Weltsystem d. Pannenides (Zeitschi . f. Philosophie c. Philo-sophische Kritik, NE, 104 Bd.) și Ein Wort pro domo etc. (ibid., 111 Bd.).

4.) P. Tăbăcărie. La physique de Parmenide (Revue philosophique XVIII, 1884, p. 28j fol.) și II. Tăbăcărie. Primii pași ai păianjenului grec antic, r. p. 1902, p. 224 în continuare.

Biblioteca ''Runivers''

un amestec de două elemente, dar cu o predominanță a întunericului (între ele sunt și complet întunecate). Aceste coroane intermediare corespund (numărate de la pământ) orbitelor lunii, soarelui și celor cinci planete. Alți cercetători sunt înclinați să vadă în doctrina coroanelor nu o teorie cosmologică care descrie structura modernă a universului, ci o secțiune din cosmogonia lui Parmenide. Deci, I. Bule'), consideră că teoria coroanelor trasează poziția inițială a universului, care era o serie de cercuri concentrice: cel mai înalt cerc de foc pur, apoi cercul de aer, apoi cercul de apă, cel mai mijlociu cerc al pământului. În mod similar, A. Patin * 2 *) consideră teoria coroanelor ca fiind o doctrină cosmogonică și o expune astfel: Universul este o minge, coroanele sunt segmentele sale (în mod firesc, segmentele extreme sunt mai înguste decât cele din mijloc, situat aproape de diametru); la polul superior al universului, focul pur; în spatele lui primul amestec cu predominanța focului; în spatele lui se află al doilea amestec, în care focul și noaptea sunt unite în mod egal; apoi al treilea se amestecă cu predominanța nopții și, în cele din urmă, în însăși viziunea universului pământ (disc plat). M. Mandes,* care o raportează și la cosmogonie, restaurează teoria lui Parmenp într-un mod original. Volumul sferei lumii este o înveliș dur (Olimpul extrem), în centrul universului se află sfera pământească. Între aceste două bile se află un rând de coroane (bile goale). Sunt doar două coroane pure: una de foc, cealaltă de noapte; primul este situat sub zidul care înconjoară lumea (bolta în flăcări a cerului), al doilea este în jurul pământului (un strat rece, întunecat, gros, aceasta este regiunea aerului). Cu cât este mai aproape de peretele exterior al universului, cu atât mai multă lumină și căldură; cu cât mai aproape de pământ, cu atât mai mult întuneric și frig. Cercul cel mai înalt și cel mai larg de foc pur este urmat de o serie de cercuri mai înguste (în diametru); acestea sunt coroane amestecate din foc și noapte; sunt urmate de cele mai înguste coroane pline de noapte.

Întrebarea locației zeiței, conducătorul lumii, este, de asemenea, controversată. Zeița iubirii, stăpânind peste tot în lume, Parmenide o plasează în centru; totuși, nu este clar despre ce centru vorbim aici: centrul coroanelor lumii (adică mijlocul coroanelor, opinia lui Teofrast, acceptată de Carsten) sau centrul sferei universale (parerea lui Iamblichus și Simplicia, acceptată de Creta) 4). În acest

') I. l-hihle. Lelirbiich d. Gnschicltre d. Philosophie, I Th., p. 206.

2) A. Patin. Pamenides im Kampfe gegon Heraklir, 18Ü9. erp. 622-025 (vezi desen de la pagina 624).

·) „Eleate 1”, vezi desenul de la pagina 186.

*) Și mai multe dezacorduri rezultă din încercările de a determina mai exact locul unde se află zeița. O. Hilbert o plasează în focul care învăluie suprafața inferioară a pământului, F. Zuvemil - în partea superioară ușoară a coroanei interioare (op crede că întreaga coroană dublă interioară a fost gândită drept centrul mondial), G. l > er-ger pune pe zeita pe sare, ca la izvorul vietii, A. Dering - pa milky

Tsosocratic în. II. 2

Biblioteca „Runivers”

- 18 -

doctrina unei zeițe din centrul universului are o oarecare asemănare cu doctrina Lyoa-Horea a lui Hestip, mama zeilor).

Fizica lui Parmenide reprezintă un progres științific semnificativ în comparație cu învățăturile anterioare. Pe lângă separarea deja menționată a forței active de substanță, găsim aici o creștere a numărului de inele cerești, o schimbare a ordinii lor, o idee mai bună a mișcărilor corpurilor cerești, recunoașterea pământului ca o minge și interiorul său de foc, identificarea stelelor de dimineață și de seară, doctrina că luna strălucește pe lumina împrumută și așa mai departe. P. Tannery găsește la Parmenide teoria unei atmosfere autoluminoase, conform căreia atmosfera noastră de zi strălucește de la sine și se mișcă numai după soare; ea este un inel de foc. Concepții similare despre lumina zilei se găsesc mai târziu la Empedocles și Philolaus. Prin analogie cu zonele astronomice²⁾ Parmenide împarte suprafața pământului în cinci zone climatice, drept urmare partea de pământ alocată unui climat cald (ars și, prin urmare, nelocuită) este prea mare pentru el în comparație cu cea temperată și zonele reci ale pământului. Cu toate acestea, unii îi atribuie lui Pitagora această doctrină a zonelor fizico-geografice.

Fizica lui Parmenide, care descrie apariția universului, spune că prima dintre toate faptele zeiței care a creat lumea a fost nașterea lui Eros. Aparent, a fost descris în continuare modul în care s-au născut ceilalți zei. Teogonia lui Parmenide s-a contopit cu cosmogonia, întrucât a redus imaginile zeilor populari la corpurile și forțele

naturii (vezi A 20), fiind precursorul stoicilor în interpretarea raționalistă a religiei populare.

Doctrina lui Parmenide despre om formează următoarea serie de propoziții. Omul, ca orice lucru din lume, este format din două elemente. Iar sufletul uman este format din foc și pământ. În doctrina despre originea ființelor vii pe pământ, Parmenide este precursorul lui Empedocles (vezi A 51). Embriologia lui Parmenide pune sexul oamenilor, aspectul lor și varietatea caracterelor în dependență de condițiile generației. Femeile, învață Parmenide, spre deosebire de Empedocle, conțin mai multă căldură decât bărbații. Raportul dintre căldură și frig din corpul uman determină, în opinia mea

nom way (de vreme ce aici ambele elemente sunt amestecate în modul cel mai intim și cel mai uniform). Amplasarea zeiței în interiorul pământului (focul central) se sugerează.

>) Aceasta este în armonie cu colorarea generală pitagoreică a fizicii lui Parmenide. Dintre cercetători, doar V. Apelt (Parmenidis et Empedoclis doctrina de mundi structura, 1857) neagă complet elementul pieagoreean din fizica lui Parmenide.

*) H. Berger (cit. cit., p. 106) a dovedit că doctrina zonelor fizico-geografice fondată de Parmenide a luat naștere dintr-un studiu al relației care există între containerele pământești și cele cerești.

Biblioteca „Runivers”

19

nyu Parmenide, modul de gândire al omului. Fizica lui Parmenide consideră senzația și gândirea ca fiind identice. Sentimentele sunt mai perfecte, cu atât mai multă căldură în corp. Teoria senzațiilor a lui Parmenide se bazează pe principiul: asemănător este cunoscut prin asemănător. Și morții se simt. dar, din moment ce nu există căldură în cadavru, mortul simte doar frig și întuneric. Parmenide explică vederea (ca și nuoaropetienii) prin emanația razelor din ochiul uman. În Parmenide găsim și doctrina piagoreică a transmigrării sufletului.

Introducerea poemului lui Parmenide conține împrumuturi din Hesiod, Epimenide și Orfici 1), prima parte a poemului (doctrina ființei) ■ dezvăluie influența lui Xenofan (în conținutul său) ') și influența matematicii pitagoreice (în metoda argumentării), partea a doua (fizicianul a) se bazează pe Anaximandru și cosmologia pitagoreică.

Parmenide a lăsat în urma sa o singură lucrare, poemul didactic „Despre natură”, fragmente din care ne-au ajuns în principal grație citatelor din Simplicius 3. Platon relatează (vezi A 5) că Parmenide și-a expus învățăturile și în formă prozaică „prin mijloace de întrebări” (prezentare dialogică orală).

Evaluarea lui Parmenide ca poet, în antichitate și în timpurile moderne, a fost adesea scăzută (vezi A 15, 16, 17 și 18). Așadar, lui Plutarh îi este greu să clasifice versurile lui Parmenide drept poezie și condamnă tehnica lor. Proclu îl numește întunecat și consideră că vorbirea lui „mai degrabă prozaică decât poetică.” Filon (vezi .11 A

26) constată cu tristețe că Parmenide, ca și Xenofan și Empedocle, nu a fost un poet adevărat. Cicero (vezi 11 A 25) consideră versurile din Parmenide mediocru. Iar G. Diels constată că versurile lui Parmenide sunt adesea aspre ca formă, dar ca conținut reprezintă proza cea mai seacă. O excepție este introducerea poeziei *). Totuși, există o altă evaluare a poeziei lui Parmenide. Astfel, J. Magaffi) spune că în poemul lui Parmenide „uimitoarea strălucire a fanteziei se îmbină cu profunzimea gândirii” și găsește în ea locuri care se disting prin „remarcabile”.

■) Vezi Parmenides Lehrgedicht von H. Diels, 1897, p. 11 urm.

‘) Mai controversată este influența lui Heraclit. În orice caz, este greu de acceptat ideea principală a lucrării lui Patinus (op. cit. p. 534 și urm.) că învățătura lui Parmenide a fost cea mai influențată de Heraclit, pe care Parmenide l-ar cita în mod repetat în mod direct. Parmenide urmează doctrina unității a lui Heraclit, suitsago, respingând diversitatea acesteia.

. *) După G. Diels, aproximativ nouă zecimi din prima parte a poemului („Adevărul”) a supraviețuit și o zecime din a doua („Opiniile”). Poemul lui Parmenide era încă în mâinile lui Simplicius, care, totuși, indică faptul că această lucrare era deja considerată o raritate în vremea lui.

♦) Iar Riaux (cit. cit., p. 24) constată că introducerea poeziei lui Parmenide „n'est times sans châtiment”.

‘) Istoria perioadei clasice a literaturii grecești, vol. I. pp. 113-144 p și (1882). 1

0*

Biblioteca „Runivers”

- 20 -

zborul fanteziei și adevăratul foc poetic.” Și într-adevăr, deși opera lui Parmenide nu poate fi clasată printre capodoperele poeziei, totuși, nu i se poate nega energia și puterea de exprimare și uneori o bogăție de imaginație și adevărată inspirație poetică.

Poezia lui Parmenide a fost tradusă în latină de Vissarion (secolul al XV-lea, doar parțial, în versuri), Vatka și Mullahom, în franceză, lang. Rio și Tannery, în germană. lang. Dilsom și Nestlé, în engleză. lang. Fer-banksom și Burnet, în Rusek. lang. carte. S. N. Trubetskoy (parțial) și G. Tsereteli.

Un eseu special împotriva Parmenidei a fost scris de Aristotel. Deși nu a supraviețuit, totuși, din alte scrieri ale lui Aristotel știm la ce a însemnat critica aristotelică a lui Parmenide. M. Mandes insistă asupra acestei întrebări în detaliu („Eleates” în secțiunea: „În loc de introducere”). Xenocrates este, de asemenea, creditat cu eseu: „Despre învățăturile lui Parmenide”.

Influența ontologiei lui Parmenide asupra dezvoltării ulterioare a gândirii filozofice a fost enormă: cu greu se poate găsi vreun gânditor major care să fi trăit după Parmenide, care să fi fost afectat de această influență într-un fel sau altul. Pe lângă școala eleatică pe care a fondat-o, influența lui Parmenide i-a afectat în special pe Empedocle, Anaxagoras, atomiștii, sofistii, școala megariană, Platon, Aristotel și Plotin. Dintre filozofii timpurilor moderne, se poate aminti pe Herbart, care consideră contradictorii conceptele de schimbare, mișcare și pluralitatea proprietăților lucrurilor (reține totuși pluralitatea esențelor reale simple).

Pentru evaluarea istorică a filozofiei lui Parmenide de către P. Deussen, vezi Presocraticii noștri, Partea I, p. XXXVII.

A. Viața și învățătura.

Viață.

1. Diogenes IX 21 23. (21) Parmenide din Elea, fiul lui Pnrot, a fost elev al lui Xenofan (despre ultimul Teofrast în Abrevieri * spune că a fost elev al lui Anaximandru). Totuși, deși, într-adevăr, a studiat și cu Xenofan, nu a devenit adept. După Sotion, a fost și elev al pioagoreanului.

x.) I. Bidez (Observations sur quelques fragments d'Empédocle et de Parménide, în Archiv f. Gesch. d. Phil., Bd. IX, 1896) găsește critica lui Parmenide în scrierea Empedocia.

*) Riaux, op. somn., p. 103-179.

Biblioteca „Runivers”

- 21

Amipia. fiul lui Diochait]), un soț, deși sărac, dar fosta întruchipare a tuturor perfecțiunilor. Mai degrabă, urmașul său a fost Iarhmenide; provenind dintr-o familie nobilă și bogată, după moartea lui Amp-nius, a zidit în cinstea lui. ca un erou, un sanctuar. (Itaca). Ampniy. iar nu Xenofan, l-a întors pe Parmenide către viața liniștită a unui contemplativ 2). El a fost primul care a anunțat că pământul are forma unei sfere și se odihnește în centru. 11 (în opinia sa) elemente (elemente) sunt două - focul și pământul, iar primul dintre ele joacă un rol creativ, al doilea - rolul materiei.

(22) Oamenii la început 3) au răsărit din soare 4). Este (?) 5) cald și rece (începuturi), din care s-au format toate (lucrurile). Sufletul și mintea (după părerea lui) sunt aceleași, după cum menționează și Veo-phrast, expunând în „Fizica” învățăturile aproape tuturor și vorbește cumva (citată în 7, 20—

11 el însuși își expune filosofia în versuri, ca Hesiod, Xenofan și Empedocle. Ca criteriu (al adevărului), el a recunoscut rațiunea. II senzațiile nu sunt exacte (în opinia sa). Măcar el vorbește (citată în 1, 34-36).

(23) De aceea Timol vorbește despre el:

„Nu urmând părerea mulțimii 6), puternicul, arogantul Parmenide”, care, în adevăr, a eliberat gândirea de înșelăciunea imaginației. „7)

Platon a scris și un dialog despre el: „Parmenide6, în fruntea ultimului: „sau despre idei” Acme a fost la a 69-a Olimpiada (504-501). Și, se pare, a fost primul care a descoperit că stelele serii și dimineții sunt la fel; Favorin relatează acest lucru în a cincea din „Note” sale. Alții atribuie aceasta (descoperire) lui Pieagoras 8). Callimachus spune că scrierile sale nu există. Ei mai spun că el (Parmenide) a emis săpături pentru concetățeni; așa spune Speusippus în lucrarea sa: „Despre filozofi”. II a fost primul care a dat sub formă dialogică un raționament numit „Achile”. Mai era un Parmenide, un orator care a scris despre arta (oratorie).

2. Ovidiu. Parmenide, fiul lui Piret, filozof eleatic, fost elev al lui Xenofan din Colofon, după Teofrast-Anaxia

:) Înainte de clarificarea lui G. Diels (Hermes 36), locul era de obicei înțeles astfel: „a fost elev al pitagoreenilor Aminius și Diokayt*.

*)' Viața liniștită a contemplativului se opune plinei de neliniști ale activității statale.

3) Spre deosebire de etapele ulterioare de dezvoltare. mier. 18 A 61 și 21 A 72-

4) Cf. La 12, 3 următoare. Conform unei alte lecturi: din nămol sau murdărie.

β) Textul este corupt. „Onoa aici nu se poate referi la soare.

·). Aluzie la B 1, 30. 31; 8, 51 etc.

7) miercuri. La 8:52.

mier. Diogenes VLI 14 (18 A 40").

·) To-este Pitagora.

Biblioteca „Runivers”

– 22 –

mandra lui Milet. Urmașii săi au fost Empedocle, filozoful și medicul, și Zenon eleatic. El a scris o fiziologie (cu doctrină, despre natura lucrurilor) în versuri și alte câteva lucrări în proză, pe care Platon le menționează (Sophist 237 A, compară B 7) (Raportat de Seyids împrumutat de la Diogenes, cu excepția sfârșitului).).

3. Diogene II 3 Anaximenes, fiul lui Eurystatus, un Milesian, a fost elevul lui Anaximandru; unii spun că a fost și elev al lui Parmenide.

4. Iamblichus V. Pyth. Î6(i (de la Nicomachus). .Toți cei care fac vreo mențiune despre fizicieni citează de obicei pe Empedocle și

Parmenide Eleatus în primul rând (Iamblichus spune .uno pentru a dovedi influența lui Ditagora asupra culturii Italiei}.

Proclus în Pam. eu p. 619, 4 Deci, în timpul acestei sărbători, precum am spus, au ajuns la Atena Parmenide și Zenon; Parmenide a fost profesor, Zenon a fost elev (al lui); amândoi sunt eleatici și amândoi sunt membri ai ligii pitagoreice, așa cum spune undeva Nicomachus.

Fotografie YY. Cu. 249 (Viața lui Ditagora) p. 439 a 36 Eleates Zenon și Parmenide. Și aparțineau ligii pitagoreice.

5. Platon Theaei. 183 E. Parmenide mi se pare (lui Socrate), că folosește expresiile lui Homer, (către soțul ei) demn de profund respect și, în același timp, de uimire reverentă. Cert este că eu, pe bună dreptate, am avut personal o conversație cu acest soț; Eu (pe vremea aceea eram) foarte tânăr, este un bătrân perfect; și m-a impresionat ca gânditor de o profunzime cu adevărat extraordinară. Sopliist., 217 Prin intermediul întrebărilor, așa cum a folosit cândva (această tehnică) c. Parmenide la prezentarea (sa) frumoaselor învățături în prezența mea; Eram tânăr atunci, pe când el era deja destul de bătrân. Rath. 127 Și astfel, Antifon a spus că Pythodorus *) a povestit cum Zenon și Parmenide au ajuns cândva la marile panathinae. Iar acum Parmenide era deja complet cărunț, un adevărat bătrân, posedă un aspect frumos și arătos și avea, cel mult, vreo 05 ani. Zenon avea pe atunci vreo patruzeci de ani; op (distins) prin creștere mare și aspect plăcut. Și au vorbit despre el de parcă ar fi fost obiectul iubirii lui Parmenide. S-au oprit, a spus (Antifon), la Pythodorus, în afara zidului orașului, în Keramik. Așa că Socrate a venit acolo, și cu el mulți alții, cu intenția de a asculta scrierile lui Zenon. Faptul este că aceștia din urmă au fost aduși apoi de ei, în timp ce Socrate era foarte tânăr la acea vreme. Alături: Athenaeus XI 505 F Și anume, la Parmenide pentru conversații și veniți cu

1) Pivodor - fiul lui Isoyukh, fostul strateg atenian în 4% în 424.

si exilat

Biblioteca „Runiverse**

– 23 –

vârsta îi îngăduie cu greu lui Socrate al lui Platon, ca să nu mai vorbim de cum să rostească sau să asculte astfel de discursuri. Dar ceea ce este cel mai teribil și mai fals dintre toate este să spunem, fără nicio nevoie urgentă, că obiectul iubirii lui Parmend a fost compatriota lui Zenon. Diogenes IX 25 Eleates Zenon. Apolodor in Cronici 1 spune ca este fiul natal al lui Televtagoras, adoptat de Parmeiidomch, (Parmenide este fiul lui Ppre.ta) ... Deci, Zenon a fost elev al lui Parmenide si obiect al iubirii sale.

6. Aristotel McUiph. A. o. 986 b 22 Căci ei spun că Parmenide a fost ucenicul lui (Xenofan: cf. 11 I 30).

7. Alexandru în Metaphys. A 3. 984 b 3 Despre Parmenide și părerea sa și Oeophrast în prima carte „Despre fizicieni** vorbește în felul următor: . Și anume, el dovedește eternitatea universului și (în

același timp) încearcă să explice apariția ființelor, iar judecățile lui despre unul și celălalt (obiect) nu sunt de aceeași ordine și crede că, în adevăr, universul este unul, fără început și sferic; după părerea mulțimii, pentru a explica apariția, el acceptă două principii ale aparentului (lumii): focul și pământul, unul ca materie, celălalt ca cauză efectivă. Plaij simple. 22, 27... Xenofan din Kolofos, profesor al lui Parmenide (il Theophrastus).

8. Fiz. 28, 4 (Theophrast Phys. Opin. fr. 8. I). 483, lí) Leucip, pe de altă parte, este un eleatic sau milesian (căci ambele se spun despre el), s-a alăturat filozofiei lui Parmenide, a mers (în doctrină) să nu fie pe același drum cu Parmenide și Xenofan. , dar, după cum se pare, dimpotrivă. Și anume între faptul că ei considerau universul ca fiind unul, imobil, neînviat și limitat și nu. permis chiar și să caute inexistența, el a presupus atomi (nu o particulă) - un număr infinit de elemente mereu în mișcare.

9. Diogenes VS 55 Theophrast același (Fiz. Op. fr. 3. I). 477) spune că el (Empedocles) a fost un admirator al lui Parmenide și l-a imitat în scrierile sale. Căci și el și-a expus doctrina despre natură în versuri.

10. Simplitatea fizică. 25, 19 Empedocles Agrigentin, un contemporan mai tânăr al lui Anaxagoras, un admirator și student al lui Parmenide și chiar mai mult un pupil al lui Anaxagoras (w Theophrastus; compară A 9).

11. Eusebiu Cron. a) Hieronymus Empedocles și filozofii Parmenide angajați în studiul naturii, s-au bucurat de faimă până în 1561 de la Avraam; armenii. Ol. 81, 1 (456); b) Pe atunci era celebru Democrit de Abdera, un filosof care a studiat natura, la fel ca Empedocle din Agrigento, filozofii Zenon și Parmenide și Hipocrate din Cossus ai armenilor. Ieronim la 1581. din

Biblioteca „Univers”

– 24 –

Avraam (436). m. Clearonic. Henzenian. (Inscr. Sic. et It. n. 12.6, >!) între Xerxes și Războiul Peloponesian: figura este ilizibilă: După aceea, filozoful Socrate, Heraclit din Efes, Anaxagoras, Parmenide și Zenon în anul ...

12. Strabon VI 1 p. 252 După ce a rotunjit un alt golf din apropiere, în care se află orașul; cei care au întemeiat (acest oraș) focienii (l-au numit) Gela, alții (l-au numit) Eleus cu numele unei anumite surse, dar contemporanii noștri o numesc Elea. De acolo au fost PPOagoreenii Parmenide și Zenon. Mi se pare că (acest oraș) a avut săpături bune datorită lor, și chiar mai devreme (cf. A 1). Plutarh adv. Coi. 32 p. 1126 Dar Parmenide și-a adus propria țară în ordine cu cele mai excelente legi, astfel încât autoritățile îi obligau anual pe cetățeni să depună jurământ să rămână credincioși săpăturilor lui Parmenide.

POEZIE (cf. A 1. 2).

13. Diogene I 16 Alții (rămași în urmă) câte o compoziție: Melisse, Parmenide, Anaxagoras.

14. Simplicius de căelo 556, 25, „Despre natură”, atât Melisse, cât și Parmenide și-au intitulat lucrările... Și, bineînțeles, în scrierile în sine au vorbit nu numai despre supranaturale (obiecte), ci și despre cele naturale și, drept urmare, poate, nu au refuzat să le dea un titlu: „Despre natură”.

15. Plutarh Quomoão adul. poet. aud. deb. 2 p. 16 Din Poeziile lui Empedocle și Parmenide, precum și „Despre fiarele sălbatice” de Nicander și „Scrierile adunate” de Theognis, esența compozițiilor care folosesc metrul poetic și grandilocvența stilului pentru a evita proza, împrumutând, parcă, un car din arta poetică (Compară 1 C 1).

16. ---De audiendo 13 p. 4o V. Poate că se poate certa conținutul scrierile lui Arhiloh, poezia lui Parmenide, simplitatea lui Rockyld, vorbăria lui Euripide, neuniformitatea lui Sofocle. mier. 11 A 25 în continuare.

17. Proclu în Tim. I 345, 12 Dielil. Cel puțin, Parmenide, deși este obscur din cauza modului poetic de exprimare, totuși el însuși, dovedind acest lucru, spune

18. ---in Ferma. eu p. 665, 17. Însuși Parmenide în versuri

formă. Deși, desigur, forma însăși poetică l-a obligat să folosească semnificațiile figurate ale numelor, figurilor și căilor, el iubea totuși modul neîmpodobit, sec și clar de prezentare. Aceasta se găsește în asemenea (locuri) (cit. B. 8, 25. 5. 44. 45) și orice altceva de acest fel. Astfel discursul (a lui) pare a fi mai mult prozaic decât poetic.

19. Simplitatea fizică. 36, 25. Din moment ce îl auzim pe Aristotel respingând opiniile foștilor filozofi, și înaintea lui Aristotel, Platon, se pare, face acest lucru înaintea amândoi Parmenide și Xenofan,

Biblioteca „Runivers”

– 25 –

atunci ar trebui să știi că au grijă de ascultătorii superficiali. ei resping ceea ce li se pare (le) absurd în învățăturile predecesorilor lor, în timp ce anticii își exprimau opiniile sub formă de ghicitori.

20. - - - 146 ore 29. Nu fi surprins dacă op spune că o singură ființă este „ca masa unei mingi perfect regulate”. (B 8, 43). Cert este că, datorită modului poetic de exprimare, op recurge și la un fel de imagine popică. Ce contează, de fapt, să o spui sau să o spui așa cum a spus Orfeu: ..ou de argint *? Menander (corectă Genetlia) rhet. 1 2. 2. Relativ la natură (imnuri), pe care Parmenide și Empedocle le-au compus împreună cu adepții lor (cf. 21 A 29). I 6. 2. Sunt și astfel de (imnuri) când, rostind imnul lui Apollo, spunem că el este soarele și vorbim despre soarele naturii, iar despre Hera (zicem) că ea este aer,

p. Zeus (atentă pentru noi) căldură. și anume, astfel de imnuri se referă la studiul naturii. II această metodă este folosită în detaliu de Parmenide și Empedocle....

Cert este că Parmenide și Empedocle dau (sub această formă) interpretări ample, în timp ce Platon face (în astfel de cazuri) mențiuni în cuvintele cele mai scurte.

21. Simplitatea fizică. 144,26.

Iar dacă nimănui n-aș părea meschin, atunci aș adăuga cu drag la aceste note versurile lui Parmenide despre o singură ființă, care, de altfel, nu sunt numeroase; (Aș fi făcut-o) pentru a confirma corectitudinea celor spuse de mine și datorită rarității lucrării lui Parmenide.

Predare (Compară a. i).

Filon în fiz. 65,23 Vit. Se spune că el (Aristotel) a scris o carte specială îndreptată împotriva opiniei lui Parmenide.

22. (Plutarh) Sirom. 5 (Eusebiu R. E. 1 t', 5. D. 580). eleat

Parmenide, un prieten al lui Xsnophops, și-a însușit în același timp opinia acestuia din urmă și a luat în același timp și punctul de vedere opus. Și anume, el declară că, conform adevăratei stări a lucrurilor, universul este etern și imobil. Eu într-adevăr, el spune că ea este.

(op. B 8, 4). Apariția lui ato aparține domeniului ființei, care, după o părere falsă, este în scădere. Iar senzațiile om alunga „în tărâmul adevărului. El spune că dacă ceva este cyjnecTSyen, dincolo de ființă, atunci nu este ființă. Nu există inexistență în univers. În felul acesta, el lasă ființa fără să se ridice. El mai spune că pământul s-a format ca urmare a fluxului de aer dens (de la Teofrast, ca mai jos A 23. 28 în continuare).

23. Hippolyte Bef. 1 11 (D. 564).

(1). Cert este că și Parmenide consideră universul ca fiind unul, etern, nerăsarit și sferic, dar în același timp el însuși, nefiind în

Biblioteca „Runivers”

– 26 –

capabil să renunțe la opinia mulțimii, numește focul și pământul principiile universului, luând pământul ca materie, focul ca cauză activă. El a spus că lumea piere, dar în ce fel (se întâmplă asta), nu a spus.

(2). Același [gânditor] a spus că universul este etern, fără început, sferic și ca {se0ya>}, că nu există loc în el și (că este) nemișcat și limitat.

24. Aristotel metapli. A 5. 986 b 18. Și anume, după cum pare, Parmenide a vorbit despre cel inteligibil etc. b 37 Parmenide, în schimb, pare să vorbească cumva cu mai multă perspicacitate. Și anume,

crezând că, alături de ființă, nu există deloc neființa, crede că prin necesitate ființa este una și nu există altceva... Simțindu-se obligat să gândească cu aparentul (lumea), el crede că, după rațiune, există o , după senzație, sunt multe (lucruri), și din nou ia două cauze și două principii: cald și rece, așa cum le numește (principiilor) foc și pământ. Dintre acestea, caldul (începutul), după părerea lui, corespunde ființei, celălalt (începutul) neexistenței.

D 5. 1010a 1 Au investigat adevărul despre ființe, dar au considerat ca fiind reală doar lumea sensibilă.

25-----de căelo G. 298 b 14. Și anume, unii dintre ei comit

au respins vehement venirea și plecarea. Și într-adevăr, ei spun că nimic din existent nu se ridică și nici nu este distrus, ci (așa) doar ne apare. Deci (învățați), de exemplu, Melisse și Parmenide cu adepții lor. Dacă în alte privințe ei raționează bine, totuși trebuie să admitem că ei raționează nu după natura (lucrurilor). Căci doctrina că unele dintre ființe (lucruri) nu au apărut și sunt în general imobile aparține mai degrabă unei alte cercetări, mai fundamentale decât fizicii, de gen. ei corr. A 8. 325 a 13. Deci, pe baza acestor raționamente, lăsând senzația deoparte și neglijând-o (complet), așa cum se presupune că ar trebui să urmeze rațiunea, unii spun că universul este unul, imobil și nelimitat. Căci granița s-ar limita cu golul. Așa că unii, în acest fel, din motivele indicate, au vorbit despre adevăr. În timp ce (deși) pe baza raționamentului, aceste rezultate par să fie (cu adevărat) *obținute, pare o nebunie să faci astfel de presupuneri despre starea reală a lucrurilor. Philon to this place 157, 37. El le reproșează adepților lui Parmenide părerea lor că nu trebuie să se acorde nicio atenție realității faptice, ci doar consistenței în raționament.

26. Platon Theaei. 181 A. Dacă, totuși, se pare că adepții imobilității universului predau mai corect, atunci să fugim la ei de la cei care, la rândul lor, pun în mișcare chiar imobile (obiecte).

Biblioteca „Runivers”

– 27 –

Sext adv. matematica X 46. Nu există nicio mișcare, învață-i pe adepții lui Parmenide și Melissa, pe care Aristotel (într-unul dintre dialogurile sale cu o aluzie la locul de mai sus al lui Platon) le-a numit „pkamp imobil și nefiresc”¹⁴ (adică, pailers of unnaturalness). ai universului și negatori ai naturii); (i-a numit) imobil din (cuvântul) imobilitate, în mod ironic pentru că începutul mișcării este natura, pe care au respins-o cu afirmația lor că nimic nu se mișcă.

7. Aristotel phys. G 6. 207 a!). Și anume, dăm următoarea definiție întregului: acela în care absolut totul este, ca, de exemplu, o persoană întreagă sau o cutie. Ca fiecare lucru, tot așa este (întregul) în sensul său propriu, adică acel întreg, în afara căruia nu există nimic. Iar ceea ce îi lipsește ceva ce nu este localizat dar nu este un întreg care ar fi suficient pentru asta. Întregul și perfect, sau hotărât unul și același, sau foarte apropiat în natură. Nimic nu este perfect care nu are sfârșit. Sfârșitul este 1, granița. Prin

urmare, trebuie să presupunem că Parmenide a spus mai bine decât Melissa. Și anume, cel din urmă numește infinitul întreg, cel dintâi spune că întregul este limitat, fiind „echidistant de centru” (B 8, 44).

38. Simplicius phys. capac, 11.

Învățăturile lui Parmenide, după cum relatează Alexandru, în felul următor, sunt preluate de la Teofrast în prima carte „Istoria fizicii”* (Phys. oy-7; În Ceea ce este dincolo de ființă, care nu este ființă. expune) după cum urmează. : „Ceea ce este mai presus de a fi-tz nu este ființa, ci ființa se exprimă într-un singur sens.; prin urmare, ființa este una 11. Am scris-o direct în felul acesta”!, altundeva <) aici, I Greu de Spune. În Fizicieni, el scrie următoarele despre Parmenide, din care, poate, se poate deduce cele de mai sus: excluderea liniei exprimate despre fiecare lucru din esența sa, ca (conceptul de) oameni, (se exprimă) despre oameni. . Și dacă dăm un raport separat despre fiecare (concept), atunci se dovedește că conceptul de ființă este în toate (lucrurile) unul și același, la fel ca și conceptul de animal la animale. La fel, dacă toate (lucrurile) existente ar fi frumoase și nu s-ar putea găsi nimic care să nu fie frumos, atunci, este adevărat, ar fi frumos, totuși, frumosul nu ar fi unul, ci mulți, căci ar și (culoare și ocupație și orice altceva). În așa fel, totul va fi, dar (nu va fi) unul, nu unul și același. Pentru altul (lucru) este apa, dar altul. foc. Deci, poate, nu poate fi surprins că Parmenide a fost dus de argumente de neîncredere și nici nu a fost introdus. wa-

Biblioteca „Runivers”

– 28 –

rătăcind cu astfel de (obiecte) care atunci erau încă clare. Căci atunci nimeni nu a vorbit despre multe semnificații (experiențe). dar pentru prima dată Platon a introdus două înțelesuri (ființă) și (categoriile nu erau încă cunoscute:) substanță și accident. Aparent, acest lucru l-a indus în eroare pe Parmenide. (Pозиțiile) indicate nu au fost luate în considerare pe baza raționamentelor și contradicțiilor și (a fost adus la ele) concluzii. Căci nu le-ar accepta. Dacă nu i s-ar părea necesar. *.

29. Aetius! 24, 1 (D. 320) Parmenide și Melisse au negat ascensiunea și căderea cu opinia lor despre imobilitatea universală.

30. Amoniu interpr. R. 133, 16 Busse. Căci, în primul rând, așa cum ne-a învățat Timaeus și așa cum însuși Arpistol se exprimă în doctrina sa despre Dumnezeu înaintea lui Parmenide, nu numai în Platon (p. 137 L), ci și în propriile sale versuri, zeii nu au nici trecut. nici viitorul, dacă nici unul, nici celălalt nu există, (și anume, trecutul) nu mai există, (viitorul) nu există încă, primul s-a schimbat deja, al doilea, prin însăși natura sa, se schimbă; iar acest gen (proprietăți) nu pot în niciun caz să corespundă existenței cu adevărat, care nu permite schimbarea nici măcar în gândire.

31. Aetius 1 7, 26 (D. 303) Parmenide: zeul este nemișcat, finit și are forma unei mingi.

32. ---1 2ö, 3 (D. 321) Parmenide și Democrit: totul există

dupa nevoie. Soarta, însă, providența și creatorul lumii sunt identice.

33. Kliment protr. 5: 64. Eleani Yarmenide au introdus focul și pământul ca zei.

34. Plutarh aâv. Colot. 13 p. 1114 D. El (Parmenide) nu neagă nici una, nici cealaltă natură (adică nici lumea inteligibilă, nici cea aparentă), ci, dându-le fiecăreia dintre ele cuvenitele, reduce inteligibilul (începutul) la ideea de un singur existent, dându-i un nume ființă, deoarece este etern și indestructibil, iar numele unuia se datorează faptului că este asemănător cu sine și străin de diferență; senzuala (lumea), el reduce la mișcare dezordonată. Criteriul privitor la inteligibil (lume), care se află invariabil în aceeași poziție, poate fi văzut (în versetul următor):): „Părerile muritorilor, în care nu există adevăr de încredere”, (B I, 30) datorate la faptul că se ocupă de lucruri care permit diverse schimbări, suferințe și diferențe.

Plvys simple. 39:10 Deci el numește această doctrină conjecturală și înșelătoare, nu doar ca falsă, ci ca

!J Theodoret adaugă „și o zeitate¹⁴, poate din Aetia P7, 1 (cf. A 37).

Biblioteca „Runivers”

– 29 –

abaterea de la adevărul inteligibil pentru a arăta și a părea senzual (lume).

Acolo r. ZYA, 1~>. Dintre cei care consideră că principiile sunt limitate, unii, ca Parmenide în doctrina referitoare la opinie, acceptă două principii: focul și pământul, sau mai degrabă lumina și întunericul.

.55. Aristotel de gen. et cor d. B 3. 330 b 13. Tă. care recunosc direct două principii, precum Parmenide, focul și pământul, consideră intermediare (corpuri), precum, de exemplu, aerul și apa, un amestec al acestora. B 336 a 3. Și anume, întrucât, după afirmația lor, ceea ce este cald prin natura sa se descompune, în timp ce frigul se unește, fiecare dintre restul (lucruri) îl are pe prima ca cauză creatoare, pe a doua ca pe una materială, căci acest motiv, spun ei, din ei și prin ei se naște și se distruge totul. Cicero As. II, 37, 118 Parmenide (acceptă) focul ca principiu în mișcare și pământul ca material aranjat de el (din Theophrastus Phys. opiu., epe. 18 A 2'•7).

36. Aetius II 1, 3 (D. 337) Parmenide, Melissa... o singură pace.

4, 11 (D. 333) Xenofan, Parmenide, Melissa: pacea bezpachaleii eternă și indestructibilă.

37-----II 7, 1 (D. 33 și; cf. 18 B13) Parmenide: Ven. existent.

tsey, răducindu-se unul în jurul celuilalt, (direct) unul lângă celălalt. Una (coroana) este dintr-un subțire (.element), cealaltă

dintr-unul dens, iar între ele sunt altele (coronite), amestecate din lumină și întuneric. Toate sunt înconjurate de un firmament ca un zid, iar sub el este o coroană de foc. Și chiar în centrul tuturor (coroanelor) este un firmament, iar sub el este și o (coroană) de foc. Cea mai mijlocie dintre coroanele mixte este pentru toți (restul) începutul și cauza mișcării și apariției, iar el îl numește zeița-conducător, care deține (universul) prin înțelepciune pură (ținând cheile, ea. și. textul de corectat conform B 1, 14), Adevăr și necesitate (// s. .70; lu. ti/. Aerul este o descărcare a pământului, transformată în abur din cauza comprimării prea puternice a acestuia. Soarele și cercul lăptos (cf. /> II, 31 de orificii, din care iese foc. Lupa este un amestec de două (substanțe) aer și foc. Mai presus de toate se află împrejurimile (totul);> de exemplu sub el este acel foc (masă) pe care noi o numim cer, iar sub ea se află deja ceea ce înconjoară pământul.

Cicero de nat. deor. 1 13, 38. Căci, ca și pentru Parmenide, găsim la el) un fel de invenție: el compune asemănarea unei coroane (îl numește coroană, '), încercuind cerul, ardend continuu cereale, din lumină și cheamă. el dumnezeu. În el este imposibil să ne asumăm nici o imagine divină, nici o minte. Și multe lucruri ciudate de același fel (zice), de vreme ce face Război, Ceartă, Patimă (B 13) și alte lucruri de același fel care sunt nimicite fie din boală, fie din somn, fie ca urmare a uitării, sau de la batranete. La fel (zice) despre stele; ne-am exprimat deja

Biblioteca „Runivers”

- treizeci -

cenzură altuia (gânditor) pentru acest punct de vedere și de aceea considerăm posibil să oitem aici (analiza acestei opinii).

58. Aetius II 11, 4 (D. 340) Parmenide, Heraclit, Straton, Zenon: cerul din foc. mier. 11, 1.

39. - P 13, 8 (D. 342) Parmenide și Heraclit: luminarii sunt esența cheagurilor de foc.

40 Autor bizantin anonim ed. Tgei r, 52, 19, Stelele fixe care se rotesc împreună cu universul ne sunt numărate necunoscute, după cum spunea fizicianul Parmenide; stele fixe până la magnitudinea a șasea ne sunt cunoscute în valoare de o mie, potrivit lui Aratus.

40a'). Aetius II 15, 4 (D 345) Parmenide plasează pe primul loc în eter steaua dimineții, pe care o consideră identică cu steaua serii; în spatele lui pune soarele, iar sub el stelele într-un (loc) de foc, pe care îl numește cer (B 10, 5). Diogene VSh 14 (Pitagora) a fost primul care a spus că stelele de seară și de dimineață sunt una și aceeași, așa cum susține Parmenide 2). mier. A 1 § 23.

41. Aetius D 20, 8 (T>. 319) Parmenide și Metrodor: soarele este din foc.

42 - P 25, 3 (D. 356) Parmenide (consideră) luna de foc. 26.2 (D. 357) Parmenide: luna este egală cu soarele și din el are lumină. 28:5 (D

358) Thales a fost primul care a spus că (luna) este luminată de soare. Pitagora, Parmenide... (învață) la fel. mier. LA 21.

43. -II 20, 8a (D. 349). Potrivit lui Parmenide, soarele și luna s-au separat de cercul lăptos, primul dintr-un amestec mai fin, adică cald, al doilea dintr-un amestec mai dens, adică rece.

43a. - Sh 1, 4 (D. 365. Calea Lactee). Potrivit lui Parmenide, culoarea lui asemănătoare laptelui este generată de un amestec de dens și subțire.

44. Diogenes VSH 48 (Dithagoras). Cu toate acestea, pentru prima dată a numit cerul cosmos, iar pământul rotund 3), după Teofrast (Phys. Orip. 17), Parmenide, după Zenon I'eziod. mier. A 1. Aetius III 15, 7 (D. 380) Parmenide, Democrit: Pământul este în echilibru datorită distanței egale de pretutindeni, căci nu există niciun motiv care să-l facă să se încline mai mult de o parte decât de alta. Drept urmare, ea poate doar să se scuture, dar nu să se miște.

') Dezacordul dintre dovezile lui Aetius și Diogenes, citate în 40a, depinde, după G. Diels, de faptul că poemul lui Parmenide în timpurile străvechi trecea sub numele de Pitagora.

s) Expresia „cum spune Parmenide” este ambiguă în acest context. Nu este clar dacă dovezile descoperirii făcute de Pitagora sunt atribuite lui Parmenide sau dacă părerile lui Parmenide și Pieagoras sunt identice. În acest din urmă caz, ar fi mai exact: „cum spune Parmenide”⁴⁴.

*) „Round4” aici, spre deosebire de „flat4”, după cum se poate vedea din termenul „στρογγύλη”, care este folosit de Diogene în acest loc.

Biblioteca „Runivers”

– 31 –

Anatoly r. 30 Heib. Mai mult, (pioagoreenii) spuneau că în apropierea centrului celor patru elemente (elemente) se află un anumit cub de foc genadic (adică, având natura unei unități), a cărui poziție centrală era cunoscută de Homer, deoarece spune despre atomul: „(la distanță ,) cât de departe este sub lumea interlopă cât este cerul de pământ” (VIII 16). Aparent, ditagoreenii Empedocle și Parmenide cu adepții lor și aproape cea mai mare parte a înțelepților antici au urmat în aceasta, afirmând că natura monadică, ca și Hestia (zeița vetrei), este plasată în centru și, datorită echilibrului, păstrează (întotdeauna) în același loc.

44a. Ahile Isag. 31. Pentru prima dată, Eleanul Parmenide a pus bazele doctrinei zonelor *).

45. Macrobius S. Se. 1 14, 30 Parmenide: sufletul este format din pământ și foc Aetius IV 3, 4 (D. 388) Parmenide și Hippasus (ei consideră sufletul? de foc. 5, 5 (D. 391) Parmenide: partea primară a sufletului (situat? în întregul cufăr 5, 13 (D. 393) Parmenide, Empedocle și Democrit: sufletul și mintea sunt una și aceeași. În

opinia lor, nu poate exista niciun animal care să fie complet nerezonabil.

46 Theophrastus de sensu 1 în continuare. (D.499). Există multe păreri despre senzație, care formează în comun două (de bază, puncte de vedere). Și anume, unele (gândiți-vă că senzația) sunt cauzate de similare, altele - opuse. Parmenide, Empedocle și Platon (cred că senzația este evocată) sunt similare; Anaxagoras și Heraclit și adepții lor (cred că senzația este generată) sunt opuse.

(3) Și într-adevăr, Parmenide nu a spus absolut nimic cert, cu excepția faptului că există două elemente și cunoașterea depinde de predominanța (a unuia sau altuia dintre ele / Anume, modul de gândire se face diferit în funcție de predominanța cald sau rece; mai bine și mai pur (devine) sub influența căldurii. Totuși, în acest din urmă caz, este nevoie de o oarecare simetrie. El vorbește (citată în 16). Adevărul este că senzația și gândirea sunt aceleași pentru el. Prin urmare, sursa memoriei și uitării, în opinia sa, este într-un amestec de cald și rece. Dacă sunt amestecate uniform, atunci dacă va exista gândire sau nu și ce (în acest caz) stare mentală, (aceasta întrebare) el nu a determinat încă deloc. care în sine este opusul (cald), ea

') Focul central al pitagoreenilor este comparat aici cu nether-ul de foc situat în mijlocul lumii lui Parmenide (vezi A 57).

') Ahile vorbește aici despre curele pământești, și nu despre cele cerești.

Biblioteca ''Runivers''

– 32 –

atribuie și o senzație, este evident (din acele cuvinte ale sale; în care spune că cadavrul nu simte lumină, căldură și sunet din cauza dispariției (în el) focului, răcelii, tăcerii și (în general a tot) opus (de mai sus) simte. II în general, tot ceea ce există are un fel de cunoaștere. În așa fel, se pare, el însuși este împărțit de o (simplu) afirmație cu dificultăți care apar ca urmare a (lui) presupunere.

47. Aetius IV 9, 6 (D. 397 bl). Parmenide, Empedocle, Anaxagora, Democrit, Epicur, Heraclide: senzațiile private apar în funcție de proporția porilor, iar fiecare (senzație / corespunde tipului său special de perceput (obiecte).

__ (?) IV 13, 9. 10 (D. 404) Hiparh spune că din ambii ochi se extind raze, care cu capetele, parcă ar fi atinse de mâini, ating suprafața corpurilor exterioare și. (astfel) își produc percepția în funcție de (abilitatea) vizuală. Unii îi atribuie această opinie și lui Pitagora, ca (gânditorul) care a stabilit cunoștințele matematice și, mai mult, lui Parmenide, care exprimă această (opinie) în lucrările sale.

49. Philodem Ehei, fr-inc. 3: 7. Potrivit lui Parmenide și Melissus, care vorbesc despre unitatea universului și, în consecință (afirmând) că senzațiile sunt false. Aetius IV 9,1 (D. 390, 12). Pitagora, Empedocle, Xenofan, Parmenide: senzațiile sunt false.

50. Aetius IV 9, 14 (D, 398) Parmenide, Empedocle: dorința se naște din malnutriție 1λ

51. Censorinus 4, 7. 8. Empedocles... afirmă ceva de felul următor. În primul rând, din pământ, care era, parcă, gravidă, au apărut în locuri diferite membre separate, apoi s-au combinat și au format corpul unei persoane reale, care este un amestec de foc și umiditate.. Exact aceeași părere, cu excepția abaterilor minore. găsim și în Parmenide de Velii. mier. Aetius V 19, 5 (ăl A 72).

52. Aristotel de part. anim. B 2.648a 25. Și anume, unii spun că animalele de apă sunt mai calde (animalele) care trăiesc pe uscat. Ei spun că căldura naturii animalelor acvatică egalizează răceala locului (șederea lor). Și fără sânge (animalele, după părerea lor, mai calde decât animalele), având sânge și femele (mai calde) masculi Deci, Parmenide și alții spun că o femeie este mai caldă decât bărbatul, crezând că menstruația are loc datorită căldurii și abundenței de sânge, Empedocle (dă) opus (această învățătură).

53. Aetius I 7, 2 (D. 419 după 21 A 81) Parmenide (învață) în sens invers (decât Empedocle): Țările nordice au dat naștere masculilor (pentru că sunt mai implicați în începutul dens)"

„Nevoia de hrană a fost prima cauză a dorințelor noastre* (Riaux, op./soy., p. 98).

Biblioteca „Runivers”

33 -

țările din sud au produs femele ca urmare a (lor) subțiri. 7, 4 (D. 430) Anaxagoras. Parmenide: (în caz de infecție cu ca inov) sămânța din partea dreaptă se aruncă în partea dreaptă a uterului și sămânța de art. partea stângă la stânga (partea) uterului. Dacă, totuși, încrucișarea părților are loc în timpul erupției (sperma), atunci se nasc femele. mier. Aristotel de gen. anim. A 1,763 b 30 (46 A 107). Censor Y. 3 Itak. profesorii înțelepciunii nu știu de unde vine sămânța. Căci Parmenide era de părere că apare acum din dreapta, când din stânga. mier. 11.1 13.

54. Aei V 11, 3 (D. 433) După Parmenide, se nasc copii, asemănător tatilor lor, în cazul în care fătul a despărțit ori, partea dreaptă a uterului; și asemănător cu mamele, dacă s-a despărțit de partea stângă. Censorinus 6, 8 Totuși, părerea lui Parmenide este aceasta: când sămânța iese din dreapta, atunci fiii arată ca un tată, când din stânga, apoi ca o mamă. 6, 5 Pe de altă parte, Parmenide învață că între femei și soții (lor) există o competiție și a cărei parte câștigă, că proprietățile sunt reproduse (în rebsk/b). mier. Lactation de opif. 13, 13 De asemenea, ei cred că proprietățile inegale (0/'ni.<ii'ic-cer și spirituale) se formează în felul următor: dacă cumva o sămânță masculină intră în partea stângă a pântecelui mamei, atunci, ei cred. , deși se naște sexul masculin, Dar. întrucât a fost conceput în partea feminină, are în sine ceva mai feminin decât îi permite frumusețea masculină: fie un aspect deosebit, fie alb excesiv, fie un corp neted, fie membre delicate, fie o statură mică, fie o voce

subțire, fie un suflet timid, sau mai multe dintre (proprietăți) enumerate. În același mod, dacă sămânța feminină curge în partea dreaptă, atunci, deși se naște o femeie, dar din moment ce a fost concepută în partea masculină, ea are ceva caracteristic bărbatului într-o măsură mai mare decât permite legea sexului. : fie membre puternice, fie lungime excesivă, fie culoare brună, fie o față aspră, fie trăsături obscene, fie o voce aspră, fie un suflet obscen, sau mai multe din proprietățile indicate...!. (comparați cu 18).

B. Fragmente.

<0 natura" Parmenide.

1. Sextus VII 111 în continuare. Prietenul său (b'snoi /) ana) Parmenide a bănuît (adevărul) de o doctrină ipotetică, adică o rețea / doctrină), constând în opinii neputincioase, dar puse ca bază !, științifică, adică infailibil, criteriu. , și a refuzat și din încrederea în senzații. Cel puțin, la începutul lucrării sale: „Oh

Dosocratic, în. II. 3

Biblioteca „Runivers”

– 34 –

natura* ** op scrie în felul următor (citată mai jos, vezi 1-30, 33-38). Mai departe, în 112-114, urmează explicația lor: Și anume, în (versurile) citate, Parmenide, prin caii care îl poartă, înțelege aspirațiile și dorințele nerezonabile ale sufletului (1), dar prin călătoria de-a lungul foarte faimosului drum. a zeității, el numește speculație, respectiv, minte înțelepciunea iubitoare, care este asemenea divinității-ghid indică calea către cunoașterea tuturor (2. 5); fecioare mergând înaintea lui. (el numește) senzații (o), din care face aluzie la auz în cuvintele: „căci mișcarea ei era accelerată de două cercuri întoarse cu pricepere * (7.<\$), adică cercuri ale urechilor, prin care ei percep sunet; el a numit organele vederii Heliadele fecioare (.9), care au părăsit sălile Noptii (9) „aruncate la lumină * (10) datorită faptului că fără lumină nu există folosirea lor. Sosirea însă la „strictul pedepsitor * al Adevărului, care are” chei schimbătoare”. (14) înseamnă reflecție, care are o puternică * înțelegere a lucrurilor. Cel care a acceptat-o (zeița) anunță că va dezvălui (lui) următoarele două (lucruri): „Și inima netremurătoare a adevărului ușor persuasiv (de oricine)* (29), adică sediul imobil al științei și, în al doilea rând: „Părerile muritorilor, în care există nu este o certitudine adevărată” (30), adică tot ceea ce este fragil, minciună în opinie . Și până la urmă spune și mai clar că nu trebuie să se acorde atenție senzațiilor, ci (doar) minții (33-36). Și anume, spune... (cit. versetele 34-37). Dar el însuși, după cum reiese din cele de mai sus, a scăpat de sub controlul senzațiilor, proclamând rațiunea științifică drept normă a adevărului în existență.

Saei simplu. 557, 20. Iar acei (renumiți) bărbați au recunoscut două naturi: una a inteligibilului existent cu adevărat, cealaltă a senzualului născut, care, după părerea lor, nu ar trebui numită pur și simplu existentă, ci pretins existentă. De aceea ei spun că există

adevăr despre lucrurile care sunt, dar păreri despre lucrurile care se nasc. Cel puțin, spune Parmenide... (citată din v. 28-32).

„Iepele, care (de obicei) mă poartă, pe cât se extinde dorința mea), (de data aceasta) duse (mă împotriva voinței mele), întrucât au intrat cu mine pe foarte faimoasa cale a zeiței, care pretutindeni 2) duce un soț cunoscător. De aceasta-

d) Dacă suntem de acord cu G. Stein și Hegel că aici vorbim despre dorința iepelor, atunci opoziția excursiei descrise la cea obișnuită este eliminată.

. Cea mai bună tradiție scrisă de mână „κατά πάντ' ὅσση—“în toate orașele*. „Care * gramatical poate fi atribuit atât drumului, cât și zeiței. P. Deissen, „citind ὁδῆν în loc de ὅσση, traduce: „Calea zeiței, care apoi ea însăși conduce dragostea* soțului ei înțelegător*. Dintre toate cele 13 presupuneri pe care le citează în acest loc, Diels preferă amendamentul lui G. Hermann. , dar consideră că este necesar să se schimbe,

Biblioteca „Runivers”

– 35 –

apoi drumul pe care l-am alergat. Chestia este (repet) că iepetele m-au purtat de-a lungul ei, în timp ce fecioarele indicau (i.i) drumul * 1 2 * 4 * * *).

Axa, care se încălzește în butuc, a emis un șuierat de fluier (căci mișcarea sa a fost accelerată de două cercuri care se învârtteau cu pricepere pe ambele părți), ca fecioarele Soarelui, părăsind sălile Noptii și aruncând capacele. din capul (lor) cu mâinile, grăbit spre lumină.

Acolo (sunt) porțile prin care sunt despărțite potecile Noptii și ale Zilei. Prptoloka și pragul de piatră înconjoară (sus și jos). Aceleași porți sunt făcute din eopr *) și sunt închise de uși uriașe. Cheile schimbătoare ') din brazi sunt ținute de strictul pedepsitor Pravda c).

Fecioarele i s-au adresat cu cuvinte tandre într-un cuvânt înțelept 8) au rugat-o să împingă imediat șurubul de fier de la poartă pentru ei. Porțile ato (deschise) formau o gaură uriașă (la loc) aripilor, (și deschizându-se) forțau tije de cupru, prinse cu cuie și ace de păr, să se întoarcă pe rând în cuiburi. Aici, de-a lungul drumului *) larg, drept prin poartă, fecioarele au trimis un car și cai.

I. zeița lft) m-a primit favorabil, a luat (cu ea) mâna (mea) dreaptă și s-a întors către mine cu următorul discurs: „Ești un tânăr protejat de șoferi nemuritori. apărând în casa noastră pe iepete care te poartă, bucură-te! Ideea este

sensul ei este următorul: „calea divină, care singură duce peste tot pe un soț cunoscător*. Credem că conjectura lui Carsten „κατά πάντ' ὁδῆ*” are succes: „care. te introduce în secrete *.

1) „Instruit* II. Tăbăcărie.

*) LT înțelege începutul poeziei oarecum diferit. v. Wilamowitz-Míhlendorff {Hermes, 34 Bd., II Heft, 1899): Caii conduc întotdeauna poetul în ascultare de dorința lui · E bine să ai asemenea cai! Și de data aceasta îl duc la zeiță după voia lui. Înțeles: nu numai revelația i-a permis să meargă atât de departe pe calea către adevăr, ci și puterea propriilor sale strangulare. Adevărat, fără ajutorul fecioarelor, el nu ar fi găsit calea către adevăr.

8) „Vârtejind” G. Diels. ■

4) „Spumant” V. Nestle.

*) Acum deblocare, apoi blocare.

*) În afirmația că Adevărul deține cheile adevărului, II. Deisich vede un indiciu că numai prin dreptate (viața morală) se află calea către adevăr.

') Măgulitor* G. Diels.

*) „Cu măiestrie” J. Burnet.

Λ „Pe drumul bine parcurs* G. Tsereteli.

w) G. Diels deosebește această zeiță de zeița, conducătorul universului; Oh Hilbert, dimpotrivă, vorbește pentru trinitatea lor.

3*

Biblioteca „Runivers”

– 36 –

faptul că nici o soartă rea nu ți-a călăuzit călătoria pe acest drum *

*) * (căci, de fapt, este departe de calea oamenilor), ci legea și adevărul. Trebuie să știi totul: inima netremurătoare a Adevărului bine rotunjit, opiniile muritorilor, în care nu există o certitudine autentică. Dar, în orice caz, veți ști și sub ce formă ar trebui să apară fenomenele aparente în cazul unei implementări cuprinzătoare a unei singure ipoteze 2).

Totuși, ține (ți) gândul departe de această cale de investigare și nu lăsa obișnuința (care este rezultatul) experienței îndelungate să te forțeze pe această cale. Nu vă dați ochii peste cap, nu ascultați cu urechile în care se aude (doar) zgomot și nu trăncăniți (lenos) cu limba, ci studiați cu mintea dovada pe care am spus-o. Rămâne doar să îndrăznești (să pornești pe o nouă cale)4...

M. Mandes deosebește căile de introducere de căile poeziei în sine. Primele personifică metodele în sensul lor propriu, cele din urmă sunt indicii către punctele de plecare ale cercetării. Trei moduri de introducere: 1) calea sentimentelor, 2) calea cuvântului și 3) calea rațiunii. Trei moduri ale poemului: 1) există existență, nu există inexistență, 2) există existență și există inexistență, 3) existență și inexistență sunt identice.

·) Ultima frază este interpretată foarte diferit. U. Wilyamovits-Yellendorf (op. cit., pp. 204-205) îl înțelege ca pe un indiciu că lângă adevăr există o ipoteză consecventă, de sine stătătoare, în care fiecare propoziție este dovedită de întregul sistem și aceasta ipoteza aparține într-un fel realității. M. Mandes (op. cit., p. 118), combinând înțelegerile lui Wilyamowitz și Lortspng, oferă următoarea interpretare: , desigur, o presupunere eronată, va trece „prin” prin toate. Alăturăm interpretarea lui M. Mandes. K. Lincke (Zii Parinenides πῆρί φύσεως în Phi-Jologus, 66 Bd., li06 p. 473) traduce: „Veți învăța și că înfățișarea trebuie să fie ceva (astfel) care să pătrundă orice lucru în general *. A. Patin (Pannenides im Kanipfe gegen Heraklit 1899 p. 00): „Veți învăța și cum aparenta, pătrunzând totul în succesiune, trebuie să treacă prin întreg*. După Patinus, Parmenide vorbește aici despre necesitatea lumii aparente: așa pare, așa trebuie să pară, deoarece aceasta este o apariție corectă spre deosebire de o aparență contradictorie, falsă. II. Deissen traduce: „Cu toate acestea, trebuie să vă familiarizați cu aceasta; căci cine vrea să exploreze totul în toate trebuie să știe ce apare în ceea ce pare a fi*. J. Bidez (op. cit., p. 204): „Veți recunoaște perfect și aceste păreri, căci trebuie să cercetați, așa cum trebuie, ceea ce apare, pătrunzând în toate detaliile fiecărui lucru*. După Bidet, Parmenide își atribuie aici atotștiința^ Jtiaux (c. s., p. 84): „Și vei ști cum, pătrunzând în toate, va trebui să judeci judicios despre toate *. G. Diels: „Dar, în ciuda acestui fapt, vei afla cum, printr-un studiu cuprinzător, ar fi necesar să acceptăm cum este acea esență imaginară *. Stein: „Totuși, vei afla și ce decizie corectă în ceea ce privește conjecturile pure ar trebui să fie luată de cei care vor să investigheze totul în detaliu *.

*) După V. Nestle și P. Deissen, limba este dată aici ca organ al gustului. V. Nestlé înțelege expresia ca o cerință de a nu avea încredere în „rătăcirea în” în jurul zgomotului urechilor și al gustului *: problema trebuie rezolvată prin rațiune pură, fără participare

Biblioteca „Runivers”

Poezii 2-3 în trad. carte. S. Trubetskoy:

Zeița m-a primit favorabil și, luându-i mâna dreaptă.

Așa că s-a întors spre mine și mi-a făcut un astfel de discurs:

Bucură-te, tinere! Tu, numărat printre șoferii nemuritori, Tu, care ești purtat de cai, te-ai apropiat de casa noastră. Buna ziua! Soarta rea ți-a arătat această cale (căci această cale este departe de cărările altor oameni).

Judecata și Adevărul te-au condus. Totul ar trebui să-ți spună:

Inima fermă a adevărului în cercul său perfect

Și părerea oamenilor muritori, în care nu există un adevăr adevărat. Dar recunoaște-l complet, adică părerea ca o părere falsă. Trebuie să-l testați complet, examinând totul în mod cuprinzător.

Versetetele 1-38 în trad. G. Tsereteli:

Caii care Mă poartă departe după dorința mea au alergat nestăpânit, de îndată ce m-au purtat pe calea glorioasă a zeiței, acea cale care singură îl duce pe înțeleptul peste tot.

Pe această potecă m-am repezit, căci de-a lungul ei mă alergau cai înțelepți, rostogolind un car, iar fecioarele mi-au arătat calea.

Osia s-a încălzit în butuc și a scos sunete de flaut, căci două cercuri mobile l-au gonit din ambele părți, iar fecioarele Heliadei, părăsind sălile Noptii, au grăbit carul la lumină, aruncând înapoi capacul din capetele lor cu mâinile.

Aici se ridică înaintea mea poarta, prin care aleargă cărările Zilei și Noptii, poarta cu buiandrug înalt, cu prag de piatră; merg sus pe aerodrom, încuindu-se cu uși uriașe, iar inexorabilul Dike păstrează cheile pentru ei.

Cu un discurs blând, fecioarele s-au întors spre ea și, cu un molid rezonabil, au convins-o să scoată pentru ei, dar încet, șurubul legat de fier închidea poarta. Și acum, deschizând gura căscată, ușile s-au deschis, răsturnând în cuiburi, unul după altul, tije împletite cu cupru. care erau ținute cu cuie și ace.

Fecioarele mi-au trimis carul și caii direct prin poartă de-a lungul drumului bine bătut.

Zeița m-a primit cu bunăvoință, cu mâna dreaptă mi-a atins mâna dreaptă și cu un asemenea cuvânt s-a întors către mine: „Tânăre, prieten cu călăuzele nemuritoare, salut ție care ai ajuns în sălile noastre, unde te-au năvălit cai repezi. La urma urmei, nu soarta rea te-a călăuzit pe acest drum, pentru că se află mult dincolo de tronul uman, ci dreptatea și dreptatea. _ Prin urmare, trebuie să cunoașteți și inima tremurătoare a Adevărului perfect și opiniile muritorilor, străine de fiabilitatea necondiționată.

sentimente Sensul versurilor dar la M. Mandos: Dar să fii călăuzit de o cădere proastă !, în ținta ■ ochi, plin de urechea ta (care interferează cu auzul) sunet, nu te lasa călăuzit de o salcie-com, i. e. nu rezolva întrebarea cu un cuvânt. Mai rămâne o cale și va fi cea potrivită. Aceasta este calea minții.

Biblioteca „Runivers”

– 38 –

Cu toate acestea, le vei cunoaște și (înțelege) cum ar trebui să verifici aceste (opinii), examinându-le unul câte unul.

Dar ține-ți gândurile departe de astfel de investigații și nu lăsa ca obișnuința oarbă să te poarte pe această cale împotriva voinței tale, dând frâu liber ochilor tăi care privesc fără scop, auzului și limbii tale plictisite - nu, cu ajutorul minții tale, discută controversatul problema pe care mi-am propus-o. Mai rămâne o cale spirituală.

2. 7G.SHL/0NSh0 Strom. 5, 15 (după Empedocle, vezi ăl B 17, ăl) Dar Parmenide, în lucrarea sa, vorbește despre nădejde sub formă de ghicitoare astfel (citată din versetele de mai jos), întrucât cel care nădăjduiește, ca un credincios, vede cu mintea inteligibilul în viitor. Deci, dacă afirmăm că există ceva drept și, de asemenea, frumos, atunci numim și ceva (existent) adevăr. Dar nu am văzut niciodată așa ceva cu ochii, ci doar cu mintea.

„Cu toate acestea, vezi cum absentul este ferm 3) în mintea (voastră) 2). II într-adevăr, (în gândire este imposibil) să realizez o asemenea împărțire, astfel încât ființa să nu intre în contact (direct) cu ființa. (Acest lucru este imposibil) nici în așa fel încât (ființa), după structura ei, să fie împrăștiată cu totul peste tot, nici în așa fel încât să adune (condenseze) * * 3).

Asta ehe în lane. G. Tsereteli:

„Priviți fără ezitare cu ochii minții la ceea ce nu este în fața lor, ca la ceea ce este, pentru că este imposibil să distingeți ființa din ființă, care, conform ordinii mondiale, nu poate să se împrășteie complet, nici să se unească.”

3. Tsrokl în Rapp. eu p. 708, 16 (după B 8, 25):

„Nu contează pentru mine de unde încep, pentru că mă voi întoarce din nou la punctul de plecare.”

Notă. G. Dils și V. Nestle înțeleg acest fragment ca pe un indiciu repetat al continuității ființei, care este străină de orice întreruperi prin vid. În caz contrar, ei înțeleg sensul fragmentului de G. Tsereteli și P. Deissen, care văd aici un indiciu al repetării constante a lui Parmenide (pentru zeița „nu contează de unde să-și înceapă discursul”, deoarece se va întoarce din nou”. până unde a început ea).

‘) „Departă este aproape” V. Nestle.

*) „Contemplă constant aceste lucruri care sunt prezente în minte, deși nu sunt (pentru simțuri)® Rio.

·) G. Diels vede aici o controversă îndreptată împotriva lui Heraclit.

*) Cf. Hercule 12 V 103.

Biblioteca „Runivers”

39 -

1. II prelegere în Tim. t. 1 ;)40, Diehl după B /. 07/ tsntuesh mai jos de versurile citate ale lui Parmen si da.

Simplitate Fiz. Pb, 25 Dacă Yase κτυ-pibud vrea să-l asculte pe Parmepid însuși, exprim aceste propoziții, una (dintre care) spune că ceea ce este dincolo de ființă nu există și nu este nimic, gândire care echivalează cu afirmația că ființa este exprimată în un singur sens, el va găsi (o) în următoarele versuri binecunoscute:

„Așa că, dacă doriți, vă voi spune (ascultați cu atenție discursul meu) care sunt singurele căi de cercetare imaginabile. Primul (modul de cercetare este acela). că (ființa) este și nu poate decât să existe'). Oto * - calea (albastru) a Ubeyasdeiya. căci el urmează Adevărul. Un alt mod: exista inexistentă și huno) inexistentă trebuie să existe-'). Ultima cale (vă anunț) este complet nepotrivită pentru cunoaștere. Căci existența nu este nici cognoscibilă (pentru că este de neînțeles), nici exprimată.

e. Kliment Vigot. \ 'I 25 Aristofan a spus: ..Gândirea echivalează cu a face *1, iar mai devreme Eleian Parmenide a spus: „pentru că gândirea și ființa sunt una și aceeași”.

Plotim Epp. Așadar, Parmenide a ajuns la acest gen de părere înainte, deoarece a redus ființa și gândirea la unul și același lucru și credea că nu a fi în lumea sensibilă. Și anume, când spune: „La urma urmei, gândirea și ființa sunt una și aceeași”, consideră el!” fiind4 nemișcat și, deși îi atribuie gândirea, (totuși) neagă orice mișcare trupească în el.

„La urma urmei, gândirea și ființa sunt una și aceeași” (Style se alătură B 4). În per. G. Tsereteli: „A gândi și a fi unul și același lucru.” Pe banda lui G. Diels: „Pentru a gândi (existând) și a exista unul și același lucru. În banda. Doyu. Burnet: „Pentru același lucru. lucru poate fi conceput și ce poate fi.

6. Moartea fiz. 117, 2 (după B 4) Și acea contradicție „și” corespunde adevărului, (acesta) spune el în acele versete în care condamnă pe cei care reduc contrariile la identitate. Și anume, spunând: „Căci există ființă, nu există neființă... Îți poruncesc să te gândești” la aceasta. Și anume, vă avertizez împotriva acestei căi de cercetare”, adaugă el... (cit. versetele 1-5 de mai jos) B 6, 6. P) și abandonând calea căutării inexistenței (cit. B 7, 2).), adaugă el (qin. B 6, 1 în continuare).

1) „Ființa există, * dar nu există inexistență” P. Tannorp și G. Tsereteli. „Nu există existență, dar trebuie să existe inexistență” II. Tanishrn și G. Tsereteli

Biblioteca „Runivers”

– 40 –

Trebuie să vorbim și să gândim că (doar) ființa există

Căci există ființă, dar nu există neființă.7 Îți poruncesc (bine) să te gândești la asta. Și anume, vă avertizez în primul rând împotriva căii (mai sus) indicate de anchetă. Și apoi (te sfătuiesc să te ferești și de) acea (cale de cercetare) -) pe care o inventează muritorii care nu știu nimic despre două capete. Neputința Loo controlează mintea rătăcitoare în piept 3). Opp, surzi și orbi împreună, (parcă) uluiți, (vidi-ngo), un trib cu capul gol, în care experiența și inexistența sunt recunoscute ca identice și nu identice și pentru care în orice există un revers sufla * * ', se clătina, surd și orbi împreună.

7. Platon Sopii. 237 Dar Parmenide cel Mare, tinere, în zilele tinereții noastre de la început până la sfârșit a apărut aceasta (privire), vorbind mereu așa și în proză 4) și în versuri. El vorbește (ipm. versuri mai jos).

Aristotel Metapli. N 2. 1089 a 2 II de fapt, opinia era că tot ceea ce există ar trebui să fie recunoscut ca una, (și anume) fiind el însuși, dacă nimeni nu se opune învățăturilor lui Parmenide (nit. versurile citate mai jos) și nu infirmă. el, dacă este necesar pentru a dovedi că inexistența există.

„Căci nu se poate dovedi niciodată că ceea ce nu există există. Dar tu îți păzești gândul de această cale de investigare” {Poate că aceste versete se alătură B 6).

8. Pliijs simple. 144, 29 {după 18 A 21) După ce inexistența este respinsă, starea lucrurilor este prezentată în următoarea formă (?/nda. versetele 1-52 de mai jos). El de asemenea 78, 5 (după B 7, 2) (Parmenide) adaugă (r-it. versetele 1-3) și stabilește semnele unui existent cu adevărat (cit. st. 3-14). Spunând exact asta despre adevărata ființă, el dovedește clar că această ființă nu a luat ființă. Căci nu a (ieșit) din ființă, de vreme ce înainte (ea) a existat o altă ființă. Nu (a apărut) și din inexistență, căci nu există inexistență. Și care a fost motivul pentru care să apară exact în acel moment, și nu mai devreme sau mai târziu? Dar nu (ar putea apărea) din ceea ce există parțial, dar parțial nu există, așa cum ia naștere (toate) (reprezentarea neoplatonică). Căci ceea ce parțial există și parțial nu există nu poate exista.

*) „Căci numai existența (ființa) este posibilă, existența inexistenței este imposibilă- (G. Dils). „Trebuie să existe ceva care poate fi gândit și exprimat. Căci este posibil ca el să existe și este imposibil ca ceea ce este al cincilea8 (J. Burnet) să existe.

*) Se referă la adepții lui Heraclit.

*) În fața poetului, imaginea unei corăbii în mare, stăpânită de un kor neexperimentat să chim, se rezezi.

În conversațiile orale.

Biblioteca „Runivers”

unsprezece

să existe înaintea existenței cu adevărat, dar a apărut după el. Clement Stivui. Parmenide, în schimb, scrie despre Dumnezeu în felul următor (/("/"/. Art. ■'> i). Platon Theuel. (cit. vezi. ă'.S). în tot ce afirmă Melissa și Parmenide, contestând greutatea acestui lucru. K st. ■'>!> cf Meliss HS Hon dacă există pământ și apă... și totul pro-

ce. a cărei existență oamenii o consideră adevărată. //<" Art. 4'¿ Simple-tii pinje. 147, /■"' Dacă, de fapt, cel este „tot. luată * * în totalitatea ei" (5) este "ultima frontieră**". La st. citat articol ■/ "' /L). apoi. fiind tocmai așa, existența are un mijloc și se

termină. Să avem Simi, iits! , h pli y *. 14 !, 4 Astfel, ceea ce se spune în el , și nu se apropie de cer, precum credeau ei, după mesaj!) vdemma, unii, după ascultarea versului lui (/7). Căci cerul nu poate (fi considerat) nici indivizibil, nici ca o minge, dar el To v. 44 Aristotel phyx. I' <>. ~f)7 a /L Trebuie să presupunem că Parmenide a vorbit mai bine decât Melissa. din urmă numește infinitul întregul, primul spune că întregul este limitat, fiind „echidistant de centru”. K st. IYu film. Pliuya simplă. -!S, HS Și anume, având finalizat studiul inteligibilului (lumii). Parmenide adaugă următoarele (op. cit. ;><) (>1). K cm. '><> AN Simplitatea fizică. .',<>.

Parmenide, făcând trecerea de la inteligibil (lumea) la sensibil, sau, după cum spune însuși angrosista, de la adevăr la părere, a recunoscut și începuturile celor născuți (lucruri) aparținând elementelor (elementelor) și construite (din ele) primul opus, pe care îl numește lumină și întuneric, sau foc și pământ), sau dens și subtil, sau identic (cu el însuși) și diferit și anume după versurile de mai sus spune (op. cit. ;VI- b!)) To st. 6J Simplicity phyft. 147, US Sistemul de versuri, dedicat părerilor muritorilor, el numește înșelător. To st. AR-G>!) Simplicity phyft. 17 !), .7/ Pentru opt, în versurile referitoare la opinie, „face începuturile calde și reci; el le numește foc și pământ ** (citată de Aristotel}, precum și lumină și noapte, sau întuneric. Și într-adevăr, după ce a învățat despre adevăr, el vorbește (cit. st. G>!1--,'>!) Conform Simplității, întregul pasaj de mai jos se învecinează cu lî 7.

„A mai rămas doar unul. a spune despre calea (ilustrare, recunoaștere) care (numai ființa) este. De-a lungul acestui drum sunt destul de multe semne'), care indică faptul că existentul nu a luat naștere și este supus morții, că este complet în sine, omogen, imobil și nu are sfârșit a). Nu a existat niciodată și

*) „Dovezi” ** P. Tăbăcărie.

*) „Sfârșitul” în sens temporal.

Biblioteca „Runivers”

– 42 –

va exista, întrucât ea (întotdeauna) este în prezent ca întreg în întregime, unificată și continuă). Pentru ce început vei căuta? Cum și unde a crescut? * 2 * *) *** Nu vă voi permite să vorbiți sau să gândiți astfel încât (s-ar putea ivi) din inexistență. Căci inexistența ființei este inexprimabilă (în cuvinte) și nereprezentabilă în gândire. Și ce nevoie l-ar putea obliga să se nască mai devreme sau mai târziu. dacă la început nu era nimic (nu a existat deloc),) J.a-kpm, într-un fel, trebuie fie să existe cu adevărat, fie să nu existe deloc \).

În egală măsură, puterea (logică) de probă nu va permite niciodată (recunoaște) că altceva decât el însuși ar apărea din inexistență. Prin urmare, Adevărul nu a eliberat nașterea și moartea din lanțurile sale, ci (puternic) le ține6). Soluția întrebării noastre se reduce la următoarea (alternativă): ființă sau neființă? Dar, bineînțeles, (ne-am hotărât deja), așa cum necesita (dictează), să părăsim calea (cercetarea) de neconceput și inexprimabil (căci nu aceasta este calea

adevărată) și (intră) pe o altă cale care există și (pe lângă) există cu adevărat. Cum, deci, ar putea ființa să existe în viitor și cum ar putea ele să apară? Căci nu are ființă (adevărată) dacă a apărut sau dacă va exista vreodată. În acest fel, răsăritul a fost stins și moartea a dispărut fără urmă.

La fel (ființa) este indivizibilă, întrucât este totul omogen; și nicăieri (se dovedește a fi) nici un pic mai mult, nu

*) „Pentru el nu există nici trecut, nici viitor, căci el trăiește în întregime în prezent, unul, inseparabil.” G. Tsereteli.

s) G. Diels face aici următoarea inserare: „Nu ar fi putut să ia naștere din ființă, pentru că altfel ar fi existat o altă ființă înaintea ei*.

8) „Ce început vei găsi pentru a fi? Cum și de unde ar putea crește? Nu vă voi permite să afirmați sau să credeți că ea provine din inexistent, pentru că inexistentul este inexprimabil și de neconceput. II de dragul ce nevoie ar putea fi chemat la viață tocmai într-un asemenea moment și nu în altul?” T. Gomiertz.

*) „În consecință, ființa trebuie fie să fie întotdeauna, fie niciodată.” G. Tsereteli.

5) „Puterea adevărului nu permite să se întâmple nimic din ceea ce nu există, cu excepția lui însuși *, J. Burpet (adică nimic nu poate apărea din inexistent, cu excepția inexistentului) .

*) A. Patin (op. cit., pp. 502-553) notează următoarele etape în dezvoltarea înțelegerii Adevărului (Δίκη) în filosofia presocratică: 1) nașterea nedreaptă, cu următoarea mai mult sau mai puțin lungă. existența individuală eat este răscumpărată mai târziu prin moartea viitoare (Anaximandru); 2) o naștere nedreaptă, care duce doar la o existență aparentă instantanee, este răscumpărată prin moarte imediată simultană (1 Heraclit); 3) negarea completă a oricărei nașteri și morți în numele Adevărului etern inviolabil. Parmenide respinge ascensiunea și căderea, nu numai ca urmare a inconsecvenței cu cerințele gândirii, ci în numele lui Dike.

Biblioteca ''Runivers''

43 -

putin mai putin (chikch in alt loc), ceea ce i-ar putea impiedica coerenta, si totul (la fel si lume) se umple de fiinta l). Pentru asta, totul este continuu. La urma urmei, ființa este strâns adiacentă ființei.

Și se află nemișcat în limitele marilor cătușe, neavând nici început, nici sfârșit, ritmul „ce” apariție și moarte sunt aruncate de ea foarte departe de dovada adevărului (logică). II ramanand unul si acelasi in sine (invariabil), se odihnește într-una si aceeași poziție si astfel ramane neschimbat in acelasi loc. Căci Nevoia cea puternică îl ține în lanțurile hotarului, îmbrățișând * * e) pe a lui (* din toate părțile.

Prin urmare, ființa nu poate fi infinită. La urma urmei, nu are (în nimic) lipsă. Și dacă ar avea (sfârșit).), i-ar lipsi totul.

Una și. același gând și cel asupra căruia se rezezi gândul. Căci este imposibil să găsești gânduri fără a fi în care!" realizat (această idee) 3) La urma urmei, nimic altceva nu există și nu va exista în afară de ființă, deoarece Soarta a legat ființa de completitatea în sine și imobilitatea. Prin urmare, toate acestea, a căror existență, conform convingerii lor, era considerată adevărată de către muritori, va fi un sunet gol, (și anume: apariția și moartea, ființa împreună cu neființa, o schimbare de loc și o schimbare, culoare vizibilă.

Dar din moment ce există o limită ultimă, atunci (ființa) este limitată din toate părțile"; este... este ca 0 masa a unui complet corect

o sferă echidistantă de centru peste tot. Și într-adevăr. fi-', tiya dar nu poate fi puțin mai mult, și puțin mai puțin într-un loc decât în altul. Căci nu există nimic care să-i blocheze accesul" la aceeași (ființă), și este imposibil ca

\) L. Patin demonstrează!" că aici este concepută o dublă posibilitate de divizibilitate: fie o forță care o rupe, fie un decalaj care arde meleda cio în părți ar putea împărți ființa. Cel mai mic este împreună cu cel mai slab ($\chi\cdot\rho\acute{o}\tau\beta\rho\nu$), iar mai devreme sau mai târziu ar putea fi învins de cel mai puternic. Existența este indivizibilă, deoarece 1) nu există nicio diferență în ea, ca urmare a căreia nu se poate spune: aici se termină una și începe alta și 2) nu există nicio forță de divizare în ea. M. Mandes subliniază că existenței i se atribuie un dublu fel de indivizibilitate: 1) este o rețea spațială con tiuuni (solidă) și 2) nu are părți diferite unele de altele, care ar putea fi „singurate”. afară *.

.*) „Pentru că* M. Mandes.

„Lucru care poate fi gândit și acela de dragul căruia gândul există, este același lucru și tr ;Kfy Căci este imposibil să găsești un gând fără să existe ceva, ca scop al afirmației sale * D;k. Burnet. Semnificație: putem numi lucrurile așa cum ne dorim și nu poate exista niciun gând care să corespundă unui nume care să nu fie numele a ceva real. M. Mandes oferă o interpretare:

7) „În mod similar* în sensul de „în mod egal*.

Biblioteca „Runivers”

— 44 —

A fi a fost uneori mai mult, alteori mai puțin decât a fi), deoarece totul este indestructibil. La urma urmei, (centrul), distanțat egal de pretutindeni, este în aceeași relație cu (toate) granițele sale.

În acest moment închei învățătura și reflecția (mea) de încredere asupra adevărului. Află atunci părerile muritorilor, ascultând ordinea înșelătoare 1 2) a poeziei mele.

Ideea este aceasta: ... oamenii au stabilit o viziune care (ar trebui) să recunoască 3) două forme. Unul dintre ei (im) ar trebui recunoscut⁴ * * * 8). În asta (tocmai) se blochează. (Lti forme \. ei considerau opuse ca aparenta și (complet) își separau semnele unul de altul: (și anume}, într-un loc (cred) focul eteric al flacării, blând (subțire ')), foarte ușor, peste tot asemanător în sine, dar diferit de (totul) restul. Pe de altă parte, (se acceptă) opusul direct (al acestui foc) este o noapte întunecată, densă și grea în aparență. Acum vă voi spune tot aranjamentul aparent (a lucruri), ca nici o opinie muritorii să nu te-a depășit G) pe tine.

Scoala de Arta. 56-59 Simplitate fiz. 31, 3 În momentul de față, printre versuri se inserează o anumită expresie în formă prozaică, parcă aparținând lui Parmenide însuși, care sună astfel. În primul (adică, focul) este subțire, cald, ușor, moale și ușor, în timp ce rece, întunericul, tare și greu sunt numite dens. Faptul este că ambele rânduri sunt separate (și stau) fiecare separat.

Artă. 34-53 în bandă. carte. S. Trubetskoy: Unul și același lucru este un gând și despre ce se gândește:

1) În acest (al optulea) fragment, Parmenide vorbește pentru a treia oară despre

inaplicabilitatea conceptelor de „mai mult și mai puțin”⁴⁴ la ființă. M. Mandes citește p

aceste locuri sunt un fragment din următorul gând: 1) nu există o astfel de entitate care să existe mai devreme decât orice altă entitate; 2) nu există o astfel de ființă care să fie într-un loc mai rapid decât în altul (nu există mai multe șanse ca o ființă să fie

într-un loc decât în altul); 8) ființa nu poate fi într-un singur loc de durere

șim decât în altul, întrucât existentul este o minge, în care nu există depresiuni, nu

kholmov.

*) „Armonia”⁴ Rio.

8) „Numirea” în mod corespunzător⁴⁴. Parmenide distinge „denumirea” falsă a lucrurilor de utilizarea corectă științifică a numelor.

<) Altfel, M. Mandes (c. cit., p. 157): „Unul dintre ei, desigur, nu trebuie numit nici^”. După o altă înțelegere, referirea acestei fraze la opinia muritorilor, și nu la criticarea ei: „Nu trebuie să recunoaștem (doar) pe unul dintre ei *. G. Diels* În traducerea noastră îi urmăim pe E. Zeller și A. Patin.

___ Gloss scolar; pe lângă aceasta glosa, Simplicius mai are o scolia la sf. ^>-59 mai jos. *

Adică nu a ieșit înainte în competiție. Traducerea lui E. Zeller și G. Tsereteli („nu a scăpat”) este inexactă (vezi M. Mandes, p. 117).

Fără a fi, gândul nu poate fi găsit - este rostit vineri. existent.

Nu va fi altul și cântă: el este destinat să rockeze -

Fii liniștit și întreg. Alte lucruri sunt doar nume:

Mortalii le-au compus, venerându-le ca adevăr, -

„A fi” și împreună „a nu fi”, „a se naște” și împreună „a se termina”.
Culoarea, culoarea se schimbă și se deplasează dintr-un loc în altul.

Tot ceea ce există este închis într-un cerc cu o limită finită,

Prin masa sa, este ca un PR perfect,

Care centru, din cerc, este egal distanțat peste tot,

Părțile sunt egale peste tot - pi mai mult, pi mai puțin unul decât celălalt;

Nu există gol în existență, inexistență, prin care unitatea sa ar fi încălcată, și nu există nici o existență în ea astfel încât să existe mai mult sau mai puțin acolo sau aici: este indestructibil și întreg,

Isa este egală de pretutindeni până la limitele din centru.

Iată-ți termin un cuvânt și un gând de încredere

Despre adevăr. Cunoaște părerea muritorilor de aici,

Îmi voi înfrumuseța discursul înșelător cu urechile tale, ascultând.

La fel. în bandă G. Tsereteli: Unul și același este gândul și subiectul gândului, pentru că fără a fi, în care se exprimă gândul, nu vei găsi gândul. La urma urmei, nu va exista nimic (altul decât a fi, din moment ce soarta l-a înlănțuit de kch. existență întreagă și imobilă. Prin urmare, tot ceea ce ajung oamenii, încrezători în adevărul argumentelor lor, se dovedește a fi o ficțiune, (și anume: aparență, moarte, ființă și neființă, schimbare de loc și schimbare de culoare).

Dar, deoarece există o limită limitată, ființa este ca o masă pe toate părțile unei sfere rotunjite, distanțată egal peste tot de centrul ei. Și într-adevăr, ființa nu ar trebui să fie într-un loc blasfe, în altul - menționare, căci nu există nici neființă care să interfereze cu integritatea ei, nici ființă care ar fi mai mare într-un loc, în altul mai mică decât ființa. La urma urmei, a fi în ansamblu este invulnerabil, căci dacă este același din toate părțile, atunci rămâne același în limitele sale.

Cu aceasta îmi închei discursul exact, reflecțiile mele asupra adevărului. Află acum părerile muritorilor, ascultând ordinul măgulitor al meu. discursuri.

9. Simplitatea fizică. 180, 8 (cântăm B 8, i> 9) Și puțin mai departe vorbește din nou (mai jos sunt citate versurile). Prin, dacă vrei, cuvinte; „nici unul nu participă la celălalt” se arată că doi au început și că sunt opuși.

„Dar din moment ce totul se numește lumină și noapte, iar aceste nume sunt aplicate cutare sau cutare (lucruri) după semnificația lor '), „

*) „După forțele esențelor” G. Tsereteli.

Biblioteca „Runivers”

– 46 –

Acea. (se dovedește). totul este plin în același timp de lumină și noapte întunecată și nici unul, nici celălalt nu are preponderență, deoarece niciunul (dintre ei) nu este implicat în celălalt "

10. Kliment Strom. V 138. Deci, cine a venit la adevărata învățătură (a lui Hristos), dacă dorește, să audă făgăduința lui Eloii Parmenide (sînt citate mai jos versetele). mier. Plutarh adv. col. 1114 În (despre Parmenide) El a expus (în lucrarea sa) chiar și structura lumii și, permițând amestecarea elementelor luminoase și întunecate, din ele și prin ele deduce toate (lucrurile) lumii aparente. Și anume, a spus multe despre pământ, cer, soare, lună și stele și vorbește și despre apariția oamenilor. Și nu le-am ocolit pe niciuna dintre cele principale

tăcere; în această privință, el nu face excepție în rândul oamenilor din vechime, care obișnuiau, odată ce au fost autorii unei lucrări speciale, să atingă totul în doctrina lor despre natura lucrurilor.

„Veți cunoaște natura eterului și toate luminile din eter și faptele distructive ale unei torțe solare curate și strălucitoare și de unde (toate acestea) au apărut; vei cunoaște și natura lunii cu ochi rotunzi și faptele rătăcirii ei; tot așa veți ști de unde a crescut cerul care ne inconjoară și în ce fel Necesitatea care îl guvernează l-a silit să respecte hotarele luminarelor „a).

Același pasaj în trad. carte. S. Trubetskoy: (

„Acum vei cunoaște eterul și toate semnele din eter. Lumina strălucitoare a soarelui strălucitor și acțiunile soarelui Veți ști de unde vin, veți înțelege faptele și natura Reginei rătăcitoare a nopților, luna rotundă. Și vezi și cerul, care inconjoară totul.

Vei afla de unde vine și cum este legat de soartă. Păstrează toate limitele stelelor.

11. Caei simplu. 559, 20 Parmenide spune că a început să vorbească despre sensibil (lumea este așa):

„Cum au început să apară pământul, soarele, luna, eterul omniprezent, calea lactee cerească, Olimpul extrem și puterea fierbinte a stelelor” și descrie apariția (această) naștere și moarte până la membri ai corpului animalelor.

12. La art. 1-3 Simples fiz. 39, 12 (după B 8, 61): După ce a spus despre două elemente, adaugă din nou puțin mai departe, vorbind despre creator (rațiunea) în felul următor (op. cit. 1-3). K st. 2-6 acolo

*) „Nu este gol în niciunul dintre ele * *, trad. Karsten.

*) „Și cum legea de nezdruclă a Necesității i-a forțat pe luminatori la granițe ferme” * V. Nestle.

ține-l să alerge

Biblioteca „Runivers”

- 47

31. YU: Că cauza creatoare (se preocupă) doar de corpurile care sunt în naștere, dar de cele necorporale (ființele) care completează (pe ei înșiși) nașterea, Parmenide ne învață clar acest lucru în cuvintele următoare (citată din sf. -6). K st., 4 ibid. 34. 14: II cauza creatoare, unică, comună (Toate din toate), el consideră zeita, care stă în centrul universului și este cauza oricărei nașteri. mier. A 37.

„Pentru cele mai înguste (coroanele) sunt umplute cu foc nealiat, urmând. ei - întuneric, iar între (ele și alții) se răspândește (o regiune care este doar) parțial umplută cu foc '). În centrul universului (este) zeita care controlează totul. Că ea provoacă copulație în toate și (pe cale de consecință) naștere îngrozitoare, trimițând o femeie să copuleze cu un bărbat și, dimpotrivă, (împingând) un bărbat la o femeie.

13. Aristotel Metapli. A 4 p. !ch4 a 23 (traducere de Rozanova-Pervov)

Se poate bănuși că Hesiod a fost primul care a exprimat o astfel de (opinie), mai departe dacă altcineva ar fi pus iubirea sau pasiunea ca bază a ceea ce există, așa cum a făcut Parmenide. Căci acesta din urmă, înfățișând originea universului, spune: „Înainte de toți zeii, el a sădit iubire.” Plutarh Amai. versetul de mai jos). el susține că ea trimite suflete din vizibil (lumea) în invizibil, apoi înapoi .

„Înainte de toți zeii, ea a creat Eros”.

14. Plutarh Colot. Sau p. 1116 Și pentru că nu a spus că jaleul pe foc este foc, sau că luna (este) soare, ci, urmând pe Parmenide (care a spus despre lună):

„Strălucind noaptea, răstăcind în jurul pământului, lumină împrumutată”, el neagă adecvarea fierului (pentru scopul indicat) sau (astfel) natura lunii.

15. Plutarh de fac. iunie 16, 6 p. 929 A Dintre un număr atât de însemnat de corpuri cerești, numai (Luna) face o mișcare circulară datorită faptului că are nevoie de lumină străină, conform (învățăturilor) Parmenidei:

„Privindu-se constant la razele soarelui”.

1) „Apoi (din nou) vine rândul focului” de P. Tannery și G. Tsereteli. G. Berger raportează acest pasaj nu la sferele cerești, ci la curelele pământului.

Biblioteca „Runivers”

– 48 –

15a. Scolia lui Vasile (la (expresie: Dacă acceptăm că apa este temelia pământului) Parmenide într-un discurs poetic numit pământul „având un început în apă * *).

16. Aristotel Metapli. D 5. 1009 b ă l epe. A 46:

„Căci în ce stare se află amestecul de oameni de fiecare dată *) (cald și rece) 2) în membrii (lor) foarte schimbători, conform acesteia, mintea se schimbă și în oameni. Pentru că oamenii, toți și toți, gândesc același lucru; natura membrilor lor. Și anume gândirea este ceea ce predomină (în ele) și 3).

La fel și pe bandă. G. Tsereteli: „Mintea umană depinde în mod constant de calitatea organelor sale greșite. Căci în oameni, ca și în toți, așa și în fiecare separat, gândește unul și același lucru, și anume calitatea organelor, iar gândul este cel care predomină.

17. Galen în Epid. VI 48 Totuși, alți bărbați dintre cei mai vechi mai spun că concepția (copiilor) sexului masculin are loc în partea dreaptă a uterului. II într-adevăr, Parmenide a spus asta:

„În dreapta, băieți, în stânga, fetelor”.

18. Caelius Aurelianus Morb, cliroii. IV 9 p. 116 Săchără Parmenide, în cărțile scrise de el despre natură, spune că, în funcție de condițiile concepției, oamenii se nasc uneori maleabili și blânzi. Întrucât poemul grec îi aparține, o voi transmite și în versuri. Cert este că, pentru a evita confuzia de limbi diferite, am adunat, pe cât am putut, versuri latine de aceeași dimensiune (urmează versurile următoare). Căci el este de părere că în sperma pe lângă materie există forțe și că dacă acestea din urmă sunt amestecate în așa fel încât 4) formează o unitate în același corp, atunci ele generează (la copilul născut) o înclinație corespunzătoare la sexul (lui). Dar dacă, după amestecarea substanței seminței, forțele rămân separate, atunci rezultatul va fi prezența în cei născuți, dorința de două feluri de iubire sexuală.

„Dacă o femeie și un bărbat amestecă sămânța Iubirii împreună, atunci forța care se formează în vene din diferite sânge (făt), când se observă măsura potrivită (în amestec), produce corpuri bine combinate. Dar 5) dacă în sămânța amestecată forțele se zbate și

W Citesc „upátaç* în loc de „κρδσçv*.

*) După Teofrast

·) Ultima frază este uneori tradusă (Ritter, Bindelband): „Căci întregul este gândit1. Același loc pe bandă. D: la. Lewis: „Cel mai înalt grad de organizare dă cel mai înalt GÂNDIRE-.

) Citirea „ut în loc de „et*”.

a) Am citit „at* în loc de „pat*.

Biblioteca „Runivers”

– 49 –

Dacă nu formează nicio unitate în substanța amestecată, atunci vor face din nefericitul făt un hermafrodit.

19. Silgpliiiii caci. 55\$, ș După ce a schițat structura sensibilului (lumii), a adăugat din nou:

/ Deci, de fapt, după părerea (a oamenilor), (greutatea) din (odinioară) a apărut, acum există, va crește în viitor și apoi va pieri. Pentru fiecare dintre aceste (lucruri), oamenii pun un nume care este semnul său distinctiv.

Fragmente îndoielnice,

20. polonez Rcf. G-S' p. ib\ 76 Borcane mici. misterele, spune (unul gnostic), sunt misterele Hiersephopei subterane. Despre aceste taine și despre poteca care duce acolo, care este lată și spațioasă și dar prin care mori vin la Iorsefoia... poetul spune:

„Și există un drum groaznic și noroios în valea dintre munți. Bând, cel mai bine este să ajungi în crângul minunat al mult-cititei Afrodite.

Nu fragmente lungi.

21. A;M(iñ II;><>. 4 (D. 3U1 b 24) Despre apariția lunii: de ce pare pământescă?... Parmenide: datorită faptului că întunericul este amestecat cu aprins înconjurând-o. De aceea, el îl numește luminare „cu o lumină falsă” 1. Compară B 14. Despre salutul la deli.. Această expresie vine din Teofraet, v. 4i> I 77.

VI. str. Seida cuvântul ώç în sensul de „în întregime *. Parmenide: „este uimitor cât de ferm în opinie **–I.spy Rast. R. 13~> A.

23. - Art. cuvântul „Insulele Fericitului” *. (asa se numea) pe vremuri acropola din Viv, care se afla în Beotia, ca (spune) Parmenide.

24. Suetonius {Miller Mel. 417) Telchines... unii spun că sunt copiii mării, în timp ce Parmenide (spune) că ei provin de la câinii lui Acteon, care au fost transformați în oameni de Zeus.

25. Stobey Ed. I .144, 1!) Wadism. Dar op era egal din toate părțile și așa mai departe. = 7) tpedocl fr. 28 {21 B 28}.

Presocratic, c. II.

4

Biblioteca „Runivers”

- 50 -

19. Zenon.

Zenon din Elea este student, fiu adoptiv și „obiect al iubirii* * Parmenide, „Elean Palamedes”, după Platon, „inventator al dialecticii”, după Aristotel *), „condamnător bilingv al tuturor*, după Timon 3.). Apolodor își referă apogeul la a 79-a Olimpiada (464-460 î.Hr.); P. Tannery și J. Burnet cred că el s-a născut în jurul anului 489 (acceptând mesajul lui Platon că la vârsta de 40 de ani i-a citit lucrarea lui Socrate și trimițând această întâlnire a lui Zenon cu Socrate la 449). Zenon nu este doar o minte grozavă, ci și un caracter puternic, așa cum mărturisește comportamentul său când a fost descoperită conspirația pe care a făcut-o împotriva tiranului eleatic. Zicele care i se atribuie mărturisesc și scaunul voinței sale (vezi A 18 și A 19). Platon îl laudă ca politician, dându-i preferință față de Pericle. Zenon a fost primul care a perceput o taxă pentru predare (taxa era destul de mare: o sută de min, vezi A 4) și în acest sens este precursorul sofistilor. Îi spun profesor! Pericle, Protagoras, Pythodora, Callia etc.

Zenon este un adept al doctrinei Parmenidei a unității: scopul urmărit de scrierile sale a fost apărarea acestei doctrine. Platon vede diferența dintre Parmenide și Zenon doar în faptul că Parmenide a dovedit existența unuia, Zenon inexistența celor mulți. Unii dintre cei mai noi cercetători găsesc în Zenon nu numai o apărare, ci și o dezvoltare ulterioară a învățăturilor lui Parmenide 4). Deci, M. Ziandes 5) spune: „Zenon, așa cum îl înfățișează Platon, este puțin prea modest. Opera sa este un „ajutor” pentru Parmenide, nu numai în sensul că dă noi argumente pe care Parmenide nu le-a dat; nu, după ce a făcut o analiză profundă a înțelegerii principale, pe care se bazează clădirile ontologiilor Parmenide, nu numai că le adâncește și le extinde, dezvăluie ceea ce a fost neclar pentru Creator, ci scoate concluziile și provoacă un număr. de probleme care erau doar noi trebuiau ascunse, ceea ce era doar de la întemeietorul doctrinei eleatice”. E. Dühring n) spune că în doc *

’) Sof. 215 A și Phaedr. 261 D Vezi A 1 și A 13. În general, ascuțimea gândirii lui Zenon este comparată cu profunzimea gândirii lui Parmenide.

2) Vezi A 1 și A 10.

3) Vezi A 1. Timon îl numește pe Zenon bilingv din cauza obiceiului său de a deduce două consecințe contradictorii dintr-o singură premisă. Pentru o altă explicație a poreclei, vezi A 15.

*) Opinia opusă exprimată în literatura savantă: Olei 'o doctrină a fost incapabilă de dezvoltare ulterioară, iar după Parmenide activitatea pleicienilor s-a redus la o infirmare a învățăturilor altor școli.

*) C. S., p. 219.

e) E. Dühring. Kritische Geschichte d. Philosophie 1869, p. 34.

Biblioteca „Runivers”

Prin lucrările lui Zenon, filosofia eleatică atinge cea mai înaltă dezvoltare și găsește în ele un asemenea grad de abstracție pe care gândirea greacă nu a mai putut să-l facă niciodată, ci doar să realizeze și chiar să înțeleagă pe deplin.

Zenon a apărut învățăturile lui Parmenide cu dovezi contrare: în scrierile sale a arătat că presupunerea existenței multor lucruri și a mișcării duce la contradicții. I se atribuie descoperirea metodei dialectice 1). Deși mai devreme au fost întâlnite exemple de artă dialectică (de Znicharm și Parmenide), totuși, pentru prima dată Zenon a pus o bază solidă pentru această artă: el a fost primul care a pornit de la premisele adversarilor săi, deducând din acestea o serie de consecințe logice și dezvăluind astfel contradicțiile inerente acestora. Anticii i-au atribuit lui Zenon 2) 40 de dovezi pentru a apăra doctrina unității totale a lui Parmenide (împotriva pluralității lucrurilor) și 5 dovezi ale imobilității existenței (împotriva mișcării). Dar „aceste dovezi” ale lui Zenon s-au împlinit „numai nouă (Aristotel a păstrat 5, Simplicius 3 și Diogene 1). 1H. Praplt, G. Ritter și I. Tannery cred că opera lui Zeno a fost scrisă într-o formă dialogică, Tepnema și Schneider fac o corectare la aceasta, spunând că Zeno, probabil, nu a scos la iveală diverse fețe conversaționale, nu a fost ușor să-i îmbrace gânduri sub formă de întrebări și răspunsuri.

În ceea ce privește natura argumentelor lui Zenon, există dezacord: unii le numesc sofisme, alții paralogisme (uneori facând excepție pentru unul sau altul), alții le consideră argumente serioase care au contat în situația istorică în care au apărut, în cele din urmă, al patrulea le recunoaște ca dovezi de necontestat și își păstrează forța în timpul nostru. Între timp, întrucât Renouvier și Vrohiar constată că cele patru argumente împotriva mișcării sunt strâns legate între ele și formează un întreg, T. Gomiertz consideră că diferitele argumente ale lui Zeno se exclud complet reciproc, se bazează pe puncte de vedere primordiale reciproc și pe esență se resping reciproc. " reciproc. Tain", de exemplu, în opinia sa, într-un argument împotriva mișcării lui Zenon „conectează continuitatea spațiului cu unități separate de timp, într-un altul”. dimpotrivă, continuitatea timpului cu unități separate ale spațiului. Cu toate acestea, nu mai puține opțiuni în Zeno, serios

H Vezi A 9 și 10.

*) Vezi A 15.

*) II. Deissen consideră că toate argumentele sunt eronate. D; la. Lewis, face o excepție doar pentru „săgeată”; Lipni. considerând

„dihotomia” fără cusur, să recunoască ..Achile * * sofisma”; Noël consideră „dihotomia” și „Achile” ca paralogisme (petiti-principii), în timp ce „săgeata” și „etapele” sunt dovezi ireproșabile.

4'

Biblioteca 'Runivers'

- 52

o critică atentă, nu inutilă, a conceptului de materie care exista atunci și, parțial, este valabil și astăzi. Hegel spune că dialectica neonova a materiei nu a fost infirmată până astăzi (Est bis anfeutigen Tag umvinderlegt) 1). Vl. Solovyov -) scrie. Argumentele lui Zenon nu sunt sofisme, ci indică contradicții reale în conceptul de materie, spațiu și timp⁴. Cheie. S. Irubetskoy 8) crede. că argumentele lui Zenon „trebuie să fie luate în considerare până acum, deoarece ele dezvăluie... contradicțiile reale asociate cu conceptele noastre de mărime, set, mișcare, timp și spațiu⁴. B. Rossel îl apără și pe Zenon 4), care, numind argumentele lui Zenon „subtile și profunde”, spune: „Nepoliticositatea filozofilor următori a declarat toate argumentele sale ca fiind sofisme, aeri însuși pur și simplu un prestigiu iscusit (un simplu jongler de ingénions). Două milenii mai târziu, aceste sofisme au fost restaurate și au devenit baza unei renașteri matematice⁴, datorită lucrării matematicianului Weyerpittrass, care a arătat că trăim într-o lume neschimbătoare și că săgeata este într-adevăr în repaus în fiecare moment al mișcării sale. II V. Brochard consideră că dovezile lui Zenon sunt „ireproșabile”⁴.

Există două dovezi împotriva pluralității lucrurilor în sensul strict al cuvântului. Acestea sunt așa-numitele antinomii prima și a doua. Prima antinomie 5 6) se rezumă la următoarele. Dacă admitem existența multor lucruri, atunci se dovedește că 1) nu au deloc mărime (teză) și 2) sunt infinite ca mărime (antiteză). Prima antinomie învață că lucrurile, dacă sunt multe dintre ele, sunt egale atât cu 0, cât și cu oo în spațiul pe care îl ocupă („atât infinit de mici, cât și infinit de mari⁴” nu este transmis cu acuratețe de majoritatea istoricilor). Zenon argumentează după cum urmează. Teză: O multitudine de lucruri nu ar exista dacă fiecare lucru nu ar fi o unitate, deoarece o mulțime nu este altceva decât o colecție de unități. Cu toate acestea, nu există o adevărată unitate în lume. Într-adevăr, ce este o unitate? Adevărata unitate este ceea ce este indivizibil. Dacă unitatea este indivizibilă, atunci este un punct, care, fiind aplicat, nu crește și, scăzându-se, nu scade, adică nu are mărime. Și ceea ce nu are deloc dimensiune, densitate și volum, nu este nimic. Deci, o unitate este nimic și suma unităților este, de asemenea, nimic. Antiteză: Fiecare dintre multele lucruri care există are o anumită magnitudine și distanță față de un alt lucru. Același lucru trebuie spus despre oricare altul

J) C. e., p. 312. De asemenea F. Schneider (Philologus, 1876, p. 641): „Problemele lui Zeno nu și-au găsit încă răspunsul deplin;”.

Un articol despre Zenon în Dicționarul Enciclopedic al lui Brockhaus.

3) Istoria filosofiei antice, 'cap. I,' software-ul paginii.

4) În Ruse!. Principiile matematicii, v. I, 1903 suta 347

6) A se vedea A 21 și B 1. „R”

Biblioteca „Runivers”

– 53 –

următorul lucru întins în fața celui precedent. Indiferent de lucru pe care l-am lua, nu va fi ultimul, deoarece conceptul de lucru include nevoia de a ne depărta de alt lucru. În orice direcție ne-am deplasa, proprietatea specificată a lucrurilor se va repeta la infinit și astfel nu vom putea ajunge niciodată la limita dincolo de care nu ar mai exista lucruri (acest lucru este imposibil datorită proprietății inerente a lucrurilor, logic inextricabil). legate de multiplicitatea lor). Deci, există un număr infinit de lucruri (căci nu există un ultim lucru), și datorită faptului că fiecare dintre ele este separat de celălalt la o anumită distanță, oidi trebuie să ocupe clar un spațiu infinit *).

Zvdema deja „a remarcat un moment sofisticat” în prima antinomie (vezi A 21). În teza sa, Zenon face ca existența multiplicității să depindă de existența unuia și o infirmă pe prima negând-o pe a doua. Seneca mai subliniază (vezi ibid.) că, dacă Parmenide trebuie crezut, nu există decât unul; dacă Zenon, atunci nu există nici măcar unul, nu există nimic. Într-adevăr, acest argument este la fel de uluitor pentru oponenți ca și fundamentul doctrinei eleatice în sine. Momentul sofistic de antiteză constă în negarea limitei ființei, contrar învățăturii eleatice.

Încercarea de a exclude momentul sofistic din demonstrația lui Zenon, II. Tupper și 6) restabilește prima antinomie diferit. El crede că Zenon aici îl neagă nu pe cel în general, ci pe unul, ca urmare a divizării sinelui). Zenon nu dovedește deloc că lucrurile sunt atât infinit de mari, cât și infinit de mici. De fapt, își conduce interlocutorul într-o dilemă: Presupunând posibilitatea unei împărțiri infinite (dihotomice), ceea ce este „evident”, stabilește cu ușurință că această împărțire va „da în mod constant părți din ce în ce mai mici, deci nu va exista nicio limită. la scădere”. Prin urmare, dacă există un element finit, acesta nu are absolut nicio valoare. Acest lucru este confirmat și de faptul că numai într-un astfel de caz împărțirea ulterioară este imposibilă, cum ar fi în element există deja cinci părți separate. În cele din urmă va duce la un punct. Nu am adăugarea acestora

W. Bauch (Das Siibstanzproblem in ci. gi'iech. Philosophie bis znr Bildezeit, 1910, pp. 54-55) prezintă antiteza oarecum diferit, conform căreia accentul în demonstrație cade pe „distanța dintre lucruri *”. Între o ființă și alta, ca să se poată distinge una de alta, trebuie să existe ceva al treilea, în mod egal între această treime și acelea, și așa mai departe până la infinit. Prin urmare, dacă ființa este plurală, atunci este infinit de mare. Totuși, această dovadă este antiteza celei de-a doua antinomii, pe care B. Bauch o conectează în mod eronat cu teza primei antinomii.

2) Pagina 2U

3) O astfel de înțelegere a originii acestor unități fără magnitudine în Zenon a fost dată pentru prima dată de Porfirie. Împotriva acestui K. Schneider. Zeno ans Elea (Philologus, 1876, p. 616).

Biblioteca „Runivers”

– 54 –

iar mărimile elementelor, oricât de multe ar fi, nu pot da decât o sumă care nu are mărime. Cu toate acestea (a doua parte a dilemei), adversarul poate argumenta că diviziunea va da întotdeauna părți care au o anumită magnitudine și, prin urmare, elementul final o va avea. Dar din moment ce împărțirea este infinită, numărul elementelor este și el infinit. de aceea, un lucru divizibil este infinit de mare. În general, Zenon dovedește irefutabil că întregul (adică divizibil până la infinit) nu poate fi înțeles ca suma elementelor indivizibile conform opiniei curente asimilate de mon-thagoraiți. Căci dacă aceste elemente nu au valoare, suma lor nu poate fi înțeleasă. Dimpotrivă, dacă au mărime, atunci suma lor este infinit de mare, deoarece numărul px este infinit.* Astfel, P. Tannerp sugerează că atât teza, cât și antiteza primei antinomii provin dintr-o împărțire (dihotomică). , ceea ce, însă, sursele noastre nu spun direct .

Vl. Solovyov, prezentând această dovadă, înlătură în esență teza și dezvoltă antiteza într-o antinomie. Și anume, el îi atribuie lui Zenon următoarea antinomie. Fiecare dintre părțile existenței se dovedește a fi atât infinit de mică, cât și infinit de mare în același timp. Și anume, oia în afara ei însuși este un set infinit de toate celelalte părți, ea constituie o particulă infinit de mică din tot; dar, pe de altă parte, fiind ea însăși compus dintr-un set infinit de particule, reprezintă o cantitate infinit de mare. Adiacent parțial cu Vl. Solovyov, Prinț. S. Trubetskoy oferă următoarea reconstrucție plină de spirit a primei antinomii. Dacă sunt multe lucruri, atunci împreună sunt infinit de mici și infinit de mari. Fiecare lucru este format din părți, fiecare parte din alte părți și așa mai departe la infinit. În același timp, fiecare parte este separată de ceva „existent” de altele. Ce consecințe decurg din asta? În primul rând, există un set infinit de lucruri (deoarece ceea ce există este divizibil la infinit) și, în al doilea rând, fiecare lucru ocupă un spațiu infinit (datorită infinitității părților sale). Fiecare lucru (precum și orice parte a acestuia) se dovedește a fi infinit de mare ca întindere, în timp ce existentul, ca totalitate a tuturor lucrurilor, va fi un set infinit de cantități spațiale infinit de mari. Pe de altă parte, fiecare particulă este infinit de mică, deoarece este separată de orice altă particulă printr-un set infinit de particule. Dacă îl separați de toate celelalte particule, atunci el însuși nu va avea deloc părți și dimensiune.

P. Deissen „corectează” prima antinomie a lui Zenon în felul următor. Un corp format din multe particule ar fi 1) infinit de mic și 2) infinit de mare. Ar fi infinit de mic, deoarece poate fi împărțit la infinit: se dovedește că corpul este format dintr-o sumă de particule infinit de mici; suma particulelor infinit de mici poate da numai infinit de mici. Corpul ar fi infinit de mare, deoarece cu diviziunea

continuă vom obține în sfârșit infinit de particule; dacă din ultimii devenim

Biblioteca „Rushshers”

– 55 –

a compune un corp, atunci, oricâte dintre ele am lua, va rămâne mereu o multitudine infinită de ele; astfel, deoarece numărul lor este inepuizabil, putem crește corpul la o dimensiune infinită. Potrivit lui Deissep, Zeno izolează aici momente care sunt indisolubil legate: creșterea micimii și creșterea numărului de părți.

Să trecem la a doua antinomie. Dacă admitem existența multor lucruri, atunci reiese că 1) există un număr finit de lucruri (teze) și 2) există un număr infinit de lucruri (antiteză). a argumentului se rezumă la următoarele. Teza: Dacă sunt multe lucruri, atunci sunt atâtea câte sunt, nici mai mult, nici mai puțin. Prin urmare, ele există într-o anumită cantitate (limitată). Antiteză: Dacă există multe lucruri, atunci trebuie să existe un număr infinit de ele. De fapt, să admitem existența a doar două lucruri. Între două lucruri trebuie să se afle în mod necesar un al treilea lucru care le desparte, între ultimul și primul din nou lucruri noi și așa mai departe la infinit. Altfel, două lucruri adiacente ar fuziona într-o unitate, ar forma un singur lucru (și nu două). Astfel, doi nu există fără trei, trei fără cinci, cinci fără nouă și așa mai departe până la infinit (deoarece numărul de lucruri care se împart se dovedește a fi egal cu seria infinită 1, 2, 4, 8, 16 etc.) I).

În prima și a doua antinomie, Zenon ia în considerare conceptele de unitate, cantitate finită și infinit cantitativ. Dialectica numerelor a lui Zenon dă următoarele rezultate: unu = zero, zero = infinit, mărime finită (două) = infinit, parte = întreg. ; Astfel, conceptul de număr este contradictoriu, aplicarea lui este ilegală din punct de vedere al rațiunii, numărul trebuie atribuit domeniului opiniei și iluziei. T. Gomiertz 2 vorbește despre antinomia bisericească: „Premisele acestei argumentări nu sunt atât de arbitrare pe cât pare la prima vedere... Prima parte a dovezii se bazează pe premisa unității absolute, a doua pe premisa pluralitate absolută⁴. El vede greșeala lui Zeno în faptul că Zeyon considera conceptele relative de unitate și pluralitate ca fiind concepte absolute.

În prima antinomie a lui Zenon, conceptul de număr (unu și infinit) este considerat în legătură cu spațiul. Deși sursele noastre nu spun nimic, totuși, în spiritul lui Zenon, se poate face și o traducere a conceptelor aritmetice ale „a doua antinomie” în termeni geometrici. Dacă prima antinomie a învățat că ființele nu au deloc extensie spațială și, în același timp, sunt infinit de mari în

*) Antiteza celei de-a doua antinomii nu este expusă cu acuratețe de L. Pitruempel: Pentru a fi multiplu¹!, existentul trebuie să fie descompunibil în părți. Diviziunea merge la infinit. Totuși, în antiteza noastră, nu vorbim despre divizibilitatea ființelor, ci despre separarea lucrurilor, care în sine sunt considerate ca unități întregi.

*) Pagina 175-176.

gravitația, atunci a doua antinomie ar putea spune că ceea ce există este răcit atât de extensie finită, cât și de infinită 1). Rezultatul final al acestei dialectici a spațiului: un zero spațial (punct) la un spațiu infinit de mare - un spațiu finit. În același mod, dialectica lui Zenon distruge conceptul de spațiu împreună cu conceptul de număr. În aceasta din nou vedem momentul sofistic al argumentelor sale. „Ideile de bază ale lui Olentsev, conceptele de unitate, extindere, realitate, au fost ele însele zdruncinate sau, mai bine spus, distruse de această critică**, spune pe bună dreptate T. Gomperz (p. 179) despre argumentele lui Zenon.

Împotriva spațiului, Zeno dă și o dovadă aparte. Tot ce există este undeva, adică în spațiu. Și dacă da, atunci spațiul însuși, pentru a exista, trebuie să fie și el undeva, adică într-un alt spațiu. Acest al doilea spațiu trebuie să fie la rândul său în al treilea spațiu, al treilea în al patrulea și așa mai departe. Astfel obținem spațiul spațiului și așa mai departe până la infinit. În consecință, trebuie fie să recunoaștem un număr infinit de spații închise unul în altul, fie să negați cu totul existența spațiului. W. Windelband și J. Burnet găsesc în această demonstrație negația doar a spațiului gol, și nu a existenței spațiale în general. Într-adevăr, argumentul de mai sus respinge doar existența spațiului ca ceva diferit de materia conținută în el, în timp ce Parmenide a identificat materia și spațiul. Cu toate acestea, acest argument poate fi întors cu ușurință împotriva punctului de vedere eleatic, singura diferență fiind că în acest caz, alături de spațiu, se va respinge și existența materiei 2).

Ca argumentul împotriva spațiului, tot așa și argumentul împotriva adevărului percepției senzuale implicite conține o înfirmare a pluralității lucrurilor. Argumentul împotriva realității percepției senzoriale este cunoscut sub numele de „porumb de mei”. Într-o conversație cu Protagoras, Zeno subliniază că, între timp, indiferent cum nici un cereal integral, sau o zece miimi parte din boabe, nu scoate niciun sunet la cădere, căderea meiului de cupru face zgomot. Deci ni se pare după mărturia simțurilor exterioare; totuși, rațiunea cere să acceptăm un lucru: fie un bob și o zece miimi parte din boabe scot și ele un sunet la cădere, fie meiul de aramă nu face zgomot. Într-adevăr, în caz contrar, obținem că suma zerourilor este egală nu cu un glonț, ci cu o valoare pozitivă *).

1) II. Tannery înțelege în mod direct a doua antinomie din punct de vedere geometric (vezi mai jos în G.

3) Obiecțiile împotriva acestei dovezi a lui Aristotel și Eudemos sunt date mai jos în traducere (vezi A 24).

8) Astfel, pe cale de argumentare, această dovadă seamănă cu teza primei antinomii.

31. Mapdes corectează argumentul boabelor de mei, făcându-l o ilustrare a primei antinomii. El o expune după cum urmează. , apoi ns va suna și me-dimp.

Argumentul „bob de mei” este infirmat de Aristotel în Fizica¹⁾, spunând că un singur bob nu este capabil să pună în mișcare cantitatea de aer care este pusă în mișcare prin căderea unui mei întreg de cupru.

Dovezile lui Zepon împotriva mișcării, dintre care cinci au ajuns până la noi, au fost întotdeauna cele mai faimoase: 1) dovada de natură generală, 2) „dihotomie”, 3) „Achile”, 4) „săgeată” și 5) „ etape”. Prima dovadă împotriva mișcării d) este foarte scurtă: „Un obiect în mișcare nu se mișcă nici în locul în care se află, nici în locul în care nu se află.” se mișcă acolo unde nu este; pe de altă parte, ocupând mereu un spațiu egal cu volumul său, nu se poate mișca în acest loc, se odihnește în el.

Esența dovezii cunoscute sub denumirea de „dihotomie” se reduce la recunoașterea imposibilității mișcării pe motiv că un obiect în mișcare, înainte de a ajunge în orice loc, trebuie mai întâi să parcurgă jumătate de drum, jumătate de jumătate și așa mai departe. la infinit. Este imposibil să treci printr-un infinit la timpul final. După cum subliniază M. Mandes, argumentul se întrerupe aici, mai departe se poate continua în două moduri. De fapt, demonstrația în forma sa completă ar putea spune sau 1) că mișcarea nu se poate termina (nu poate fi atins niciodată²⁾, punctul final, deci cum, oricât de mult te-ai apropia de ea, va rămâne mereu un fel de rămășiță: trecând succesiv jumătatea drumului, jumătate din jumătatea rămasă etc. la infinit, obiectul în mișcare se va apăra în mod consecvent de scopul mișcării na $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots$, 71B, 7sz - ■ · $\frac{1}{2}^n$ a distanței inițiale, dar punctul final va rămâne întotdeauna de neatins) sau 2) mișcarea nu poate începe, deoarece obiectul nu poate ajunge în niciun punct fără a trece mai întâi printr-un număr infinit de locuri intermediare (pentru a trece până la capăt, trebuie să parcurgă mai întâi jumătate din el; pentru a trece de această jumătate, trebuie mai întâi să treacă un sfert; în general, trecerea potecii necesită

depășirea preliminară a $\frac{1}{2}$ și $\frac{1}{4}$ etc. $\frac{1}{2^n}$ cale) ³⁾).

²⁾ Vezi A 29.

³⁾ Vezi 4.

¹⁾ E. Dühring (Krit. Geschichte d. Philos., 1869, pp. 46-47) spune că „dihotomia” fără nicio modificare ar putea fi folosită de oleați pentru a demonstra

Biblioteca „Runivers”

Aristotel l) vede eroarea în această dovadă! într-un amestec de infinit divizibil cu infinit mai mare. Timpul, obiectează el, este de asemenea infinit divizibil. Un spațiu finit, dar infinit divizibil este

străbătut într-o perioadă de timp finită, infinit divizibil. Dovada, după Aristotel, este construită pe premisa imposibilității trecerii prin spațiu infinit în timp finit, iar Aristotel, fără a respinge această premisă, indică doar că, deși spațiul este infinit divizibil în exponențialitate, totuși, în realitate este nu în fiecare dintre segmentele sale. constă dintr-un număr infinit de părți, pe de altă parte, timpul este la fel de infinit divizibil ca spațiul, astfel încât divizibilitatea infinită a timpului acoperă divizibilitatea infinită a spațiului (Leibniz vede și soluția problemă în asta). Și în timpul nostru, mulți consideră corectă critica lui Aristotel și, împreună cu el, văd principala eroare a dovezii în identificarea divizibilității infinite și a mărimii infinite. Astfel, referitor la demonstrația de mai sus, T. Gomiertz spune că divizibilitatea infinită și mărimea infinită sunt două concepte complet diferite: o mărime finită poate fi divizibilă la infinit; Zenon de pune problema relației dintre o serie infinită și o cantitate finită. De asemenea f. Arnim spune că Zepon confundă infinitul cantitativ cu infinitul distributiv. și II. Dys-sen se alătură părerii lui Aristotel.

Cu toate acestea, această critică nu afectează esența dovezii lui Zenon. Acesta din urmă (ca și alte argumente ale lui) se bazează pe. imposibilitatea de a imagina un infinit infinit. Lăsați timpul și spațiul să fie egal infinit divizibil: trecerea de la un punct la altul devine de două ori imposibilă prin aceasta. Obținem un număr infinit de puncte spațiale, pe de o parte, momente de timp, pe de altă parte. Dar gândirea nu poate concepe finalitatea infinitului: este de neînțeles cum se poate realiza un număr infinit de acte de mișcare, cum un număr infinit de poziții în spațiu pot fi ocupate succesiv și cum un număr infinit de momente de timp poate fi în sfârșit. ajuns la capăt. Prin urmare, demonstrația lui Zenon, pe care o luăm în considerare, nu face decât să simplifice condițiile pentru realizarea mișcării, propunând un singur moment - divizibilitatea infinită a spațiului.

Din alt punct de vedere, P. Bayle critică obiecția lui Aristotel 3)

proprietăți ale inexistenței timpului: este imposibil să treci de la un moment de timp la altul, ele sunt despărțite de același abis care se află între două puncte din spațiu.

*) Vezi A 25.

*) P. Bayle. Dicționar, t. IV, p. 1264 în continuare.

Biblioteca „Runivers”

– 59 –

care numește această obiecție „mizerabilă”), Zenon consideră dovada ca fiind destul de corectă. El argumentează după cum urmează. În fiecare mișcare există un terminus a quo (punctul de plecare) și un terminus ad quem (punctul final). !.)m doi termeni sunt despărțiți printr-un spațiu care conține un număr infinit de părți. Deci, pentru a ajunge la punctul final, este necesar să parcurgem succesiv un număr infinit de locuri. Ele nu puteau fi parcurse decât într-un număr infinit de momente de timp. Cu toate acestea, esența timpului, spre deosebire de spațiu, este că nicio parte a acestuia nu poate coexista. Între timp,

întrucât un picior de materie este infinit divizibil (și, prin urmare, conține de fapt un număr infinit de părți), o oră de timp (un an, un secol etc.) este finită, deoarece dacă ar exista un număr infinit de părți într-o oră de timp, nu ar putea niciodată să înceapă sau să se termine 2).

Momentul sofistic din această demonstrație a lui Zenon constă în faptul că însăși posibilitatea diviziunii infinite a unei mărimi finite este infirmată de aceeași concluzie. Este imposibil ca finitul să conțină infinitul, această propoziție, în numele căreia rezultatul este recunoscut ca inadmisibil, este însă premisa întregii construcții.

Al treilea argument împotriva mișcării, Ahile, s-a bucurat întotdeauna de cea mai mare faimă. Cel mai rapid nu îl va depăși niciodată pe cel mai lent samago. Ahile cu picior iute nu poate ajunge din urmă broasca țestoasă, pentru că de fiecare dată când ajunge la locul ocupat de aceasta, țestoasa reușește să înainteze puțin. Astfel, pentru a depăși țestoasa, Ahile trebuie să ocupe numărul infinit de locuri pe care le-a ocupat țestoasa. Potrivit lui Aristotel, acest argument este o formă diferită a primului argument (el vede diferența doar în metoda divizării, care la Ahile nu este dihotomică). 3. Zeller vede diferența lor în faptul că în primul argument finalul punct

i) Și mai răspicat, E. Dühring, care spune că obiecția lui Aristotel, fără a da o dovadă valabilă, relevă doar o lipsă de înțelegere adecvată a argumentelor lui Zenon.

s) Acest raționament al lui I. Bayle despre natura timpului este repetat de V. Petronievics. Ze-nos Beweise gegen die Bewegung (Arhiv f. Gesch. d. Philos., XX Bd., 1907, p. 58.î, care tratează toate argumentele lui Zenon împotriva mișcării din punctul de vedere al finitismului (negarea divizibilității infinite). al spațiului și al timpului) și propune doctrina finitismului dualist (timpul și spațiul constau din puncte de două feluri - reale, sau pline, și ireale, sau goale).

·) Diogenes Laertius atribuie acest argument lui Parmenide însuși (vezi 18 A 1). În ceea ce privește „această dovadă, să reamintim că Leibniz a considerat și conceptul de mișcare mai rapidă ca fiind contradictoriu. În general, argumentul Ahile® a atras întotdeauna cea mai mare atenție. C. Ruelle (L'argument d'Achille în Revue de philologie 1907J) oferă un comentariu asupra acesteia de către Theodore Metochites (sec. XIV) și prima soluție matematică a problemei, care a fost dată în secolul al XV-lea de Gregory de Saint- Vincent.

Biblioteca „Runivers”

– 60 –

rămâne neschimbat, în timp ce în al doilea este mobil. Majoritatea cred că „Achile” se bazează pe același lucru cu „dihotomia”. Oh, aceste argumente dovedesc că, dacă există mișcare, atunci obiectul în mișcare trebuie să intre în posesia unui spațiu infinit într-un timp finit. Asa de. Aristotel face o critică a lui „Achile*” care este identică cu critica „dihotomiei”: Zeno de confundă divizibilitatea infinită cu mărimea infinită; divizibilitatea infinită a timpului acoperă

divizibilitatea infinită a spațiului. II în timpurile moderne, mulți se alătură criticii lui Aristotel: așadar, T. Hobbes, J. St. Mill) și J. Lewis văd, de asemenea, greșeala lui Zeno de a identifica divizibilitatea infinită cu mărimea infinită.

Analizând dovada lui „Achilles” și răspunsul de mai sus la aceasta, Iberweg 2) constată că ambele sunt insuportabile din punct de vedere logic, fapt pentru care faptul că ambii se dovedesc puțin în comparație cu ceea ce vor să demonstreze. În ceea ce privește răspunsul la argumentul lui Zenon, nu este suficient să ne referim pur și simplu la paralelismul divizibilității infinite a spațiului și timpului. Într-adevăr, Zenon ar fi putut să răspundă că tocmai din cauza acestui paralelism Ahile nu va ajunge din urmă broasca țestoasă în niciun moment și în niciun loc. Pe de altă parte, argumentul lui Zeno se dovedește prea puțin: demonstrează doar că dacă ambele viteze sunt legate ca $n:1$, atunci întâlnirea nu poate avea loc în următoarele serii de părți de timp și părți ale traseului: $-b - r + . .$

$\eta \eta_i \text{ ir } \eta^*$

Stau acolo în schimb: „în cadrul acestui rând* Zeno spune: „niciodată și nicăieri*. Zenon ar fi avut dreptul să facă asta numai dacă ar fi dovedit anterior că suma acestei serii este infinită. Dar este imposibil să se dovedească acest lucru, deoarece ceea ce se cere să fie demonstrat este fals; Dimpotrivă, cu precizie matematică se poate demonstra contrariul, și anume, că suma acestei serii - și cu continuarea infinită a acesteia - nu depășește

$<n, \text{ } a$ unui non-dinn finit definit (și anume, \wedge). Despre latura matematică a întrebării vom vorbi mai jos, aici observăm clar că Iberweg subliniază pe bună dreptate nesatisfăcătoarea obiecției actuale la argumentul „Achile”, care vede în ea alter ego-ul argumentului „dihotomie”. De fapt, spre deosebire de „dihotomia”, „Achile” presupune că atât spațiul, cât și timpul sunt la fel de divizibil la infinit 3): ridică aceeași problemă, dar într-un mod mai complicat.

k) J. St. Mill revine la această întrebare de două ori în „System of Logic” (p. 743-744, trad. V. Ivanovsky, ed. a 2-a) și în Examenul filozofiei SWH (p. 033).

*)Pr. Ueberweg, System d. Logik, I Aufl., S. 409-411.

) Dacă timpul nu ar fi divizibil la infinit, atunci ar exista o limită a mișcării țestoasei; mai degrabă în divizibilitatea infinită a timpului – esența argumentului „Achile”

Biblioteca „Runivers”

61

vedea. Schneider atrage atenția asupra acestei complicații a întrebării (p. 6 * 25 ts.s.), care spune că, introducând două corpuri în mișcare, Zeno a vrut să sublinieze o nouă dificultate. Ceea ce se mișcă fără întrerupere trebuie să se miște chiar și în cel mai mic interval de timp. Ahile are nevoie de ceva timp pentru a parcurge distanța care îl determină față de broasca țestoasă, dar din moment ce broasca țestoasă

se mișcă continuu, va avea nevoie din nou de ceva timp pentru a depăși o nouă distanță și așa mai departe până la infinit, deoarece datorită mișcării neîncetate a țestoasei, timpii care stau între ei nu vor deveni niciodată zero. Ahile ar putea depăși țestoasa doar dacă ar reuși să alerge pe o distanță care nu este infinit de mică într-un interval de timp infinitezimal. Într-adevăr, principala dificultate a argumentului lui Ahile constă în incomprehensibilitatea modului în care este posibil să depășim acel spațiu infinit de mic care îl va separa întotdeauna pe Ahile și broasca țestoasă și, așa cum subliniază pe bună dreptate Schneider, rezolvarea problemei necesită ruperea paralelismului de spațiu și timp infinit divizibil: Ahile va depăși țestoasa, dacă într-un interval de timp infinit de mic nu trece de o distanță infinit de mică. Dar acest lucru este contrar credinței noastre că mișcarea necesită timp. Deci, alegerea rămâne între mișcarea atemporală și mișcarea fără sfârșit.

A patra dovadă a contrariului este că afirmă:

Săgeata zburătoare este în repaus¹). Această dovadă s-a bazat pe premisa că timpul este suma momentelor și spațiul este suma punctelor. Această dovadă ar fi putut lua două forme, în funcție de faptul că s-a subliniat că săgeata era constant într-un loc sau la un moment dat în timp - (prima formă cu diverse modificări este luată de Oemistius, Zeller, Schneider, Diels, Renouvier. al doilea Bropiar) A).

Prima formă. În fiecare punct al drumului, săgeata zburătoare ocupă un loc definit, egal cu volumul său. Mergi mai departe. imposibil dacă ocupi un loc egal (deoarece pentru mișcare un obiect are nevoie de un spațiu mai mare decât el însuși). Dacă în fiecare punct al traseului corpul este în repaus, atunci mișcarea corpului este compusă exclusiv din stări de repaus. Deci, un număr de stări de odihnă formează împreună o mișcare (suma mai multor, ca să spunem așa, zerouri ale mișcării dă o anumită valoare pozitivă)

A 27. Articolul B, II este dedicat acestui argument. Svatkovsky („Paradoxul lui Zeno despre Zstrel zburător în Zh. Y. N. 11 p. 1888, aprilie), care atașează studiului său un tabel sinoptic cu toate textele relatate aici.

i) Forma de probă a lui Brochard este de preferat, deoarece lasă textul lui Aristotel intact, în timp ce prima formă general acceptată necesită modificări ale textului.

8) „Această concluzie absurdă este eliminată dacă, împreună cu Leibniz, considerăm odihna ca fiind doar o mișcare infinitezimală.

Biblioteca 'Runivers'

– 62 –

A doua formă. Săgeata zburătoare este în repaus, deoarece este întotdeauna la un moment (prezent de fiecare dată). Un moment de timp este indivizibil și, prin urmare, pe parcursul cursului său, săgeata nu își poate schimba poziția: în caz contrar, momentul de timp ar fi împărțit în funcție de cele două poziții ale săgeții în acel moment. Și

din moment ce timpul constă numai din momente separate, un obiect în mișcare este întotdeauna în repaus.

Aristotel vede eroarea din această demonstrație în premisa asumată că timpul este compus din momente indivizibile separate, în timp ce, de fapt, timpul este o cantitate continuă. Aristotel i se opune P. Bayle, care expune argumentul lui Zenon după cum urmează. Săgeata se odihnește și se mișcă în același timp: în fiecare moment de timp se odihnește, în câteva astfel de momente s-a mișcat. Prin urmare, mișcarea este contradictorie. Pe de o parte, un corp nu poate fi în două locuri în același timp; pe de altă parte, cele două părți ale timpului nu pot coexista. Întreaga forță a demonstrației lui Zeno constă în propoziția corectă, potrivit lui Bayle, că nu există nici cea mai mică parte a timpului care ar putea coexista cu o altă parte a acestuia; de aici rezultă că timpul nu poate fi divizibil la infinit, ci este compus din momente indivizibile.

Dintr-un punct de vedere diferit de Aristotel, Zwellen se opune lui Zenon. Dacă nu există spațiu gol, atunci mișcarea elementară trebuie să fie foarte diferită de mișcarea empirică pe care o vedem. Un corp în mișcare nu părăsește un punct al spațiului înainte de a ajunge în următorul punct, dar ambele apar simultan, fără niciun interval de timp între ele. Când te muți dintr-un loc în altul, „a pleca de aici I”, „a ajunge acolo” și „a fi acolo” sunt doar denumiri diferite pentru absolut unul și același fapt, și nu pentru momente diferite ale acestuia (deoarece, de desigur, chestiunea se referă la mișcarea elementară). Pentru o stare de odihnă sunt necesare cel puțin două momente de a fi într-un singur loc.

Dühring propune o soluție interesantă a problemei. Trebuie să distingem între un punct matematic, care nu are deloc extensie, și un punct (în sensul impropriu al cuvântului) de spațiu care are dimensiuni; de asemenea, este necesar să se distingă un punct în timp, ca limită de timp fără nicio durată, de o foarte mică particulă de timp. În cele din urmă, este necesar să distingem starea neutră (indiferentă) de conceptele de odihnă și mișcare. Un punct este în repaus dacă rămâne un timp în același loc. Odihna este o întrerupere continuă într-un singur loc. La fel, durata de timp este o condiție prealabilă necesară pentru conceptul de mișcare (deoarece în mișcare un punct ocupă locuri diferite). Dacă luăm starea instantanee a corpului, adică starea atemporală (fără nicio durată)

Biblioteca „Runivers”

– 63 –

ness), atunci va fi același atât pentru un punct în mișcare, cât și pentru un punct staționar. Un punct de timp matematic corespunde unei situații și configurații destul de definite a tuturor punctelor spațiului, indiferent dacă acestea sunt în stare de repaus sau de mișcare (în acest sens, demonstrația lui Zenon este corectă). Această stare neutră are fiecare punct în fiecare moment, dar nu este ceva al treilea împreună cu stările de repaus și mișcare, ci este deasupra lor sau în ele. Greșeala lui Zenon este că identifică această stare neutră cu odihna și o consideră incompatibilă cu mișcarea.

V. Svatkovsky consideră nesatisfăcătoare înțelegerea obișnuită a argumentului săgeții, „conform căreia aici vorbim despre multe momente de timp: în fiecare moment individual săgeata este nemișcată într-un loc egal, deoarece chiar și cea mai mică mișcare ar necesita o anumită mișcare de viitorul în trecut (acum era După V. Svatkovsky, Zenon aici nu adoptă punctul de vedere general acceptat, ci are în minte doar un singur moment atemporal, un singur prezent continuu al școlii eleatice. Acest prezent este întotdeauna acolo, și, prin urmare, un obiect în mișcare este întotdeauna nemișcat. Totuși, dacă sunt de acord cu V. Svatkovsky, atunci argumentul lui Zenon nu va oferi nimic nou în comparație cu negarea mișcării, care se găsește în poemul lui Parmenide.

Să notăm, de asemenea, înțelegerea lui Hegel a argumentului. Săgeata zburătoare este întotdeauna într-un anumit „acum” și „săgeată”. „Acum” ca atare este egal cu sine; egal cu sine este și „aici” ca atare. Dacă în toate „acum” (și în toate „aici”) nu există nicio diferență, atunci săgeata zburătoare este într-o stare care este străină de diferențe, adică este în repaus.

A cincea obiecție împotriva mișcării-„etape”) . Din părți opuse mase egale se deplasează de-a lungul liniilor paralele cu viteză egală și trec pe lângă o a treia masă nemișcată de aceeași lungime. Se dovedește că același punct, deplasându-se cu aceeași viteză, se deplasează. printr-una și aceeași distanță nu în același timp, ci la jumătate de timp și la timp dublu, în funcție de punctul din care punct vom observa această mișcare.

*) Vezi A 28. Pentru orientarea figurii dam:

A>A A4

B4B»B*B1-*

"-C'O'C'C4

Începutul mișcării.

A'A2A"A'

B4B'B'B*

O'O'S'S4

Copetele de mișcare.

Biblioteca ''Runivers''

— 64 —

argument în limbaj modern, îl afirmă astfel: pe trei linii paralele sunt trei trenuri de aceeași lungime. Primul (A) este în mișcare; al doilea (B) stă nemișcat; al treilea (C) se deplasează în direcția opusă cu aceeași viteză cu A. Este clar că timpul necesar lui A să ajungă la capătul lui B va fi de două ori mai lung decât îi ia lui să ajungă la capăt în același mod lung. O'*. Rezultatul final: „Masa în mișcare

parcurge același drum atât în continuarea tuturor, cât și în continuarea jumătății din timpul dat”*.

Împotriva „scenei” obiectează Aristotel, arătând diferența în unitatea de măsură: o dată distanța este măsurată pe un spațiu în repaus, cealaltă dată pe unul în mișcare. În orice caz, argumentul lui Zenon relevă relativitatea mișcării. Starea lucrurilor apare diferit dacă ne uităm la mișcarea fiecărui corp separat și diferit dacă le observăm mișcările împreună unul față de celălalt. Dificultatea pe care o dezvăluie Zenon ar fi evitată dacă, alături de materie, am admite existența spațiului gol și am considera mișcarea ca o schimbare de loc în acest spațiu absolut (definiția lui Newton): în acest caz, valoarea distanței parcurse ar fi nu se măsoară pe corpurile pe lângă care a trecut un corp în mișcare. Totuși, Zenon ar putea considera existența unui spațiu absolut gol infirmată în argumentul său special împotriva spațiului *). Argumentul „stadiilor”, așa cum a subliniat pe bună dreptate Schneider, arată contradicțiile mișcării percepute senzual (spre deosebire de cele anterioare, unde a fost dovedită imposibilitatea mișcării pentru gândire).

Totuși, „etapele” pot dovedi imposibilitatea mișcării pentru gândire, dacă aceasta se bazează pe premisa discontinuității timpului și spațiului, formată din unități indivizibile. O astfel de înțelegere a „scenă” o găsim la Brochard și Tannery. Două serii egale de puncte (contigue, dar care nu se îmbină) se deplasează cu aceeași viteză una spre alta, trecând pe lângă a treia serie fixă egală de puncte. Punctele sunt elemente absolute ale spațiului; momentul este elementul absolut al timpului. Să presupunem că mișcarea a avut loc la un moment dat. În același timp, punctele extreme ale fiecărei serii în mișcare vor trece pe lângă toate punctele celeilalte serii în mișcare și în același timp doar pe jumătate din punctele seriei de repaus. Dar dacă, cu aceeași viteză, timpii de mișcare trebuie să fie proporționali cu spațiile parcurse, atunci se dovedește că un moment indivizibil de timp este de două ori mai mare decât el însuși: trebuie să se extindă astfel încât să conțină două elemente de aceeași dimensiune. . Astfel momentul, presupus a fi indivizibil, se dovedește a fi divizibil.

Vezi V. Petronievics, c. p., p. 71.

Biblioteca „Runivers”

65 -

Potrivit lui Tapnorp, „etape” înseamnă adversarul care spune că „momentul corespunde poziției nedeterminate a săgeții, dar trecerii de la fiecare poziție dată la următoarea”. Zeno obiectează că, dacă un moment trece întotdeauna în timpul trecerii de la o poziție la alta și toate momentele sunt egale între ele, atunci nu poate exista o viteză dublă. Totuși, exemplul de „etapă” arată că este necesar fie să se admită existența unei viteze duble, fie să se admită că jumătate poate fi egală cu un întreg. Rezultatul final: trecerea de la punct la punct nu poate corespunde momentului. .Interesantă interpretarea „scenului” făcută de Tannery în sensul că arată inconsecvența criticii „săgeții” dată de T. Hompres. Și anume, acesta din urmă îi obiectează lui Zenon: „Un corp în mișcare constantă ocupă, chiar și în cel mai mic. particulă

de timp, o parte a spațiului – este în continuă mișcare dintr-o parte a spațiului în alta.”

În exemplul de „etapă” Evellen deschide următoarea contradicție între contemplarea senzorială și gândire.compararea pozițiilor vechi și noi ale acestor puncte, este clar că încrucișarea lor a avut loc, totuși, contopirea lor nu ar fi putut avea loc deloc. timp și în orice loc...

Legătura dintre cele patru argumente împotriva mișcării este stabilită de Repuvier d) și Bropiart 2). „Dihotomie”, „Achile”, „săgeată” și „etape” formează următoarea dilemă. Dacă timpul și spațiul au părți, atunci unul din două lucruri: fie aceste părți sunt divizibile la infinit, fie constau din elemente indivizibile. „Dihotomie” și „Achile” pornesc de la presupunerea că spațiul și timpul sunt divizibile la infinit și o infirmă prin derivarea unor consecințe absurde din aceasta; „săgeată” și „etape” pleacă de la presupunerea că spațiul și timpul constau din elemente indivizibile și dovedesc în egală măsură insuportabilitatea acestei presupunerii. Aceste patru argumente formează un sistem simetric: I și IV consideră mișcarea în limitele date, II și III, fără pih; I și III stabilesc sarcina de a efectua mișcare pentru un singur corp și constată că chiar și începutul mișcării este imposibil; II și IV compară două corpuri în mișcare și demonstrează că, chiar dacă mișcarea ar începe, ea nu ar putea continua. I și II stabilesc imposibilitatea mișcării din cauza naturii locomoției.

2) Renoivier. Ijogiipue, p. 67.

’) El va aborda. Lea argumentele lui Zenon din Elea împotriva mișcării. (Etniles of philos, old, p. 4–5).

Ziua Recunoștinței, B. II. 5

Eliminați „Subiectul”

– 60 –

spațiul, care se presupune a fi continuu împreună cu timpul; în III și IV imposibilitatea mișcării este dovedită pe baza naturii timpului, care se presupune a fi discontinuu împreună cu spațiul. În fine, al doilea argument se bazează pe același principiu ca primul; iar al patrulea, pe același principiu ca și al treilea. Argumentele sunt aranjate într-o ordine logică: cele mai simple sunt primele, cele mai complexe sunt cele mai simple.

De asemenea, J. Burnet găsește în fiecare argument ulterior o complicație a celui precedent: la „Achile” „dihotomia” se complică prin introducerea unui alt obiect în mișcare; o altă complicație este săgeata: obiectul în mișcare este considerat ca având lungime; ..etape” - o complicație a „săgeții”: se introduce o a doua linie în mișcare.

II. Tanperi găsește și o legătură între cele patru argumente ale lui Zeno despre mișcare: onp; în opinia sa, formează o dublă dilemă 9

Să ne întoarcem acum la latura matematică a întrebărilor ridicate de argumentele lui Zenon împotriva mișcării. B. Ressel 2) traduce dovezile lui Zenon în limbajul aritmeticii. Dihotomie: Nu există mișcare,

deoarece un obiect în mișcare trebuie să ajungă constant (de un număr infinit de ori) la jumătatea traseului său înainte de a ajunge la capăt. Iată în limbajul aritmetic, aceasta înseamnă: numerele de la 0 la 1 sugerează numere de la 0 la $\frac{1}{2}$, acestea din urmă sugerează numere de la 0 la $\frac{1}{4}$ și așa mai departe (progres infinit în conceptul de număr întreg infinit). Ressel găsește soluția problemei distingând fie două tipuri de regresie infinită, fie două tipuri de întregi, în unul dintre care părți de aceeași complexitate ca întregul nu au prioritate logică asupra întregului. Ahile: Problema ridicată de acest argument din punct de vedere aritmetic se reduce la relația reciprocă a două clase infinite. De exemplu, luați $14-2L$; și $2 \cdot 4^{-L}$ și să presupunem că x se află între 0 și 1. Pentru fiecare valoare există una și o singură valoare $2+L$ și invers. Când x crește de la 0 la 1, atunci ambele valori vor fi egale. Cu toate acestea, $1-2x$ începe de la 1 și se termină cu 3, în timp ce al $2L$ -lea începe cu 2 și se termină cu 3.

„Achile” atinge și o altă problemă matematică interesantă: problema adecvării (similarității) întregului și a părții. Dacă bunul simț (comun-simț) nu poate admite posibilitatea ca întregul și partea să aibă același număr de termeni, atunci „Achile” Zenon demonstrează că punctul de vedere opus duce și la consecințe inacceptabile pentru bunul simț. Bunul simț se află într-o stare foarte deplorabilă: trebuie să aleagă între paradoxul lui Zeno și paradoxul lui Cantor, între

9 Pentru o discuție a acestui punct de vedere în Tannery, vezi pp. 246-247 p. n. lucrarea sa principală.

9 W. Ruse!. Principiile matematicii. v. I. 1903, p. 347 în continuare.

Biblioteca „Univers”

- 67

^ Ahile” și „Tristram Sheldy” (Tristram Shady)). Tristram * Popdi și-a petrecut doi ani din viață scriind istoria primelor două zile din viață și s-a întristat că, cu o astfel de viteză, materialul se va acumula mai repede decât ar fi în stare să-l plătească. Astfel, biografia nu se va opri niciodată. Totuși, dacă presupunem că Tristram Sheldy va trăi pentru totdeauna, că viața lui va fi la fel de bogată în aventuri și că își va scrie constant autobiografia, atunci nici o singură parte din aceasta din urmă nu va rămâne nescrisă: de fapt, într-un an om descrie evenimentele unei zile; evenimentele din a-a zi vor fi scrise în al-lea an; ca zilele descrise. astfel încât anii corespunzători de a scrie autobiografie nu se opresc niciodată; în consecință, nicio parte din biografie nu va rămâne nescrisă. Astfel „Achilles” crede că întregul și partea nu pot fi omogene (asemănătoare), „Tristram Sheldy” recunoaște întregul și partea ca fiind omogene. Din punct de vedere aritmetic, „Achile” trebuie respins, „Tristram Sheldy” acceptat. Această omogenitate (similaritate) este imposibilă pentru întregul finit: numerele din viața de zi cu zi arată imposibilitatea omogenității întregului și a părții; cu toate acestea, acest lucru nu este demonstrabil pentru numere întregi infinite. Săgeată: acest argument din punct de vedere matematic exprimă un adevăr foarte important și anume că „orice valoare posibilă a unei variabile este o constantă (constanta Y). Dacă x este o variabilă care poate lua toate” valorile de la 0 la 1, apoi toate valorile, care numai ele pot

avea esența anumitor numere, ca, de exemplu, sau care sunt toate constante absolute.

1) „Eikin "p parerea lui Tristram Shandy *, .op. Rautacios. 6 volume (traducere rusă 1804-18071. Shandy descrie toate evenimentele vieții sale, chiar și cele mai ne semnificative. Viața lui este foarte bogată în diverse aventuri, în mare parte nefericite. avere *: la fiecare pas al vieții:> acea zeiță inexorabilă. nu încetează să-i dea „cu aventuri atât de triste, cazuri atât de ciudate, pe care nimeni altcineva nu le-a îndurat în toată viața*. Nenorocirile îl vor urma, chiar înainte de apariția luminii sale, lio vremea concepției lui chibzuiți. gândurile tatălui au fost întrerupte de întrebarea soției sale: „Ai uitat să dai ceasul?* și asta a fost dăunător pentru făc. Întregul prim volum este dedicat evenimentelor dinainte de intrarea în lumea lui IIL, al doilea volum descrie un întreg. serie de aventuri care nasul), al treilea volum descrie botezul (tatăl său a vrut să-i dea numele Trpsmegist, dar preotul l-a numit din greșeală Tristram, nume la care tatăl său a avut cel mai mare dezgust dintre toate numele). Sh își prezintă viața în detaliu. „Istoricul nu poate, spune el, să-și conducă istoria așa cum un taximetrist conduce cai – totul înainte... Istoricul este forțat să oprească drumul drept de cincizeci de ori după una sau alta, ceea ce în niciun caz nu poate fi ratat... În ceea ce mă privește, anunț că stau aici de șase săptămâni, grăbindu-mă din toate puterile – și încă nu m-am născut...

5*

Biblioteca „Runivers”

– 68 –

și trei linii paralele compuse din puncte, dintre care unul rămâne pe loc, iar celelalte două s-au deplasat simultan într-un moment indivizibil, Ressel consideră complet solide din punct de vedere pur aritmetic (atâta timp cât nu este inclusă nicio întrebare empirică); dar în geometrie, cinematică și dinamică acest argument primește o evaluare diferită.

De obicei, matematicienii resping „dihotomia” lui Zenon, demonstrând asta

x .. 111 i

că suma unei serii infinite de fracții este ne depășește valoarea finală 1; „Achille” este infirmat de ei cu un calcul precis al timpului, când Ahile va ajunge din urmă cu broasca țestoasă ") . Cu toate acestea, așa cum a subliniat Broopiari, această metodă de respingere, asimilată de Descartes, încheie greșeala logică μετάθ . β β β β β βέvoς χέvo inversează o altă problemă decât cea pusă. Și anume, întrebarea este cum o serie infinită

4-,... ajunge la valoarea finală 1 și cum distanța dintre broasca țestoasă și Ahile devine egală cu zero.

Potrivit opiniei predominante în literatura istorică, argumentele lui Zenon erau îndreptate împotriva convingerii tuturor muritorilor în

realitatea mișcării și a pluralității lucrurilor. Această opinie a fost opusă de P. Tannery, care crede că argumentele lui Zenon au fost îndreptate numai împotriva pitagoreenilor. Doctrina lui Parmenide despre unitatea, continuitatea și imobilitatea universului a contrazis doctrina pitagoreică, potrivit căreia un punct este o unitate a spațiului. Corpul geometric, învățau Pitagoreenii, este o sumă de puncte (și la fel și corpul fizic, deoarece la acea vreme „nu exista nicio distincție între corpurile geometrice și cele fizice”). Zenon dă acestei învățături pitagoreice formularea: „lucrurile sunt pluralitate” și o respinge. „Explicate în acest sens, argumentele lui Zeno, chiar și cele care sunt văzute ca simple paralogisme, sunt clare, convingătoare și de nerefuzat”, spune Tannery.

Milhand și Beumker, urmându-l pe Tannery, văd și în dovezile lui Zenon o critică a doctrinei pitagoreene, conform căreia corpul este format din puncte, iar din acest punct de vedere recunosc valoarea tuturor argumentelor lui Zenon (își îndeplinesc perfect scopul, care este infirmarea lui Pitagora). Această opinie se alătură și T. Gomperz (p. 177), care, remarcând opinia apărută în cercurile pitagoreice că „divizibilitatea materiei nu poate fi încălcată.

Progresia geometrică a $(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{4} + \dots)$, unde a este distanța inițială dintre Ahile și broasca țestoasă și n este raportul vitezelor acestora, nu depășește o valoare finită dacă n este mai mare decât 1.

Biblioteca „Univers”

– 69 –

„Unele, deși o graniță foarte îndepărtată: diviziunea infinită este împiedicată de cele mai mici boabe, care ca mărime pot fi comparate cu capătul unui ac sau cu praful solar”, adaugă: „Meritul incontestabil al lui Zenon constă în faptul că a punctat scoaterea în evidență a inconsecvenței acestei idei”. Opinia lui Tannery este împărtășită și de J. Burnet (p. 362), care înfățișează poziția istorică a lui Zenon în felul următor: mai întâi, Parmenide vorbește, apoi adversarii săi sunt pro-agorici - pluraliști, care susțin că spațiul (și corpul) constă din unități separate, în cele din urmă, Zenon dând o critică a acestei doctrine pluraliste. Împotriva multor Tannery, Milio, Boymker, T. Gomperz, P. Berneta, epoca lui Brozhar (p. 19 c. Heraclit și Empedocle). II într-adevăr, avem un mesaj venit din antichitate că Zenon a scris un eseu dedicat lui Empedocle, care, după G. Diels, ar fi trebuit să aibă un conținut polemic. Mai mult decât atât, divizibilitatea infinită a spațiului, atinsă de critica lui Zenon, poate fi legată cel mai probabil de învățătura lui Anaxagoras 2). În cele din urmă, sa exprimat opinia că argumentele lui Zenon erau îndreptate împotriva lui Leucip. Fără îndoială, argumentele lui Zenon în diferitele lor aspecte nu puteau atinge toate învățăturile vremii sale și nu puteau afecta construcțiile filozofice ulterioare. Nu vedem nevoia de a pune aceste argumente în legătură exclusivă cu atomismul pitagoreic 3); așa cum arată deja numărul argumentelor lui Zenon (până la 50, dintre care aproximativ 10 au ajuns până la noi - probabil cele care li s-au părut cele mai semnificative lui Aristotel și Simplicius), ei trebuiau să aibă în vedere toți oponenții posibili, nu numai cei existenți, dar și de conceput (după testamentul lui Parmenide, vezi 18 V 8, 61). Noi credem. că argumentele lui Zenon, fiind toate unite de un

singur scop - apărarea învățăturilor lui Parmenide, erau îndreptate împotriva diverșilor oponenți ai acestei învățături: au infirmat atât viziunea obișnuită asupra lumii, bazată pe mărturia sentimentelor exterioare, cât și cea modernă. Învățăturile filozofice ale lui Zenon (în special, atomismul pioagoreic); mai mult, probabil, Zenon, în virtutea talentului său dialectic, a construit el însuși obiecții imaginabile, a căutat adversari imaginari.

*) „Sofist” 212 d.

) Opinia lui Stahlbaum, exprimată de acesta în ediția „Parmenidei” lui Platonov *, p. 25 w.

*) Legătura genetică dintre eleatism și pitagorism, desigur, nu poate fi negată; • Parmenide însuși a fost inițial un Pthagoreean și școala eleatică în antichitate era privită ca o ramură a uniunii pitagoreice (Strabon). Într-un anumit sens, școala eleatică este o sectă separată de pitagorism. Vezi J. Burnet, p. 358.

Biblioteca „Runivers”

70 -

(poate că în acest fel a anticipat premisele viziunilor despre lume ale lui Anaxagoras și Leucip).

Dacă în opinia Tannery. Zeno a dovedit. .. că corpul nu este suma punctelor, că timpul nu este suma momentelor, că mișcarea nu este suma unor tranziții simple de la un punct la altul (p. 248), apoi, după Evellen, argumentele lui Zenon, pe dimpotrivă, dovedește inexistența cantităților continue. Brochard crede că dovezile lui Zenon s-au îndreptat nu împotriva existenței, ci împotriva compoziției unei mărimi continue: există doar mărimi continue, dar sunt de un asemenea fel care exclud orice multiplicitate; numărul pentru Zenon este „apariție și iluzie pură” (aparență și iluzie pură), trebuie alungat din adevărata știință.

Cu toate acestea, distrugând conceptul de număr (unitate, multitudine, infinit), dialectica lui Zenon se rezezi apoi către conceptele geometrice de bază (spațiu și punct) și mai departe către conceptele principale ale fizicii (materie, timp, mișcare, viteză), iar peste tot acest lucru dialectica acționează într-un mod descompus ... Oa distruge conceptul de materie, demonstrând că materia nu este formată nici din puncte matematice, nici din puncte fizice, nici din părți divizibile la infinit (câteva gloanțe de spațiu nu alcătuiesc spațiu), prin urmare, punctele matematice nu formează materie; divizibilitatea la infinit face ca partea egală cu întregul; punctele fizice-atomi conțin o contradicție: pe de o parte, au extensie, și anume, partea de sus și de jos, partea dreaptă și stângă și, prin urmare, sunt divizibili la infinit, pe de altă parte, se impune să se considere indivizibili. (adică în conceptul de atom, trebuie să ne gândim la o valoare indivizibilă divizibilă la infinit). Acela, în numele căruia dialectica lui Zenon își face munca distructivă - materie continuă, străină oricărui fel de multiplicitate și, prin urmare, excluzând orice divizibilitate, este un concept căruia trebuie negat claritatea logică.

Potrivit Tannery (p. 237), Zenon „nu a negat deloc mișcarea, ci doar dovedește incompatibilitatea acesteia cu pluralitatea lucrurilor. Cu toate acestea, obiecția celebrilor cinici la argumentele lui Zenon demonstrează că în antichitate aceste argumente erau înțelese tocmai în sentimentul negării posibilității de mișcare în general. Se știe că, după ce a ascultat argumentele lui Zenon împotriva mișcării, Antistene, fără să scoată un cuvânt, s-a ridicat și a început să meargă (vezi A 15). În esență, obiecția cinicilor este considerată corectă de P. Deissen (c. s., p. 88 și urm.), întrucât el consideră că argumentele lui Zenon se bazează pe dezacordul care există între gândire și contemplarea senzuală. Și anume, după P. Deissen, Zenon abuzează de gândire în detrimentul drepturilor contemplației senzuale: realitatea care ni se dă în contemplare este continuă (continuum), în timp ce gândirea rupe această realitate, trasând granițe străine acesteia; timp și despre

Biblioteca bibliotecii „Runiverse”

spațiul este o cantitate continuă și numai gândirea îl face suma momentelor și punctelor individuale; miezul problemei este că gândirea este un instrument imperfect pentru înțelegerea realității. Cea mai bună infirmare a concepției lui IL Deissen poate fi lucrarea matematicianului G. Cantor, care a arătat că conceptul de mărime continuă poate fi construit independent de datele care ni se oferă în intuiția senzuală a timpului și spațiului, că, plecând de la conceptul de mărime discontinuă, se poate realiza, cu ajutorul unei construcții logice pure, conceptul de valoare continuă 1). O cantitate continuă nu este ceva inaccesibil gândirii noastre. Cu toate acestea, într-adevăr, există o diferență profundă între spațiul matematic (absolut omogen) și spațiul psihologic (empiric), dar „această diferență este de alt fel și această întrebare nu este încă atinsă de Zenon * 2).

Semnificația istorică generală a lui Zenon constă în influența sa enormă asupra dezvoltării matematicii grecești 3), în critica sa asupra conceptului de materie, care a pregătit idealismul de mai târziu și în metoda sa dialectică, care a deschis calea sofismului de mai târziu 4). Zenon însuși nu a fost nici un matematician, nici un fizician idealist, un pi sofist, dar a dat cel mai puternic impuls dezvoltării conceptelor matematice și fizice de bază și, de asemenea, a contribuit foarte mult la apariția unei viziuni idealiste asupra lumii și a metodelor sofisticate (în special influența sa. afectat Horus gii).

Svyda (vezi A 2) îi atribuie lui Zenon mai multe lucrări: „Disputa”, „Explicarea învățăturilor lui Zmiedokles * (după conținutul exegetic, dar polemic, după G. Diels), „Împotriva filozofilor” 5) și „ Despre natură”. Diogene (vezi A 14) spune că Zenon a fost primul care a scris dialoguri. Presupunând că Zenon a scris într-o formă dialogică. se gândește Tannery

*) Mai multe despre acest R. Tannery. Le concept scientifique du continu. Zenon d'Eléo et Georg Cantor (lievue philosophique, XX, 1885).

2) Articolele din 3. Mach sunt dedicate clarificării acestei diferențe: „Spațiul fiziologic și metric” (în „Cogniție și iluzie”4), „Viziunea biologică și teleologică a spațiului”1* (în „Analiza senzațiilor”44) și alții.. 3. Mach arată cât de mult diferă spațiul

percepției noastre senzoriale (sistemul senzațiilor noastre spațiale) de spațiul abstract al geometriei euclidiene, care are aceleași cinci proprietăți peste tot în toate locurile și în toate direcțiile, la infinit și la infinit.

3) H. Hankel. Zur Geschichte d. Mathematik 1874, p. 117. M. Cantor. Vorlesungen über Geschichte d. Mathematik, p. 168-170. H. Tait, p. p., p. 236.

4) De fapt, caracterizarea metodei lui Zenon, pe care Platon o dă în „Phaedrus 44 (Phaedr. 216 I), vezi A 13; , poate servi, fără nicio modificare, ca expresie a esenței metodei sofistilor. Pseudo-Galen îl consideră pe Zeno un sceptic și un eristic. Pyrrhonienii l-au recunoscut și pe Zenon ca un sceptic (vezi B 4).

6) T. e. împotriva platonicienilor, după J. Burnet.

Biblioteca „Runivers”

fragmentele care au ajuns până la noi sunt inconsistente (întrucât în ele nu s-a păstrat nicio urmă a formei dialogice).

Aristotel a scris un eseu special: „Împotriva învățăturilor lui Zenon”; i-a dedicat și o carte lui Zenon, Heraclides din Pontus.

Dintre sistemele filozofice ale timpurilor moderne, paralele curioase cu argumentele lui Zenon sunt, pe de o parte, antinomiile cosmologice ale lui Kant (și anume, primele două, antinomiile matematice) și doctrina lui Renouvier a formei antinomice a categoriilor ¹⁾, pe de altă parte, sistemele lui Trendelenburg și Bergson, care sunt ambele construite pe principiul mișcării, dar mișcarea în sine este considerată a fi determinabilă. Trendelenburg spune că „mișcarea poate fi doar contemplată și evidențiată, și deloc interpretată sau definită” ²⁾ și, datorită simplității mișcării, el consideră „toate încercările de a stabili spațiul și timpul în mod independent ca momente care preced mișcarea și determină it” ca eronate. Spațiul și timpul „sunt evidențiate pentru reprezentare doar din mișcare, ca din sursa lor comună” El vede eroarea argumentelor lui Zenon ³⁾ în faptul că ele încalcă unitatea de timp și spațiu dată în contemplarea mișcării și opuse. Oștii unul altuia, ca fiind complet „elemente străine. Bergson face o critică plină de spirit a argumentelor lui Zenon împotriva mișcării din punctul de vedere al principiilor de bază ale filosofiei sale. El vede esența greșelii făcute în pînă în faptul că divizibilitatea a căii de mișcare este transferată mișcării în sine. Argumentele lui Zenon sugerează că ceea ce este adevărat despre cale este adevărat și pentru mișcarea în sine. „Deci, de exemplu, o linie poate fi împărțită în tot atâtea părți de orice dimensiune. Ți place, și totuși va fi una și aceeași linie. Din aceasta se concluzionează că avem dreptul, oricând să disecăm mișcarea, și totuși va fi aceeași mișcare. Astfel, din aceeași decurge o serie de absurdități. Absurditate de bază... Când Ahile urmărește o broască țestoasă, atunci fiecare pas al lui trebuie considerat ceva inseparabil. Același lucru este valabil și pentru pasul țestoasei. Acest lucru este complet evident. Dacă doriți să subdivizați în continuare ambele mișcări, atunci distingeți în calea lui Ahile și în calea țestoasei o parte mai mică a pasului fiecăreia dintre ele, dar luați în considerare unitatea naturală a

ambelor căi. . legea aleasă „<”). Deci, Bergson vede greșeala comună a tuturor argumentelor lui Zeno în aceea că „mișcarea este suprapusă de o cotă.

E Ch. R. epopteg. Essais de critique générale, I essai 1864, tabel la p. 104 și rezumat la p. 273.

3) A. Trendeenburg. Cercetare logică, partea I, p. 137 p. p. Tam;ke, p. 198-200.

7 A. Bergson. Evoluție creativă, ed. II. R. p., p. 276-277.

Biblioteca „Runivers”

traectoria ii este descompusă arbitrar în părți asemănătoare. „În esență, spune el, eroarea se explică prin faptul că, odată efectuată mișcarea, a lăsat în cale o traectorie nemișcată, pe care se pot număra cât mai multe puncte fixe. Și de aici se concluzionează că mișcarea în curs lasă în urmă în fiecare moment o anumită poziție cu care a coicis, uitând în același timp că traectoria este creată printr-o singură lovitură, deși aceasta, desigur, necesită o anumită perioadă de timp. ; este imposibil să subdivizăm însuși procesul creării sale, deoarece este tocmai un proces, și nu un obiect. í>to înseamnă a distinge între două acte succesive unde, prin presupunere, există doar unul. În sfârșit, înseamnă a transfera în chiar zborul săgeții tot ceea ce se referă la intervalul pe care l-a parcurs, adică a admite a priori absurditatea că mișcarea coincide cu stările imobile „’).

În concluzie, vom aminti doar rolul jucat de problema relației dintre continuu și discontinuu în viziunea asupra lumii a lui H. Geffding (în domeniile epistemologic, psihologic, cosmologic și etico-religios) ■).

L. Viața și învățătura.

Viață.

1. Diogenes IX 2~> în continuare. (26) Zleets Zenon. Apolodor în „Cronicile” spune că op este fiul natal al lui Televtagoras, adoptat de Parmenide (Parmenide este fiul lui Piret). Timol spune următoarele despre el și Melissa:

„Marea, inepuizabilă” putere a bilingvului Zeno, condamnătorul tuturor, și Melissa se ridică deasupra „multelor fantome și doar câteva (dintre ele) se supun”.

Deci, Zenon a fost un elev al lui Parmenide și obiectul iubirii sale. Era înalt, așa cum spune Platon în Parmenide (127 B; comparați cu A 11). El este în Sofist (p. 216 A) [iar în Fedru îl menționează (p. 261 E)] îl numește Eleanul Palamede. .

') Acolo.

2) G. Geffding. Probleme filozofice.

Biblioteca „Runivers”

tel (/g. vo; cf. A 10) spune că el a fost inventatorul dialecticii, la fel cum Empedocles este retorpkp.

(á * 6') A fost un soț foarte remarcabil atât în filozofie, cât și în viața publică. Într-adevăr, cărțile lui se spune că sunt pline de o mare învățătură. Când avea intenția de a-l răsturna pe tiranul Nearh (după alții, Diomedon). a fost confiscat, după cum relatează Heraclit în Rezumarea satirei**. Apoi, în cadrul unui interogatoriu privind complicității și armele aduse Dinarei, i-a arătat pe toți prietenii tiranului, dorindu-și să-i piardă (pe toți). Apoi a spus că voia să spună ceva la ureche despre unii (din ei), și, apucându-l de urechea cu dinții, nu și-a dat drumul până nu a fost înjunghiat; (astfel) a suferit aceeași soartă ca și ucigașul-tiran Arpstogitop.

(27) Dimitrie, în Omonima * spune că a mușcat nasul (regelui). Antisthenes, în „Schimbări”, spune că după ce și-a indicat prietenii, tiranul a întrebat dacă mai este cineva, a spus: / Gee - un criminal de stat *, și, întorcându-se către cei prezenți, a spus: „Sunt surprins de lășitatea ta, dacă slujești unui tiran de frica de a nu fi supus la ceea ce îndur acum, „și, în cele din urmă, mușcându-i limba, ți-o scuipe (în față); Încurajați (prin acest act), cetățenii l-au ucis imediat cu pietre pe tiran. Aproape același lucru este spus de majoritatea (autori). Hermishge spune că a fost aruncat într-un mojar și tăiat în bucăți mici (cf. 59 A 18).

(28) Și i-am spus aceasta (Urmează epigrama lui Diogene).

II În alte privințe, Zenon era bun, în plus, ca și Heraclit, disprețuia (tot ce) mai semnificativ. II, de fapt, orașul natal, fostă colonie fociană, numită la început Giela, iar mai târziu Elea, oraș neînsemnat care nu putea decât să crească soți buni, a preferat Atenei arogante. Nu i-a vizitat niciodată pe atenieni, ci a trăit în patria sa. (29) El a fost primul care a vorbit cu discursul numit Ahile. Totuși, Favorin spune (cf. mai sus p. 21) că Parmenide și mulți alții (înaintea lui).

Opiniile lui sunt acestea 1). Există lumi și cinci goluri. Natura tuturor (lucrurilor) a venit de la cald, rece, uscat și umed când au început să treacă unul în altul. Oamenii provin de pe pământ; sufletul este un amestec al (elementelor) menționate mai sus de așa fel încât niciunul dintre ele nu predomină. Se spune că atunci când fratele lui

1) Opiniile date mai jos sunt probabil cele ale lui Empedocle; celor din urmă se aplică și zicala dată aici, după cum se vede din 21 A 20. Dacă aceste păreri au aparținut cu adevărat lui Zenon, atunci ele mărturisesc că Zenon, la fel ca și Parmenide, a considerat necesar să dea o „învățătură imaginară” * (δόξα).

Biblioteca „Runivers”

nilp, op descoperit „nemulțumire; când cineva l-a acuzat de asta, el a spus: „Dacă certarea nu mă atinge, atunci nu voi simți laudă”.

Despre faptul că erau opt persoane (cunoscute) care purtau numele de Zeno, am spus despre asta când am vorbit despre Zeno din China (VU 3j>). Apogeul nostru (a lui Zeno) a căzut la (șaptezeci) a noua olimpiade (404-461).

2. Seida. Zenon, fiul lui Televtagoras, un filozof eleatic dintre cei apropiați în timp de Npoagoras și Democrit, căci a trăit în a 78-a Olimpiada (468-463), elev al lui Xenofan sau Parmenide. El a scris (următoarele lucrări): „Controversa”. „Explicarea învățăturilor lui Zmpedocles” „Împotriva filozofilor”, „Despre natură” (din Gezichiy).

3. Eusebiu Cron. la Olimpiada 81, 1-3 (4->6--434) A fost o culme a lui Zenon și Heraclit cel Întunecat. mier. 7<S' A 11 si 29 A ia.

4. (Platon) Alcibiade I p. 119 Iar din restul aoinienilor sau străinilor, indicați un sclav sau un om liber care ar deveni mai înțelept datorită comunicării cu Pericle, așa cum eu (Socrate) vă pot numi Paodorus, fiule. Isolokh (k 18 A ~>), p Callia, fiul lui Kal-lid, care amândoi au devenit înțelepți și glorioși datorită comunicării cu Zenon, pentru care i-au plătit o sută de minute (fiecare).

Scholia la atom. Zleets Zeno, un student al lui Parmenide, un filozof care a studiat natura și un om de stat în adevăratul sens al cuvântului. De aceea op este comparat cu Pericle, un om de stat imaginar. El a fost auzit de Piteodor, care este și demn de menționat în Parmenide ca persoana care a informat Antifona despre conținutul unei conversații binecunoscute; după ce a aflat de la el, Cephalus Clazomensky a devenit profesor (al altora).

Plutarh Perici. 4:3 Pericle l-a ascultat și pe Elean Zenon, care, ca și Parmenide, era angajat în studiul naturii și și-a dezvoltat (în el însuși) o anumită capacitate de a respinge (dușmanul) și, prin intermediul obiecțiilor, l-a pus într-o situație dificilă. poziție. mier. 18 A 12.

~). Aristotel Ehet. A 12. 1372 b 3 Și, dimpotrivă, cei pentru care faptele nedrepte sunt într-un fel lăudabile, rămân fără ocrotire, ca, de exemplu, dacă în același timp ar fi trebuit să-și răzbune tatăl sau mama, ca Zenon.

6. Diodor X18,2 Când patria a căzut sub crunta tiranie a lui Nearh, el a complotat împotriva tiranului. Când a fost condamnat și Nearh l-a interogat sub tortură, ei erau complicii lui, (Zeno) a spus: „O, dacă, așa cum sunt stăpânul limbii mele, așa cum mi-aș controla trupul!” Când sunt tiran > a crescut semnificativ tortura, apoi Zeno (la început) să

') Un eseu cu conținut polemic.

Biblioteca „Runivers”

76

De ceva vreme a rezistat (chinurilor), apoi, încercând să se elibereze de tortură într-o zi și, în același timp, să se răzbune pe Nearh, a gândit ceva în felul următor. În timpul celei mai mari intensificări a

torturii, el, prefăcându-se că în urma chinului își va trăda sufletul, a exclamat: „Eliberează-mă! Voi spune tot adevărul*. Când l-au eliberat, el și-a exprimat dorința ca tiranul să-l asculte în privat. Ideea este că din ceea ce intenționează să spună, multe ar trebui ținute secrete. Când tiranul s-a apropiat cu bucurie și și-a adus urechea aproape de gură, Zenon, căscat, și-a înfipt dinții în urechea regală. Slujitorii au venit repede în fugă și au început să-l ajute în toate privințele pe chinuit (tiran) pentru a-l smulge din dinții lui Zenon, acesta din urmă bea din ce în ce mai mult. În cele din urmă, nefiind în stare să-l învingă pe soțul respingător, l-au prins să-și desclește dinții. II prin acest fel de viclenie, s-a eliberat de suferință și (în același timp) s-a răzbunat pe cât posibil pe tiran.

7. Plutarh pe adv. Coloi. 32 p. 1126 D Așadar, Zenon, un prieten al lui Parmenide, după ce a aranjat o tentativă asupra tiranului Demilus și a eșuat în (această) faptă, a arătat învățăturile lui Parmenide, ca și cum ar curat și autentic în foc și a dovedit în practică că este rușinos pentru un om mare să fie laș, suferind nici copiilor, femeilor și bărbatilor care au suflet de femeie nu se tem. Faptul este că, după ce și-a mușcat propria limbă, a scuipat-o în fața tiranului.

8. Kliment Strom. IV 57 Nu numai Esopipii, macedonenii și lacedemonienii, fiind supuși la chinuri, i-au îndurat cu fermitate, după cum spune Eratostene în lucrarea sa: „Despre bine și despre rău*, ci și Eleanul Zenon, care a fost silit să rostească o oarecare taipa, a rezistat torturii, fără să mărturisească nimic, iar în cele din urmă, mușcându-și (propria) limbă, a scuipat pe tiranul, pe care unii îl numesc Nearchos, alții Demil. mier. 19 A 1 și 19 A 19.

9. Philostratus V. Apoll. Tuap. VII 2 Așadar, Eleanul Zeno (se pare că a pus bazele dialecticii), încercând să distrugă tirania lui Nearch Misicul *), a fost prins și, supus chinurilor, nu și-a trădat complicității, ci i-a defăimat pe cei care au fost. credincioși tiranului, de parcă i-ar fi fost necredincioși. Aceștia din urmă au fost executați de parcă ar fi cu adevărat vinovați. Iar el (astfel) i-a eliberat pe misieni, răsturnând tirania în fața adeptilor.

J. Diogene VIII 67 (cf. A 1) Aristotel în Sofist* spune că Empedocle a fost primul care a inventat retorica, Zenon dialectica.

Sext adv. matematica. VII 6 Aparent, Parmenide era foarte versat în dialectică, întrucât același Aristotel îl recunoștea pe prietenul său Zenon drept inițiatorul dialecticii.

Evident, un amestec de Elea și Ilie.

Biblioteca „Runivers”

– 77 –

C o h i n e p i e .

11. Platon Fanti. 127 Iar în Itaca, Antifon a spus că Poodorus a povestit cum odată au venit Zenon și Parmenide la marele janopney. II Acum Parmenide era deja complet cărunț, un adevărat bătrân, posedă un aspect frumos și arătos și avea, cel mult, aproximativ 65 ani. Zenon

avea pe atunci vreo patruzeci de ani; era înalt și de înfățișare bună. II au vorbit despre el de parcă ar fi fost obiectul iubirii lui Parmenide. Opp s-a oprit, a spus (Antifon), la Piodorus, în afara zidului orașului, în Ceramic. Așadar, Socrate a venit acolo și cu el multe altele (persoane) cu intenția de a asculta lucrările lui Zenon .. Cert este că acestea din urmă au fost apoi aduse mai întâi de ei. Socrate la acea vreme era foarte tânăr. Zenon însuși le-a citit, în timp ce Parmenide nu era acasă în acel moment. Și deja din argumentele care s-au citit, foarte puțin a rămas (de terminat) când au intrat în casă, a spus Piodorus, el însuși și cu el Parmenide și Aristotel, care (mai târziu) au devenit unul dintre cei treizeci (tirani), și ceva a puțin din lucrarea încă auzită etc. Cf. p. 22. Vizavi de Ateneu 505 f. Dar ceea ce este cel mai groaznic și mai fals dintre toate este să spunem, fără nicio nevoie urgentă, că obiectul iubirii lui Parmenides a fost concetățeanul său Zenon.

12. Ferma Platon. 12Ü În „Da, Socrate”, a spus Zenon: „totuși, nu prea ai înțeles adevăratul sens al lucrării, deși, ca și puii Lacedaemon, urmărești și cauți perfect pe urmele (conținutul) celor afirmate. Dar, în primul rând. , că împrejurarea că eseul (meu) nu se exaltă deloc atât de mult încât să poată fi scris în scopul pe care i-l atribuiți, (și anume) astfel încât, ascunzându-se de oameni (adevăratul său sens, prefăcut) parcă a produs ceva grozav.dacă (accepta poziția că) există una, atunci doctrina va trebui să sufere (admiterea) a unei multitudini de ridicole (absurdități) și auto-contradictorii. Este sarcina mea să arăt că, dacă este investigată amănunțit, propunerea lor despre existența celor mulți, poate, se va dovedi a fi mai ridicolă decât afirmația despre ființa unuia. În scopul unui astfel de concurs, a fost scris de mine în tinerețe; și de îndată ce papiso-ul a fost furat, cineva mi l-a furat (de la mine), astfel încât (eu) nici nu a fost nevoit să hotăresc dacă să-l eliberez în public sau nu. Deci, Socrate, această împrejurare îți este necunoscută și crezi (în mod eronat) că eseul a fost scris nu din cauza entuziasmului caracteristic tinereții, ci

Biblioteca „Runivers”

din ambiția unei vârste mai mature. Într-adevăr, ceea ce am spus, ați găsit o comparație foarte potrivită.

13. - Pliaedr. ;?67 D Deci, nu știu că Palamede eleatic vorbește atât de priceput, încât ascultătorilor li se pare același lucru ca și diferit, unul și mulți, rămânând în repaus și. pe de altă parte, în mișcare?

14. Aristotel Sopii, el. 10. 17'0 b 19 v) Dacă într-adevăr un nume are mai multe înțelesuri, atât cel care întrebă, cât și cel care întrebă au crezut că are un singur sens. Deci, de exemplu. de fapt, ființa sau acela are multe semnificații; totuși, Zenon a pus o întrebare, crezând că are un singur sens, iar în (de departe) întrebările și răspunsurile sale (el păstrează multe rânduri) cel care întrebă.

mier. Platon So/Ji. 217 C. De aici Diogene al III-lea 48 Deci, ei spun că primele dialoguri au început să fie scrise de Zepo și Eleasky, în timp ce Aristotel în prima (cartea compoziției sale): „Despre poeți”

(consideră autorul primelor dialoguri) din Alexamenes Stirsky sau Teiskago. Cf. A 10.

13. Proclus în parte. R. 694, 23 (către Platon p. 127 D) aceeași ființă este asemănătoare și diferită; cu toate acestea, este imposibil ca același lucru să fie asemănător și diferit; prin urmare, ființele nu sunt plurale.

Elias în categ. R. 109, 6 Busse Zenon din Kitty, nu din Elea (cunoscut și ca Parmendovian)... Acesta din urmă era numit bilingv nu pentru că ar fi fost ca un Kittian. a fost dialectician și a negat și a afirmat același lucru, dar pentru că a fost un dialectician în viața lui: a spus lucruri diferite, a gândit diferit. Și anume, cumva cu privire la problema unui tiran, care complotază în principal împotriva puterii sale, a arătat către gărzile de corp. Același, crezând, a poruncit să-i sechestreze și să-i execute. Cert este că Zenon a considerat că este bine (faptă) să mintă pentru a-l răsturna pe tiran. Altă dată, cumva pentru profesorul său Parmenide, care spunea că ceea ce există este unul în esență, se pare că este multiplu, el compune din patruzeci de epichereme (dovada că ceea ce există este unul; a făcut asta din convingerea că ar face bine dacă și-ar ajuta profesorul și, cu altă ocazie, vorbind din nou în apărarea aceluiași profesor care spunea că ființa este imobilă, întărește cu cinci doctrina imobilității existenței. epichereme. Neputând să le răspundă, cinicul Antisthenes s-a ridicat și a început să meargă, crezând că dovada prin acțiune este mai puternică decât orice obiecție verbală.

*) Despre confuzia unui loc, vezi M. Mandes, p. 199-200.

s) În înțelegerea textului, ne alăturăm lui F. Schneider (c.s., p. 612) împotriva lui K. Prantl.

Biblioteca „Runivers”

– 79 –

Apotegmatpka.

16. Evdelij pliys. fr. 7 (Simplice pliys. 97, 1:;) Se relatează că Zenon a spus că dacă cineva i-a răspuns, care este unul. atunci ar putea spune ce este ființa.

17. Plutarh Perici. 5 Cei care au numit importanța lui Pericle (în convertire) ambiție și îngâmfare. Zenon s-a invitat să devină ambițios în același mod; op credea că însăși pretenția asupra calităților bune însuflă imperceptibil o oarecare imitație (a lor) și (apoi) obișnuință (a lor).

18. Philo quoa angro. prob. lib. 14. În ceea ce privește astfel de păreri și zicători, nu trebuie citat următorul (spus) al lui Zenon: fi, aparține lui Zenon Stoicul, și nu Eleanul.

1.9. Tertulian se scuză. 50 Zleetsy Zeno la întrebarea lui Dionisie, ce oferă filozofia, a răspuns: „Disprețul pentru moarte.” După aceea, tiranul l-a supus la (tăiere) cu bice; Zenon, rămânând indiferent, a continuat să-și apere părerea până la moarte.

90. Stobeii fior. (III) t. 7, 37 N. Elianul Zeno, fiind chinuit de un tiran (care voia să-l forțeze) să numească complici, a spus: „La urma urmei, dacă ar fi, atunci ai domni?”.

La nenie.

Cf. Scrieri ale lui Aristotel: „Împotriva învățăturilor lui Zepoia” o carte (Diogene V 25) și Herakles din Pont „Împotriva învățăturilor lui Zenon” o carte (Diogene V 87).

fată. Aristotel Metapli. B 4. 1001 b 7 În plus, dacă cel însuși este indivizibil, atunci, după învățăturile lui Zenon, nu ar fi nimic. Și anume, el spune că ceea ce nici nu crește, nici nu scade, fie să-l aplici, fie să-l ia, nu ține de numărul de (lucruri) existente, întrucât este evident că ființa este mărime. Și dacă este o magnitudine, atunci este corporală. Căci există în toate (trei) dimensiuni. Dintre restul (lucruri), unele, și anume, suprafața și linia, vor crește dacă sunt aplicate într-un fel, și nu vor crește deloc (dacă sunt aplicate) în alt mod. Punctul și unitatea nu sunt în niciun caz (nu pot crește).

Fizica simplă. 97, 13 (din Eudsmus fr. 7 după A 16) Op primește o aporie, aparent datorită faptului că fiecare dintre sensibilele (lucrurile) se spune că este plural în raport cu acesta.

Biblioteca „Runivers”

-asa de-

proprietăți p în sensul de divizibilitate (ee), punctul nici măcar nu face unitate. Căci el a susținut că ceea ce, atunci când adaugă, nu crește și, când este luat, nu se micșorează, nu aparține ființei.

Ibid. 99, 10 Aici, așa cum spune Eudemus, (Zeno) respinge (existența) aceluia (căci el vorbește despre punct ca despre unitate), dar existența multora recunoaște. Cu toate acestea, Alexandru crede că și aici Eudemus îl citează pe Zenon ca pe un (gânditor) care a negat (existența) multor lucruri. „Căci, potrivit lui Eudemus (spune el), prietenul lui Parmenide, Zenon, a încercat să demonstreze că ființele nu pot fi multiple datorită faptului că nu există deloc unitate în ființă, o mulțime este o colecție de unități. (existența) multor, este clar din propriile sale cuvinte. Eu (din partea mea) cred ca acest epicherem nu a fost dat în cartea lui Zenon, contrar afirmatiei lui Alexandru.

Philopon plvys. 4ă, 9 Elean Zepop, vorbind împotriva celor care ridiculizau opinia profesorului său Parmenide, care afirma unitatea existenței, și apărând (această) părere a profesorului, a încercat să demonstreze că nu poate exista pluralitate în existență. Căci dacă, spune el, există o mulțime, atunci, întrucât mulțimea este formată din multe unități, este necesară existența multor unități, din care a fost compus mulțimea. Deci, dacă vom demonstra imposibilitatea existenței mai multor unități, atunci imposibilitatea existenței unei mulțimi va deveni evidentă. Pentru setul (constă) din unități. Dar dacă existența unei mulțimi este imposibilă și, între timp, trebuie să existe fie un

singur, fie o mulțime, dar o mulțime nu poate exista, atunci rămâne (să admitem) că există un singur etc.

Seneca ep. 80, 44 Parmenide afirmă că dintre fenomenele aparente nu există nimic; eleianul Zenon a distrus totul la pământ¹); el pretinde că nu există nimic... 45 Dacă (crede) Par-menpdu, atunci nu există decât unul; dacă lui Zenon, atunci nici măcar (acesta) nu există. Isocrate 10, 3 (vezi 76 în 1).

Sz. (Aristotel) de lin. insec. 968 a 18 În continuare, conform învățăturilor lui Zenon, este necesar să existe o valoare indivizibilă, cu excepția cazului în care (ηπα-corect următorul raționament): într-un timp limitat este imposibil să stăpânești infinitul (spațiul), ajungând separat fiecare (dintr-un număr infinit de părți ale sale), este necesar ca obiectul în mișcare să ajungă mai întâi la jumătate (din cale), același care nu este complet indivizibil are jumătate.

Aristotel phys. A 3, 187 a 1 Dar unii au făcut concesii ambelor învățături: una, că totul este unul... celuilalt, recunoscând cantități indivizibile obținute prin dihotomie (împărțirea în două).

*) Mai precis: „a aruncat totul din univers*4.

Biblioteca „Runivers”

81

Simplitatea acestui loc 183, 3 Al doilea Yaga doctrina (obținerea valorilor indivizibile) prin împărțire dihotomică îi aparține, după Alexandru, lui Zenon... Aceiași doctrină, spune el (Alexander). referitor la dihotomie, s-a alăturat Xenocrate-Calcedonic, acceptând că tot ce este divizibil este plural (căci o parte este altceva decât întregul)... Și anume, există niște rânduri indivizibile, cu privire la care afirmația că sunt plural este complet falsă.

23. Simplitatea fizică. 134, 2 (la Aristotel A 3. 187 a 1) El spune că unii au aderat la ambele învățături - la învăătura menționată mai sus a lui Parmenide și la învăătura lui Zenon. Acesta din urmă a vrut să ajute învățăturile lui Parmepedes împotriva celor care au încercat să-l ridiculizeze, care credeau că dacă (pentru a accepta poziția că) există una, atunci învățăturile trebuie să exprime multe ridicole (absurzi) și contrazice. (Asta este împotriva lor) Zenon dovedește că poziția lor, care spune: „Sunt multe”, dacă este examinată corect, se va dovedi a fi și mai ridicolă decât doctrina existenței unuia.

(Plutarh) Sirorn. 5 (D.581 după raportul despre Parmenide) Zenon Eleanul, însă, nu a dat nicio învățătură proprie, ci a găsit și mai multe aporii legate de acestea (întrebări). Aetius IF .9, 1. Cf. 18 A 49.

24. Aristotel fiz. A 3. 210 b 22 Nu este greu de rezolvat ceea ce a cauzat dificultatea lui Zenon și anume: „Dacă un loc este ceva (existent), atunci în ce poate fi?” La urma urmei, nimic nu împiedică primul loc să fie în altul, bineînțeles, le în sensul că în primul rând (ceva este situat), etc și spațiu al spațiului, iar acesta va merge la infinit.

Evdem phys. fr. 42 (Simplice phys. 563, 17) Argumentul lui Zenon pare să conducă la același lucru. Și anume, el presupune că tot ce există este undeva. Dacă spațiul este unul dintre lucrurile care există, atunci unde ar putea fi? Evident, într-un alt spațiu, altul într-un alt treilea și așa mai departe... Vom obiecta lui Zenon că (cuvântul) „unde” este folosit în multe sensuri diferite. Deci, dacă el este de părere că (totul) asta există este în spațiu, atunci părerea lui este greșită. Căci nici sănătatea, nici curajul, nici nenumărate alte (lucruri) nu se poate spune că sunt în spațiu. Desigur, spațiul nu este același cu cum s-a spus despre el mai sus. Dacă (pentru a lua cuvântul) „unde” într-un alt sens, atunci spațiul va fi probabil situat „undeva”. Faptul este că limita corpului este „unde”. Căci acesta este un kopetsch” (el).

25. Aristotel fiz. Z!). 239 b 9 Zenon are patru raționamente despre mișcare, care includ ușor de rezolvat

Dosocratic în. p. 6

Biblioteca „Runivers”

– 82 –

dificultăți. Primul (argument) este despre imposibilitatea deplasării datorită faptului că mișcarea (obiectul) trebuie să ajungă la jumătate înainte de a ajunge la capatul (al drumului). Acest (raționament) pe care l-am examinat în părțile anterioare ale lucrării (noastre), și anume 2. 231 a 21: Prin urmare, raționamentul lui Zenon acceptă o premisă falsă, că este imposibil într-un timp finit să treci prin infinit sau să stăpânești fiecare dintre numărul infinit de părți. Faptul este că lungimea, timpul și, în general, tot ceea ce este continuu se numește infinit în două sensuri: sau în raport cu împărțirea în raport cu granițele sale. Și astfel, infinitul în mărime nu poate fi stăpânit într-un timp finit, în timp ce infinitul în diviziune poate fi. Căci timpul însuși este infinit în acest sens. Astfel, se dovedește că infinitul (spațiul) este trecut în infinit, și nu în finit (timp), iar infinitul (numărul de părți ale spațiului) este capturat în infinit și nu în finit (numărul a unor părți de timp). Parafrizarea acestui loc în Simplicius 947, al 3-lea următor). Topeka § 8. 160 b 7 Avem o mulțime de raționamente care contrazic opiniile; așa este (raționamentul) lui Zenon că este imposibil să se miște și să treacă chiar și etapele.

26. Aristotel fiz. Z 9. 239 b 14 Al doilea (raționament) este așa-numitul „Achile”. Constă în faptul că cel mai lent în timpul alergării nu va fi depășit de cel mai rapid.), astfel încât cel mai lent trebuie să fie mereu oarecum înainte. El are încă exact același raționament, (realizat) prin intermediul unei dihotomii, diferența (între ele) este că (în prima) cantitatea stăpânită nu este împărțită în două părți.

27. Aristotel fiz. Z 9. 239 b 30 Al treilea (raționament) tocmai menționat de noi este că săgeata care se mișcă este în repaus. Această concluzie rezultă din faptul că îi ia timp să fie suma momentelor. Căci dacă acest lucru nu este dat, atunci nu va exista nicio concluzie logică. mier. 239 b 0 Zenon construiește (următoarea) concluzie falsă.

De fapt, spune el, dacă totul este întotdeauna fie în repaus, fie în mișcare atunci când ocupă un loc egal, iar un obiect în mișcare este întotdeauna într-un (un) moment, atunci săgeata în mișcare este nemișcată. Așa spune textul lui Aristotel fără a-i aduce modificări de către G. Diels; în această formă, corespunde celei de-a doua forme de probă, așa cum a fost adoptată de Brochard. Același text, corectat de Diels (prima formă de demonstrație): Zenon construiește (următoarea) concluzie falsă. De fapt, spune el, dacă totul este întotdeauna fie în repaus, fie în mișcare (nimic nu se mișcă) când ocupă un loc egal :), obiectul în mișcare

1) G. Dils indică că după Aristotel phys. 239 a 26, „a fi în repaus” pentru corp înseamnă că „atât el (ca întreg), cât și fiecare dintre părțile sale

Biblioteca „Runivers”

– 83 –

obiectul este întotdeauna într-un (un) moment, (totuși ocupă un loc egal într-un moment), (prin urmare) săgeata în mișcare nu se mișcă.

38. Aristotel pliys. Z 9. 239 b 33 ' Al patrulea argument se referă la deplasarea de-a lungul listelor din laturi opuse de-a lungul unor linii paralele de masă egală J) cu viteză egală. Unul (dintre ei se mută) de la sfârșitul listelor, celălalt de la mijloc (al acesteia). În acest caz, crede el, se dovedește că jumătate (intervalul) de timp este egal cu (timpul) de două ori mai mult. Paralogismul constă și în poziția că cantități egale care se mișcă cu viteză egală trec în același timp de-a lungul aceleiași mărimi, indiferent dacă aceasta este în repaus sau în mișcare. A. Nu este adevărat. Deci, de exemplu, să presupunem că mase egale în repaus sunt situate acolo unde AA; celelalte, egale cu primele ca număr și dar ca mărime, le lasă să stea unde BB, începând de la mijlocul locului ocupat de masele A, cele trei, unde GG, din ultimul B 2), fiind egale în numărul și mărimea maselor menționate mai sus, dar egale ca viteză cu masele B. Deci, atunci când încep să se miște una pe lângă alta, atunci la sfârșit vor apărea simultan primul B și primul G. De asemenea, se dovedește că (primul) G a trecut de tot B și a trecut de jumătate (masă) A 8) . Astfel, o jumătate (interval) de timp este egală cu dublul timpului. Căci atât acela cât și celălalt (timpul) sunt egali (când se deplasează) dincolo de fiecare (masă). În același timp, se dovedește că masele B au trecut de toate masele G. Căci în același timp vor exista primul G și primul B la capete opuse, iar în cursul timpului egal are loc o mișcare trecută. atât fiecare dintre B cât și (fiecare) lui A, după cum afirmă el datorită faptului că ambele sunt în cursul timpului egal în apropierea (masei) Γ * *).

Simplicius 1019, 33 Deci, acest raționament este foarte stupid, așa cum spune Eudemos, datorită faptului că conține un paralogism evident... Cert este că (masele) se mișcă cu viteză egală.

este în același (loc) de ceva timp *, sau „într-un moment și celălalt *”. Expresie: tb Toov eivai1 este tradus diferit, adică. Trendelen-

burgh: „tratează-te la fel”; Prantl: „a fi în aceeași relație (cu orice altceva)”¹¹; Bayle, Bartelemp S. Il ler, V. Cousin: „a fi într-un spațiu egal cu sine”, Zeller: „a fi în același spațiu egal cu sine”¹¹.

‘) „Mase” în sensul „o serie de puncte”¹¹.

*) Am citit „ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου Β”, deoarece fără o inserare aici B, textul nu va corespunde figurii lui Alexandru de mai jos.

‘) Având în vedere absurditatea evidentă a sensului dat aici de textul 1'. Dils, în loc de „τὰ δὲ ἐν παρὰ 11 citesc „παρὰ δὲ Α11 și adaug διπλασίονος βοῦ* la sfârșitul frazei următoare. Vezi K. tíoebel. Die vorsokratische Philosophie 1910, p. 116-117.

+) Citim aici G în loc de A, stând în textul lui Diels.

6*

Biblioteca „Runivers”

– 84 –

aaaa

VVVV-*

YYYY

Δ

crescând din laturi opuse una față de cealaltă, ele parcurg o distanță dublă în același timp în care (un obiect) care se deplasează de-a lungul unui (corp) în repaus trece pe jumătate, deși viteza sa n este egală cu întuneric.

Figura lui Alexandru (în Simplicius phys. 1016, 14 următoare).

Și masele de odihnă

E B mase care se deplasează de la A la E G mase care se deplasează de la JE la d Δ începutul etapei E sfârșitul etapei.

29. Aristotel fiz. H 5. 350 a 19 Prin urmare, raționamentul lui Zenon este greșit, de parcă orice parte din boabele de mei ar scoate un sunet. Căci nu există nici un obstacol (să gândești) că nu va pune niciodată în mișcare aerul care a fost pus în mișcare prin căderea unui mei întreg de aramă.

Simplicius 1108, 18 În felul acesta rezolvă și raționamentul lui Zenon din Elea, care a pus *) sofistul Protagora la 2) următoarea întrebare: „Într-adevăr, Protagora, zise el, spune-mi, are un bob de mei sau o zecime. face zgomot când cade lunar o parte din bob? Și când a răspuns că nu produce, (Zeno) a spus: „Cupru mei face zgomot când cade sau nu?” Când a răspuns că cuprul produce zgomot, Zeno a spus: „Deci, așadar, există un raport cantitativ între meiul de cupru și un bob de mei (întreg) sau o zece miimi din unu?” Când a spus că (un raport

cantitativ între nîmps) există, Zeno a spus: „Ei bine, nu vor avea și zgomotele aceleași relații reciproce? La urma urmei, deci (obiectele care fac zgomot se leagă între ele), deci (cele mai multe) zgomote se leagă între ele. Și dacă este așa, atunci, dacă medimnul de mei face zgomot, un bob și o zece miimi parte dintr-un bob vor face zgomot. „Așa a condus Zonon o conversație științifică.

30. Aetius 1 7, 37 (D. 303) Melisse și Zenon: Dumnezeu este atotcuprinzător și numai unul este etern și nelimitat.

!) Am citit „δς;ı în loc de“ oh *.

Acest mod dialogic de prezentare, după Diels, nu provine de la însuși Zenon (contrar cu 19 A 14), ci dintr-un dialog vechi (poate din Fizica lui Alcidasus *, cf. 21 A 1 § 56).

Biblioteca „Runivers”

– 85 –

B. Fragmente.

„Despre natură” de Zeno.

1. Simptome fiz. 140, 34 (după B 3) Infinitul ca mărime l-a explicat mai sus prin aceeași metodă de argumentare. Și anume, după ce a arătat mai întâi că „dacă existentul nu ar avea dimensiune, nu ar exista”, el continuă: „Dacă există, atunci fiecare (lucru) 9 trebuie să aibă în mod necesar o anumită dimensiune, grosime și distanță față de orice alte lucruri * 2) . Și pentru 3-4) (lucru) care se află în fața lui, același raționament se aplică (din nou). Și anume, va avea și magnitudine și ceva (altul (lucru) va sta în fața lui). Deci, chiar ceea ce s-a spus o dată se poate repeta la infinit.ultimul și niciodată nu va fi un lucru care nu are un (indicat mai sus) relație cu un alt lucru. Astfel, dacă ființele sunt multe, atunci trebuie să fie și mic și mare pentru a fi infinit.”

La fel și pe bandă. P. Tăbăcărie (p. 243 p. p.) „Demonstrând că, dacă un lucru nu are mărime, nu există”, Zenon adaugă: „Dacă un lucru există, este necesar să aibă o oarecare mărime, o oarecare grosime și să existe. o oarecare distanță între ceea ce este în el o diferență reciprocă. Același lucru se poate spune despre precedentul, despre cea parte a acestui lucru care precede în micime 5) într-o împărțire dihotomică. Deci, acest precedent trebuie să marcheze și o anumită cantitate și cea anterioară. Ceea ce s-a spus o dată se poate repeta întotdeauna. Astfel, nu va exista niciodată o limită extremă în care să nu existe părți diferite unele de altele. Deci, dacă există o multiplicitate, este necesar ca lucrurile să fie la punctul în același timp, mari și mici și atât de mici încât nu au dimensiuni și atât de mari încât să fie infinite.”

Despre „Fiecare dintre părțile sale separate” G. Diels.

8) „Dacă există, este necesar ca fiecare ființă să aibă o anumită mărime și densitate, precum și ca fiecare parte (de ființă) să fie la o oarecare distanță de cealaltă parte”, traducere de G. Tsereteli.

·) Pentru înțelesul termenului „τού προύχοντος”, vezi M. Mandes (p. 210-213), care, alăturându-se lui E. Zeller, citează interpretările propuse de Wellman, Evangelides și Schneider.

4) Potrivit lui Diels, ἀπέχειν se referă la μέγεθος, iar προέχειν la πᾶχος. Înțeles: ceea ce este adevărat pentru o dimensiune (lungime) este valabil și pentru alta (grosime). Interpretarea lui Diels ni se pare artificială.

6) Adică depășește în micime.

Biblioteca „Runivers”

– 86 –

2. -----/ι>\9, 5 Totuși, în eseul său, concluzionand

sunt multe efereme * * în sine), în fiecare dintre acestea din urmă demonstrează că cel care afirmă pluralitatea (a ființei) trebuie să cadă în contradicții. Într-una dintre aceste efereme, el demonstrează” că „dacă ființele sunt multe, atunci sunt și mari și mici; atât de mare încât este infinită ca mărime și atât de mică încât nu are deloc mărime* (B 1). Aici în această (dovadă) el încearcă să demonstreze că ceea ce nu are nici mărime, nici grosime, nici volum, nu poate exista. „Căci, spune op, dacă adaugi (aceasta) unei alte ființe, nu o vei crește deloc. Căci, întrucât nu are deloc mărime, atunci când se adaugă, nu poate crește câtuși de puțin. II astfel, (ca) deja (evident), nu s-ar adăuga nimic. Dacă, pe de altă parte, celălalt (lucru) nu se micșorează câtuși de puțin prin luarea (din el) și, pe de altă parte, nu se mărește prin adăugarea (acesta), atunci este evident că ceea ce s-a adăugat și luat nu este nimic.” Și acest Zenon nu vorbește cu scopul de a-l nega pe unul, ci pornind de la faptul (considerarea) că fiecare dintre multele infinite (după numărul lucrurilor) are o mărime pentru că înaintea oricărui (lucru) trebuie să existe întotdeauna ceva datorat divizibilității infinite. demonstrează, după ce a arătat anterior, că nimic nu are mărime, întrucât fiecare dintre cele multe (lucruri) este identic cu el însuși și unul.

3. ----- 140, 27

este numit chiar în opera lui Zenon? Într-adevăr, demonstrând din nou că, dacă există multe, atunci același lucru va fi limitat și nelimitat, Zeno scrie literalmente următoarele:

„Dacă sunt multe (lucruri), atunci trebuie să fie (exact) câte sunt (cu adevărat), nici mai mult, nici mai puțin decât câți sunt. Dacă sunt atâtea câte sunt, atunci numărul lor este limitat. 'D

Dacă sunt multe (lucruri), atunci ceea ce este (prin număr) este infinit. Căci între (lucruri) existente (separate) există întotdeauna altele (lucruri), iar între acestea iarăși altele. Și astfel, ființele sunt infinite (după număr)'1. Și în același mod a dovedit infinitul (a ființei) în cantitate prin dihotomie.

Același fragment din traducerea lui P. Tannery (pp&244-240 pn) nu are un conținut aritmetic, ci un conținut geometric:

„Dacă există pluralitate, este necesar ca lucrurile să fie așa cum sunt, nici mai mult, nici mai puțin. Așa cum sunt, lucrurile sunt limitate 2). Dar dacă sunt mai multe

9 Patruzeci, conform 19 A 15.

*) Cu o pluralitate de lucruri, acestea ar fi limitate, deoarece s-ar limita reciproc reciproc.

Biblioteca „Runivers”

– 87 –

realitate, ele sunt nelimitate, deoarece între unități trebuie să fie întotdeauna altele, iar între acestea, din nou, altele, și astfel lucrurile sunt nelimitate.

4. Diogenes IX 72 Totuși, după ei (tirronic ^am), Xenofan, și Zenon din Elea, și Democrit se dovedesc a fi sceptici... Zenon aga neagă mișcarea, spunând: este, nici în unde zboară.

20. Melissa.

Melisse din Samos, ultimul dintre reprezentanții semnificativi ai școlii eleatice, și-a câștigat faima nu numai ca filozof, ci și ca om de stat. Potrivit lui Apolodor, „apogeul” lui cade în a 84-a Olimpiada (444-440), în ultimul an în care el, în calitate de comandant-șef al flotei samie, i-a învins pe atenieni. Filosofia ionică, dar apoi s-a alăturat Eleatica, reținând din prima viziune asupra lumii doar acele elemente care i s-au părut compatibile cu dialectica eleatică. Ț cu învățăturile lui Parmenide În general, ca și Zenon, Melisse își pune scopul lucrării sale de a apăra învățăturile lui Parmenide, totuși diverge de la acesta din urmă în două puncte. Argumentând împreună cu Parmenide că ființa este una, eternă, imobilă, neschimbătoare și absolut omogenă, Melisse, spre deosebire de Parmenide, crede, în primul rând, că - este infinită ca întindere și, în al doilea rând, îi atribuie acestuia. o stare de beatitudine deplină, netulburată de boală, suferință și tristețe (Parmenide nu a spus nimic despre latura emoțională a existenței). Întrebarea metodei de a demonstra infinititatea spațială a ceea ce există în Melissa este una dintre cele mai controversate probleme din literatura științifică dedicată Melissei. Aristotel (vezi A 10) găsește două erori în demonstrația Melissei: în primul rând, o conversie logic nepermisă a judecății (judecata „tot ce a apărut are un început” Melisse convertește „dacă ceva are un început, atunci a apărut”) și , în al doilea rând, , un salt de la infinitul temporal la infinitul spațial. M. Offner, opunându-se punctului de vedere general acceptat printre istoricii filosofiei, încearcă să demonstreze că Aristotel nu îi reproșează Melissei că amestecă

') Pagina 870 c. Cu.

Biblioteca „Runivers”

infiniul temporal cu spațiul. Il M. Mandes crede si el. că Aristotel o acuză pe Melissa doar de o gafă pur formală de inversare greșită a judecății. Dovada este prezentată de Melissa M. Mandes astfel. Existența este totalitate. Întregitatea este aceea dincolo de care nu se mai poate gândi nimic. Integritatea existentului exclude orice început și sfârșit (atât temporal, cât și spațial). Melisse pune existentul în afara conceptului de extensie. este pentru el ceva ce nu poate fi măsurat. Totuși, în ciuda oarecare obscuritate a textului lui Aristotel (Sopii, cl. 6. 168 b 35, vezi A 10). credem că Aristotel o dă vina pe Melissa, dacă nu pentru o simplă confuzie a infinitului temporal cu infinitul spațial, atunci măcar pentru saltul de la primul la al doilea. Da, acest lucru este de înțeles. Aristotel acceptă eternitatea universului cu limitările sale, în timp ce Melisse pune infinitul temporal și spațial în cea mai strânsă legătură unul cu celălalt. Acest lucru este dovedit, pe lângă Aristotel, de fragmentele în sine (vezi B 5 și 4; în ceea ce privește B 2, el admite ambele interpretări) * *). Adevărat, nu știm exact. cum a dedus Melissa legătura inextricabilă dintre infinitul temporal și infinitul spațial. Am sugera următoarea reconstrucție a dovezii Melissei. După cum aflăm din fragmente, Melisse, în primul rând, crede că. ceea ce are început trebuie să aibă și coadă (B 2); în al doilea rând, el învață: „Nimic din ceea ce are un început și un sfârșit nu este nici etern, nici infinit” (B 4). Argumentele lui Zenon se sprijineau deja pe imposibilitatea de a gândi infinitul ca fiind terminat. ceea ce are un început (și, în consecință, un sfârșit).) în timp nu poate fi infinit în mărime (adică în întindere): dacă ar fi infinit de mare, nu ar putea apărea într-un timp finit și într-un timp finit să fie anihilat - indiferent cât de mult există, nu ar fi infinit de mare, deoarece infinit de mare este nepuizabil; oricât de mult existent ar fi distrus, el, fiind infinit de mare, nu ar putea fi distrus, deoarece infinit de mare este nepuizabil) că tot ceea ce a apărut are un început și un sfârșit în raport cu spațiul , Melissa face o conversie eronată: dacă ceva are limite în spațiu, atunci a luat ființă 2); prin urmare, ceea ce nu a apărut trebuie să fie nelimitat în extensie.

Melissa are o altă dovadă a infinitului existenței. Dacă existentul ar fi finit, atunci ar fi limitat de spațiul gol (în obiecție față de Parmenide, crezând că nu putem

x) Vezi și Op. de MXG (A 5).

) Conversia incorectă a afirmației afirmative: „tot ce a apărut este limitat⁴”, tot (!) limitat a apărut.

Biblioteca „Runivers”

a gândi granița lumii fără a apela la spațiul gol, care pentru eleni este un „nimic” interzis). Întrucât existentul este unul, nu se poate limita cu nimic altceva; prin urmare, este nelimitat. din eternitatea ființei, iar din unitatea sa în legătură cu negația spațiului gol.

Aristotel crede că Melisse considera o singură entitate materială. Fragmentul (B 9) pare să vorbească împotriva acestui lucru, în care se afirmă că cel trebuie să aibă corpuri, întrucât dacă ar avea grosime, ar avea părți și nu ar mai fi cu adevărat unul. Sensul literal al fragmentului, ca și cum doar cea de-a treia dimensiune ar fi negată într-o singură ființă, este inacceptabil, conform opiniei generale. T. Gomiertz, pe baza fragmentului indicat, crede că Melisse, deși atribuie ființei extinderea spațială, își neagă în același timp corporalitatea grosolană. P. Tapnerp merge mult mai departe, care din acest fragment concluzionează despre negarea directă nu numai a materialității, ci și a întinderii de a fi în Melissa și o consideră pe aceasta din urmă părintele idealismului monist. Împotriva recunoașterii spiritualității unei singure ființe, Melissa este obiectată pe bună dreptate că nu a găsit încă un nou conținut pentru conceptul de realitate, care să-i permită să rupă hotărâtor de corporalitatea ființei. Prin urmare, ni se pare că ipoteza ki este cea mai reușită. S. Trubetskoy, care indică locul în discuție în critica atomismului dată de Melisse '). Uto este o critică analogă negării lui Zenopov a unuia.

La fel ca Zenon, Melisse apără principiile fundamentale ale școlii eleatice împotriva tuturor celorlalte învățături. Ea critică teoria condensării și exploziei (împotriva anximenului), atomismul pyagoreska (unități științifice), învață de Heraclite despre zeitatea 2), demonstrează imposibilitatea furnizării de substanțe (împotriva lui Empedocle) și, în cele din urmă, neagă existența spațiului gol și a mișcării b fi împotriva lui Leucip). Melisse oferă, de asemenea, o critică originală a validității percepției simțurilor (vezi B 8).

Aristotel o numește pe Melissa o gânditoare „plată” și „oarecum grosolană”. Această evaluare a Melissei ca gânditoare a fost dominantă multă vreme. Abia în ultima vreme atitudinea istoricilor filozofiei față de Melissa a început să se schimbe. Deci, potrivit lui T. Gomperz (p. 144), în Meliss, doctrina eleatică atinge cea mai înaltă înflorire, iar P. Tapnerp (p. 254) caută o explicație de ce unui gânditor atât de important ca Meliss i se atribuie de obicei doar un secundar

*) J. Burnet (pp. 377-378) înțelege în mod similar acest pasaj ca o critică a atomismului pioagoreean.

8) Opinia GI. Tanner și J. Burnet.

Biblioteca „Runivers”

– 90 –

loc. În opinia noastră, Melisse nu a deschis noi drumuri pentru gândirea filozofică; meritul lui constă în faptul că a expus doctrina eleatică în cea mai clară formă, '), a dezvoltat-o în cel mai detaliu și a apărut-o.

Eseul Melissei: „Despre natură, sau despre ființă” a ajuns la noi doar pe fragmente (în Simplicius).

Pentru o prezentare generală a literaturii despre Melissa, vezi V. A. Flyaksberger („Melissa” în XAPITEȘ către Prof. E. A. Bobrov, 1913).

n. Viața și învățătura.

1. Diogenes IX 24 Mplpss, fiul lui Pegen, autosuficient. A fost elev al lui Parmenide, dar a mers și la Heraclit (să asculte) discursurile sale. Apoi, acesta din urmă l-a recomandat Efesenilor care nu l-au cunoscut, la fel cum Hipocrate (l-a prezentat) pe Democrit Abderpților. Melisse a fost și un om de stat care a câștigat laudele cetățenilor. Când, ca urmare a acestui fapt, a fost ales comandant al flotei, a stârnit și mai multă admirație pentru priceperea sa remarcabilă.

El a susținut părerea că universul este nemărginit, nemișcat, unul, asemănător cu sine și plin; nu există mișcare, (doar) pare că există. Dar a spus și despre zei că nu trebuie să înveți despre ei, deoarece cunoașterea lor este imposibilă.

Apolodor spune că apogeul său a căzut la a 84-a Olimpiada (444-441). mier. Eusebiu: Olimp. 84, 1.

2. Seida, vezi cuvântul: Melit, fiul Larei. A trăit pe vremea lui Zenon din Elea și a lui Empedocles. El a scris (compunere): „Despre ființă.” II a fost un adversar politic al lui Pericle.

3. Plutarh Perici. 26 în continuare 26 Și anume, când el (Pericle) a pornit, Melissus, fiul lui Pthagene, un filozof, care la vremea aceea era un conducător militar samian, ca urmare a conștiinței superiorității sale (față de atenieni) din cauza numărului mic (de corăbiile lor) sau strategii (lor) fără experiență, convinși că i-au atacat pe atenieni în bătălia care a avut loc, samii i-au învins, au capturat mulți atenieni și au distrus un număr mare (nx) de nave, iar după aceea au început să domine marea și stocul. sus pe toate cele necesare războiului (lucrurilor), pe care nu le aveau înainte. Aristotel spune (fr. 577 din „Politica of Samos”) că chiar și în bătălia pe mare anterioară, Pericles însuși a fost învins de Mlissus. Samienii, la rândul lor, batjocorindu-și atenienii captivi, au supraviețuit

') J. Burnet (p. 378) îl numește adevăratul sistematist al zleatismului.

Biblioteca „Runivers”

91

gai-le pe frunte cu mărci sub formă de bufnițe. Căci atenienii i-au înscris și pe (captivi) Aceste mărci, spun ei, sunt făcute aluzie în (versetul) Aristofan: „Oamenii din Samos au o mulțime de semne”.

27 Și acum Pericle, aflând de eșecul militar, nu a ezitat să se grăbească să ajute, l-a învins pe Melpsos, care ieșise împotriva lui cu o armată, și, după ce a pus pe fugă pe dușmanii săi, a început imediat să asedieze orașul, preferând înfrângerea și stăpânirea ei prin epuizare (mijloacele lui) și cu ajutorul timpului, mai degrabă decât să-i expună pe concetățeni la răni și pericole.

28 Când în luna a noua (vara anului 440) samieni s-au predat, Pericle a distrus (orașul/zidurile, a pus mâna pe (le) corăbii și le-a impus, drept pedeapsă, o despăgubire uriașă, din care samieni au

plătit-o imediat, iar cealaltă parte s-au angajat să plătească la timpul stabilit, dar Duris din Samos exagerează, acuzându-i pe africani și pe Pericle de mare cruzime, despre care (nimic) este raportat de pi Thukidpd, nici Efor, nici Aristotel.

mier. Themistius 2 Deși Stespmibrot spune că Temistocle l-a ascultat pe Anaxagora și a studiat cu sârguință cu fizicianul Melissa, determinând în mod eronat timpul (a vieții lor). Căci Melissus era comandant în războiul împotriva lui Pericle, care asedia (orașul) samii, care era mult mai tânăr decât Themistecles, în timp ce Anaxagoras se învârtea în societatea lui Pericle.

Eseu (cf. 20 a 2).

4. Simptome fiz. 70.16 Melisse a dat următorul titlu lucrării sale: „Despre natură, sau despre ființă”, de căelo 057, 10 Dacă Melisse a intitulat (opera sa): „Despre natură, sau despre ființă”, este clar că el considera natura ca fiind . mier. 14 A 2.

Uh e și i e.

X. Lucrarea care se încadrează sub titlul „Despre Melissa, Xenofan și Gorgias” de Aristotel, capitolele 1 și 2 (comparați lucrarea lui Aristotel: „Împotriva învățăturilor Melissei”, o singură carte, în Diogene V 25).

„Despre Melissa” (Aristotel) Capitolul I. (1) El spune că, dacă ceva există, atunci este etern, dacă numai de fapt nimic nu poate apărea din nimic. Căci dacă totul a apărut sau nu totul și în ambele cazuri, totul este etern.” Căci (altfel) ceea ce iese în sine ar ieși din nimic. Într-adevăr, dacă totul

) Este subînțeles „sub asumarea imposibilității de a ieși din nimic.

Biblioteca „Runivers”

– 92 –

ia naștere, atunci nimic nu ar fi existat înainte” II dacă altceva (existent) ar fi apărut întotdeauna din ceva care există, atunci existentul ar crește ca număr și dimensiune; dar ceea ce a făcut-o mai mare ca număr și dimensiune ar fi apărut din nimic. Căci într-o cantitate mai mică nu există cantitate mai mare, la fel cum nu există cantitate mai mare într-un volum mai mic.

/2) Dar eternul existent este infinit, întrucât nu are nici începutul din care a luat naștere, nici sfârșitul, ajungând la care ar putea fi vreodată nimic *).

(3) Totul, fiind infinit, este și unul. Căci dacă ar fi două sau mai multe dintre ele, ele ar servi drept granițe unul pentru celălalt.

(4) Fiind unul, este perfect omogen. Căci dacă ar fi diferit de (însuși) * 2), atunci, fiind plural, nu ar mai fi unul, ci mulți.

(5) Fiind etern, nemăsurat și asemănător peste tot, cel este imobil. Căci nu s-ar putea mișca fără să se mute de la locul său într-unul (altul). Este posibil să părăsiți doar locul (prin mutare) fie într-unul umplut, fie într-unul gol (loc). Dintre acestea, primul (plin) nu poate lua nimic în sine, în timp ce celălalt (sau gol) nu există deloc.

(U) Fiind astfel, cel nu experimentează durere și suferință, este sănătos și nedureros, nu se rearanjează în poziția sa, nu se schimbă în aspect și nu se amestecă cu nimic altceva. Căci, după toate acestea, unul ar trebui să devină mulți, să se nască inexistentul, iar existentul să fie distrus. Și acest lucru este imposibil.

(7) 3) Într-adevăr, presupunând că unul este

*) F. Kern găsește aici un paralogism evident: din eternitate se deduce infinitul (Kr Kern).

2) T.e. dacă conținea vreo diferență de părți.

3) Paragrafele 7 și 8 citate ale primului capitol sunt înțelese diferit, vezi M. Mandes, pp. 251-253: Chiapell interpretează greșit aici un fel de atomism epistemologic. Potrivit lui, sensul locului este acesta. Dacă mulțimea (de elemente) ar forma o unitate într-un amestec, simțul ar percepe numai fiecare element separat. Astfel, deși ar fi multe lucruri, ele ne-ar apărea fiecare separat. Apelt explică în felul următor. Amestecul poate fi dublu: fie aditie (συνθεσις), fie suprapunere (ἐπιπρόσθεσις). FI în ambele cazuri, amestecul este „doar o legare externă a pluralului”: cu „adăugare” elementele amestecului sunt imediat vizibile, cu „suprapunere” fiecare element este vizibil după îndepărtarea straturilor aflate deasupra acestuia. Melissa în acest loc răspunde la obiecție: amestecul de elemente satisface cerințele ființei eleatice, întrucât este una, deși este compusă din multe. M. Mandes dă următoarea explicație. Oponenții Melissei au susținut că confuzia există ca un fapt, iar acest lucru demonstrează că cei mulți pot deveni una. Melisse susține, subliniind că un amestec mecanic nu va fi un amestec autentic, că în el elementele individuale vor rămâne separate, în timp ce un amestec (chimic) autentic este într-adevăr unul, în el.

Biblioteca „Runivers”

- 93 -

este un amestec de un număr mare (elemente), atunci ar fi multe lucruri și s-ar muta, schimbând locuri, iar amestecul ar fi fie sub forma unei (simple) combinații într-un singur număr mare (elemente) fie similar la alternarea straturilor din elementele amestecului. În primul caz, elementele amestecului ar fi vizibile, deoarece ele stau (fiecare) separat, în cazul straturilor adiacente, fiecare dintre părțile constitutive ale amestecului, situate una deasupra celeilalte, ar deveni vizibile la frecare, dacă scoateți (părțile) aflate în fața acestuia. Dintre acestea (aceste două cazuri posibile), nici unul, nici celălalt nu corespunde (cu adevărat unul).

(S) Datorită acestor modalități (de amestecare), s-a gândit el, el (existând) ar fi (de fapt) multiplu și ni s-ar părea una. Deci, din moment ce este imposibil ca lucrurile să fie așa, atunci ceea ce este,

nu poate fi plural, dar (doar) în mod eronat pare să fie așa. Într-adevăr, multe alte lucruri sunt prezentate în mod fals (înșelător) în funcție de senzație. Mintea, însă, nu acceptă acest lucru, (și anume) respinge apariția acestui 2), iar existentul nu este mulți, ci unul, etern, fără limite și peste tot asemănător cu sine.

(.9) ') Deci, în primul rând, nu ar trebui acceptată chiar la început (de raționament) nu orice părere, ci (doar) acele opinii care sunt cele mai de încredere? Astfel, dacă considerăm că toate opiniile nu sunt de încredere, atunci, poate, nu ar trebui să ne folosim deloc poziția, că nimic nu poate apărea vreodată din nimic. Și anume, este și una dintre părerile greșite, în care am crezut cumva complet pe baza multor cazuri date de senzație.

(10) Dacă, totuși, nu tot ceea ce pare a fi fals, dar chiar și unele dintre aceste opinii sunt adevărate, atunci trebuie fie să le acceptăm, dovedind (în mod preliminar) că sunt tocmai așa, fie să acceptăm (acele opinii care par a fi cele mai adevărate.î)-a prevederile trebuie să fie întotdeauna mai de încredere decât cele care se vor dovedi din ele.

(11) Într-adevăr, chiar dacă două opinii erau parțial opuse una față de cealaltă, așa cum, de exemplu, în opinia sa (în următoarea discuție

nu există pluralitate. F. Kern consideră că aici un amestec simplu, în care părțile constitutive sunt clar vizibile, se opune unui amestec în care se realizează întrepătrunderea internă a părților, în urma căruia este imposibil să recunoaștem imediat amestecul și părțile constitutive individuale sunt recunoscute numai la frecare. Sensul general al locului: negarea doctrinei amestecării elementelor.

*) Așa este „Opherosul” lui Empedocles.

*) Adică respinge realitatea a tot ceea ce ia naștere, dată memoriei de percepția senzorială. Astfel, aici se afirmă că Melisse a negat validitatea percepției senzoriale.

*) Οὐ τί βῃ ἰncepe critica la adresa învățăturii lui Melpss. În primul rând, se face o critică a fundamentului doctrinei eleatice: este imposibil să se nască din nimic. Adevărul propunerii finale a lui Melnsom nu a fost dovedit deloc.

Biblioteca „Runivers”

– 94 –

bani): (Dacă existentul este plural, atunci, spune el, trebuie să fi apărut din inexistent. Dacă acest lucru este imposibil, atunci existentul nu este plural. În acest caz, este și unul), atunci. de fapt, atunci când ambele premise sunt recunoscute în mod egal de către noi, atunci nici că (ființa) este una, nici că este plural nu se dovedește în mod egal. Dar (doar în acest caz) dacă una dintre ele este mai adevărată, iar concluzia trasă din ea (va fi) mai dovedită.

(12) Avem ambele aceste opinii: și asta. că nimic nu poate apărea din nimic și că ființele sunt multe și se mișcă. Dintre cele două, a doua opinie este mai de încredere și toată lumea, poate, ar prefera mai

degrabă a doua opinie primei d). Astfel, dacă cele (două) afirmații, (în primul rând) că decurg din inexistent este imposibil, (și în al doilea rând) că lucrurile nu sunt multiple, s-ar dovedi opuse, atunci ele (cel puțin) ar fi infirmate una pe alta.

(13) Dar de ce ar trebui să fie mai degrabă așa (și nu altfel)? Este posibil chiar să spunem contrariul. Într-adevăr, a motivat fără a dovedi că opinia de la care pleacă este corectă și fără a lua (ca premisă) mai de încredere (opinie) decât cea care servește drept scop de probă. Într-adevăr, este mai probabil ca apariția existentului din inexistent, pense și faptul că existentul nu este plural, să fie recunoscute ca plauzibile.

(14) Vorbește cu tărie în favoarea faptului că inexistentul apare și că multe au apărut deja din ceea ce nu a existat (anterior), și (împrejurarea) că nu (doar) primii veniți, ci și unii dintre înțelepții care au dobândit reputația, au vorbit pentru asta.

(Io) Ca să nu mergem departe ca exemplu, (iată) cuvintele lui Hesiod: „În primul rând a fost Haosul, apoi Pământul cu pieptul lat, scaunul mereu imobil al tuturor, și Eros, care strălucește printre toți nemuritorii” (Teogonia 116.117.120). (Toți), dar restul, spune el, au venit de la ei, ei (au apărut) din nimic. De asemenea, mulți alții 1 2) afirmă că nimic nu există, ci totul se naște și ei spune că ceea ce ia naștere nu ia naștere din ființă.nu ar fi posibil ca totul să vină la existență.Astfel este evident că, cel puțin pentru unii, se pare că este posibil să ia ființă din inexistent.

Capitolul 23 *). (1) Totuși, dacă nu trebuie lăsat deoparte (în afară de întrebare), dacă ceea ce spune este posibil sau imposibil și dacă

1) Înseamnă „dacă ar fi trebuit să alegi între ei”6*. Am citit aici "ταύτην κείνην" în loc de χαίτης κείνην ".

2) Heracliteenii înțeleg.

*) Al doilea capitol conține o critică a însăși concluziile lui Mellis cu

latura formal-logica.

Biblioteca „Runivers”

– 95 –

(va) lua în considerare dacă deduce aceste concluzii din premisele acceptate sau, fără vreo „piedicare, lucrurile pot fi altfel * *)? La urma urmei, o altă (concluzie) poate fi pe picior de egalitate cu cele de mai sus.

(,9) Dacă se admite prima (premisă) acceptată de el, (și anume) că nimic nu poate apărea din inexistent, atunci este necesar ca totul să fie imposibil, sau este foarte posibil ca unul să ia din altul, altul din o a treia, și așa mai departe? până la infinit?

(5) Sau (de asemenea, posibil) 2) o întoarcere circulară de așa fel încât una să iasă dintr-o alta, alta dintr-o a treia și, așa cum se întâmplă întotdeauna, apoi toate (lucrurile) în general (lucrurile) de un număr infinit de ori au apărut unul din celălalt?

(4) Astfel, este probabil foarte posibil ca totul să fie original, (și în acest caz) dacă se presupune că nimic nu poate apărea din inexistent. II, deoarece (în primul nostru caz) este (totul) este infinit, nimic nu va împiedica (după Melissa) să-l numească prin nume potrivite. La urma urmei, el (însuși) consideră infinitul și numește totul. La fel, dacă (lucrurile) nu sunt un număr infinit, nimic nu împiedică apariția lor să fie circulară.

(o) În plus, dacă totul ia ființă și nimic nu există, așa cum spun unii, cum ar putea totul să fie etern? Dar, este adevărat, el vorbește despre a fi ca despre (cu adevărat) existență și odihnă 3). Căci dacă, spune el, nu a apărut, ci există, atunci ar fi etern, deoarece conceptul de ființă trebuie să stea la baza lucrurilor.

(6') Mai mult decât atât (și în acest caz), dacă în niciun fel o ființă nu poate lua ființă, nici o ființă nu poate dispărea, totuși, de ce (trebuie să considerăm) este imposibil ca unul dintre lucrurile existente să fie creat, în timp ce alții veșnici, cum vorbește Empedocle (ă! B!)? *) La urma urmei, acesta din urmă este de acord cu toate acestea, și anume (se mai gândește) că „este imposibil ca ieșirea din inexistent și dispariția existentului este absolut imposibilă, pentru că acolo unde orice (lucru) stă mereu. ferm, acolo va fi pentru totdeauna”, însă , spune că din

') Deci: logic-lp este o concluzie necesară 'sau premisele permit alte concluzii (această concluzie este doar una dintre posibilități)? Următoarele sunt ocaziile ratate de Melisse.

*) În § 2 s-a presupus apariția unui număr infinit de lucruri care urmează în timp din cele care au precedat, în § 3 se spune despre un număr finit de lucruri, a căror apariție una după alta capătă inevitabil caracterul de un proces circular. În primul caz, un număr infinit de lucruri; în al doilea, un număr infinit de revoluții.

·) Autorul face o rezervă, amintindu-și că în al doilea capitol a vrut să nu atingă premisele Melissei, ci doar să analizeze modul în care a argumentat.

Următoarea este învățătura lui Empedocles.

Biblioteca „Runivers”

96 -

(lucrurile) existente sunt eterne, (cumva): focul, apa, pamantul si aerul. restul iau naștere și descind din cele menționate mai sus.

(7) Căci ființele, după cum se crede, nu au altă origine, „dar există doar un amestec și o așezare a elementelor amestecului, dar la oameni aceasta se numește naștere” (21 B 8, 3. 4).

(8) Apariția, spune el (Empedocles), se întâmplă cu eternul (elementele) nu în raport cu esența (lor) și nu de fapt, întrucât, cel puțin, aceasta din urmă este imposibilă, după părerea sa. Căci în ce fel, spune el, „ce ar putea crește universul și de unde (un asemenea lucru) ar putea veni?” (21 B 17, 32). Dar din amestecul și combinarea focului cu (alte elemente) care există împreună cu focul, ia naștere o mulțime (de lucruri), din separarea (a elementelor) și descompunerea (aceste lucruri) sunt din nou distruse. Prin amestecare și divizare există temporar multe (lucruri), prin natură (sunt doar) patru elemente, cu excepția cauzelor, sau a unuia.

(9) Sau dacă ar exista un număr direct infinit de aceste elemente, din combinația cărora (lucrurile) iau naștere, din separare ele sunt distruse, după cum, după unii, spune și Anaxagora, (afirmând) că (lucrurile) iau naștere. din eternul existent, infinit (după număr), atunci nici în acest caz nu totul ar fi etern, ci (ar fi) ceva deopotrivă ieșind și ieșind din existent, și anihilând, trecând în alte esențe.

(10) În plus, este foarte posibil ca universul să fie o formă unică, după cum spun Anaximandru și Anaximene, prima, afirmând că totul este apă * 2), a doua, Anaximene, (învățând) că (totul este) aer. , și toți ceilalți, care, de asemenea, au recunoscut universul ca unul. Este (foarte posibil) ca universul, (fiind o astfel de formă unică), să dea naștere unei multitudini (de lucruri), într-un număr infinit de existente și apărute, și anume, luând forme (diferite) atât pe o mare cât și la scară mică și, de asemenea, (producând aceasta este propria sa rarefacție și condensare.

(11) Democrit mai spune că atât apa cât și aerul și fiecare dintre multe (lucruri), fiind unul și același, diferă (numai) în figură.

(12) Așadar, ceea ce împiedică multe (lucruri) să apară și să fie distruse în așa fel (încât) unul să treacă mereu de la ființă la ființă, acceptând diferențele indicate, iar întregul (universul) nu ar crește și nici nu ar scădea. Mai mult, de ce este imposibil

Diels explică: Adică, conform învățăturilor lui Empedocle, starea naturală a universului este fie unirea completă a celor patru elemente (Spheros, unul), fie separarea completă a acestora. În ambele cazuri, cauzele (Dragostea și Vraada) sunt neluat în seamă.

2) Inexactitatea istorică.

Biblioteca „Runivers”

– 97 –

este posibil ca uneori (unele) corpuri să apară din altele și să se rezolve în (alte) corpuri, iar în acest fel (corpul) rezolvat să apară în egală măsură și să fie din nou distrus?

(13)]) Dacă totuși suntem de acord cu aceasta, (adică dacă universul) și ar exista și ar fi nereductibil, atunci de ce se dovedește a fi mai degrabă nelimitat (finit)? Ideea este că el numește nelimitat ceea ce

există și a apărut. Ideea este că începutul și sfârșitul apariției sunt limitele.

(14) Totuși, de ce, pe baza celor spuse (trebuie considerat) imposibil să existe o limită la ceea ce nu a apărut? Cert este că, în opinia sa, dacă (ceva) a apărut, atunci are începutul de la care a început să ia naștere. Ce împiedică ceea ce nu a luat naștere să aibă un început, deși nu cel din care a provenit, și altceva, și (ce împiedică lucrurile), să fie etern, să se limiteze unul pe altul?

(15) Mai mult, ce împiedică întregul (universal), fiind imperceptibil-pim, să fie nelimitat, în timp ce apariția în el (lucrurile) să fie limitat, să aibă un început și un sfârșit de apariție? II mai departe, ceea ce împiedică universul, să fie unul și unificat, totuși să fie, așa cum spune Parmenide, limitat și „ca o masă de pgar perfect regulat, pretutindeni echidistantă de centru; la urma urmei, nu poate fi nici un pic mai mult, nici un pic mai puțin a fi într-un loc decât în altul” (18 S, 43-45).

(16) Având un centru și o periferie, are o graniță, deși nu a luat naștere, deoarece chiar dacă, așa cum spune el însuși, există unul și este un corp, atunci are părți diferite ale lui, în toate acestea. Sunt asemănătoare.

(17) II este cel care numește totul asemănător, nu în sensul că este asemănător cu orice altceva (această propoziție, și anume, că infinitul este omogen, este infirmată de Anaxagoras²). Căci asemănător este ca celălalt, deci. dacă ar fi dublă sau mai mare ca număr, nu ar putea fi atât una cât și nelimitată). Dar pe bună dreptate o numește asemănătoare cu ea însăși și spune că ea însăși este tot omogen: I), pentru că este asemănătoare (ὁμοιομερές), fiind tot apă, sau pământ, sau orice altceva de acest fel.

(18) Deci, este clar că, în opinia sa, există una, dar fiecare dintre părțile sale, fiind un corp, nu este nelimitată. Pentru că este infinit întreg. În acest fel părțile se limitează reciproc, deși nu au apărut.

¶ § 18 începe infirmarea opiniei Melissei despre legătura inevitabilă dintre infinitul temporal și infinitul spațial.

*) Se referă la 46 V 12.

') Cf. 18 V 8, 22.

Presocratic, c. II. 7

Biblioteca „Runivers”

– 98 –

(19) În plus, dacă el (universul) este etern și infinit, cum ar putea fi unul, fiind un corp? Până la urmă, dacă ar fi din (categoria) părților diferite, atunci (ar fi) plural și el însuși crede că, într-adevăr, așa ar fi. Dar dacă totul este apă, sau totul este pământ, sau (dacă) ființa este ceva de acest fel, atunci ar avea multe părți (deci Zenon încearcă să arate că, fiind astfel, cea este formată din părți).

'} ar exista un anumit număr mai mare de părți, care (ar fi) din ce în ce mai mici una de cealaltă, astfel încât în felul acesta ar fi (ceva) altele peste tot, în ciuda faptului că nici un singur corp nu ar crește sau nu ar crește. scăderea .

(20) Dar dacă Unul nu are deloc corp, lățime sau lungime, cum ar putea fi infinit? Sau de ce este imposibil ca o astfel de (ființă) să fie plurală și infinită ca număr?

(21) În plus, ce îl împiedică, existând (în cantitate) mai mult de unul, să fie infinit ca mărime? Deci, spune Xenofan (11 A 47). că adâncimea pământului și înălțimea aerului sunt infinite. Mărturisește și Empedocle (despre aceasta). Și anume, le reproșează unora asta. ce spun ei; (după părerea sa), este imposibil să fie în starea actuală a lucrurilor: „Dacă adâncimea pământului este infinit de mare și eterul este (la infinit) abundent, precum (spun ei) cuvinte deșarte care s-au revărsat din gurile multor muritori care au văzut doar o mică parte din univers” (21 la 39).

(22) 2) Mai departe, nu există nimic absurd în existența celui care nu este pretutindeni omogen. Căci dacă totul este apă, sau foc, sau altceva de acest fel, atunci nimic nu ne împiedică să spunem că există un număr mai mare de specii ale unei singure ființe și fiecare dintre ele se aseamănă separat cu ea însăși.

(23) La urma urmei, nimic nu-l împiedică pe unul să fie subtil, iar pe celălalt solid, atâta timp cât nu există gol în subtil. Și anume, în subtil, în nicio parte (din el), există un astfel de vid izolat separat, astfel încât o parte a întregului este densă, cealaltă nu este densă (cea din urmă este deja subtilă, fiind în întregime într-o astfel de stare) , dar cum (pe de o parte) totul este plin, deci (pe de altă parte) plinul este mai slab decât dens.

*) Cu 19 dolari, opinia Melissei este infirmată că eternitatea și infinitul spațial sunt indisolubil legate de conceptul de un.

De la § 22 autorul trece la doctrina Melissei despre omogenitatea ființei. Mai mult, în legătură cu aceasta, el consideră negația golului și mișcării lui Melissa.

Biblioteca „Runivers”

– 99 –

(24) Dar dacă există și nu a apărut și dacă, în consecință, s-ar da că este infinit și existența altuia și a unui al treilea (nelimitat) este imposibilă, atunci de ce ar trebui să se numească una?) și imobil?
***. Într-adevăr, dacă ar exista un univers infinit, cum ar putea să existe vidul, nefiind un univers?

(25) El spune că dacă nu există vid, atunci existentul este nemișcat. Căci toate (lucrurile) se mișcă prin schimbarea locului.

(25) Deci, în primul rând, mulți nu sunt de acord cu acest lucru, dar (sunt de părere) că există un fel de gol, totuși, desigur, nu este un fel de corp, dar. precum, de pildă, mai spune Hesiod, la originea

(universului), a apărut în primul rând Haosul, întrucât în primul rând este necesar să existe un loc pentru ființă. Ceva de același fel este golul, ca un anumit vas, al cărui conținut este pentru noi obiectul cunoașterii.

(27) Dar chiar dacă nu ar exista deloc vid, mișcarea nu ar putea exista mai puțin. De fapt, angajându-se în (studiind) acest samago (întrebare), Anaxagoras nu numai că nu s-a limitat la a nega imposibilitatea acestei (concluzii), ci și a afirmat (direct) că existentul se mișcă, deși vidul nu există.

(28) În același mod, Empedocle spune că (elementele) care se leagă constant se mișcă continuu tot timpul, în timp ce vidul nu există deloc. Și anume, el spune: „Nu există deloc spațiu gol în univers; deci, de unde ar putea să vină ceva (astfel)?" (21 B 14). Când (universul) este unit într-o singură formă, astfel încât să existe una, atunci, spune el, "nu există deloc gol, nici exces" (21 la 13).

(28) Într-adevăr, de ce este imposibil ca (lucrurile) să treacă unul în locul altuia și să se miște (în așa fel încât) în același timp întotdeauna un lucru să treacă în locul altuia, acesta în locul unui al treilea, și ultimul în locul primului?

(30) De ce⁷ și pe baza celor spuse (trebuie considerat) imposibil ca lucrurile să se miște printr-o schimbare a înfățișării lor²), iar lucrul ar rămâne în același loc? Alții și el vorbesc despre o astfel de mișcare. (O astfel de mișcare se întâmplă) de fiecare dată când negrul este făcut din alb sau dulce din amar. Căci absența vidului sau impenetrabilitatea plinului nu împiedică câtuși de puțin schimbarea.

(31) 3) Astfel, totul nu trebuie să fie neapărat nici etern (nici unul), nici nelimitat (dar, dacă este multiplu

!) „Un^{*} ⁴ în sensul: „neavând părți“.

^{*}) O schimbare a tipului de lucru este considerată aici ca unul dintre tipurile de mișcare (mișcare calitativă),

·) În § 31 autorul face un rezumat al concluziilor criticii sale.

7*

Biblioteca „Runivers”

- 100 -

dar, adică o multitudine infinită de lucruri), nici un singur asemănător ^{*}), nici imobil. Nici dacă este una, nici dacă (există) în număr mare (nu este nevoie să fie imobil). (În continuare), dacă acceptați cele de mai sus (dispozițiile acestuia). apoi din cele spuse nu rezultă deloc că ființele pot fi reorganizate și schimbate, pentru că (și în acest caz) dacă totul este unul, există mișcare și există o diferență între mare și mic, și există o schimbare, deși nici un singur corp nu crește și nici nu scade și (în acest caz) dacă (totul) este plural, unul este amestecat cu celălalt și unul este separat de celălalt.

(3;2) * 2) Căci, firesc, un amestec nu este nici o asemenea serie de straturi, nici o asemenea combinație, despre care op vorbește 3). (caracterizându-le în așa fel) încât aceste (elemente. amestecuri) fie să fie izolate direct unele de altele, fie să se dovedească izolate după îndepărtarea acelor (partilor) care se afla în fața lor, dar (pot fi) pliate astfel încât orice parte a amestecului se învecinează cu ceva - orice cu care este amestecat, în așa fel încât să nu fie luate (separat) nici (elementele amestecului) aflate împreună, nici părți (amestecate), conform (numai cel mai format) amestec. Căci, din moment ce nu există o buclă a celui mai mic corp, atunci fiecare parte este amestecată cu toate celelalte, în mod egal întregul (reprezintă același amestec).

fi. Hipocrate ele nat. corn. 1 Dar mi se pare, cel puțin, că astfel de oameni se infirmă (prin chiar) cuvintele (folosite de ei) în raționamentul lor 4), din cauza prostiei (lor) pe când raționamentul Melissei este corect. Galen la acest loc A'T" 9 K Deci, în tot acest raționament, el obiectează în mod evident celor care cred că o persoană este doar unul dintre cele patru elemente, π susține că se înșelează. II aceasta nu este pentru că ei nu dovedesc nimic, ci (din moment ce) raționamentul a fost în cel mai înalt grad neconvingător, și anume, nu își dau dovada că omul este unul dintre cele patru elemente, ci corectează învățătura Melissei, care, deși credea și el. că (omul) este unul, totuși, nu (a crezut că el) este unul dintre aceste patru (elemente): aer, pământ, apă și foc. Se pare că acest om era de părere că la baza celor patru elemente constă în esența generală, nici creată, nici distrusă, pe care adepții săi o numeau materie, dar el nu era în măsură să dovedească acest lucru.

*) Am citit „εν broi>vand în loc de 'ovte εν, ori?' δημοιον" Diels.

*) În § 32, se face o obiecție față de înțelegerea mecanică a amestecului de către Melissa și aceasta i se opune conceptul de amestec chimic.

·) Si. capitolul I § 7.

4) Poate fi, așa cum sugerează G. Dpls într-o notă, „prin expresii contrare învățăturii (lui)”.

Biblioteca „Runivers”

– 101 –

7. Aristotel Metapli. A 5. 589 b 25 {trad. Rozanova - Pervova) Așadar, acestea, așa cum am spus, ar trebui lăsate deoparte în timpul cercetărilor reale, și două dintre ele cu atât mai mult, deoarece argumentează oarecum grosolan, și anume Xenofan și Melissa, Parmenide, se pare, parcă învață cu perspicacitate, etc D. (18 A 24).

Aristotel pliys. A 3. 186 a 6 La urma urmei, amândoi, Melisse și Parmenide, își construiesc propriile concluzii (ernstncheskp '), într-adevăr, acceptă premise false și raționamentul lor este illogic. Mai grosolană (raționată) este Melissa și, deși nu conține un defect -),

totuși, din cauza asumării unui absurd, din aceasta din urmă decurg și alte absurdități, ceea ce este destul de firesc.

8. Aristotel *Phys.* L 6. 213 b 12 Așadar, Melissa dovedește imobilitatea tuturor pe baza următoarelor considerații: la urma urmei, dacă există mișcare, spune el, atunci este necesar să fie gol, dar golul nu aparține (numărului).) a existenței.

Aristotel *de gen. et corr.* A 8. 325 a 2 Și anume, unii dintre antici erau de părere că ființele ar trebui să fie una și nemișcate. Căci golul nu există, iar mișcarea este imposibilă dacă nu există un vid (spațiu) separat. Pe de altă parte, nu sunt multe (lucruri) dacă nu există nimic care să le despartă. Nu există nicio diferență între opinia că universul nu este continuu (întreg), ci poate fi împărțit (în părți), și afirmația că este multiplu, nu unul și gol. Și anume, dacă (universul) este divizibil peste tot, atunci nu există deloc, astfel încât universul (va fi deja) nu multiplu, ci gol. Dacă este divizibil într-un loc și indivizibil în altul, atunci arată ca un fel de produs fantastic. Cât timp și de ce o parte se află într-o astfel de stare (indivizibilitate) și este (solidă) completă, în timp ce cealaltă este împărțită în părți? Mai mult, într-un mod similar ei spun că nu poate exista mișcare. Pe baza acestor argumente, unii, lăsând senzația nesupravegheată și tratând-o cu (complet) dispreț, deoarece, după părerea lor, ar trebui să urmezi (doar) rațiunea, afirmă că totul este unul, nemișcat și nelimitat. Căci limita s-ar limita cu vidul. *mier.* 18 A 25.

9. Cicero *As.* 11 37, 118 Melisse: Existența este infinită și neschimbătoare, a fost și va fi întotdeauna.

Aetius II 1, 2 (vezi p. 29). I 3. 14 (D. 285) Melissus, fiul lui Ieagen, Milesian (sic!), i-a fost prieten (Parmenide), nu a păstrat învățătura transmisă yaga (lui prin ultimul).) în forma sa pură. Și anume,

i) Adică și-au propus doar să conducă inamicul într-o poziție dificilă și nu le pasă de adevărul argumentelor lor, respingând opiniile altora.

Într-o conexiune logică.

Biblioteca „Runivers”

– 102 –

el a afirmat că lumea este fără limită, în timp ce ei au recunoscut lumea ca fiind limitată. 2, 6 (D. 328) Diogenes și Melisse: universul este nelimitat, lumea este limitată. II. 4, 11 vezi pagina 29.

10. Aristotel *Sopii*, el. 5. 167 b 13 De exemplu, raționamentul Melissei despre infinitul universului, care are ca premise, (în primul rând), că universul nu a luat naștere (pentru că nimic nu ar putea apărea din inexistent), (în al doilea rând) că a apărut a apărut de la începutul (lui). Deci, dacă universul nu a luat ființă, atunci nu are început, deci este infinit. Cu toate acestea, o astfel de concluzie nu este (logic) necesară. Căci dacă tot ceea ce a apărut are un început, aceasta nu înseamnă că dacă ceva are un început, atunci a luat ființă.

6. 168 b 35 Ca și în discursul Melissei, el presupune că este unul și același să apară și să aibă un început, sau să devină egal și să atingă aceeași mărime d). Și anume, el crede că (tot ce are un început) a luat ființă, gândindu-se că atât acela cât și celălalt, atât originar, cât și limitat, sunt identice pentru că au un început.

11. Aristotel fiz. A 2. 185 a 32 Dar Melissa spune că ființele sunt infinite. De fapt, existentul este ceva care are o mărime... Căci conceptul de infinit aparține categoriei de cantitate, și nu de esență sau calitate. mior. Meiar. A 5. 385 b 18 (11 A 30). Fiz. G 6. 207 a 9 (18 A 27).

12. Eishfaniy ado. păr. III 2, 12 (D, 590). Melissus din Samos, fiul lui Ithagen, a spus că universul este unul în natură, dar în natură nu există nimic permanent și totul este supus distrugerii în posibilitate. Aetius I 24, 1 (vezi p. 28).

13. Aetius I 7, 27 (D. 303) Melisse și Zenon: atot-unul (există un zeu) și numai (acesta) unul este etern și nelimitat.

Olympiodor de arte sacra r. 81, ed. a 3-a. Ruelle Deci, Melisse credea că zeitatea este un singur început imobil și nemărginit al tot ceea ce există.

14. Philodem Rhet. tr. Inc. 3:7 Parmenide și Melissus au spus că totul este una, și datorită faptului că senzațiile (au considerat) sunt false.

Aristocle în Eusebiu R. E. \IV 17, 7 De fapt, Melisse, vrând să arate de ce și din ceea ce ne apare (nouă) în timpul (actul de) a vedea, nimic nu există cu adevărat, dovedește acest lucru prin intermediul fenomenelor în sine a) . Măcar el vorbește (op. 20 în 8, 2.3). Când spune asta și multe alte lucruri de același fel, este destul de firesc

') Aristotel subliniază aici că conceptul de „a avea un început” este mai larg decât conceptul de „apariție” (adică, a avea un început în timp}, la fel cum conceptul de „egal” este mai larg decât „egal ca mărime* .

9) Adică Elisse dovedește invaliditatea senzațiilor pe baza mărturiei senzațiilor în sine (și nu pe baza unor considerente rezonabile).

Biblioteca „P)TíHBepí.”

IOS-

ar fi cazul să-i puneți o întrebare”: „Deci, nu știai prin senzație” că acum e cald și apoi devine rece? . În mod similar (îl poți întreba) despre restul. Căci ceea ce a spus nu ar fi putut deloc să fie dezvăluit altfel decât prin negarea și respingerea senzațiilor prin intermediul unei mari încrederi în ele. mior. Aetius ZF P, / (7S /1 7/0.

B. Fragmente.

„Despre natură sau despre ființă” Melissa.

1. phips simple. /6??, ;/·/ Tot Melissa", folosind această axiomă generală, a dat dovada că existentul nu a apărut. El scrie în felul următor: „Ceea ce a fost, a fost întotdeauna și va fi pentru totdeauna. Pentru. dacă a luat ființă, atunci înainte de a veni în existență trebuie să nu fi existat deloc. Dacă, de fapt, nu a fost nimic, atunci în niciun caz nu ar fi putut apărea nimic! din nimic 4.

Același fr. în bandă T. Gomperza: ./Du-te, ceea ce există, a existat din timpuri imemorabile și va exista pentru totdeauna. Căci, dacă ar urma să ia ființă, ar trebui inevitabil să fie nklím înainte de a lua ființă. Dar dacă odată a fost nimic, atunci trebuie spus că ceva nu poate ieși niciodată din nimic*4.

2. phijs simple. Nu. 70P, :i0 „Deoarece, în consecință, ea nu a luat ființă, ci există, a existat și va exista întotdeauna, nu are nici început, nici sfârșit, dar fără limită3). Căci dacă ar veni la ființă, ar avea un început (căci, venind la ființă, ar trebui să înceapă la un moment dat) și un sfârșit (căci, venind la ființă, ar trebui să se termine cândva). Dar din moment ce nu a început nici nu s-a sfârșit, ci a fost și va fi mereu, nu are nici început, nici sfârșit. Căci este imposibil să existe întotdeauna pentru ceva care nu (în întregime) 3) există.

3. ----10.9, 2!) Așa cum spune că „niciodată

ceea ce a luat naștere*4 (V Y) este limitat în esența sa, așa cum spune că existentul etern este infinit în esența sa. Pto op clear

l) Aristocle notează natura oristică a argumentului Melissei. Acesta din urmă neagă semnificația percepției senzoriale tocmai pentru că are absolut încredere în ei.

K) „Infinit* atât în sens temporal, cât și în sens spațial (la fel ar trebui să înțelegem sensul cuvintelor „început” și „sfârșit” din acest fragment).

8) Se mai poate traduce: „la ceea ce nu există în sensul deplin al cuvântului*, sau „la ceea ce nu conține totul în sine”*.

Biblioteca „Runivers”

– 104 –

exprimată în următoarele cuvinte: „Dar așa cum există pentru totdeauna, așa trebuie să fie întotdeauna infinită ca mărime.” Mărimea, spune el, este indivizibilul (cf. B 10).

4. -----C0. 2 (după B 9) El a echivalat în esență fără pre-

realul către etern, spunând: „Nimic din ceea ce are început și sfârșit nu este nici etern, nici nelimitat * * ', deci ceea ce nu are (le) este nelimitat.

5. -----110, b {după B 4) Din infinitul (existentului) el

a dedus (i) unitatea pe baza următoarelor: „Dacă nu ar fi una, atunci s-ar învecina cu alta.” Acestui (raționament) reproșează Eudemos faptul că se exprimă la infinit, și anume, el scrie în felul următor : „Am pus , s-a convenit deja că ființele sunt nelimitate, de ce este împreună cu aceea (ar trebui să fie) una? Într-adevăr, desigur, nu pentru că, dacă ar fi multe dintre ele (ființe), ar fi într-un fel se învecinează unul cu celălalt. Într-adevăr, timpul trecut pare a fi infinit, deși se învecinează cu prezentul. Deci, multe (ființe), poate, nu ar putea fi infinite pe toate părțile, ci (fii infinite) pe una dintre cele două părți. Deci, (el) a trebuit să afle exact cum nu ar putea fi infinite dacă ar fi ΜΠΟΓΟ

6. – de căelo ob/, 14 Între timp, cum pare evident că sensibilul (lumea) există, dacă existentul ar fi unul, (nimic) ar fi altul decât ea. Melissa spune: „Căci dacă (infinitul) ar exista, ar fi unul. Căci dacă ar fi două (lucruri), atunci ele nu ar putea fi infinite, ci ar avea limite unul în raport cu celălalt”, spune Parmenide {cit. B 8, 4}.

La fel și pe bandă. V. Nestle: „Dacă este nelimitat, atunci este unul. Căci dacă ar consta din două lucruri, atunci acestea din urmă nu ar putea fi nelimitate, ci ar trebui să se limiteze reciproc.

7. -fizic. 111, 18 Așadar, spune Melisse, terminând ceea ce s-a spus înainte (lui) în felul următor, (și anume) adăugând următorul (discurs) despre mișcare: „(2) Și în felul acesta este etern, nelimitat, unul și cu totul omogen. (2) Și 4nu poate fi nici distrus, nici în creștere), nici reorganizat *) , nu suferă

1) G. Tsereteli este inexact: „nici crește*. Vezi nota lui Diels.

*) În acest fragment întâlnim termenul . M. Man-

des (p. 295) acordă o mare importanță folosirii acestui termen și vede în al șaptelea fragment o apărare a doctrinei eleatice în principal împotriva atomismului (Leucip), dar și împotriva lui Empedocle și Anaxagoras. Iată o polemică împotriva principiului της μεταχρυσμῆσεως – formarea de noi lumi din elemente date neschimbate. Melisse susține: un anumit cosmos, adică o anumită ordine într-o anumită aranjare a elementelor, este o ființă; ca atare, nu poate dispărea; noua ordine este cea inexistentă și, ca atare, nu poate apărea.

Biblioteca „Runivers”

– 105 –

și nu trist. Într-adevăr, dacă ar fi supus oricăreia dintre cele de mai sus, nu ar mai fi unul. '. La urma urmei, dacă existentul se schimbă, atunci cu siguranță nu este (rămâne complet) omogen1), ceea ce a existat înainte piere, dar ceea ce nu a fost ia naștere. Deci, dacă ar schimba cel puțin un fir de păr în decurs de zece mii de ani, atunci totul (în întregime) ar fi distrus în tot timpul 2). (<0 ilo, organizarea ei ierarhică este și ea imposibilă. Căci structura anterioară nu piere și (anterior) nu apare ceea ce nu a fost. număr) de (lucruri) existente? (/) La fel, nu suferă, căci, în suferință, n-ar avea plinătatea existenței: un lucru în suferință nu ar putea exista pentru totdeauna; (un obiect bolnav) nu are aceeași forță ca unul

sănătos. Și nu ar fi (deja) omogen dacă ar avea de suferit. Căci ar putea suferi (doar în acel caz) dacă s-ar fi luat ceva (din el) sau i s-ar adăuga (la) și, (în consecință), acesta (în consecință) nu ar mai fi omogen. (L) Sănătos nu se poate îmbolnăvi. Căci (în acest caz) sănătos și existent ar pieri, iar cel inexistent (bolnav) ar apărea. (b) Și în ceea ce privește sentimentul de tristețe (valid) același raționament ca (se aplică) suferinței. (7) Nu există deloc gol. Căci golul este nimic. Deci, ceea ce este nimic nu poate exista. La fel, nu există mișcare. Căci (existent) nu are încotro, dar (totul) este plin. Într-adevăr, dacă ar exista gol, atunci (ființa) s-ar retrage în gol (spațiu). Dar, din moment ce nu există gol, nu are încotro. 8) De asemenea, este imposibil să fii ish moruro, sărbătoare, căci rarul nu poate fi umplut în aceeași măsură cu cel dens, dar rar, desigur, este cel care conține mai mult gol decât dens. (9) Trebuie să acceptăm următoarea distincție între complet și incomplet: dacă ceva dă loc (în sine altuia) sau acceptă în sine (altul), atunci nu este decât complet; dar dacă (ceva) nu cedează loc (în sine altuia) și nu primește (îl) în sine, atunci este complet. (10) Deci, dacă nu există goluri, atunci (existent) trebuie să fie plin. Prin urmare, dacă este plin, atunci nu există mișcare.

8. Simples de célo 66S, 9 (Compară cu A 14) Și anume, spunând despre ființă că ea este una, nu răsărită, imobilă și nedivizată

x) „Dacă se schimbă, nu poate, în mod necesar, să rămână la fel, bk. S. Trubetskoy.

a) „Dacă universul s-ar fi schimbat chiar și cu un fir de păr în mii de ani, ar fi pierit în totalitatea timpului”⁴⁴ G. Tsereteli.

·) „În ce fel poate ieși din ordinea mondială ceva existent în afara ordinii mondiale?” * G. Tsereteli.

Biblioteca „Runivers”

– 106 –

nici un gol, ci (total) plin de sine, Melissa adaugă: (2) Acest raționament este cea mai importantă dovadă că există doar una. Dar următoarele dovezi 1) (convingerea de aceeași). (2) La urma urmei, dacă ar fi multe (lucruri), atunci ele ar trebui să fie exact la fel ca, conform caracterizării mele, o singură existență se dovedește a fi * 2). Căci dacă (cu adevărat) există pământ, apă, aer, foc, fier, aur, dacă (într-adevăr) unul este viu, celălalt este mort, dacă (în adevăr) există negru, alb și orice altceva pe care oamenii le recunosc ca fiind cu adevărat existente, atunci, dacă (toate) acestea (cu adevărat) există și noi corect vedem și auzim, (în acest caz) fiecare (din lucrurile menționate) ar trebui să fie exact la fel cum ni s-a părut când l-am întâlnit prima dată, (adică nu ar trebui) fie să se schimbe, fie să devină un alt (lucru), dar fiecare lucru ar trebui să fie întotdeauna exact așa cum este. Dar aici afirmăm că vedem, auzim și percepem corect. (5) Totuși, ni se pare că caldul devine rece, frigul devine cald, durul devine moale, moale devine dur, viu moare și ia naștere din neînsuflețit, că toate acestea se schimbă și că ceea ce a fost și ceea ce este. acum nu sunt deloc asemănătoare (unul pe altul), dar (chiar) fierul, în ciuda durtății sale, se șterge prin contactul

cu degetul, dispărând treptat 3), și (în același mod) aurul, piatra și tot ce este considerate dure, (și pe de altă parte) pământul și piatra sunt formate din apă. De aici rezultă că ființa (adevărată) este invizibilă pentru noi și nu poate fi cunoscută. (4) Deci, acesta nu este de acord cu celelalte 4). Într-adevăr, în ciuda afirmării că sunt multe (lucruri) care sunt eterne și au forme permanente, ni se pare că totul se schimbă și devine diferit, pe baza percepțiilor vizuale individuale. (o) Deci, este evident că vederea noastră este înșelătoare și că (nouă) în mod eronat ni se pare că acele (lucruri) sunt multe. Căci dacă el cu adevărat

„Puncte* G. Diels.

2) Aici este Melissa, potrivit lui Prince. S. Trubetskoy (p. 115 din „Istorie”), anticipează învățăturile atomiștilor sau indică ea, întrucât atomiștii atribuiau atomilor proprietățile Parmenidelor existente (eternitate, imuabilitate, completitudine, impenetrabilitate, indivizibilitate).

c) „Fierul tare însuși se șterge pe deget, pe care îl înconjoară sub formă de inel, precum și aurul și pietrele prețioase și tot ce considerăm cel mai solid * (T. Gomierst). „Acel fier, deși dur la atingere, scade sub influența ruginii, că atât aurul, cât și piatra, și toate celelalte, aparent, corpuri solide, sunt deteriorate” (l. Tsereteli). „Fierul, fiind solid, se șterge cu un deget, dispărând treptat” (Prințul S. Trubetskoy). „Fierul... se șterge cu un deget, parcă curge” (F. Kern). G. Tsereteli urmează conjunctura lui Zeller: v l iov qscûv. Preferăm conjectura lui Bergk și J. Burnet: oμovoéwv.

*) T s. Ultima afirmație contrazice poziția enunțată anterior, că vedem, auzim și știm corect.

Biblioteca „Runivers”

– 107 –

au existat, nu s-ar schimba. dar fiecare (lucru) ar rămâne exact așa cum părea (la prima cunoaștere cu el). De fapt, nu există nimic mai puternic decât existența cu adevărat * *). (6') Dacă (ceea ce este) s-a schimbat, atunci (înseamnă) ceea ce a pierit, dar ceea ce nu a fost a luat ființă. Deci, (obținem următorul rezultat): Dacă ar fi multe (lucruri), ar trebui să fie exact așa cum este unul.

9. Simplitatea fizică. 10!), 34 (după B 10} Anume, în următoarele cuvinte (Melisse) a constatat că el consideră existentul a fi necorporal: „Deci, dacă există, trebuie să fie una. Dacă este una, atunci nu trebuie să fie. avea un corp Dacă ar avea grosime, ar avea părți și nu ar mai fi unul.”

La fel și pe bandă. G. Tsereteli. „Dacă ființa există, trebuie să fie una; dar, fiind una, nu ar trebui să aibă înveliș corporal, căci dacă ar fi dens, ar conține particule și nu ar fi una.

10. ---- 100, 32 (după B 3) El spune că valoarea săptămânii este

ma. Și anume, el (Melissa) însuși dă dovada (următoarea) a indivizibilității ființelor. „Căci dacă o ființă este împărțită (în părți), spune el, atunci se mișcă. Dacă se mișcă, atunci nu poate exista¹. Și după mărime el numește însăși înălțimea substanței.

La fel și pe bandă. Domnul Tsereteli: „Ființa este divizibilă – se mișcă, dar ceea ce se mișcă nu poate fi un întreg.”

Fragmente de perifrază 1. 2. 6. 7 2) Simptome fiz. 103, 13 Acum luați în considerare acele învățături ale Melissei, la care el răspunde în primul rând (Aristotel phys. A 3. 186 a 4). Și anume, folosind axiomele fizicienilor despre apariția și anihilarea, Melisse își începe eseu în felul următor: „(1) Dacă nu există nimic, atunci se poate vorbi despre asta ca despre ceva existent? 3) Dacă ceva există, atunci este fie originar, fie există etern. Și dacă a apărut, atunci (a apărut) fie din existent, fie din inexistent. Totuși, nimic (nici nicio altă ființă, și cu atât mai cu adevărat existentă) nu poate apărea nici din neființă, nici din ființă. Căci în acest din urmă caz ar exista (deja) și nu ar apărea. Așa că, nu te agita cu lucruri

1) „Căci nu există nimic mai puternic decât adevărul autentic⁴ (G. Diels), ⁴ίίόο nimic nu învinge existentul cu adevărat¹⁴ (Prințul S. Trubetskoy). „Căci nu există nimic mai puternic decât realitatea adevărată (J. Burnet).

*) Anterior, raționamentul dat mai jos era considerat a fi fragmente autentice ale Melissei (deci, încă Tannery în 1887). A. Pabst (De Melissi Sainii fragmentas, 1889) consideră că, de fapt, aceasta nu este altceva decât o parafrază liberă a fragmentelor 1, 2, 6 și 7 de mai sus, realizate de Simplicio.

·) Doar această primă frază J. Burnet o consideră a fi un adevărat fragment și o recunoaște drept adevăratul început al operei Melissei. Aceasta este opinia lui T. Gomperz.

Biblioteca „Runivers”

– 108 –

kaet. Prin urmare, există veșnic. II ființa nu este distrusă (niciodată). Căci ființa nu poate trece nici în neființă (la urma urmei, fizicienii sunt de acord cu aceasta), nici în ființă. Și anume, în ultimul caz, ar rămâne din nou și nu va pieri. Deci, existentul nu a venit în existență și nu va fi distrus. Prin urmare, întotdeauna a fost și va fi

2. Dar fiindcă ceea ce a răsărit are un început, ceea ce nu a răsărit nu are început. Byt nu a apărut. Prin urmare, nu are început. Pe de altă parte, ceea ce este distrus are un sfârșit. Dacă ceva este indestructibil, atunci nu are sfârșit. Deci, fiind, fiind indestructibil. nu are sfârșit. Ceea ce nu are nici început, nici sfârșit este tocmai infinitul. Prin urmare, ființele sunt infinite.

6. Dacă este infinit, atunci este unul. Căci dacă ar fi doi. atunci nu puteau fi* nelimitate, s-ar învecina unul cu celălalt. Existența

este nelimitată. Prin urmare, nu există multe ființe. Prin urmare, ființa este una.

7. (1) Totuși, dacă este unul, atunci este imobil. Căci unul este întotdeauna asemănător cu sine, (á) Asemenea nu poate fi nimicită, nici mărită, nici rearanjată, nu suferă și nu se întristează. Căci dacă ar fi supus vreunui dintre lucrurile menționate, nu ar fi unul. Și de fapt, ceea ce se mișcă în orice fel trece de la ceva la altceva. Dar în afară de a fi, nu există nimic altceva. Deci, nu se va mișca.

(7) Și într-un alt mod OhM (acest lucru poate fi demonstrat). Nu există deloc gol în existență. Pentru că golul este nimic. Deci, ceea ce este nimic nu poate exista. Prin urmare, ființele nu se mișcă. La urma urmei, nu are încotro, din moment ce vidul nu există. (8) Dar este, de asemenea, imposibil ca ea să se micșoreze în sine, căci într-un asemenea caz ar fi mai rar și mai dens decât ea însăși. Și acest lucru este imposibil. La urma urmei, rarul nu poate fi umplut în aceeași măsură cu cel dens, dar rarul, desigur, devine conține mai mult gol decât cel dens. Nu există gol în yage. Dacă o ființă este completă sau nu, trebuie judecat dacă ea (poate) să ia altceva în sine sau nu. Și anume, dacă nu ia în sine (orice altceva), atunci este complet. Dacă este capabil să primească ceva în sine, atunci este incomplet. Deci, dacă nu există gol, atunci trebuie să fie plin. Dacă este așa, atunci nu se mișcă, (și aceasta) nu pentru că este imposibil să se deplaseze printr-un (spațiu) plin, așa cum spunem despre corpuri, ci pentru că întreaga ființă nu se poate mișca în ființă (pentru că nu există nimic în afară de it), nici în inexistență. La urma urmei, nu există inexistență."

Deci, ne putem limita la acestea (extracții) din raționamentul Melissei, în legătură cu obiecția lui Aristotel, Predpo-

0 „În același fel ființa nu se poate concentra în sine G. Tsereteli.

Biblioteca „Runivers”

– 109 –

Căsătoria lui, pe scurt, este următoarea: „Ființa nu a luat ființă. Ceea ce nu a luat ființă nu are început, deoarece ceea ce a venit în existență are un început. Ceea ce nu are început este infinit. Nu poate exista un al doilea infinit împreună cu primul, dar (0 & tre. () cei mulți pot fi doar) unul. Unul infinit este imobil.”

Sublime te fragmentează.

I. Ials (/) at> b de. incredibil. p.22, I Festa I, cel puțin, laud mereu pe scriitorii Melissa și Lampsk din Samos s, v. D70-

gena III 22). care spunea la început: „Ceea ce a apărut există și va exista acum* 1).

12. I^/eiecii^syriiskiya zicători filozofice despre c)цшн>. preot. Bijs-seGem (Bhein. Mus, 5/, AW η. 07): Melisse a spus: „Sunt foarte indignată de acea muncă zadarnică, la care cei care trăiesc (pe pământ) muncesc să obosească (pe pământ) fără odihnă: (mă revoltă) călătorii

de noapte și călătorii dureroase, în timpul cărora trebuie să călătorească chiar și pe valurile furtunoase ale mării și, aflându-se printre ele, să atârnă între moarte și viață, și să trăiască mult timp într-un pământ străin, departe de lor. locuințe.beneficii (materiale) despre care ei (chiar) nu știu cine le moștenește după moarte. Ei nu vor să dobândească comori frumoase de înțelepciune, pe care nu le vor pierde niciodată, deoarece aceste comori nu sunt doar lăsate prietenilor lor ca moștenire, ci, în același timp, împreună cu ei, ei înșiși coboară în lumea interlopă și nu sunt pierdute de ei.spunând: „A murit un înțelept și nu înțelepciunea lui”.

21. Empedocle.

Empedocle, fiul lui Metopes, din Agrigent * 2) în Sicilia, filosof, om politic, poet, orator, medic, inginer, preot și făcător de minuni. Datorită predominanței ideilor practice în el, care s-au reflectat și în natura filozofiei sale, și Deripg îl numește străvechiul Bacon Verulamsky. „Empedocles nu numai că așteaptă de la filozofie un răspuns la întrebările minții, ci caută în ea și un ghid general.

*) Citat absolut absurd. Kranz sugerează să citească: „Asta. ceea ce a apărut, există acum și va exista întotdeauna.

2) Actualul Genrgenti.

Biblioteca „Runivere”

110

proprietăți pentru viață, atât interne cât și externe * * (G. Yakubanis)). Filosofia, potrivit lui Empedocle, ar trebui să dea putere asupra naturii și adevărata fericire. În fața lui Empedocles, întâlnim o combinație rară de contrarii izbitori (Renan îl numește un amestec de Newton și Cagliostro). Anii nașterii și morții lui Empedocle sunt necunoscute (și

E. Zeller 492-432; după G. Diels π P. Tannery 484-424; J. Burnet își datează nașterea probabil în 490; Să remarcăm și părerea lui Unger 3), conform căreia Empedocle s-a născut în 520 și a dispărut din orizontul agro-gentin în 461, în timp ce opera sa a apărut la începutul anului 472). Acme Empedocles, potrivit lui Apolodor, cade în a 84-a Olimpiada (444, data întemeierii orașului Eury). Empedocle provenea dintr-o familie bogată; bunicul lui, care a purtat și numele de Empedocle, a fost renumit ca câștigător în competiția ecvestră la Jocurile Olimpice din 71 ol. (496); nepotul filozofului, care purta și numele de Empedocle, a fost probabil autorul tragediilor care ulterior au fost atribuite bunicului său. Filosoful Empedocles a jucat un rol semnificativ în viața politică a patriei sale, care în acea perioadă a ajuns la nivelul unei puteri de primă clasă. Empedocle a acționat ca lider al partidului democratic. Să remarcăm caritatea lui largă, care a luat o formă deosebită: le-a înzestrat pe fetele fără zestre din orașul său cu o zestre. Aristotel (vezi A 1 § 63) îl înfățișează ca pe o dorință independentă și străină de a conduce și, în același timp, menționează că Empedocles a refuzat puterea regală care i-a fost oferită. Cu toate acestea, refuzul lui Empedocle la puterea regală se explică cel mai bine prin ambiția sa. Coroana respinsă este în sine nu

mică cauză de glorie... Ambiția marelui mândru tânjea mai mult decât toate tronurile împărătești* (T. Gompertz, p. 199). Apărând ideea egalității universale cu toată puterea elocvenței sale magnifice, supunând morții în cele mai mici ocazii pe cei suspectați de simpatie cu puterea regală (vezi A 1 f 64) și chiar opunându-se cinstirii memoriei cetățenilor remarcabili. În meritele lor (fără să se oprească la o batjocură răutăcioasă a lor, vezi A 1 § 65), această fire, bogată în contradicții, cerea pentru sine respect aproape divin. „În ciuda principiilor sale democratice, Empedocle s-a comportat cu mândrie și a tratat mulțimea cu dispreț” (E. Radlov). Atacând viața luxoasă a altora (vezi A 1 § 63), Empedocle însuși a mers într-o haină mov luxoasă, cu un bandaj de aur pe cap și purta pantofi de aramă. Și-a atribuit puterea de a face minuni (B 111): de a învia morții,

1. Yakubanis. Empedocle, p. 51. Despre sarcinile filozofiei la Empedocle, vezi ibid., p. 53.

*) Renan. Melanges d'histoire et de voyages, p. 104.

”) FG T'nger. Die Zeitverhältnisse des Anaxagoras und Empedocles, Philologie, IV Supplementband, 1880, p. 550.

Biblioteca „Runivers”

- ili -

îndepărtați bătrânețea, vindecați toate bolile, îmblânziți vânturile, aduceți roade. O impresie deosebit de puternică asupra contemporanilor săi a făcut-o cazurile de întoarcere la viață a pretinsului mort agrigentin Tsanthei (acest caz a fost descris de Hercule și Pont, făcând din el un întreg roman). Empedocle a fost creditat cu salvarea țării de efectele nocive ale alizei, pentru care a primit porecla de „îmblânzitor al vânturilor” (A 1 S 60), și a salvat orașul Selinunte de la ciumă (A 1 S 70), și, de asemenea, datorează orașului natal o climă sănătoasă, deoarece tăiase un pasaj în stâncă, care deschidea accesul răcoritoarelor vânturi din nord. După toate cele spuse, nu este de mirare dacă atât pentru contemporanii săi, cât și pentru el însuși. , el părea nu un simplu om, ci o ființă divină supranaturală. Au fost multe povești legendare despre moartea lui. ь povești la fel de contradictorii, ca și personalitatea lui însăși, în mintea și caracterul cărora „aurul curat al darurilor și al meritului autentic. era atât de ciudat amestecat cu beteala deșertăciunii goale” (T. Gomierz, p. 200)

Teofrast relatează (A 1 f 55) că Empedocle „a fost un admirator al lui Parmenide și l-a imitat pe acesta din urmă în scrierile sale”; conform lui Alcidamus (A 1 § 56), Empedocles l-a ascultat pe Parmenide în același timp cu Zenon. Și într-adevăr, filozofia lui Empedocle, în partea sa principală, nu este altceva decât o soluție la problema pusă de poemul lui Parmenide, acesta din urmă alcătuit din două părți ireconciliabile: Adevărul și Opinia, dintre care prima a refuzat în mod fundamental să dea o explicație fenomenelor din lumea empirică. Dacă Zenon a fost un elev fidel al „Adevărului” lui Parmenide, atunci Empedocle a devenit un adept înfocat atelierul său „Opinia” * 2 * * * *). De fapt, dintre toate învățăturile care l-au precedat pe Empedocle, „Opinia „ a lui Parmenide este cel mai înrudit cu el. Este suficient să

ne amintim că acolo pentru prima dată cauza activă (zeița iubirii) este separată de elementele care nu sunt reductibile unele la altele (focul și întunericul), care doar leagă. unul cu celălalt, dar nu trece unul în celălalt 8). Este posibil ca asemănarea conținutului

s) Versiunea Raakyya a morții lui Empedocles. vezi mai jos în Diogenes Laertius. O analiză critică temeinică a dovezilor biografice despre Empedocles este dată de L. Bidez. La biographie d'Empédocle 1894. Lucrarea lui G. Jakoubanis pentru a înțelege filosofia lui Empedocles din personalitatea sa pe fundalul stării culturale generale a epocii. „Empedocles filozof, doctor și vrăjitor 1906.

2) Împotriva „Adevărului” lui Parmenide, Empedocle vorbește în numele cunoașterii experimentale.

Cunoașterea perfectă pe care Empedocle o consideră de neatins din cauza inevitabilului pt

fiecare persoană a incompletității cunoașterii, care se datorează conciziei vieții umane,

organizare corporală limitată și imperfecțiune morală. Metoda, pre-sugerată de Empedocle, nu neglija nici una dintre posibilele surse de cunoștințe (vezi B 4).

β) Coincidențe în unele detalii pe care le vom indica mai jos.

Biblioteca „Runivers”

– 112 –

Poeziile lui Empedocle cu Opinie „Parmenide a fost și mai semnificativă, dar lipsa pasajelor existente din partea a doua a poemului lui Parmenide nu ne permite să stabilim acest lucru. Conceptul de realitate Empedocles împrumută din Adevărul lui Parmenide**... Ce există calitativ și cantitativ este întotdeauna neschimbat. Dar este plural. Întregul proces mondial este doar un amestec și separare de elemente constante calitativ și cantitativ (în același timp, Empedocle consideră că toate elementele există în univers în cantități egale). Principalul dualismul în filosofia lui Empedocle este format din material. Dar acest dualism la Empedocles este inconsecvent și plin de contradicții, deoarece, pe de o parte, el consideră forțele active ca extinse și materiale, pe de altă parte, el consideră elementele materiale ca fiind vii, simțitori (ființe divine (despre nume divine, pe care Empedocle le-a dat elementelor, vezi A 33). Elementele în sine au și o putere motrică specială, diferită de forțele active speciale ale Iubirii și Urii 1). După ce a separat cauza activă de cauza materială (deși imperfect), Empedocle introduce apoi un punct de vedere dualist în fiecare dintre ele. Causa activă, conform învățăturii sale, este compusă din două forțe opuse. Unul dintre ei Empedocles numește Dragoste. Prietenie, Afecțiune, Armonie, Afrodita, Ciprida, Bucurie, Milă $\nu\eta$, $\chi\acute{\alpha}\rho\iota\varsigma$) și îi dă epitetele: „lipicios” ($\sigma\chi\iota\delta\upsilon\nu\gamma\mu$, „venerabil” ($\lambda\mu\epsilon\rho\acute{\omega}\tau\alpha\varsigma$ \ , „impecabil” ($\acute{\alpha}\mu\epsilon\mu\phi\acute{\eta}\varsigma$) ($\acute{\alpha}\mu\epsilon\mu\phi\acute{\eta}\varsigma$) și „cu sentiment” ($\acute{\alpha}\mu\epsilon\mu\phi\acute{\eta}\varsigma$) și „jmóspo” ($\sigma\chi\iota\delta\upsilon\nu\gamma\mu$) El îl numește pe celălalt Dușmănie.

Ură, Război, Ares (Αἰεγχος, Κότας. Αἷρις. (αἱματώεσσα), „furiosu (μαινόμενον) și „dezastruos* (ουιόμενον). factor, apare deja în Hesiod, iar apoi, sub forma unei zeițe care guvernează lumea, la Parmenide. Aparent, aici ar trebui atribuită și armonia pitagoreenilor. Conceptul de Discordie, Vrăjmășie, ca principiu cosmogonic, provine din Anaximandru, dar Heraclit** (G. Yakubanis, p. A 37. Această ambiguitate îi dă lui Kinkel motive să considere funcțiile Iubirii și Vrăjmășiei aproape identice: Când Iubirea unește părți omogene împreună, Vrăjmășia le separă pe cele eterogene; când Iubirea unește părți diferite, Vrăjmășia le separă pe cele omogene. Dar la urma urmei, fiecare conexiune este, pe de altă parte, o separare și invers. Ca rezultat, înțelegem că fiecare acțiune este în egală măsură opera Iubirii și Vrăjmășiei, a acționării

') P. Tăbăcărie, p. 291.

Biblioteca „Runivers”

113

mereu de acord” (și nu opuse în aspirațiile lor). St, această părere a lui Kinkel poate fi comparată cu punctul de vedere!, Zeller: ..Aristotel spune pe bună dreptate că combinațiile și separările nu pot fi separate, deoarece orice combinație nouă de substanțe este o separare a celor dintâi, iar orice separare a acestora este a lor. introducerea într-o nouă combinație; dar că Empedocle nu observă încă totalul și că „Dragostea este considerată de el exclusiv ca cauză a unirii și ura ca cauză a despărțirii, aceasta este fără îndoială.” sistemul lui Empedocle în obscuritatea sa. După cum am spus, Dragostea. și Vrăjmășia din Empedocles sunt materiale și, ca atare, se amestecă cu elementele și între ele. Cantitativ sunt egale între ele; cantitatea fiecăruia dintre ele este egală cu cantitatea unui element, astfel încât întreaga masă a lume, constă din șase substanțe calitativ diferite și egale cantitativ. În ceea ce privește cauza materială, atunci în ea imiedokl vede opoziția dintre foc și alte elemente (vezi A 8 (5 și 87). În total, el ia patru neschimbătoare calitativ diferite. elemente: foc, aer, apă și pământ. Conceptul elementului apare mai întâi la Parmenide în „Opinia” sa, apoi apare și mai hotărât la Empedocles (însuși cuvântul „element” – στοιχείον a fost introdus prima dată de Platon; la Parmenide, elementele sunt numite „forme” -μορφαί, a ^ Empedocles. „rădăcinile” tuturor lucrurilor „πάντων ἱζα'yoga”. În o). Imiedocles este uneori considerat fondatorul acestei teorii. Deci, II. Tanperi (p. 290) scrie: „Impedocle nu l-a găsit posibil ! fiziologii antici. Ilo, în loc să derive o varietate infinită de fenomene dintr-un număr infinit de începuturi, s-a mulțumit să aleagă patru forme tipice ireductibile unele la altele - și aceasta este marea lui originalitate. Shteipgart explică admiterea elementelor cheish-i-ex prin influența „patrului” iioagorean. A. Fischer ') crede că m-a îndemnat să accept cele patru elemente!) Nu am raportat. Ca gânditor religios, atitudinea sa reverentă față de infinitul cerului înstelat, spațiului aerian, pământului și cerului. Mulți, urmând lui Aristotel, consideră teoria Emps-Doclesiană a celor patru elemente ca fiind o sinteză a substanțelor primare descoperite de gânditorii greci anteriori. a subliniat Otto

Ch A. Pinchei. I»i'' (iriiiidlehreii d. vorsokratischen Philosophie în „(rosse |>epk<h." 1911. p. 51.

Abrevieri. în. P. Ş

Biblioteca Runiverse

114 –

Gilbert patru elemente (solide, lichide, aerisite şi subtile) erau deja cunoscute de cosmologii antici: Pherecydes consideră că patru elemente sunt baza cosmogoniei sale, iar patru elemente sunt cunoscute immurilor orfice antice. I-am întâlnit deja la Eppharma. Astfel, Empedocle, împrumutând din tradiția antică teoria celor patru substanțe primare, a legat-o de conceptul de element, pe care l-a găsit în partea a doua a poemului lui Parmenide. Doar din acest motiv, doar cu unele rezerve, Empedocle poate fi considerat creatorul primului sistem pluralist. Potrivit lui J. Burnet 2), Empedocle a fost primul care a făcut o mare descoperire că aerul atmosferic este o substanță corporală specială care nu coincide, pe de o parte, cu spațiul gol, pe de altă parte, cu ceața rarefiată și că apa nu este aer lichid, așa cum am crezut mai înainte, ci ceva complet diferit de aer.

Din prezentarea noastră a concepțiilor filosofice generale ale lui Empedocle, este clară natura eclectică a filozofiei sale, cu care există o abundență de contradicții în legătură cu el. Deci, la Empedocles, principiul activ este fie forțe speciale care sunt diferite de elemente, apoi foc spre deosebire de alte elemente, apoi foc și aer (ca zeități masculine) spre deosebire de pământ și apă (zeități feminine), apoi toate elementele. , ca ființe vii (hilozoism) 3): Pe de altă parte, la Empedocle forțele active – Dragostea și Dușmănia – sunt aceleași substanțe extinse și materiale ca și elementele. Astfel, separarea cauzei active de cauza materială la Empedocles este extrem de confuză și neclară. La fel de inconsecvent prezentată în Empedocles este relația de unitate și pluralitate în lume. II aceasta se află și în legătură cu lipsa de independență a gândirii sale, așa cum a remarcat deja Platon în Sofistul (vezi A 29). ființa este și una și mulți. Empedocle, în „moliciunea sa", nu a îndrăznit să ia una dintre aceste puncte de vedere – nici pluraliste, nici moniste, nici heracliteene, stând deasupra contrariilor monismului și pluralismului. Empedocle (spune Platon) a început să învețe că ființele sunt alternativ una și mai multe. Același gând este exprimat

E O. Gilbert. Griechische Religionsphilosophie 1911, p. 12.

-I J. Burnet. Filosofia greacă timpurie, ed. II, 1908, p. 263.

3) Unii istorici găsesc în mod eronat la Empedocle substanțe imobile moarte și o înțelegere pur mecanică a procesului lumii. Dimpotrivă, după Empedocle, mai degrabă, totul ar trebui considerat viu, organic; el, după T. Gomperts, a crescut hilozoismul*. Acest lucru se reflectă în terminologia sa: astfel, el numește elementele lucrurilor. Cu toate acestea, pentru a evita neînțelegerile, trebuie menționat că

opозиția dintre mecanic și organic nu este încă recunoscută.

cheamă ki. S. Trubetskoy (p. 121 ts. s.) în următoarele cuvinte: „În Parmenide, calea care duce la unitate și calea care duce la pluralitate, calea adevărului și calea minciunii, sunt două metode de cunoaștere, două moduri de a raporta mintea umană la cognoscibil. Pentru Empedocle, calea care duce la unitate și calea care duce la pluralitate sunt două procese mondiale*. Acceptând elemente care sunt ireductibile unul la altul, Empedocle a vrut să salveze unitatea lumii și să separe lucrurile prin conceptul de „amestec”. Dar în același timp, el este indus în mod evident în eroare de imaginea empirică a amestecului. formează o formă lipsită de calitate. Shar (Sfiros), în care originalitatea nici a focului, nici a vreunui dintre celelalte elemente nu se păstrează, deoarece fiecare dintre ele își pierde aici forma proprie” (A 41). Empedocle crede că conceptul de „amestec” elimină contradicția care apare între asumarea unui astfel de „unul” ca „Sfera necalitativă” a lui, și teoria unei pluralități de elemente invariabile calitativ diferite. Critica Melissei (vezi pp. 89 și 93) au arătat toată inconsecvența conceptului lui Empedocle de „amestec”; ea a dezvăluit că, sub premisa unor elemente neschimbate calitativ diferite, unitatea lumii nu poate fi decât aparentă. de fapt, în acest caz, în ce condiții lumea nu va reprezenta un singur întreg, rămânând mereu o multitudine de părți fragmentate, legătura dintre care nu poate fi decât pur exterioară. La urma urmei, singura schimbare posibilă în univers permisă de sistemul lui Empedocle este ordinea în care elementele sunt aranjate unele față de altele. Învățătura lui Empedocles poate fi eliberată de această contradicție conținută în ea în două moduri: fie pentru a-l considera un pluralist consistent, așa cum se face de obicei, fie, împreună cu Carsteios, pentru a admite că elementele și forțele active ale lui Empedocles sunt doar șase moduri diferite de a descoperirea unui principiu de bază sau, în cele din urmă, împreună cu Ritter și Petersen pentru a lua în considerare elemente din natura unificată inițială. Dar orice

o astfel de corectare a sistemului lui Empedocle ar fi împotriva adevărului istoric. Trebuie să recunoaștem prezența contradicțiilor în învățăturile lui Empedocle, datorită naturii lor eclectice. Acest tip de contradicție este remarcat în mod repetat de Aristotel în Empedocle (caracteristică în acest sens este, de exemplu, teoria viziunii lui Empedocle, care recurge la două ipoteze explicative - ipoteza emisiei de lumină din ochi și ipoteza ieșirilor). din lucruri vizibile, neputând, totuși, să se pună de acord asupra ambelor etape ale ipotezei între voi, vezi 84). Steygart] spune că Empedocle nu are ce căuta filozofia sistematică, întrucât în persoana lui filosoful și

1) Articol în Allgoin. Encykl. Ersch-Gruber. 1 Sert., 34, p. 89-90.

S*

poet *): poemul său despre natură, indiferent de contribuția adusă de aceasta la filosofie, ar trebui privit ca „ultimul și cel mai desăvârșit membru dintr-o serie de teogonie”. E. Radlov 2) dă filosofiei lui Empedocle următoarea evaluare : „De pe vremea când Hegel în istoria filozofiei a stabilit acea concepție a lui Empedocle că „filozofia lui nu este de mare interes” și că „o mare parte din ea nu se poate face.” Au existat, totuși, încercări de legătură cu Egiptul); dar ei trebuie recunoscută ca inutilă. Învățătura lui Empedocle este interesantă doar ca eclecticism, care reflecta toate direcțiile perioadei antice a filosofiei grecești. G. Jakoubanis (p. 46) merge la extrema opusă, care spune: „Empedocle este autorul celui mai original sistem filozofic, Empedocle este cel care a făcut o serie de descoperiri științifice remarcabile, Empedocle este inventatorul retoricii, reprezintă un tip atât de strălucitor de geniu creator încât a vorbi despre schimbarea sa eclectică nu este posibil un drept mai bun decât despre eclecticismul lui Platon sau Aristotel. Făcând cunoștință cu unul sau altul sistem filozofic, el a perceput din acesta ceea ce i-a lovit în mod deosebit mintea sau imaginația, dar apoi a procesat și transformat elementele percepute cu puterea propriei gândiri filosofice și le-a introdus în viziunea sa asupra lumii deja ca. o proprietate înalienabilă a spiritului cuiva.” Cu toate acestea, deja când se iau în considerare fundamentele filosofiei naturale a lui Empedocle, este izbitoare prezența elementelor eterogene în ea care nu formează un singur întreg organic („Învățăturile lui Empedocles lipseau cu siguranță o unitate strictă” T. Gomperz). Da, iar G. Jakoubanis însuși este nevoit, în cele din urmă, să nege integritatea viziunii despre lume a lui Empedocles și să-l recunoască drept „un reprezentant tipic al epocii de tranziție”, un semimistic, un semiraționalist care nu a îndrăznit. să facă o alegere între vechea viziune dogmatică naiv-poetică asupra lumii și noua direcție rațională și, în concluzie, spune: „Viziunea lui Empedocle, ca și întreaga sa ființă, este imprimată cu un caracter antitetic aparte, impregnat de spiritul unei opoziții interne constante. ” (pag. 60).

Empedocle consideră că universul nu este strict sferic, ci având forma unui ou. Acest sferoid, potrivit lui Empedocles, nu este absolut

J) De asemenea Karsten: „Tota ejus ratio talis est, ut dubites, utrum potisi an philosophiae propior sit” (S. Karsten. Empedoclis Agrigentini carminimi reliquiae, 1888, p. 307). De asemenea, Mullach spune că învățăturile lui Empedocles sunt exprimate ca „furore quodam divino fundere” mai degrabă decât „meditato rationis judicio proferi ^” și consideră că aceasta este cauza obscurității logice a învățăturilor sale (F. Mullachus. (Zuaesrionum Enipedoclearum specimen). secunduin, 1853, p. 4).

E E. Radlov. Empedocle Jurnal Min. Nar Tsrosveshch., 1889, aprilie, p. 30-31

8) „1 Doamna îl numește pe Empedocle „fără îndoială cel mai strălucit* dintre filozofii perioadei pre-Platon* e. R.

Biblioteca Runivers

omogen și neschimbător, ca mingea lui Parmenide; dimpotrivă, este supusă unei schimbări constante, fluctuant periodic între omogenitatea

maximă posibilă și starea de cea mai mare eterogenitate. Elementele care alcătuiesc universul sunt uneori unite de Iubire, alteori separate de Dușmănie. În adevăratul sens al cuvântului, legătura și separarea elementelor în sistemul lui Empedocle, desigur, nu poate fi, întrucât el neagă existența unui vid care le-ar putea separa; dacă priviți universul dintr-un punct de vedere general, atunci, în ansamblu, elementele reprezintă întotdeauna un singur plen continuu, ele sunt întotdeauna conectate (deoarece se învecinează strâns unele cu altele, direct adiacente unele cu altele) și întotdeauna separate (datorită la exterioritatea lor, întrucât legătura lor nu este organică, ci exterioară: ei doar „se află unul lângă altul”) Deci, din punctul de vedere al universului, în ansamblu, Empedocle nu are o legătură și separare a elementelor, există este doar o deplasare de elemente, o trecere reciprocă a unuia la locul altora. Activitatea Iubirii, după Empedocle, este împărțirea unui om omogen și unirea celui eterogen (scopul ei este de a face unul din multe lucruri).), activitatea Vrăjmășiei este separarea eterogenului și unirea omogenului (scopul său este de a face multe lucruri din unul). Elementele sunt divizibile în părți imperceptibile prin micime (probabil despre ultima doxografie i) 2) relatează că Empedocle a acceptat „elemente de elemente” care existau înainte de formarea (!) a celor patru elemente). Dispunerea reciprocă a elementelor în univers se poate schimba în direcția a două stări extreme: 1) elementele împărțite în părțile cele mai mici sunt împrăștiate uniform peste tot și astfel elementele eterogene sunt amestecate în cel mai intim mod, și 2) toate părți ale fiecărui element sunt adunate împreună, astfel încât fiecare element să fie separat. Prima stare, după Empedocle, este amestecul cel mai perfect, adevărata unitate, Sfîrosul fără calitate. Se desfășoară sub dominația completă a Iubirii și excluderea completă din universul Vrăjmășiei. A doua stare reprezintă dominația fără margini a Luptei în lume și eliminarea completă a Iubirii din aceasta. Cu această învățătură, Empedocle, se pare, a fost asociat cu o evaluare morală: el considera opusul Iubirii și Vrăjmășiei ca fiind opusul binelui și al răului (vezi A 39). În cursul circular (repetat la infinit) al procesului mondial, pot fi distinse patru perioade. Starea inițială este dominația absolută a Iubirii, amestecarea reciprocă a tuturor elementelor,

i) Am remarcat mai sus inconsecvența concepției lui Kinkel, conform căreia Iubirea și Vrăjmășia acționează întotdeauna în armonie. Formula lui T. Gomperz, că Iubirea unește și face pe eterogenul înrudit, Vrăjmășia, distrugând această unitate, lasă elementele să urmeze de la început dorința lor inerentă de a plăcea, este incompletă.

*) Vezi A 43.

Biblioteca „Runivers”

– 118 –

mai mult decât atât, Iubirea însăși, ca substanță materială, este și ea una dintre părțile constitutive ale acestui amestec. Vrăjmășia, alungată din această lume a Iubirii, o înconjoară din toate părțile. A doua perioadă este pătrunderea treptată a Vrăjmășiei în tărâmul Iubirii, perioada formării lucrurilor private separate. A treia perioadă este separarea completă a elementelor unele de altele, în urma căreia toate lucrurile private sunt distruse, perioada dominației

neîmpărțite a Vrăjmășiei (Iubirea este situată la periferia lumii). În cele din urmă, a patra perioadă este invazia Iubirii în tărâmul Vrăjmășiei, o nouă formare a lumii lucrurilor private. Aceasta, la prima vedere, o imagine clară a perioadelor procesului mondial este ascunsă dacă luăm în considerare conceptul lui Empedocle de „unul, adică starea” universului sub dominația completă a Iubirii. De fapt, aceasta este perioada de fragmentare a elementelor (perioada de existență a „elementelor elementelor * 1”) și cea mai mare dispersie a acestora; în consecință, în această stare a universului, se revarsă cele mai mici particule eterogene care nu sunt conectate intern unele cu altele, deoarece relația lor între ele este limitată de faptul că se află direct una lângă alta. Totuși, Empedocle consideră că această stare este un amestec perfect și, datorită unei proprietăți minunate a „amestecului” din el, universul trebuie să fie în acest moment o adevărată unitate și să fie absolut omogen („se topește într-o unitate omogenă calitativ”). . Se obține un rezultat neașteptat: Iubirea, a cărei funcție era împărțirea omogenului și unirea eterogenului, acționează în exact rolul opus. În esență, starea celui mai perfect amestec al lui Empedocle ar trebui să fie recunoscută nu ca o unificare completă a elementelor (adică, o separare completă a „elementelor elementelor”) și nu o separare completă a elementelor (adică, o unificare completă a elementelor). „elementele elementelor”), ci acele momente din a doua și a patra perioadă, când se realizează echilibrul absolut al Iubirii și Vrăjmășiei și când are loc cea mai intensă interacțiune a corpurilor.

Lumea lucrurilor private există în a doua și a patra perioadă (vezi A 42). E. Zeller crede că lumea în care trăim aparține perioadei a patra, J. Burnet demonstrează că ar trebui atribuită perioadei a doua. G. Arnim și P. Tannerp cred că Empedocles a permis o singură perioadă de formare a lumii. domnul Arnim¹⁾ a restaurat în esență reconstrucția Brandis. În această reconstrucție a învățăturii lui Empedocle, formarea de mase mari este atribuită activității Vrăjmășiei, în timp ce apariția ființelor organice este atribuită activității Iubirii. Puterea vrăjmășiei a format natura noastră anorganică: cerul, pământul etc. Apoi Iubirea, căutând să dea un nou amestec de substanțe, a creat o opră.

1) HV Arnim. Die Weltperioden bei Empedocles în „Festschrift Th. Gomperz dargebr?”, 1902.

Biblioteca „Runivers”

119 -

nisme. Opusul lui Sfiros, după Arnim, nu putea fi decât o stare de dezordine completă (ἀ'οβυία π ἀταξία). Perioada de dominație nedivizată a Vrăjmășiei nu este o stare de odihnă, ci cea mai dezordonată mișcare și cea mai crudă luptă. O astfel de stare vine direct la separarea elementelor de Sphiros. Lumea noastră este o perioadă de intensificare a Ostilității, dar plantele și animalele din ea sunt esența creației Iubirii. Procesul mondial al lui Empedocle în ansamblu este atras de Arnim sub următoarea formă. Distrugând Sphirosul originar, Enmity a provocat o împărțire a unor mase mari în lume, după care Iubirea a început să acționeze din nou, care, în lupta împotriva Dușmăniei, creează la început organisme imperfecte, apoi din ce în ce mai

perfecte, până când, în cele din urmă, creează. cel mai perfect organism viu - Sphairos. Empedocle nu acceptă deloc o împărțire completă. În același mod, el nu recunoaște dubla apariție a ființelor vii în timpul unui ciclu mondial.

Dezvoltându-și punctul de vedere, P. Tannery scrie (p. 292): „Între perioada de creștere a puterii Urii și perioada de formare a Balului Iubirii, nu există corespondență din punctul de vedere al posibilității. a existenței lucrurilor individuale. În prima dintre aceste perioade, cosmosul, lumea, asemănătoare cu a noastră, este complet imposibil. Punctul de plecare al evoluției este Shar omogen. Oriunde triumfă Vrăjmășia, are loc dezbinarea – reducerea la elementele primare. Tot ceea ce încă mai păstrează iubirea rămâne omogen. Orice combinație nouă de elemente deconectate se dovedește a fi instabilă.” Cu toate acestea, argumentul lui Tannery este neconvincător, deoarece se bazează nu direct pe surse, ci pe consecințe logice din unele prevederi ale lui Empedocle și am văzut cât de nesigură este ultima cale pentru acest gânditor bogat în contradicții.).

Punctul de plecare al dezvoltării cosmogonice a lui Empedocle este Sphairosul necalificat al Iubirii. La un moment dat, dar o necesitate fatală, vrăjmășia invadează acest tărâm al Iubirii, zguduind toți membrii binecuvântatului zeu Sphairos și punând temelia separării elementelor individuale de acesta (acestea din urmă nu se nasc, ci se dezvăluie din unitate). în care se aflau). În primul rând, din Sphairosul Iubirii s-a eliberat aer, care s-a instalat în jurul lumii. Apoi focul a ieșit în evidență, împingând aerul mai departe spre periferia lumii, în urma căruia aerul s-a îngroșat și a format o boltă cristalină („parcă smălțuită”). Dedesubt, s-au format două emisfere: una din foc pur. , celălalt din aer cu un ușor amestec de foc Aceste două ½ jumătate din cerul de jos este strălucitoare și

') Observăm încă un punct controversat. Zeller crede că, deși Empedocle a acceptat două perioade de formare a lumii, el a descris în poezia sa doar una dintre ele. Dümmeler (Akademika, p. 217) demonstrează că Empedocle a descris ambele perioade. Iar T. Gomperz constată că au existat două cosmogonii în poemul lui Empedocle.

Biblioteca „Runivers”

120 -

întuneric cu particule de foc intercalate reprezintă cerul de zi și de noapte vizibil pentru noi. Acumularea focului, care a format două jumătăți eterogene ale cerului inferior, a perturbat astfel echilibrul cerului și l-a făcut să se rotească. Astfel, motivul schimbării zilei și nopții este rotirea cerului din cauza lipsei de echilibru între jumătățile de foc și cele întunecate ale acestuia (A 30). Rotația zilnică a cerului a fost la început mai lentă și a început treptat să se accelereze, astfel încât la început ziua a fost egală (A 76) cu magnificele zece luni, apoi cu șapte luni și. scăzând treptat, durata lor a ajuns deja la o zi. Mișcarea rapidă de rotație a cerului ține atât cerul, cât și pământul pe loc. Cât despre soare, Empedocle l-a considerat nu o sursă, ci o reflectare a luminii. Soarele este lumina emisferei de foc, reflectată de pământ înapoi în emisfera de foc, drept urmare este egală ca dimensiune cu pământul. P. Tanntri (p. 231) și J.

Burnet (p. 276) dau următoarea explicație pentru această învățătură a lui Empedocle: s-a descoperit recent că luna strălucește prin lumina reflectată, iar fiecare nouă teorie are tendința de a o mai largă. aplicare decât cea a ei la realitatea ei. Învățătura lui Empedocles asupra emisferelor lui Aiel't') îi apropie de „capile” lui Parmenide (aprinse și întunecate). „Arhetipul soarelui * 1 este un cerc de foc care înconjoară cercul de aer, acesta este Olimpul lui Parmenide **. Soarele pe care îl vedem nu există cu adevărat, este doar un fenomen optic. Empedocle considera luna un disc de aer îngroșat, care nu are lumină proprie; lumina lunii este o reflectare a luminii soarelui (prin urmare, există o reflectare a reflectării luminii emisferei de foc de către pământ). Stelele, potrivit lui Empedocle, sunt lumini printre eter. Stelele fixe sunt atașate de bolta cerului, planetele se mișcă liber sub ea. Empedocle explică corect eclipsa de soare prin faptul că luna devine între soare și pământ. Lumina, conform învățăturilor lui Empedocle, are nevoie de timp pentru a se răspândi, dar mișcarea ei, datorită vitezei sale, este imperceptibilă să treacă. Ordinea locației stelelor după Empedocle: soarele se află la periferia lumii, luna este jumătate (sau o treime) ' -) distanța de la pământ la soare, stelele și planetele sunt între soare iar luna. Pământul se află nemișcat în centrul lumii. Empedocle, împreună cu Parmenide, considerau interiorul pământului ca fiind de foc. Astfel, Parmenide și Empedocle sunt primii plutoniști, în timp ce Anaximandru și Xenofan sunt primii neptuniști. Marea este, după spusele lui Empedocle, „sudoarea pământului**”, adică evaporarea din acesta. Apa a ieșit în evidență ultimul dintre elemente; Atmosfera Pământului este evaporarea apei. Empedocle dă și explicații pentru

1) E. F. Apelt Parmetiidis et Empedoclis doctrina de mundi structura, 1856, p. 10-11.

p Vezi A 61.

Biblioteca „Runivers”

121

meii, tunete, vânturi, schimbarea verii și iernii, formarea pietrelor, izvoarelor termale, atragerea fierului de către un magnet etc. Dar Empedocle manifestă cel mai mare interes pentru lumea organică și poate fi considerat unul dintre fondatorii botanicii și zoologiei. Primele plante au apărut de pe pământ prin generare spontană înaintea animalelor. Empedocles explică creșterea plantelor în sus și în jos prin aspirațiile naturale opuse ale focului și pământului lor constitutiv. Empedocle consideră plantele ființe vii animate și le atribuie capacitatea de a simți, a dori, a simți plăcere și suferință și de a face în mod spontan mișcări; în ele găsește o combinație de sex masculin și feminin, el consideră modul de reproducere identic cu modul inerent animalelor (astfel, spune că măslinii depun ouă); în cele din urmă, Empedocles atribuie plantelor chiar și inteligența și cunoștințele. Empedocles descrie apariția și evoluția lumii animale în felul următor. În primul rând, părți separate de animale au apărut de pe pământ în diferite locuri: capete fără gât mișcate, brațe fără umeri, ochi fără frunte. Prima etapă a organelor cu un singur membru a fost urmată de o perioadă de combinare aleatorie a acestor organe. Acestea din urmă sunt combinate între ele, la întâmplare, și formează

tot felul de combinații. Așa se ridică tauri cu fețe umane și bărbați cu capete de taur, creaturi cu două capete și doi sâni și tot felul de alți monștri. În spatele perioadei monștrilor, s-a postat epoca „Formei Tselyi-Irigated”, în care au fost postate diferențele dintre sexe. Din perioada monștrilor, s-au păstrat numai prin combinație și viabile. În cele din urmă, în a patra perioadă, a existat un gen diferențial, și deja același gen. Am început să mă nasc nu din elemente, ci să mă nasc din ceilalți prin contact sexual cu acestea. Astfel, evoluția lumii animale constă din patru perioade: 1) perioada organelor cu un singur membru, 2) perioada monștrilor, 3) perioada ființelor naturale întregi și 4) perioada diferențierii sexuale, ar trebui, de asemenea, împărțirea cronometrată a animalelor în specii în funcție de locul lor de viață (în apă, pe uscat și în aer). Empedocles privește dorința sexuală ca pe una dintre manifestările particulare ale puterii cosmice a Iubirii. Aici Empedocles este inconsecvent (după cum subliniază O. Gilbert, p. 213 c.c.), deoarece Iubirea sa ar trebui să fie ostilă. la fiecare naștere: fiecare act de naștere ne îndepărtează de scopul ultim al întregii dezvoltări mondiale - încetarea completă a oricărei mișcări și odihnă fericită; cu cât sunt mai multe acte de naștere, cu atât mai mare este diviziunea materiei. Puterea cosmică a Iubirii, care este cauza dorinței sexuale în lumea animală, dă și frumusețe exterioară trupurilor, dă naștere dragostei în inimile oamenilor și plantează pace și armonie în viața publică.

În Empedocles se găsește ideea de a experimenta cele mai adaptate organisme. Oferirea de educație pentru diferite tipuri de organizații

Biblioteca „Runivers”

122

Pentru șansa oarbă, Empedocle explică aranjarea oportună a organismelor moderne prin supraviețuirea celui mai apt. Astfel, la Empedocles găsim anticipări ale doctrinei lui Darwin despre selecția naturală; dar în timp ce teoria lamarco-darwiniană consideră că diferențierea din ce în ce mai mare a formelor mai simple este baza dezvoltării, învățătura lui Empedocle vede această bază în combinarea formelor eterogene. De remarcat, de asemenea, că conceptul oportunității organizării organismelor la Empedocle nu este încă pe deplin conștient, așa cum subliniază E. Raddov, care, referitor la învățăturile lui Empedocles, că „din nenumărate combinații aleatorii, doar acela s-a transformat. a fi potrivit, oportun, care, în condițiile date, ar putea să-și continue existența” * 4, spune: „Zeller, într-un articol dedicat predecesorilor greci ai lui Darwin, neagă orice posibilitate de a compara teoriile grecești antice cu altele noi despre motivează că, potrivit lui Aristotel, oportunitatea organismelor a fost observată doar de Anaxagoras și că întrebarea dacă oportunitatea poate fi explicată prin acțiunea cauzelor mecanice a fost pusă doar de Aristotel însuși... Ni se pare că unele restricții ar trebui făcute aici. S-ar putea să nu aveți o idee clară și distinctă despre ceva, ci doar o așteptare vagă a lui, și totuși nu se poate nega complet semnificația acestei aspirații vagi în istoria științei; de exemplu, nu se poate spune că Aristotel cunoștea legea psihologică a asociațiilor, deși spune că sufletul urmărește ideile și chiar indică calea pe care sufletul o urmează în acest caz. Lui Leibniz i se atribuie conceptul de stare inconștientă a sufletului și opoziția apercipției față de procesele perceptive; între

timp, la Montagne, de exemplu, am găsit referiri la percepții inconștiente, abia vizibile și denumirile apercepției C. Aceste referințe nedefinite servesc ca un impuls pentru clarificarea conceptelor. În mod similar, după toate probabilitățile, vagul conceptului de organism din Empedocles și alții i-a servit lui Anaxagoras să elucideze conceptul de teleologie⁴⁴ -).

Empedocles anticipează și ideea lui Goethe despre morfologie comparativă. El vede unitatea planului în natura organică și face o comparație între regnurile animal și vegetal atât în raport cu organele și funcțiile animalelor și ale plantelor (vezi B 82).

Empedocles oferă o serie de explicații pline de spirit ale diferitelor procese biologice. Respirăm, ne învățăm, nu doar cu organe respiratorii speciale, ci și cu toți porii pielii. Motivul schimbării

x) Arhiva f. Gesch. d. Phil., 1889, al 3-lea caiet, notă de Ityson (& P.).

*) E. Radlov, c. e., pp. 48-49. Învățăturile lui Empedocles sunt aduse mai aproape de învățăturile lui Darin Lange (în Istoria materialismului¹⁴), Dümmler și T. Gomperz; împotriva acestei apropieri, E. Zeller în eseul său: „Ueber d. griech. Vorgänger Darwins“ 1878.

Biblioteca „Rooney Faith”

– 123 –

inhalarea și expirarea reprezintă mișcarea sângelui de la inimă la suprafața corpului și invers: și anume, atunci când sângele este îndepărtat de la periferia corpului, aerul pătrunde în porii pielii; când sângele revine, deplasează acest aer. Pentru a explica acest proces, el recurge la exemplul acțiunii clepsidrei (vezi B 100 l A 74). Empedocles explică nutriția și creșterea prin atracția plăcerii. Pentru diferite părți ale corpului uman, el oferă un fel de formulă chimică: carne și sânge - o combinație de patru elemente în proporții egale (în greutate), oase \u003d 2 părți de apă 4 ~ 2 părți de pământ-4-4 părți de foc, nervi \u003d 1 parte de foc + 1 parte de pământ + 2 părți de apă, unghii - aceiași nervi, răciți la suprafață din contactul cu aerul. Deci, el reduce diferențele de substanțe la legea amestecului de elemente. raportului cantitativ al elementelor din amestec. Empedocle acordă o atenție deosebită problemelor generației și embriologiei. Concepția, conform învățăturii sale, se datorează amestecării semințelor masculine și feminine; o condiție necesară pentru concepție este prezența unei anumite simetrii a porilor în semințele masculine și feminine, a cărei absență explică sterilitatea catârilor. Sexul embrionului depinde de temperatura la care se dezvoltă. Spre deosebire de Parmenide, Empedocle leagă masculinul cu căldura, femininul cu frigul. Așadar, conform învățăturii sale, la prima apariție a organismelor, membrii masculini, pe cât de mai înflăcărați, au apărut în sud, femeile, la fel de reci, în nord. Și în prezent sexul copilului depinde dacă materialul seminal intră într-un pântec mai cald (mascul) sau mai rece (feminin), în timp ce căldura uterului depinde de menstruație. Gemenii și tripleții se nasc ca urmare a unui exces de material seminal, care, din cauza abundenței sale, este împărțit în două sau trei părți. Copilul seamănă mai mult cu cel al părinților, al

căror material seminal la concepție era mai abundent și mai fierbinte. Imaginația unei femei în timpul sarcinii influențează și aspectul viitor al copilului: astfel se explică nașterea unor copii care arată ca statui și picturi. Unele părți ale corpului nostru provin din sămânța tatălui, altele din sămânța mamei; din strădania lor reciprocă ia naștere în organismul nostru sentimentul sexual. Fătul din uter începe să se formeze în jurul a 36-a zi, băieții formându-se mai devreme decât fetele. Inima este prima care se formează la făt. Durata sarcinii este explicată de durata inițială a zilei. Moartea este separarea elementelor din care a constatat omul, iar sufletul este distrus concomitent cu trupul (sufletul este raportul cantitativ al elementelor amestecate în om). Cauza somnului este separarea temporară de corp a unei părți a elementului de foc. Empedocle are și prima învățătură despre temperamente.

Percepția senzuală Empedocle explică teoria expirației și a porilor. Particulele mici sunt separate de toate corpurile în toate direcțiile

Biblioteca „Runivers”

– 124 –

iar în toate trupurile sunt pori plini de Iubire. Interacțiunea corpurilor constă în faptul că ieșirile din unele corpuri pătrund în porii altora. Dar pentru implementarea acestui lucru, o condiție necesară este corespondența ieșirilor cu porii (dacă ieșirile sunt mai multe sau mai puține decât porii, atunci nu există interacțiuni între corpuri). Asemănător este cunoscut prin asemănător: elementul conținut în noi percepe elementul exterior corespunzător acestuia. Vederea]] apare ca urmare a dublelor ieșiri: externe (de la lucrurile vizibile către ochi) și interne (ieșiri de foc și apă închise în ochi, ieșiri). Întâlnirea acestor și a altor ieșiri dă naștere unei senzații vizuale2). Conform acestei teorii, Empedocle a definit culorile drept „ieșire” (A 92). El preia patru culori primare (evident, în funcție de numărul de elemente). Empedocle se oprește în detaliu asupra diferențelor de capacitate vizuală, asupra senzațiilor mirosului, auzul și gustul. de cunoaștere, Empedocle consideră toate senzațiile ca fiind egale.

Importanța primordială în corpul nostru revine, potrivit lui Empedocle, sângelui, care este cel mai perfect amestec de elemente dintr-un organism animal (plantele au sucul în sânge). Sângele este principalul organ cognitiv (mai precis: subiectul principal al cunoașterii), deși fără excepție toate părțile corpului nostru simt și cunosc. Inima, ca organ central al sângelui, guvernează întregul organism. În funcție de ce părți ale corpului curge sângele cel mai mult în cea mai mare cantitate, oamenii au abilități diferite. De fapt, în fiecare persoană domină acea parte a corpului său, în care există cel mai mult sânge. Compoziția corpului determină starea psihică a unei persoane: gândurile oamenilor se schimbă în funcție de modificarea compoziției sângelui lor și a altor părți ale corpului (această poziție, pe care Empedocle o împrumută de la Parmenide, este adoptată ulterior de sceptici). Diferența de talente își are sursa în modul de amestecare a elementelor; astfel, talentul oratoric este generat de un amestec favorabil de elemente în limbaj, capacitatea unui tehnician - cum ar fi în mâini etc.

d) Pentru locul ocupat de teoria viziunii lui Empedocle în dezvoltarea istorică a științei grecești antice, vezi Introducerea mea la traducerea lui J. Berkeley. Experiența unei noi teorii a viziunii, 1913, pp. VIII-IX.

a) „Actul de percepție are loc în așa fel încât atunci când se apropie focul sau ieșirile de apă care provin din corpuri, particulele de foc sau apă corespunzătoare să iasă spre ele din porii ochiului în formă de pâlnie. Această performanță se datorează atracției reciproce a tot ceea ce este omogen (T. Gomperz, p. 205). După cum susține Sibek, întâlnirea are loc probabil la suprafața ochiului. Totuși, așa cum se poate vedea din mărturia lui Aristotel (B 84), Empedocle își expune teoria viziunii într-o manieră contradictorie.

Biblioteca „Runivers”

La fel de materialist și fatalist ca fizica lui Empedocles și pas privește cunoașterea. moralitate. Binele și răul depind și de compoziția substanței (prin urmare, prescripțiile morale ale lui Empedocle sunt de natură alimentară). Lumea noastră modernă, conform compoziției sale materiale, este plină de rău în partea ei sublină, în timp ce partea sa supralună superioară este tărâmul bunătății. De aici, desigur, există doar un pas către scepticismul moral.

Plăcerea, după Empedocle, se naște din acțiunea asemănării asupra asemănătoarelor, suferind din acțiunea diferitului. Sursa răului și a suferinței este Vrăjmășia și opusul a ceea ce este prezent în noi, sursa bunătății și a fericirii este Iubirea și unitatea. Aici este ușor de observat o contradicție la Empedocle: sub dominația completă a Vrăjmășiei, într-o stare de izolare completă a elementelor eterogene unele de altele și combinarea a tot ceea ce este omogen, se putea aștepta la maxim plăcere, în timp ce în tărâmul Iubirii, datorita contactului unor parti exclusiv eterogene, suferinta maxima.

Empedocle a atribuit starea actuală a lumii perioadei de intensificare a Ostilității și a agitației. epoca de aur în trecut (Fr. 78 se referă la descrierea ei). Epoca de aur a lui Empedocle nu trebuie confundată, pe de o parte, cu fericitul Sphiros, pe de altă parte, cu viața cerească a zeilor, la care au luat parte sufletele oamenilor, aceste spirite căzute. Epoca de aur este cel mai bun trecut al acestei vieți pământești care a apărut după dezintegrarea Sfirosului.

Așa cum la Parmenide există o opoziție între „Răzbunare” și „Opinie”, la Empedocle două poezii ale sale formează o opoziție: „Despre natură”, în care sunt expuse învățăturile sale natural-filosofice și „Purificarea”, unde Empedocle exprimă opiniile sale religioase. În ultima poezie, Empedocle dă ideea unui zeu în spiritul lui Xenofan (și aproape în cuvintele sale); el vorbește aici despre un singur zeu, care domină întreaga lume cu gândul său, un zeu care nu are imagine umană, care este invizibil și intangibil, inaccesibil simțurilor, iar patch-ul se ridică. persoane limitate (B 133 și 134). Pe lângă această teologie monoteistă, Purificările oferă o serie de instrucțiuni religioase practice. Gama de idei aici este pitagoreo-orfice. Empedocle vorbește despre ființe demonice scufundate în lumea noastră corporală ca pedeapsă pentru că s-au pătat mâncând sânge și carne sau spărgând. un

juramant.demoni alungati din cercul celor binecuvantati, si esenta sufletelor noastre.Locul pedepsei este pamantul – cea mai rauta si cea mai fara bucurie locuinta din univers.Sufletele noastre sunt fiinte de origine divina,deviate de la dreapta. calea; ca pedeapsă pentru fapta lor rea, ei trebuie să intre în diferite forme corporale: în trupurile oamenilor, animalelor și plantelor Empedocle susține că el însuși era deja un tufiș, un pește, o pasăre și o fată și povestește cum a plâns , intrând în această viață (probabil plângând

Biblioteca „Runivers”.

– 12G –

Empedocle interpretează un copil la naștere ca o atitudine conștientă față de soarta tristă viitoare a trăirii pe pământ). Extinderea metempsihozei la plante este o inovație a lui Empedocles, care mai târziu a fost atribuită în mod eronat vechilor Phagoreeni]). Mai departe, Empedocle indică calea mântuirii, acele mijloace prin care formele animale mai înalte și condițiile de viață mai fericite sunt realizate mai întâi într-o serie ulterioară de nașteri și. în cele din urmă, o eliberare completă din cercul nașterilor și o întoarcere de la locul durerii la starea de binecuvântare anterioară. Zeii și demonii, după Empedocle, nu sunt veșnici, ci trecători (el numește doar „pe termen lung”, spre deosebire de oameni „de scurtă durată”) spiritul atotdivin, pentru a reapărea apoi ființei individuale cu o nouă formare-lumă.

Principala prescripție religioasă a lui Empedocle este abținerea de a mânca sânge și carne, precum și de a ucide în general (prin urmare, sacrificiile sângeroase sunt interzise); la fel Empedocles cere puritate a moravurilor, reverență față de zei și respectarea anumitor alte precepte.Un astfel de mod de viață ne conduce la nașteri mai pure și mai bune. Dintre plante, cel mai bun este dafinul, din animale, leul, dintre oameni, filozofi, profeți, poeți și doctori 3). Aceștia sunt conducătorii omenirii, cele mai înalte niveluri ale vieții pământești. Depășind acești pași, se finalizează o serie de întrupări ale sufletului, care au durat minim 30.000 op 4), iar sufletul se întoarce înapoi la sălașul fericit al nemuritorilor.

Religia lui Empedocles este religia iubirii. Ea predică dragostea pentru toți oamenii, animalele și chiar plantele. Atât animalele, cât și plantele sunt frații noștri, și chiar mai mult: ei sunt „noi înșine suntem într-o stare diferită” (K. Toel). Idealul iubirii, întruchipat în Sphiros, cuprinde întreaga natură (de asemenea, anorganică).

Există o contradicție clară între fizica lui Empedocle și mistica sa religioasă (mai ales în doctrina sufletului) * *). Pe de o parte, auzim că sufletul este raportul cantitativ al elementelor din organism, senzația este o funcție a materiei, iar gândirea nu este altceva decât sângele inimii umane; pe de altă parte, sufletul este un invizibil special

1) E. Rohde. Psyché 1894, p. 473, nota de subsol 2.

2) De exemplu, interzicerea folosirii frunzelor de dafin în orice alt scop decât preoția, interdicția de a atinge fasolea.

·) În această enumerare, Empedocle omite în mod deliberat regii, politicienii, generalii etc.

4) Pentru semnificația cuvântului „ὥραξ” în Empedocles, vezi nota mea la In Ilo.

5) Vezi articolul meu: „Conceptul sufletului în Grecia antică * în HARITDE prof. E. Bobrov, p. 9-10.

Biblioteca „Runivers”

– 127

o creatură, conectată doar accidental cu organismul, care trăiește singură într-o temniță (corp) ostilă ciudată. Pe de o parte, auzim despre natura fatală a mentalității și comportamentului uman (despre dependența inevitabilă a acestora de compoziția corpului), pe de altă parte, ne arată calea mântuirii, se întorc la noi cu o predică pentru a respecta anumite precepte și a învăța un anumit mod de a gândi. Contradicția dintre fizica și religia lui Empedocles s-a încercat în ultima vreme să fie explicată prin diferența dintre două perioade din starea de spirit a lui Empedocles. Bidet!) crede că perioada mistică a precedat-o pe cea natural-științifică, dimpotrivă. Diels l 2), cu care majoritatea este de acord (A. Dering, J. Burnet, prințul S. Trubetskoy ș.a.), crede că ateul filozof natural a devenit credincios în zilele de declin ale zilelor sale de exil, nevoie și singurătate. Cu toate acestea, Diels nu furnizează date obiective în favoarea opiniei sale 3); el indică doar o probabilitate psihologică mai mare de transformare a unui fizician raționalist într-un profet mistic decât o astfel de schimbare încât o persoană care a început cu misticismul se termină cu raționalism. Totuși, ținând cont de inconsecvența atât a naturii lui Empedocle, remarcată de noi mai sus în biografia sa, cât și a filozofiei sale naturale în special, nu vedem nevoia urgentă de a atribui cele două poezii ale sale unor perioade complet diferite ale vieții. Însuși Diels (p. 406 c.s.) indică faptul că opiniile lui Empedocle și în cadrul aceleiași lucrări a lui se dovedesc a fi contradicții complete: „deschis, dar superficial și prea susceptibil de autoritatea altcuiva, talentul său spiritual” suferă adesea de o lipsă de consistență. Diels motivează întrebarea doar prin refuzul de a mări inutil numărul acestor combinații contradictorii într-o singură „idei și tendințe complet diferite ale ambelor poezii”. Ne alăturăm părerii lui O. Hilbert, pe care o rezumă în următoarele cuvinte (p. 224 din c.s.): „th ”, și avem tendința de a crede că fizica raționalistă și teologia mistică au coexistat împreună în această natură bogată în contradicții. , considerăm chiar posibil, împreună cu S. Ferrari 4) să privim scrierile fizice și cathartice ale lui Empedocle, ca două părți dintr-o poezie. Totuși, diferența lor se datorează, probabil, parțial faptului că în prima dintre lor

l) Bidez. La biographie d'Empedocle 1894. p. 159.

‘) Diels. Ueber die Gedichte d. Empedocles (Sitzungsber. d. Akademie d. Wiss zu Berlin, 1898, p. 396).

·) Deși face o încercare de a aplica metoda lingvistică pentru a rezolva problema celui care a primit drepturile de cetățenie în chestiunea platoniciană *.

4) Rivista italiana di filos., VI, 1, 1891, p. 172.

Biblioteca „Runivers”

filozoful se referă la un cerc restrâns de iubitori de înțelepciune, în al doilea profet - la masa credincioasă ') ♦

În concluzie, să spunem câteva cuvinte despre meritele lui Empedocle în medicină și replicare. Către Galen. Empedocles este fondatorul școlii de medici italiene (siciliene), care s-a dezvoltat în Grecia antică împreună cu școlile din Kos, Knidos și Rhodos. Școala de medicină fondată de Empedocle datează din vremea lui Platon și Aristotel. Lui i-a aparținut o contemporană a lui Platon, Philistion, de care Platon depinde în „Timus” -). Empedocle a cerut ca prescripțiile medicale să se bazeze pe o doctrină generală a naturii corpului. recunosc inima, actul respirației era strâns asociat. cu mișcarea sângelui (și s-a acceptat învățătura că respirăm cu toți hoții trupului) și cele patru elemente au fost identificate cu principiile cald, rece, umed și uscat.

Empedocle a fost un inovator în stil: a introdus în uz multe figuri retorice, care au fost împrumutate de la el de discipolul său Gorgias * 3). Astfel, a fost unul dintre fondatorii retoricii, al cărei loc de naștere în general este Sicilia. Aristotel l-a numit pe Empedocle „inventatorul retoricii” (vezi A 1 § 57). În ceea ce privește această zicală a lui Aristotel, unii (inclusiv chiar și Carsten) au crezut că Empedocles a compus un manual de retorică; totuși, este mai corect, având în vedere absența. a oricăror alte indicii în acest sens, să considerăm că Empedocle a pus bazele retoricii prin introducerea în uz a diferitelor tehnici oratorice (prin dând mostre din ele atât în poeziile sale, cât și în discursurile cu care el, ca om politic, trebuia să se adreseze oamenilor) 4).

Lucrarea principală a lui Empedocle: „Despre natura existenței” a constat din două (sau trei) cărți și conținea inițial aproximativ 2000 de versuri, dintre care aproximativ 340 au ajuns până la noi, inclusiv, după Diogene și Svid, aproximativ 3000 de versuri (acest număr Diels îl consideră exagerat) Numai aceste două poezii pot fi considerate cu certitudine ca aparținând lui Empedocle.

9 Vezi intrarea lui E. Wellmann despre Empedocles în Rapiu'ya Keal-Encyclopădie, 5 Bd., 1905. pp. 2509 urm.

3) Wellmann vorbește despre influența lui Philistion asupra lui Platon. Fragmente Sammlung d. Griechischen Aerzte, V. I, 1901.

*) H. Diels. Georges u. Empedocles, în Sitzungsber. d. Akad. d. Wiss. zu Berlin, Ib&L ^rhetorical figures y Empedocles .vezi,..also S. Karsten, c. p., p. 61-62,

V 9 A preda retorică „usu atque exemplo*” (H. Stein. Empedoclis Agrigentini fragmenta, 1852, p. 2). '.

atunci probabil că făcea parte din poemul principal: „Despre natură”. În plus, lui Empedocle îi sunt atribuite două epigrame: una dedicată discipolului său Ilavsagiy, iar cealaltă, care este o batjocură a doctorului Akron (o glumă despre numele său). Lui Empedocles i se atribuiau și tragedii (Ieronim peripatetic în secolul al III-lea î.Hr. a văzut încă 43 dintre ele, Neaf știe doar 7.) Heraclid, fiul lui Serapion, consideră aceste tragedii ca aparținând altei persoane, purtând și numele de Empedocle. ; după Svid, autorul lor – nepotul filozofului Empedocle. În cele din urmă, sunt menționate încă două lucrări ale lui Empedocle: un poem înfățișând campania lui Xerxes, sub titlul: „Încrucișarea lui Xerxes”, sau „Războaiele persane” și un imn lui Apollo. Se presupune că aceste două lucrări au fost arse de sora sau fiica filozofului. În virtutea talentului său poetic, Empedocle ar trebui să fie clasat mai sus decât Parmenide și poate fi comparat cu Lucrețiu *). Asta, probabil, explică faptul, remarcat de Mullah ca demn de surprins, că, în ciuda cotei scăzute a lui Platon și Aristotel, poemele lui Empedocle au fost intens studiate în antichitate și cea mai intactă dintre toate poeziile filozofice grecești 1 2 * * *).

Împotriva învățăturilor lui Empedocle a scris un eseu - Zenon din Elea; în mod similar, Melisse își dă criticile. Teofrast i-a dedicat un tratat separat lui Empedocle O mare lucrare împotriva lui Empedocle a fost scrisă de epicureanul Hermarchus. Plutarh a dedicat, de asemenea, o amplă monografie lui Empedocle, Lucretius și Ovidiu îl imită pe Empedocle în Metamorfoze (cartea XV, st. 75 și urm.).

În ceea ce privește atitudinea lui Empedocle față de predecesorii săi, așa cum am spus, cea mai mare influență asupra lui a fost Parmenide, de la care Empedocles a împrumutat conceptul de realitate, negarea spațiului gol, apariția și distrugerea și conceptul de „unul” (din „Adevărul” său), conceptul de element și o forță activă distinctă de cauza materială (din Opinia sa). Cele două lumi ale poemului parmepidic - lumea adevărului și lumea opiniei - devin pentru Empedocle două stări diferite ale universului (mai mult, lumea adevărului corespunde cu el cu cea mai bună, fericită stare a universului). Chiar și cele patru elemente ale sale, Empedocle se reduce uneori la cele două elemente ale lui Parmenide. În mod similar, viziunea cunoașterii ca o funcție a unui amestec de elemente, Empedocle împrumută de la Parmenide. 8) Potrivit lui E. Zeller (G-

1) E. .levons (A history of Greek literaturu ISbtí. p. 102) vorbește despre Empedocles: „he is the niost poetica! de philosophersu.

2) E. Mullachius. De Empedoclis prooeiniu 1850, p. 3.

‘) Atitudinea lui Empedocle față de Parmenide este corect caracterizată de A. Gladisch

(Enipedocles u. dieAegypter, 1858, pp. 19-*20), indicând că genul de fizică care

vointa lui Parmenide în lumina unei simple opinii, este repetată în termeni esențiali de Empe-

raport, dar deja în lumina adevărului. Cu toate acestea, Empedocles nu aderă la

Presocratici. c, II. 9

Biblioteca „Runivers”

130 -

833 în continuare) Heraclit a avut cea mai decisivă influență asupra fizicii lui Empedocle: toate definițiile sale principale au apărut din combinația dintre învățăturile lui Parmenide și Heraclit, dar în această legătură eleaticul este subordonat Heraclitonicului *. Întrucât, de Empedocles, recunoaște că fiind cu adevărat existente mișcarea, pluralitatea și divizibilitatea ființei și și-a stabilit ca scop al sistemului său o explicație a fenomenelor lumii sensibile. Totuși, Empedocle a putut găsi toate acestea în partea a doua a poemului lui Parmenide, cunoștința lui apropiată cu care este dincolo de orice îndoială (Empedocles oferă în mod repetat o parafrază directă a poemului lui Parmenide). Nu negăm o oarecare influență a lui Heraclit asupra lui Empedocle, dar ni se pare eronat să considerăm această influență principală sau chiar echivalentă cu influența lui Parmenide. După cum subliniază pe bună dreptate E. Radlov (p. 34 din c.s.), dovezile lui Zeller cu privire la influența lui Heraclit asupra lui Empedocle „se bazează mai mult pe posibilitate și necesitate a priori decât pe fapte de necontestat.” La fel cum fizica lui Empedocle nu este independentă, cosmologia sa neoriginală, care reprezintă o combinație a învățăturilor ionian, pthagorean și eleatic (pentru detalii despre aceasta, vezi P. Tannery). În ceea ce privește învățăturile biologice ale lui Empedocles, Kern *) a indicat că în cântecele orfice apariția lui organisme este descrisă în același mod ca în Empedocle. De asemenea, despre influența lui Alcmaeon *) și „Opinia * a lui Parmenide asupra anumitor învățături biologice ale lui Empedocle. În concepțiile sale religioase, Empedocle se învecinează, așa cum am spus, pe de o parte lui Xenofan. , pe de altă parte, la pitagoreici și orfici. Rezumând, nu să numim sistemul Empedocle nici .. cel mai original * (G. Yakubanis), nici „interesant doar ca eclecticism” (E. Radlov), ci îl recunoaștem ca fiind cel mai bogat în conținut dintre toate sistemele presocratice, dar nu independent și contradictoriu, străduindu-ne mai mult în lățime decât în profunzime; se vede în ea căutarea unei noi sinteze, dar nu reușește să se ridice deasupra fuziunii eclectice a materialului eterogen; cu toate acestea, uneori reușește să descopere noi lucruri valoroase, deși sub forma unor aspirații vagi, vagi. 3)

mai degrabă decât punctele de vedere ale opiniei lui Parmenide⁴⁴, ci caută să unească și să împacă ambele puncte de vedere împărțite de Parmenide.

O. Kern. Empedocles und die Orphiker, în Archi v f. Gesch. d. Phil, Bd. I, 188* p. 500-501.

Potrivit lui Bidez (Arhiv IX. p. 192) Empedocles în filosofia sa este cel mai dependent de Alcmaeon, deține o poziție filozofică și păstrează programul fizicianului crotonian.

În evaluarea noastră a filozofiei lui Empedocles, suntem de acord asupra unor puncte cu S. Ferrari (Empedocle in Rivista italiana di filosofia, VI, 1891), care constată că. dacă te uiți la învățătura lui Empedocle în ansamblu, va trebui să admiti prezența în ea a unor elemente eterogene, logic incompatibile („...che della sua filosofia sono diverse le fonti, e che tra queste ei non cerca un . logico passaggio *”, p. 252 / "Empedocles introduce în sistemul său tot ce-i place. Are daruri mai degrabă poetice decât filozofice. Cu toate acestea, fizica lui este un sistem excelent."

Biblioteca 'P)HííBεpf"

– 131 –

Sistemul lui Empedocles în ansamblu nu și-a găsit adepți, dar unele dintre învățăturile sale au durat destul de mult. Deci, teoria sa despre cele patru elemente a dominat în antichitate și Evul Mediu. Teoria sa despre percepția senzorială a găsit și mulți adepți (de exemplu, este acceptată de Platon). Multă vreme a existat o școală de medicină siciliană fondată de Empedocle (succesorul lui Empedocle în medicină a fost studentul său Pausanias, căruia îi este dedicat eseul „Despre natură”). Goethe și, în sfârșit, bazele chimiei moderne.” Cu Empedocle, spune T. Homperz (p. 201), suntem transportați, parcă, de un val de ochi în chimia modernă. Cele trei idei principale ale acestei științe ies clar pentru prima dată aici în fața noastră: ipoteza falsului. noțiunii. și cu o pluralitate limitată de elemente de bază; ideea de compuși ^ în care aceste elemente intră între ele; și, în sfârșit, recunoașterea a numeroase diferențe sau variabilitate a proporției

aceste legături”.

Fragmente din Empedocles traduse în latină de Karsten și Mullah. în franceză de Egger și P. Tannery, în germană de Lommatsch. Baltzer, Dilson și Nestle (traducerea acestuia din urmă în versuri), în engleză de Fairbanks, Burnet și Leonard (traducerea lui Leonard în versuri), în rusă de E. Radlov și G. Yakubanis, iar acesta din urmă dă două traduceri: prozaică și poetică. Mai mult, E. Radlov și G. Yakubanps i-au dedicat lui Empedocle studii monografice speciale.

ñ. Viata si invatatura.

Viață.

I. Diogene XIII 51 în continuare. Empedocles agrigentin a fost, după cum spune Hippobotes, fiul lui Meton și nepotul lui Empedocles. Timeu relatează același lucru și în cartea a cincisprezecea din Istoriile sale, adăugând că Empedocle, bunicul poetului (nostru), a fost un soț celebru.

tizarea unui număr mare de fapte iar autorul acesteia are cele mai ample cunoștințe. Remarca potrivită despre Empedocles este făcută de

Bidez (Arhiv IX. p. 303): „Son attention se disperse sur trop d'objets pour arriver au fond des choses⁴”. nu există „unitate de vedere”. De asemenea, autorul unui articol. despre Empedocles în The Encyclopaedia Britannica constată că „doctrinile lui sunt greu de pus cap la cap”.

9*

Biblioteca „Runivers”

132 -

Cu toate acestea, Hermppp spune același lucru. La fel, Heraclid în eseul: „Despre boli⁴ (spune) că aparținea unei familii nobiliare, întrucât bunicul (său) ținea cai (pentru cursele de cai). Eratostene vorbește și în eseul: „Victoria la Jocurile Olimpice, „făcând referire la mărturia lui Aristotel că în Olimpiada a 71-a (49c) a câștigat tatăl lui Meton.

Gramaticul Apolodor din „Cronicile⁴” spune astfel: „Meton a avut un fiu. Despre el, Glaucus :) relatează că a vizitat Thurii imediat pe baza lor⁴ și apoi mai jos (adaugă): „Mie, cel puțin, mi se pare că cei care povestesc se înșală complet. de parcă, alungat din patria sa, s-a mutat la Siracuza și, împreună cu siracusanii, a luptat împotriva atenienilor. Cert este că (la vremea aceea) fie nu mai trăia, fie era complet bătrân; (astfel) acel mesaj este fals. Căci Aristotel, dar și Heraclid, afirmă că a murit la vârsta de șaizeci de ani. Cel care a câștigat victoria pe un cal de curse în Olimpiada a 71-a a fost bunicul său, omonim, așa că în același timp Apolodor indică și ora.

(53) Satirul, în Biografiile sale⁴, spune că Empedocle a fost fiul lui Exenet și el l-a părăsit pe fiul lui Exenet și că în aceeași (menționată) Olimpiada el (însuși) a câștigat o victorie pe un cal de curse, în timp ce fiul său (câștigat) în lupte sau, după cum (raportat) de Heraclid în „Abrevierea” – pe fugă. Dar am găsit în însemnările lui Favorin că Empedocle a sacrificat un taur (făcut) din miere și făină de orz 2) pentru ambasadori (ai statului), și că avea un frate Callpocratides. Telavgus, fiul lui Pitagora, într-o scrisoare către Philolaus spune că Empedocles este fiul lui Archinomos.

(o#) Cât despre originea sa din Agrigentum în Sicilia, el însuși vorbește despre aceasta la începutul Purificărilor⁴ (Scut. B 112).Iată câteva informații (avem) despre originea sa.

Timaeus spune în a noua din „Istorie” sa că l-a ascultat pe Pptagora și spune că el (ca și Platon) a fost acuzat că a furat învățăturile (adică, că a dat învățăturile învățăturilor pentru el) și a fost exclus din sindicat (i s-a interzis să participe la cursurile școlare). El însuși îl menționează pe Pitagora în următoarele cuvinte

1) Glaucus din Regina, un istoric literar care a trăit la scurt timp după Empedocle.

*) Cf. 21 A 11. Pentru rolul taurului în cultul grec, vezi Nagarov. Cultul fetișurilor, plantelor și animalelor în Grecia antică 1913, pp. 247-260. G. Yakubanis (Empedocles, p. 27), raportând mesajul bunicului filozofului, consideră că faptul de a „tratați membrii ambasadei de

onoare cu un fel de mâncare - un taur copt din miere și făină de orz *
, indică faptul că Empedocle - bunicul „a fost un adept al doctrinei pitagoreice, care ordona adeptilor săi să se abțină de la mâncarea din carne și poate chiar personal îl cunoștea și asculta pe Pitagora. De aceeași părere este Steinhart în articolul său despre Empedocles din Ersch u. Grnbers Alighero. Enciclopădie 1 Sect., 34.

Biblioteca „Runivers”

- 133 -

cyap. La 129). Alții (să presupunem) că a spus asta despre Parmenide.

(55) Neanthus spune că înainte de Philolaus și Empedocles, schitagorpii 1) aveau voie să participe la discuții științifice. Când Empedocle în opera sa a promulgat învățăturile lor, atunci (pitagoreicii) au stabilit o lege privind neadmiterea la participarea (la orele școlare) a poetilor epici. (El susține că și lui Platon i s-a întâmplat același lucru. Și anume, acestuia din urmă i-a fost interzis să frecventeze cursurile școlare). Cu toate acestea, el (Neanth) nu a spus exact care dintre ei (pithagoreishchev) l-a ascultat pe Empedocle. Cert este că scrisoarea atribuită lui Telavgus, care spune că a studiat cu Gidpas și Vrotin, nu este credibilă. Teofrast (Phys. Opin. fr. 3 D. 477. 18 noi.) ') spune că a fost un admirator al lui Parmenide și l-a imitat pe acesta din urmă în scrierile sale. Căci și el și-a expus doctrina despre natură în versuri.

(56') Dar Hermippus (raportează) că nu era un admirator al lui Parmenide, ci al lui Xenofan, în compania căruia s-a mutat și al cărui poem epic l-a imitat; mai târziu a căzut în societatea pitagoreilor. Alcidames în Fizica 14 spune că, în același timp, Zenon și Empedocle l-au ascultat pe Parmenide, apoi l-au părăsit, iar Zenon a început să studieze singur filosofia, Empedocle (după aceea) i-a ascultat pe Anaxagora și Pitagora și i-a imitat pe cei din urmă în sfințenie. al modului de viață și al aspectului maiestuos, primul în doctrina naturii.

(57) Aristotel, în Sofistul, spune că Empedocle a fost primul care a inventat retorica, Zenon dialectica. alte mijloace ale artei poetice. Pe lângă alte compoziții, el a scris încrucișarea lui Xerxes și un imn în cinstea lui Apollo, care ulterior au fost arse de sora lui (sau, după cum spune Ieronim, fiica): un imn din întâmplare, dar deliberat al războiului persan, întrucât au fost. neterminat.

(58) În general, spune el, Empedocle a fost și autor de tragedii și (compoziții) politice. Heraclid, fiul lui Sarapion, susține că tragediile aparțin altei (persoane). Hieronymus spune că (la momentul scrierii tragediilor) avea 43 de ani, Neanth (spune) că a scris tragedii în tinerețe și că erau șapte. Satira din „Biografii” spune că și el a fost

x) „Pitagoreici*, spre deosebire de „Pitagoreici*”, adică cei care nu aparțineau unui cerc închis, ales.

i) Foarte probabil, nu în Opiniile fizicienilor, ci într-o altă lucrare

Teofrast: „Despre modul de exprimare*.

*) Adică l-a imitat pe Homer.

Biblioteca „R^univers”

– 134 –

un medic si un orator excelent. Cel puțin, elevul său a fost Gorgiy Leontpnskip (76 A 3), un om remarcabil în oratorie și care a lăsat un eseu despre teoria acestei arte. A trăit, după cum spune Apolodor în Cronici, 109 ani. *)

(59) El, după cum spune Satyr, a spus că el însuși a fost prezent. când Empedocles făcea vrăjitorie. Dar însuși Empedocle, în scrierile sale, declară pe evreu profesie (nu numai) magie, ci și alte (minuni) mai semnificative, în următoarele cuvinte (citate în 111) /

(60) Timeu mai spune în al XVIII-lea ~) (cartea „Istoriilor”) că acest om a servit drept obiect de mirare în multe privințe. Într-adevăr, când într-o zi alizeele au suflat atât de puternic, încât au stricat fructele, a poruncit să smulga pielea de la magari și să facă blanuri, le-a așezat în jurul dealurilor și piscurilor muntilor pentru a prinde suflarea (a vanturilor). Intrucat (dupa aceasta) vantul s-a oprit, a primit porecla „imblanzitorul de vânturile **”. Heraclid, în eseuul său „Despre boli *” spune că el și Pausanias au instruit despre ceea ce se referă (întoarcerea la viață) a presupusului morți. După cum spun Aristippus și Satir, Pausanias a fost obiectul iubirii sale și al eseuul abordează (îi este dedicat) ceva: „Despre natură” în felul următor (cit. . IN 1). Cu toate acestea, el a compus o altă epigramă (următoare) despre el (citată în 156).

(61) Deci, „pretins mort” precum spune Heraclide, există o anumită stare (a unei femei) în care timp de treizeci de zile corpul ei nu mai respiră și pulsul i se oprește⁸⁾. De aceea l-a numit medic și ghicitor, bazându-se și pe următoarele versuri proprii:

(62) (citată în 112).

(63) El 4) spune că Empedocle a numit orașul (un alt râu) 5) Agrigent mare, întrucât avea 80.000 de locuitori 6). Întrucât trăiau în lux, Empedocle spunea: „Agrigentini se complac în lux, de parcă urmau să moară mâine; își construiesc casele de parcă ar intenționa să trăiască pentru totdeauna. „Se spune că tocmai aceste” Curățiri „au cântat la Jocurile Olimpice 7) rapsodul Cleomene, ca (raportează) și Favorin în „Însemnările” lui. Aristotel spune că el a fost (omul) independent și străin

1) Probabil un amestec cu Gorgias.

2) Beioch citește „în al doisprezecelea**”, cf. Diogene YIP 66.

8) După o altă lectură: „și nu este supus putrezirii Svid: „și fără hrană **.

4) Adică Timeu.

6) Adică „alte lucrări sau liste. Acest bilet a fost un vechi bilet marginal.

·) "Mai mult de 20000" Diod. XSh 84, 3.

d) cf. 21 A 12.

Biblioteca „P}HHB6p{”

– 135 –

orice (dorinta) de a domni. (Acest lucru este dovedit de faptul că) a refuzat puterea regală care i-a fost oferită, după cum relatează Xanthus într-o lucrare dedicată acestuia, preferând evident viața privată.

(64) Timeu spune același lucru, subliniind în același timp motivul pentru care Empedocle a fost un adept al democrației. Și anume, spune că (o dată) Empedocle a fost invitat de unul dintre arhonți (la un ospăț); (Și așa), când, în ciuda faptului că sărbătoarea mergea înainte, nu se aduceau băuturi, Empedocle s-a indignat și a poruncit (le) să fie aduse, în timp ce restul (oaspeții) așteptau cu calm. Totuși, cel care a invitat (gazda lor) a spus că așteaptă un servitor al senatului. Acesta din urmă, făcând apariția, a devenit directorul sărbătorii, aparent prin numirea gazdei care a invitat (oaspeții gazdei), care (a vrut) să anunțe prin intermediul unor indicii începutul tiraniei. Și așa a poruncit fie să bea, fie să-l toarne pe cap, Acum-to Empedocle a rămas liniștit șezut. A doua zi, i-a cerut în judecată și, după ce i-a condamnat pe amândoi, i-a condamnat la moarte atât pe invitator (oaspeții arhonte), cât și pe directorul sărbătorii. Deci, așa a început să conducă statul.

(65) Cu altă ocazie, când medicul Akron a cerut senatului un loc pentru construirea unui monument pentru tatăl său, întrucât acesta din urmă s-a remarcat printre medici (prin arta sa), Empedocle, vorbind (pe podium), a împiedicat (executarea acestei cereri), iar între (toată lumea) și restul a ceea ce a spus despre egalitatea (universală) a pus cumva următoarea întrebare: „Ce fel de inscripție să facem? Nu este următorul?

Cel mai înalt doctor Akron din Agrigentine, fiul celui mai înalt tată.

Ascunde (aceasta) movila cea mai înaltă a celei mai înalte patrii „(B 157) ').

Unii, însă, citează al doilea vers astfel:

„Conține cel mai înalt mormânt cu cea mai mare înălțime

Unii atribuie acest (cuplu) lui Simonides.

(66) Atunci Empedocle a dizolvat adunarea a o mie (bărbați), care exista de aproape trei ani și era formată nu numai din bogați, ci și din (persoane) unui mod de gândire democratic. În sinea lui

) Traducem în acest fel pentru că contextul cere ca pni-grama să conțină ironie. Și mai semnificativ este jocul de cuvinte din textul grecesc: ος πατρίδας ἀκροτάτης Un joc de cuvinte păstrat în traducerea latină de Didot: „Sum-monem summum summi patris ex Acragante hic summus summae collis habet pat-giae” și y karsten'a: „ Hic Celsum Celso Medicum Medico Patre Natum Excelsae Tumulus Celsus Habet Patriauu, precum și în Nemetsk trad. E. Baltzer (Empedocles 1879/“ Hier ruht Hochhe, Der HOOHE, DER HOOHE Heilkünstler aus Hochstadt Der Hoheng-Hochhe, Hoohe), hier Hoch nun, den hohen, geehrt.

Biblioteca „Runivers”

– 136 –

dl. Timeu în cărțile a douăsprezecea și a douăsprezecea') (adevărul este că îl menționează adesea pe Empedocle) spune că Empedocle a avut un mod de gândire invers în activitatea sa politică (și în opera sa poetică. Și anume, în primul caz părea modest și moderat).), în al doilea caz (în poezia sa) lăudăros și mândru. Măcar spune... și alte lucruri (cpt. B 112.4.5). Când a venit la Jocurile Olimpice, a devenit în centrul atenției generale, astfel încât nimeni altcineva nu a fost menționat atât de des în conversații ca Empedocles.

(o?) Totuși, mai târziu, când populația din Agrigentum a început să crească (?), urmașii (ai) dușmanilor s-au opus întoarcerii lui (în patria lor). În consecință, s-a retras în Peloponez, unde a murit. lui Timon nu i-a fost dor de el. dar îl certa cu următoarele cuvinte:

„II Empedocle ți-pă, înjurând cu cuvinte publice. El a combinat atâtea cuvinte într-unul câte era în starea I * 3). și a stabilit principii care aveau nevoie de alte principii*. 4)

Despre moartea lui se vorbește în diferite moduri. De fapt, Heracleides, urmărind povestea femeii moarte, și anume, modul în care Empedocle a devenit celebru prin readucerea la viață a unei femei moarte, relatează. că făcea un sacrificiu lângă câmpul Pisianakt, (la care) au fost invitați câțiva dintre prietenii (săi), inclusiv Pausanias.

(68) Apoi, după sărbătoare (toate), restul s-au odihnit separat (de ea, anume), unii sub copaci, de vreme ce în apropiere era un câmp (cum s-a spus mai sus), alții (așezați), oriunde ar fi fost. asul Empedocle a rămas în locul (la masă) unde s-a înclinat. Când, odată cu venirea zilei, (toți) s-au trezit, el singur a dispărut. Când au început să-l caute și să întrebe pe slujitori, acesta din urmă a răspuns cu neștiință, cineva a spus că la miezul nopții a auzit un glas foarte tare strigându-l pe Empedocle, apoi, ridicându-se, a văzut lumina din cer și focul torțelor, și nimic mai mult. Între timp, întrucât (toată lumea) era uimită de cele întâmplate, Pausania a trimis niște (slujitori) să-l caute. Și apoi a interzis (prea) zbuciumul (despre etrm), spunând că s-a întâmplat un eveniment demn de rugăciune și că Empedocle, ca fiind zeu, să facă jertfe.

Ii 11 π G2 după Belokh, dar în manuscrise citim: „în prima și a doua carte*. *) Loc stricat. În orice caz, după 445 (cf. § 52).

ai 0 astfel de înțelegere a locului este oferită de G. Diels, care vede aici o aluzie la cuvintele complexe amuzante pe care le-a compus Empedocles (de exemplu, în B 61) .

Keydel sugerează să citească (^sang*).

4) Semnificație conform lui Diels: Principiile lui (patru elemente) încă mai au nevoie de alte principii (Iubire și Vrăjmășie).

Biblioteca „Runivers”

– 137

(69) Dar Hermippus spune că a vindecat un anume Panthea de agresiune, pentru a cărui vindecare doctorii și-au pierdut speranța și cu această ocazie a făcut un sacrificiu. Cei invitați (la acest sacrificiu) erau vreo optzeci. Hippobotes mai povestește că, înălțându-se (după sărbătoarea descrisă), s-a dus la Etna, apoi, la sosirea acolo, s-a aruncat în craterul vulcanului și (astfel) a dispărut, vrând să-și afirme glorie, de parcă ar fi avut. deveni un zeu. După aceea, au aflat (cum a fost), pentru că (de un vulcan) unul dintre pantofii i-a fost aruncat afară: adevărul este că obișnuia să poarte pantofi de aramă. Pavzaniy a obiectat la acest (zvon).]

(70) (Diodor din Efes, care scrie despre Anaximandru, spune că a fost imitat de Empedocle, care și-a adoptat pompozitatea tragică și hainele solemne). Când printre selinunți, ca urmare a duhoarei care emana din râul din apropiere, s-a răspândit o ciumă, astfel că ei înșiși au murit și soțiile lor au născut cu greu, Empedocle a pus la cale (un remediu împotriva acestui lucru), și anume, el pe cheltuiala lui . conectat (cu acel râu) vreo două dintre râurile vecine. Și din acest amestec, apa (a acelei ȝgika) a devenit plăcută. Iar când în acest fel infecția a încetat și Selinuntia s-a ospătat cumva pe malurile râului, le-a apărut Empedocle. Ei, ridicându-se, au căzut cu fața la pământ (în fața lui) și s-au întors cu o rugăciune către el, ca către un zeu. II, vrând să întărească această părere (despre sine), s-a aruncat în foc.

(71) Acest lucru este contrazis de mărturia lui Timeu, care spune clar că Empedocle s-a retras în Peloponez și nu s-a mai întors (de acolo). De aceea moartea lui este necunoscută. Timaeus se opune însă lui Heraclide și, mai mult, cu mențiunea numelui său în cartea a paisprezecea, 2) (în care) spune că Pisianakt era un Syracian-Zane și nu avea câmp în Agrigentum și că dacă un asemenea zvonurile s-au răspândit, apoi Pausanias avea să ridice un monument prietenului său: sau vreo statueta sau templu, ca un zeu; adevărul este că Pausanias era (un bărbat) bogat. „Deci, cum, întreabă el, s-a aruncat Empedocle într-un crater (vulcan), a cărui existență, în ciuda apropierii (de la Agrigentum), nici măcar nu a menționat-o niciodată? Așa că a murit în Peloponez.

(72) Și nu este nimic surprinzător că mormântul lui este necunoscut. La urma urmei (necunoscute) sunt și mormintele multor altora (bărbați glorioși)." După ce a spus așa ceva, Timeu adaugă: „Dar lui Heraclid îi place întotdeauna să compună povești ciudate de acest fel; (deci, de exemplu) spune că un om a căzut (pe pământ) de pe lună / Hippobot

') În dialogul lui ;Heraclides.

x) În manuscrise scrie: „în cartea a patra.” Timeu a descris în cartea XIII (foarte probabil și în XIV) expediția ateniană împotriva Siracuză și cu această ocazie îl menționează pe Empedocle.

Biblioteca „Runivers”

– 138 –

mai relatează că statuia lui Empedocle cu (fața) închisă a fost mai întâi în Agrigentum, mai târziu cu (fața) deschisă a stat în fața clădirii Senatului Roman: evident, romanii au transportat-o acolo. Cert este că imaginile pictate cu el sunt încă în circulație. Dar Neanth Kpzipkensky, care a scris și despre pitagoreeni, relatează că după moartea lui Ieton, tirania a început să încolțească. Atunci Empedocle i-a îndemnat pe agrigentini să-și oprească conflictele și să respecte egalitatea civilă.

(75) Mai mult, el, din resursele sale vaste, a furnizat zestre pentru multe dintre fetele fără zestre ale țării sale. De aceea, s-a îmbrăcat în halat mov și și-a îmbrăcat un bandaj de aur, după cum relatează Favorin (referat) în Note, precum și (a pus) pantofi de aramă și o coroană delfică. Purta părul lung și slujitorii îl însoțeau. El însuși mereu a avut o gravă. A umblat așa, iar cetățenii care l-au întâlnit au considerat acest (comportament) ca un semn al vreunei puteri regale. el însuși) coapsă. Îmbolnăvindându-se în consecință, a murit la vârsta de 77 de ani. mormântul lui din Megara.

(74) În ceea ce privește anii (din viața sa), Aristotel are o altă părere. Și anume, spune că Empedocles a murit la 60 de ani. Alții (ei cred că a murit) 109 ani (cf. § e8). Acme a avut-o în a 84-a Olimpiadă (444-441). Dimitrie de Trezensky în cartea: „Împotriva sofistilor” spune că el, în cuvintele lui Homer (XI 278/

„După ce a prins un laț înalt de un cireș înalt, și-a atârnat gâtul (a pus acolo), iar sufletul său s-a dus la Hades.”

În (aceeași) scrisoare menționată mai sus (§ 55, 55) Telavga spune că, din cauza bătrâneții, a alunecat, a căzut în mare și (astfel) a murit. Deci iată ce fel și câte povești despre moartea (sa) (sunt transmise) (În continuare, urmează două epigrame ale lui Diogene).

(76) Opiniile sale au fost următoarele. Există patru elemente: foc, apă, pământ și aer; și (mai mult) Iubire prin care sunt uniți și Vrăjmășie prin care sunt despărțiți. El vorbește în felul următor (citată în 6, 2. 3). Zeus el numește focul, Eroul pământul, Aidoneem văzduhul, Răbusește aceeași apă. „Și această schimbare constantă, spune el, nu se oprește niciodată” (B 17, 6), întrucât, în opinia sa, o astfel de structură a universului este veșnică. Și într-adevăr, adaugă el (cit. B 17, 7. 8).

(77) El mai spune că soarele este o masă uriașă de foc și că este mai mare decât luna. Luna, pe de altă parte, are forma unui disc, în timp ce cerul însuși este ca un cristal. Sufletul animalelor și plantelor îmbracă diverse forme. II într-adevăr, el vorbește (citată în 117).

Deci, scrierile sale: „Despre natură ** și „Purificare ** conțin până la 5000 de versete]], iar „Cuvântul medical ** până la 600 de versete. Despre tragediile (atribuite lui) am spus mai sus (§ 58).

2. Seida. Empedocle, fiul lui Meton, după alții, Arkhp-noma (din Gezihiy), după o altă părere, Exeneta. Și a avut un frate (pe nume) Callicrate (din A 1 § 53) În primul rând, a ascultat (învățăturile) lui Parmenide, care, după cum relatează Porfiry în Istoria filozofilor, a devenit subiect de iubire. Potrivit altora, Empedocles a fost un student al lui Telaugus, fiul lui Pioagoras. (A fost) un filozof agrigentin, angajat în studiul naturii și un poet epic (din Hesichius). A trăit la a 79-a Olimpiada (464-460).

Având o cunună de aur pe cap, pantofi de aramă în picioare și coroane delfice în mâini, a făcut ocol prin orașe, dorind să răspândească faima despre sine ca zeu. După ce a îmbătrânit, s-a aruncat noaptea în craterul vulcanului pentru a-și ascunde trupul. Și astfel a pierit, iar sandalele lui au fost aruncate afară de lava de foc. I s-a dat și porecla de „îmblânzitor de vânt” datorită faptului că atunci când în Agrigent a început să bată un vânt puternic, el l-a liniștit, acoperind orașul cu piei de măgar (din Porfirie, compară A 16).

Elevul său a fost Gorgias, un orator leontin (din A 1 § 53).

Și a scris în versuri: „Despre natura existenței ** două cărți (acest eseu conține aproximativ 2000 de versuri), un eseu medical în proză și multe altele (compoziții) (din Gezichiy).

3. Pliniu Nat. Risi. XXIX 1.5 O altă școală (medicală) (se numește empirică din cauza rolului pe care l-a jucat experiența în ea) a apărut în Sicilia; (fondatorul său a fost) Akron Agrigentinsky, recomandat de autoritatea fizicianului Empedocles.

Seid, vezi cuvântul Akron din Agrigentine, fiul lui Xenon. A predat la Atena în același timp cu Empedocles. Deci, el este mai în vârstă decât Hipocrate. A scris (lucrări): „Despre arta medicinei** în dialectul doric și” Despre alimentația celor sănătoși** într-o singură carte. Și el face parte din numărul celor care au notat vreo pneumă. ') Empedocle a compus o epigramă batjocoritoare asupra lui (B 157).

Plutarh deis, et Os. 79 p. 383 D Într-adevăr, ei spun că doctorul Akron din Atena, în timpul epidemiei de ciumă, a devenit celebru, poruncând bolnavilor să ardă focul.

Galen metanfetamina. med. 1 1 A mai devreme a existat o rivalitate considerabilă între Kossky și Cnidus (medici), care au căutat să se depășească unul pe altul cu multe descoperiri. Și anume, descendenții asiatici

V Acest număr G. Diels consideră exagerat.

*) Adică aparține școlii de pneumatică, care explica toate fenomenele de fiziologie și patologie cu ajutorul lui πνεύμα.

Biblioteca „Runivepe”

– 140 –

lui Asclepios). cu excepția tipului lor rhodosskagp, ei s-au destrămat în încă două dintre genurile menționate mai sus. Au concurat cu ei cu aceea concurență bună. care a fost aprobat de Ghesiod, tot medici italieni: Fpll-stion E. Empedocles. Pavzaniy 3) și tovarășii lor.

4. Aristotel de anima A 405 b 1 Dintre cei mai grosolani (gânditori), unii au declarat (începutul tuturor) apa, ca, de exemplu. Hippon. Aparent, au ajuns la această convingere, pornind de la faptul conținutului de umiditate al sămânței a tot (vii). Și de fapt, (Hippo) îi respinge pe cei care au învățat că sufletul este sânge, 4) prin acest fapt. că materialul seminal nu este sânge.

5. Seida, vezi cuvântul Zenon (19 A 2) El a scris „Disputes*”, Explicația învățăturilor lui Empedocles ", " Împotriva filozofilor *, Despre natură. mier. 19 A 1 \$ &>.

V. Aristotel Melaph. l 3. 984 a 11 Anaxagoras din Klazomensky, care era mai în vârstă decât el (Empedocles) în vârstă, dar mai tânăr în fapte.5) învață că a început un număr infinit de mare.

7. Simptome fiz. 25. 19 (din Theophrastus Phys. Opin. fr. 3. D. 477) Empedocles din Agrigentum. născut puțin mai târziu decât Anaxagoras, un admirator și elev al lui Parmenide și chiar mai mult al pitagoreenilor.

8. Eusebiu PE X 14, 15 (de la un biograf anonim) Empedocle devine student al Telaugusului pe vremea când Heraclit cel Întunecat a devenit celebru, adică în Olimpiada a 69-a (504-501), conform Cronicii.

9. Eusebiu Cron. Bb 81, 1 Olimp. (456) au devenit celebri filozofii Empedocles și Parmenide, care erau angajați în studiul naturii.

Gellius XVI 21, 14 (probabil din Cronica lui Nepos) Între bătălia de la Cremera (477) și decemvirat (450): în această perioadă Empedocle din Agrigenția sa bucurat de faimă în domeniul filosofiei naturale.

') Descendenții lui Asclepius. sau Esculapius (zeul artei medicale), adică doctorii.

*) Contemporan și prieten al lui Platon.

8) Discipolul lui Empedocle, căruia acesta din urmă i-a dedicat poemul.

4) Evident, se referă la Empedocle.

1 După cum subliniază Bonitz în comentariile sale, expresia „prin fapte mai tânăr este ambiguă. „Fapte aici, fără îndoială, înseamnă „învățătură filozofică”, dar întreaga expresie „mai tânăr prin fapte” poate fi înțeleasă fie într-un sens temporar (Anaxagoras a început să filosofeze mai târziu, fie, după cum interpretează Hegel și Cousin, a

apărut mai târziu cu el. lucrări) sau în sensul unei evaluări comparative a demnității și semnificației învățăturilor lor (Anaxagoras este un gânditor mai slab decât Empedocle); ultima interpretare este luată de Lewis, care traduce: „Anaxagoras din Clazomenus, care îl depășește pe Empedocle în ani, dar inferior lui în ceea ce privește ideile”. Ravesson și Renouvier interpretează locul astfel: deși învățătura lui Anaxagoras a apărut mai devreme, dar în conținut este mai nouă decât învățătura lui Empedocle, reprezentând un nivel superior de dezvoltare a gândirii filozofice.

Biblioteca „Runivers”

– 141

10. Eusebiu Cron. B² 50, 1 0li mp. (436) epe. 18 J 11 b.

11. Atsney 1 5 E (de unde Seida, vezi cuvântul Α5(ναίος) Empedocle din Agrigent, care a câștigat jocurile olimpice pe stadionul ecvestreJ), fost pitagoreean și (ca atare) abținându-se de la (mâncare) animate (creaturi), a făcut un taur din smirnă, tămâie și cea mai scumpă tămâie și l-a împărțit între cei veniți la sărbătoare (epe. A 1 § 51. 53).

12. Athenaeus XIV 620 D „Purificarea” de Empedocle a fost realizată la Jocurile Olimpice de Rapsodia Cleomenes, după cum relatează Dicearh în „Cartea sa Olimpică”.

13. Nicomachus (restaurat pe baza lui Porfirie V. Pyh. 20 și Iamblichus 7. P. 135, despre miracolele lui Pitagora) gen. Faptele lor (minunoase) sunt cunoscute, și mai ales faptul că Empedocle a primit porecla de „îmblânzitor al vânturilor”, Epimenide „purificator”, Abaris „umbla pe văzduh”.

14. Plutarh de curios. 1 p: 515 C Fizicianul Empedocles, blocând un anumit defileu de munte care degaja un vânt de sud puternic și nesănătos pe câmpie, a alungat se pare că o ciumă din țară. Adv. col. 32, 4 p. 1126 La Empedocle, condamându-i pe cei mai nobili cetățeni pentru fapte obscure și jefuind vistieria statului, a eliberat (din ei) orașul și, de asemenea, a scăpat țara de sterilitate și ciumă, îngrădiind cu un zid defileul muntelui prin care trecea vântul de miazăzi. în câmpie.

Kliment Slrom. VI30 Iar Empedocle din Agrigentum a fost numit îmblânzitorul vânturilor. De altfel, ei spun că atunci când din Muntele Agrigentum a început cumva să bată un vânt puternic și nesănătos pentru locuitorii locului, care a fost și cauza sterilității soțiilor lor, Empedocle a potolit (acest) vânt. Urmează fragmentele B 111, 3-5. 112, 10-12.

Philostratus V. ApoU. VIII 7, 8 p. 158 Ce om înțelept, după părerea ta, ar părăsi lupta pentru (prosperitatea) unui asemenea oraș, ținând cont că Democrit i-a eliberat cândva pe Abderiți de ciumă, referindu-se (și) la atenianul Sofocle, care, după cum se spune, vrăjit până și vânturile, vânt prea puternic primăvara, auzind (în sfârșit) despre faptele lui Empedocle, cine a oprit mișcarea rapidă a furtunii care a izbucnit deodată peste agrigentinii? mier. I 2 Cert este că Empedocle,

Pftagora însuși și Democrit, care s-au întâlnit cu magii și au exprimat o mulțime de lucruri divine, nu au fost încă sedusi de această artă.

Filosoful Empedocle este transferat la victoria câștigată fie de bunicul, fie de nepotul său.

Biblioteca „Runivers”

– 142 –

Pliniu nat. h. XXX L De fapt, Ptagora, Empedocle, Democrit și Platon, pentru a învăța aceasta (magia), au călătorit pe mările (și au trăit atât de mult timp într-un ținut străin încât se poate/se poate spune) s-au supus exilului. mai degrabă decât să întreprindă o călătorie. Întorcându-se (în patria lor), au divulgat-o parțial, parțial au ținut-o secret.

15. Iamvlich F. Pytli. 113 (din Nicomachus) Când un tânăr cu sabia scoasă s-a repezit la Ankhpt. fostul oaspete al lui Empedocles (cf. v 1). pentru asta. că el, în calitate de judecător numit de stat. l-a osândit la moarte pe tatăl (al acestui) tânăr, iar când, în cea mai puternică mânie, cu sabia în mână, s-a repezit deja la Anhit, care-l osândise, să-l străpungă. ca un ucigaș. Empedocle, regăsindu-și lira cât a putut și luând o melodie înmuiătoare și liniștitoare. în același minut a jucat „ameliorarea durerii. alungând mânia și forțând să uite toate dezastrea (cântec) 41, potrivit poetului (Homer - 221) și astfel l-a salvat pe oaspetele său Anhit de la moarte, iar pe tânăr de la crimă. Se spune că acesta din urmă a devenit de atunci cel mai sincer prieten al lui Empedocle.

Strabon VI p. 274 El crede că din cauza acestei apariții (a Etnei), se inventează multe povești (despre ea) și în special (aceasta își datorează originea) că. ce spun unii despre Empedocle, (și anume) ca acesta din urmă s-a aruncat în crater și a lăsat unul din pantofii de aramă ca urma a celor intamplate. Ideea este că acesta din urmă a fost găsit pe suprafața muntelui, nu departe de marginea craterului, deoarece a fost aruncat afară de un strat de lavă de foc.

Gorag (Iy Ars Poet. 458: Așa cum un pășător, dus de mierle, a căzut într-o groapă de fântână și, deși îndelung strigând: „Grăbește-te să ajuți pe oricine! o, cetățeni! **, totuși, nu există. unul care ar lua să-l tragă afară. Dacă cineva vrea să-l ajute și începe să coboare frânghia, voi spune: „De unde știi dacă s-a repezit acolo un înțelept (care) nu vrea să se mântuiască? * 4 și Voi spune moartea unui poet sicilian. un zeu nemuritor, rece (de frică) Empedocle a sărit în Etna în flăcări Să fie posibil și trebuie să moară pentru poezi: cine salvează (altul) împotriva voinței sale, se comportă la fel ca un criminal .

17. (Aristotel) Proibî. 30. 1 p 953 a 26 Dintre cei de mai târziu (erau melancolici) Empedocle, Platon, Socrate și multe alte (persoane) celebre.

Evident, se referă la tânărul Pausanias. fiul lui Anhit, al cărui nume este transferat în mod eronat oaspetelui lui Empedocles.

Biblioteca „Runivers”

18. Elian VH XII 32 Empedocle din Agrigentia purta haine purpurie si sandale de arama (Compară A 1 § 73).

Philostratus V. Ap. VIII 7 p. 156 Anume. Empedocle, punându-și un bandaj de (materie) puternic vopsit în purpuriu în jurul părului, a mărșăluit cu mândrie pe străzile elene, compunând imnuri, de parcă dintr-un om ar deveni zeu (Compară la 112, 6 în continuare).

19. Sext adv. matematica. VII 6 Anume, Aristotel (în Sofist * cf. A 1 § 57) spune că Empedocle a fost primul care a dat impuls dezvoltării retoricii. Din colecția sa de teorii ale artelor (epe. fr- 137 Uose).

Quintilian III 1, 8 Căci ei spun că după cele despre care (numai știm) din mesajul poetilor, Empedocle a fost primul care a contribuit oarecum la dezvoltarea retoricii. Cei mai vechi scriitori de artă (retoriciană) au fost sicilienii Corax și Tisius, care au fost urmați de Gorgias Leontinsky, originar din aceeași insulă, primul. după cum se spune, un elev al lui Empedocles.

Aristotel sof. el. 33 p. 183 b 31 Acum cei care se bucură de faimă (oratorii) au adoptat (arta lor) ca prin moștenire de la mulți predecesori, care s-au îmbunătățit treptat (aceasta artă), astfel, au crescut (mijloacele oratoriei) după Tisia i etc.

8col. Jamblicli. VP r. 198 Nauck II Parmenide din Elea a fost dftagoreean. De aici este evident că „bilingvul” Zenon, care a transmis (să-și lasă posterității) principiile dialecticii, de asemenea (era pitagoreian). Astfel, dialectica provine din Pitagora, la fel ca retorica. Pitagora Empedocle.

Aiophtegmatica.

20. Gnomologie pariziană p. 153 (Ac. Cracov. XX 152) La întrebarea de ce este foarte supărat când este certat, Empedocle a răspuns: „Pentru că dacă nu mă supăr când sunt certat, atunci nu voi fi lăudat. bucură-te” (cf. 19Al, pp. 74-75). 158 Când (cineva) a spus că nu poate găsi un singur înțelept, Empedocle a spus: "Firește. înțelept". Mai bun decât Diogenes IX 20 (11 A 1, partea I, p. 93).

POEZIE (cf. A 1 §§ 55 urm. 65.77; mai departe A 2.12).

21. Lucretius I 714 în continuare. (tradus de Rachinsky)

Cine, în cele din urmă, din elementele acestor patru lumi formează:

Biblioteca „Runivers”

Adica flacara, umezeala, pamantul si curentii de aer.- Intre acestea din urma a devenit in frunte Empedocle din Agrigentia. Pe malurile sale creștea insula triumghiulară. Spălat de umiditatea Mării Ionice în golfuri largi. Acolo unde valurile azurii aruncă un tpiu rece.

Unde, curgând cu repeziciune printr-o strâmtoare îngustă, marea separă coasta Siciliei de țara italiană.

Aici, în spațiul deschis, zace Charybdis. Și aici, Etpa vorbește cu vuietul său amenințător despre aglomerația în flăcări de furie.

Ceea ce din crăpăturile focului deschis varsă pârâie.

11 Focul fulgerător se întoarce înapoi în firmament.

Această țară a surprins diferite popoare

Din multe motive, și merită revizuit.

Fiind faimos pentru multe binecuvântări și puterea armelor cetățenilor.

Dar dintre toate aceste binecuvântări, mi se pare cea mai frumoasă.

Cel mai sfânt, prețios, demn de atenție a fost acel soț.

De vreme ce în inima dumnezeiască a cântecelor sale înnăscute

Ele încă sună tare, expun astfel de descoperiri.

Că cu greu îl recunoaștem ca bărbat prin naștere.

22. Aristotel Poet. 1. 1447 b 17 (tradus de W. Appelrot) Homer și Empedocle nu au nimic în comun cu excepția metrului, de ce este corect să-l numim pe primul poet, iar pe cel din urmă mai degrabă fiziolog decât poet.

23. Menandru (mai degrabă Genetlius) I 2, 2 Legat de natură (imnuri), pe care Parmenide și Empedocle le-au compus împreună cu adepții lor, expunând (în ele) care este natura lui Apollo (cf. A 1 și 57 și 21 B 134).), ce (natura) Zeus (În v. 2). Și multe dintre imnurile lui Orfeu sunt de același caracter.

Tyal / același X, 2 Există și astfel de (imnuri) când, rostind imnul lui Apollo, spunem că el este soarele și vorbim despre soarele naturii, dar despre Hera (zicem) că ea este aer, iar Zeus (este pentru noi) căldură (B 6. 2). Și anume, astfel de imnuri se referă la studiul naturii. II un astfel de dispozitiv este folosit de Parmenide și Empedocle... Cert este că Parmenide și Empedocle dau (sub această formă) interpretări lungi, în timp ce Platon face (în astfel de cazuri) mențiuni în cuvintele cele mai scurte.

24. Alăptarea Inst. div. II 12:4 Empedocle nu știe unde să se claseze: poeți sau filosofi, deoarece a scris despre natura lucrurilor în versuri, la fel ca romanii Lucrețiu și Barron. (Deci acest Empedocle) a stabilit patru elemente.

Quintilian 14:4 Așa cum Empedocles printre greci, Barron și Lucretius printre latini predau înțelepciunea în versuri.

Biblioteca „Runivers”

25. Scholii ad Dionys. Thrac. p. 268, 8 Hilgard Următoarele patru (lucruri) îl împodobesc pe poet: mărimea, ficțiunea (bogăția imaginației), povestea (conținutul) și modul de prezentare, iar orice lucrare lipsită de acestea (proprietăți) nu este o operă poetică (autentică), chiar dacă folosește dimensiunea. Deci, fără îndoială, nu-i vom numi pe Empedocle, Tyrtheus (?) și pe autorii lucrărilor astronomice poeți, chiar dacă folosesc dimensiunea, întrucât lx operele nu au proprietăți poetice distinctive. 166, 13 Nu este un poet care (din mijloace poetice) folosește doar un metru. Deci, (nu sunt poeți) nici Empedocle, care a scris (în mărime) „Fizica și autorii lucrărilor astronomice, nici oracolul Pi-Thian, exprimându-și predicțiile în versuri.

Plutarh care la. poet sau 2 p. 16 G, cm. 18 A 16.

Aristotel Rhet. D 5. 1407 a 31 În al doilea rând, (nu trebuie folosite) nume proprii ... în al treilea rând, expresii ambigue. Acesta din urmă (cerința trebuie îndeplinită) cu excepția cazului în care se preferă în mod conștient contrariul, ceea ce se întâmplă când te. care nu au nimic de spus, pretind că spun ceva important. Și anume, în acest caz se recurge (de obicei) la forma poetică, precum Empedocle. De fapt, verbozitatea (asemănătoare), îngrămădirea cuvintelor de același înțeles, îi păcălește pe ascultători, iar aceștia din urmă experimentează același lucru pe care îl au oamenii cu ghicitorii. Și anume, oamenii dă din cap aprobator atunci când (ghicitorii) exprimă ambigue (predicții): „Prin trecerea pe Galis, Cesus va distruge o mare putere.

Aristotel Meteor. În 3. 367 a 24 Este la fel de ridicol dacă cineva, după ce a spus că marea este sudoarea pământului, crede că a exprimat un (gând) limpede, ca, de exemplu, Empedocles (B 55). De fapt, din punct de vedere poetic, el, vorbind în acest fel, chiar a spus bine (căci metafora este un dispozitiv poetic), din punct de vedere științific natural (un asemenea mod de exprimare) nu poate fi aprobat.

Cicero de oratore I 50, 217 Pe aceeași bază, am putea spune că jocul mingii și damelor ține de dreptul civil, întrucât P. Muciy era foarte priceput în ambele. Din același motiv, cei pe care grecii îi numesc fizicieni ar putea fi numiți și poeți, deoarece fizicianul Empedocles a compus un excelent poem.

26 Dionysius de comp. verb. 22 Această armonie (tot gravă; a avut mulți adepți în poezie, istorie și învățături politice. Dar cei mai importanți adepți ai ei sunt Anti-machus din Colophos și fizicianul Empedocle în poezia epică, Pindar în versuri și Eschil în tragedie.

Presocratic, c. p. 10

Biblioteca „Runivers”

27. Cicero ad Qu. fr. Il 9. 3 Pe măsură ce scrii, poezia lui Lucrețiu se remarcă prin următoarele proprietăți: (a fost scrisă) cu mare strălucire a minții și, de asemenea, cu mare artă. Dar dacă (încă) citești lucrarea lui Salust despre Empedocle, atunci (când ne vom vedea), te voi considera un soț matur, și nu un tânăr gol.

Doctrină. ÎCpe. A 1 § 76. 77; A 4. 6).

8. Aristotel Metaphys. A 3. 984 a 8 Empedocle (recunoscut) patru (începuturi), adăugând la (trei) cele menționate mai sus (apă, aer, foc) al patrulea (început) - pământ. Și anume, (conform învățăturii sale) aceste (elemente) există întotdeauna și nu există nicio apariție a lor, dar ele, în cantități mari și mici, doar se combină într-unul (întreg) și ies din (acest) întreg.

Simplitate phys, 20, 21 (după A 7; din Teofrast) El preia patru elemente corporale (elemente materiale): focul, aerul, apa și pământul, care sunt eterne, dar se schimbă în dimensiuni mari și mici în funcție de (recipientul format). prin acestea) legături și diviziuni; dar principiile în sensul propriu al cuvântului, care pun în mișcare (elementele) menționate mai sus, sunt Iubirea și Vrăjmășia. Cert este că elementele (elementele) trebuie întotdeauna să se miște alternativ în direcția opusă, acum unite de Dragoste, acum împărțite de Vrăjmășie. Astfel, potrivit lui Empedocle, a început (doar) șase. De fapt, el însuși, într-un loc, unde vorbește... (citată în 17, 7. 8), atribuie puterea creatoare Vrăjmășiei și Iubirii, în altul, unde vorbește... (citată în 17, 17 - 20), pune și ph la egalitate cu acele patru elemente.

29. Platon Sof. 242 C D (Vorbește străinul din Elea) Mi se pare că noi, ca niște copii, spunem fiecare câte un basm. Odin' spune că (există) trei entități, că unele dintre ele se ceartă cumva între ele, apoi, după ce s-au îndrăgostit unul de celălalt, se căsătoresc, dau naștere copiilor și hrănesc urmașii (lor). Altul spune că (sunt) două (începuturi): umed și uscat, sau cald și frig, și că sunt uniți pentru conviețuirea conjugală (cf. 47 A 4?). Iar școala eleatică venită de la noi, care a început cu Xenofan și chiar mai devreme (cf. 66 V 6), crezând că așa-zisul „totul este unul, spune asemenea povești. Ionianul și unele dintre muzele siciliene de mai târziu (Heraclit și Empedocle) au raționat în egală măsură că ar fi mai de încredere (să fie) să se conecteze unul și celălalt, și anume, să învețe că existentul este atât plural, cât și unul, că este în putere

Cine este necunoscut. mier. 71 A 8-11, B 1 următorul?

Biblioteca „Runivers”

– 147 –

stp de dușmănie și dragoste. „La urma urmei, ceea ce divergent converge întotdeauna”, spun Muzele mai tensionate (12 în 10), în timp ce cele mai tandre au abandonat doctrina că relatarea lucrurilor este întotdeauna așa, ei afirmă că totul este alternativ unul, plin de iubire. cu ajutorul Afroditei. uneori plural, luptându-se cu sine din vina vreunei Vrăjmășii (21 B 17).

30. Pseudo-Plutarh Stromal, în Eusebiu PE I 8, 10 (D. 582; din Theophrastus, ca p. 31 în continuare) (traducere de E. Radlov)
Empedocle din Agrigent admite patru elemente: focul, apa, eterul și pământul, cu motivele lor: iubirea și ura. Din combinația primară de elemente, în primul rând, a fost eliberat aer, care s-a răspândit în jur; după aer s-a remarcat focul care, negăsind loc în vârf, curgea sub condensul format de aer. Există două emisfere în jurul pământului, care se mișcă în mod circular: una este compusă în întregime din foc, cealaltă este amestecată cu aer și o cantitate mică de foc; Acest. după cum credea el, produce noaptea. Începutul mișcării a venit dintr-o întrerupere a echilibrului, din cauza conjuncției focului 1). Soarele nu este foc prin natura sa, ci o reflexie a focului, ca cea care apare pe apa. Luna s-a format din aer purtat de foc; aerul acesta s-a îngroșat ca grindina; lumina acestui luminar vine de la soare. Principiul conducător nu aparține capului, nu pieptului, ci sângelui; prin urmare, oamenii au diverse superiorități, conform părții ale corpului curge sângele în cea mai mare cantitate.

La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Empedocles Akragantine a recunoscut patru elemente: focul, apa, pământul și aerul, dar a considerat Iubirea și Vrăjmășia ca fiind cauza lor. Din amestecul inițial al acestor elemente s-a separat aerul care s-a răspândit în jur: după aer a izbucnit un foc care, negăsind alt loc, s-a ridicat în vârf de sub sfera densă care înconjura aerul. Două semicercuri se învârt în jurul pământului, unul de foc, iar celălalt format din aer și o mică parte de foc; Empedocle a numit ultimul semicerc noaptea. Începutul mișcării a fost pus de foc, care, strâns (într-un întreg), a încălcat echilibrul (existent anterior). Soarele nu este foc, ci o reflectare a acestuia din urmă, așa cum este pe apă. Duna, după Empedocles, s-a format de la sine din rămășițele aerului, cuprinsă de foc și compactată ca grindina. Luna împrumută lumină de la soare. Dominația nu aparține nici capului, nici pieptului, ci sângelui, de aceea domină acea parte a corpului uman, în care există mai mult sânge.

1) „Mișcarea a început datorită faptului că pe undeva s-a format o acumulare de foc, care s-a prăbușit cu toată masa. Obținem o astfel de traducere dacă acceptăm conjectura Diels.

10*

Biblioteca „Runivers”

– 148 –

31. Hippolyte Bef. I 3 (D 658) (I) Empedocle, care a trăit după ei (pitha ^ goreiev), a spus multe despre natura demonilor d), (și anume) că ei într-un număr foarte mare își au reședința în cele pământești. regiune condusă de ei. El a recunoscut începutul tuturor ca Vrăjmășie și Iubire, l-a numit pe Dumnezeu focul rațional al unuia și a spus că totul a luat naștere din foc și se va rezolva în foc. Într-o oarecare măsură, stoicii, care așteaptă focul (lumii), sunt și ei de acord cu această din urmă învățătură, (ă) El este un adept deosebit de zelos al doctrinei Transmigrării sufletelor, (și anume), așa a spus . . . (citată în 117). El a spus că toate sufletele locuiesc alternativ toate (ființele) vii. De fapt, profesorul lor 2) Pitagora a spus că el însuși

a fost rănit de Euphorbos, care a participat la războiul troian, susținând că și-a recunoscut scutul.

32. Aetius I 7, 28 (Ń. 303) (Empedocles: cel este sferic, etern și nemișcat), iar (acesta) este necesitatea, materia celui din urmă este cele patru elemente, tipurile sunt Vrăjmășia și Iubirea. El consideră zeii atât elementele, cât și lumea, care este un amestec al acestora, și, în plus, Shar-ul perfect, în care se rezolvă toți. Și el consideră sufletele ca fiind divine (ființe), iar cele libere de vinovăție, care sunt imaculat implicate în ele (suflete), de asemenea (recunoaște) ca fiind divine.

33. Aetsii 1 3, 20 [D. 286) (traducere de E. Radlov) Empedocle, fiul lui Meton, din Agrigent, admite patru elemente: focul, aerul, apa, pământul și două forțe primare: iubirea și ura, dintre care una le unește, cealaltă separă. El vorbește (citată în 6). Zeus el numește fierbere 3 4) și eter, la Erou - aerul dăător de viață al lui Aidodonem pământul, Rush 5) și sursa umană denotă sperma și apă.

AUEgor. hom. scenariu, (poate Plutarh) în Stobaeus Ecl. 1 10, 11 b p. 121 W. Empedocles numește fierberea și eterul Zeus, Eroul viu dăătorul pământului, Aidoneem aer, deoarece acesta din urmă nu are lumină proprie, ci este luminat de soare, lună și stele, Rush și izvor uman - sămânță și apă. Deci, totul este din cele patru elemente; natura acestuia din urmă constă din contrarii: uscăciune și umiditate, căldură și frig; produce totul prin intermediul unei amestecări reciproce proporționale (a elementelor), suportă schimbări particulare, dar nu permite rezolvarea tuturor. Anume .. așa spune el (citată în 17, 7. 8).

<

1) Cf. 21 B 121-123.

*) Adica pitagoreicii si Empedocles.

8) „Căldură” G. Tsereteli.

4) „Aer-erou dăător de viață” G. Tsereteli.

Nestis, probabil zeița siciliană a apei; unii însă cred că acest nume a fost inventat chiar de Empedocles.

Biblioteca ''Runivers''

– 149 –

Imtolshp Ref. VII 29 după B 6 (din lucrarea lui Plutarh despre Empedocles?) Zeus este foc, Hera dăătoare de viață este pământul care rodește pentru (întreținerea) vieții, Aidoneus este aer, întrucât noi, văzând totul prin el, facem doar nu-l vezi, Nestis sau apa. Căci ea singură, fiind condiția apariției hranei pentru toți cei care hrănesc (creaturile), este în sine în imposibilitatea de a le hrăni. II într-adevăr, spune el, dacă ea s-ar hrăni, atunci animalele nu ar trăi niciodată foame, deoarece apa din lume (este) mereu din abundență. Prin urmare, el numește apa Nestis, care, fiind cauza hranei, (ea însăși) nu poate hrăni pe cei care au nevoie de hrană (creaturile)

Din dovezile date aici, vedem că în tradiția antică a existat un dezacord cu privire la semnificația numelor mitologice la Empedocles. Conform unei versiuni, care se referă la / p Theo-frasta, Empedocle are Hera = aer, Aidoneus = pământ; pe de altă, provenind de la stoici și Crates, dimpotriva: Hera = pământ, Aidoneus = aer Vezi nota lui G. Diels.

34. Galen I7b Hirr. nai. corn. XV 32 C. Empedocle credea că natura corpurilor complexe este formată din patru elemente neschimbate; acestea din urmă în același timp sunt amestecate între ele în așa fel încât cineva, măcinând cu grijă minereu de cupru, stropire și vitriol și făcând (din ele) o pulbere otrăvitoare, le-ar amesteca astfel încât niciunul dintre ele să nu poată fi luat în mâinile depărtate de cealaltă.

35. Aetius II 7, 6 (D. 336) (tradus de E. Radlov) Empedocle spunea că locurile elementelor nu sunt întotdeauna constante și definite, ci că toate se schimbă reciproc (locuri).

Ahile Js. 4 p. 34, 20 M. Empedocle nu dă elementelor un loc anume (în univers), ci spune că ele se lasă reciproc, astfel încât (simultan) pământul se rezezi în sus și se trage în jos.

36. Aristotel de gen. elcorr. În 3. 330 b 19 Unii iau patru (elemente) direct, ca Empedocles. Dar le reduce și la două. Căci el se opune focului tuturor celorlalte (elemente).

37. Aristotel Metaph. A 4. 985 a 21 (traducere de Pervov - Rozanov) Iar Empedocle, deși ceva mai mult decât el (Anaxagoras), își folosește fundamentele cauzale, dar încă insuficient și găsește în

1) Knatz („Empedoclea* în Schedae Philol. H. Usenero oblatae, 1891) și G. Thiele den vier Elementen des Empedocles” în Hermes, XXXII Bd., 1897) consideră că Zeus = aer, Aidoneus = foc în Empedocles, Hera „pământul și Nestis \u003d apă. Aerul, ca element, este lumină în Empedocles, deoarece el îl numește aer; echivalarea lui Aidoneus cu focul s-ar fi putut baza pe cunoștințele apropiate de către nativul sicilian cu vulcanii; epitetul dător de viață atașat de Empedocles. pentru Hera este epitetul homeric al pământului și, în cele din urmă, Nestis este zeița siciliană a apei.

Biblioteca „Runivers”

– 150 –

ei nu ceea ce urmează. Cel puțin, în multe locuri cu el, atracția reciprocă se împarte și discordia se unește. Și anume, de fiecare dată când universul este împărțit de luptă în elemente, focul se unește într-unul și, de asemenea, în fiecare dintre celelalte elemente; și când din nou toate elementele, ca rezultat al atracției reciproce, converg într-una, particulele fiecărui element și, în mod necesar, se separă din nou. Deci, Empedocle a fost primul dintr-o serie de foști filozofi care a introdus această cauză, împărțind-o, pentru că a acceptat nu un principiu de mișcare, ci două diferite și, în plus, opuse. În plus, deși a fost primul care a acceptat patru elemente, considerate de el sub formă de materie, el folosește (de fapt) nu

patru, ci, parcă, doar două: focul în sine și opus, și anume pământul, aer și apă, ca o singură natură. Toate acestea pot fi învățate din poezia lui.

38. Aristotel fiz. 0 I. 252 a 7 Aparent, Empedocle ar spune că prin necesitate stăpânește asupra lucrurilor și le mișcă fie Iubirea, fie Vrăjmășia, în timp ce în timpul intermediar domnește pacea.

39. Aristotel Metapli. A 4. 984 b 32 (traducere de Pervova-Rozanov) Și așa, așa cum opusul binelui s-a dovedit a fi în natură, adică nu numai ordinea și frumusețea, ci și dezordinea și urâtenia, și cu atât mai mult rău în ea. decât binele și mai mult rău decât frumosul, de aceea a trebuit să se introducă atracția și discordia reciprocă, ca două cauze corespunzătoare ale celor două laturi indicate ale existentului.

Căci dacă cineva caută soluția întrebării, urmând o reflecție sănătoasă și nu stăruiește asupra a ceea ce se bâlbâie Empedocle, atunci toată lumea va descoperi că atracția reciprocă este cauza binelui și a luptei împotriva răului; astfel încât, dacă cineva ar afirma că Empedocle și primul, în vreun fel, vorbeau despre rău și bine ca principii fundamentale, atunci ar putea avea dreptate - desigur, dacă numai baza cauzală a tot ceea ce este bine ar fi servită de foarte bine. , iar răul prin chiar răul.

40. Aristotel de gen. et corr. B 6. 333 b 20 Deși elementele sunt separate nu prin vrăjmășie, ci prin iubire, ele sunt prin fire înainte de dumnezeu'). Zeii sunt și ei.

41. Philopon de gen ei corr. 19, 3 Vitelli El exprimă o doctrină care este contrară (naturii) fenomenelor, întrucât neagă o schimbare care există în mod evident. Se contrazice, spunând că elementele sunt imuabile și că nu iau naștere unele din altele, ci (totul) restul (se naște) din ele; pe de altă parte, afirmă-

*) Deoarece în starea inițială elementele sunt cel mai strâns amestecate între ele, atunci în această masă omogenă fiecare element este împărțit în părți separate unul de celălalt. Semnificație: deși starea inițială este un amestec de elemente (zeul Spheros), totuși, prin natură, fiecare element este independent, autoexistent.

Biblioteca „Runivers”

– 151 –

așteptând ca în timpul domniei Iubirii totul să devină una și să formeze un Minge fără calitate, în care originalitatea nici focului, nici a niciunuia dintre celelalte (elemente) nu se mai păstrează, întrucât fiecare dintre elemente își pierde (aici) propria formă.

42. Aristotel de cáelo D 2. 301 a 14 Este nerezonabil să deducem originea (lucrurilor) din părți (părți) mobile separate. De aceea Empedocle nu ia naștere din Iubire. Căci el nu putea descrie formarea lumii din (părți) separate unite de Iubire. Cert este că (conform învățăturii sale, inițial) lumea era formată din elemente împărțite, și astfel apariția (lucurilor) trebuia să se producă dintr-un singur

(întreg), care era deja o combinație (de elemente) d). d. gen. et corr. În 7. 334 a 5 În același timp, el spune că lumea se află în aceeași stare atât cu prezentul (predominanța) Vrăjmășiei, cât și cu cea dintâi (predominanța) Iubirii.

43. Aristotel de gen. elcorr. LA 7. 334 a 26 Într-adevăr, ce fel de (conjuncție) vor avea cei care predau ca Empedocle? Legătura (pentru ei) ar trebui să fie ca un perete (făcut) din cărămizi și pietre. Și acest amestec va (constă) din elemente care nu sunt supuse distrugerii, în mici (părți) așezate unele lângă altele. Acest tip de legătură (este cu ei) carne și fiecare dintre celelalte (lucruri).

Aetius I 13, 1 (tradus de G. Tsereteli) După Empedocle, înainte de formarea celor patru elemente, existau particule foarte mici, un fel de părți egale, precedând cele (patru) elemente. 17, 3 (D. 315) (tradus de E. Radlov) Empedocles și Xenocrates reprezintă elemente compuse din particule și mai mici, care sunt, parcă, cele mai mici cantități și, parcă, elemente de elemente.

Galen în Hipp. de nat. h. XV 49 Și anume, el (Empedocles) învață că noi și toate celelalte trupuri pământești au apărut din aceleași elemente, din care (deduce originea noastră) și Hipocrate, însă, (după Empedocle, când au apărut lucrurile), elementele nu s-au amestecat complet. între ele, dar întinse unul lângă altul, atingându-se în părți mici (epe IV. 762 despărțindu-se în părți mici).

44. Aetziy I 24, 2 (D. 320) Empedocles, Anaxagor, Democrit, Epicur și toți, care crede că epoca este formată prin unirea celor mai mici particule de dimensiunea mamei, acceptă (numeroase) combinații și deconectare (ele) , iar apariția și moartea morții nu sunt admise în sensul propriu. Pentru acestea (aspect aparent și

*) Această mărturie a lui Aristotel J. Burnet (p. 271 ts.s.) înțelege și indică faptul că Empedocle a descris apariția lucrurilor private numai din tărâmul Iubirii, odată cu invazia Vrăjmășiei în ea.

Biblioteca „Runivers”

– 152

distrugerea lucrurilor) nu apar ca urmare a unei schimbări calitative, ci o combinație cantitativă a Ch.

45. Aetius I 26. 1 (D. 621) (tradus de E. Radlov) După Empedocle, esența necesității este cauza care aduce principiile și elementele în acțiune.

Plutarh de an. procr. 27.2 p. 1026 B Necesitate, pe care cei mai mulți oameni o numesc soartă. Empedocles numește atât Iubire, cât și Vrăjmășie.

46. Aristotel fiz. A 4. 187' a 20 Alții cred că contrariile cuprinse în ea ies în evidență de cea. Așa spune Anaximandru și voi toți. cine stie pe unul si pe multi, ca de exemplu. Empedocle și Anaxagora. Căci, după ei, din amestecul (original), (totul) se distinge restul. Ele diferă unele de altele prin faptul că Empedocles atribuie procesului

mondial circulația. Anaxagoras (consideră procesul mondial) este o singură dată (mergând într-o direcție), iar acesta din urmă acceptă un număr infinit de homeomeri opuși (în calitate). primul este așa-numitele elemente.

47. Aetius 1 5. 2 (D 291) Empedocle: cosmosul (adică lumea ca întreg ordonat) este unul, totuși, cosmosul nu constituie (totul) totul; fictiv, dar (formează) doar o mică parte din univers, restul (o parte din el) este materie brută.

48. Picior Platon. X 889 V (tradus de V. Obolensky) Focul, apa, pământul și aerul au provenit din natură și întâmplător 1 2), spun ei (adeptii lui Empedocle). Arta nu participă la ele 3). Următoarele corpuri, cumva pământul, soarele, luna și stelele 4) au provenit din aceste elemente absolut lipsite de suflet. Din întâmplare, fiecare element a fost purtat de propria sa forță; întâmplător totul s-a adunat după o anumită afinitate, cald cu frigul, uscat cu umed și moale cu aspru. Și de vreme ce totul s-a întâmplat prin necesitate, întâmplător dintr-un amestec de contrarii: la fel au luat ființă cerurile și tot ce este în ceruri; deci 5) toate formele erau compuse, prin urmare, atât animale, cât și plante; nu după mintea, nu de la Dumnezeu b) și nu după arta, se spune 7 *), ci după natura și întâmplarea.

1) Ultima frază este tradusă: „Căci nu au loc cu o schimbare calitativă, ci doar cu o combinație cantitativă”¹⁴ (E. Raddov) și „Căci totul se naște nu în calitate, datorită schimbării, ci în cantitate, datorită combinație * (G.. Tsereteli.

a) Mai precis: „există prin natură și prin (voința) întâmplării *.

3) Adică în formarea lor.

*) Ar trebui adăugat: „cu ceea ce îi înconjoară”¹⁴.

*) Conform textului nostru în continuare: „Și când anotimpurile au apărut prin aceasta,

apoi au venit animalele și plantele*.

·) „Nu de la niciun zeu”⁴⁴.

m) „Dar, precum am spus*.

Biblioteca „Runivers”

153 -

49. Philo de prov. 11 60p. 86 (Aucher. ameliorată de Copeate) În același mod par să se formeze și părțile lumii, așa cum spune Empedocle, au început să se rotească. Focul, care a rămas puțin sub cer, s-a acumulat și el însuși, (formând) razele soarelui. Pământul, adunat într-un singur (loc) și condensat din cauza unei anumite necesități, așa cum este evident, era situat în centru. Apoi, eterul care o înconjoară din toate părțile, fiind mult mai ușor (ea), intră într-o rotație care nu se oprește niciodată. Pământul nu cade în nici unul. np spre cealaltă parte de dragul păcii cu ajutorul lui Dumnezeu

(?), și nu din cauza ') multor sfere, una deasupra celeilalte pe rând, ale căror rotații circulare au șlefuit figura (pământul), întrucât el (pământul) era înconjurat de o sferă minunată de foc * 2) (pentru că aceasta din urmă are semnificația unei forme mari și diverse 3)).

Aetius 11 6, 3 (D. 334) (tradus de E. Radlov) După Empedocle: A ieșit mai întâi eterul, urmat de foc, apoi de pământ, din care, sub presiunea puternică a vârtejului, a început să țâșnească apă; Apa s-a evaporat pentru a forma aer. Cerul a fost format din eter, soarele a fost format din foc, pământul este înconjurat de alte elemente.

La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Empedocles spune că eterul a fost determinat mai întâi, urmat de foc, apoi de pământ; din pământ, stors de mișcarea giratorie, a stropit apă care, evaporându-se, a format aer. Cerul venea din eter, soarele din foc, iar din rest tot ceea ce era pământesc era mată (ca lâna).

50. Aetius II 31. 4 (D. 363) (tradus de G. Tsereteli) lumea are forma unui ou culcat, se întinde mai mult în lățime (decât în înălțime). 1. 4 (D. 328) (tradus de el) După Empedocle, mișcarea circulară a soarelui descrie granița lumii. 10. 2 (D. 339) Empedocles: partea dreaptă (a lumii) se află în direcția tropicului sudic, partea stângă - în direcția nordului.

51 Aetius 11 11. 2 (D. 339) (tradus de E. Radlov) Cerul este solid și format prin condensarea aerului ca sticla deasupra focului 4); conține în sine înflăcărat și aerisit în ambele emisfere.

x) Potrivit lui Conybeare, acest punct de vedere, opus lui Empedocles, se referă la învățăturile lui Aristotel.

2) Am citit cu Aucher "ignis* in loc de" typi*. În acest din urmă caz, am avea, în loc de „sfera minunată de foc”, „o formă minunată”, care, totuși, se potrivește la fel de bine cu explicația dată în paranteze.

·) Adică „constând din mai multe straturi.

*) „Cerul... din aer, cristalin condensat sub influența focului” G. Tsereteli.

Biblioteca „Runivers”

– 154 –

Ahile este. 6 p. 34, 29 M, Empedocles spune că este cristalin și format din (materia) Scliol înghețat. Busuioc. M. 22 (ed. Pasquali Gött. N. 1910.200. 219) Empedocle (el consideră cerul) ca apă înghețată și, parcă, un cheag asemănător cristalului. Lactation de opif. dei 17. 6 De fapt, dacă cineva mi-ar spune că cerul este aramă sau sticlă, sau, după cum spune Empedocle, aramă înghețată, aș putea să fiu imediat de acord? (din Varro).

52. Aetius II 4, 8 (D. 331) Empedocle: lumea este distrusă de predominanța decisivă atât a Vrăjmășiei, cât și a Iubirii.

Simplicity de cáelo 293, 18 Alții spun că unul și același! dar (lumea) se ridică alternativ și este distrusă și, după ce a înviat din nou,; este distrus din nou, iar o astfel de schimbare este eternă. Deci, Empedocle spune că * * câștigă alternativ fie Iubirea, fie Vrăjmășia, iar primul aduce totul în unitate, distruge lumea Vrăjmășiei și face din ea un Shar, Vrăjmășia separă din nou elementele și face o astfel de lume (urmează B 17, 7-13). 305, 21 Platon, Empedocles, Anaxagoras și alți fizicieni au permis apariția complexelor (tel) din cele simple, după cum se pare, ca atare ipoteză (adică, în scopuri didactice 304, 5) ... parcă și în timp , din care iau naștere (lucruri), au existat înainte (ale lor). Aristotel Metaph. În 4. 1000 b 18 Și anume, el nu consideră unele dintre (lucrurile) existente supuse distrugerii, altele indestructibile, ci (recunoaște) totul ca fiind perisabil. cu excepția elementelor.

53. Aetius II 13, 2 (D. 341) Empedocles: stelele sunt din foc, (și anume), din acel foc (masă) pe care aerul a emis-o în timpul primei despărțiri, conținând-o (inițial) în sine.

54. Aetius II 13, 11 (D. 342) (tradus de 9. Radlov) Stelele fixe sunt atașate de bolta de cristal; planetele sunt libere.

55. Ahile in Arat. 16 p. 43, 2 Maass Unii spun că primul (locul de la noi) este soarele, al doilea este luna, al treilea este Saturn. Dar vederea este mai răspândită decât primul (locul aparține) lunii, deoarece se numește o bucată ruptă de soare. Deci, și Empedocles (citată în 45).

56*. Aetius II 20, 13 (D. 350) (tradus de E. Radlov) Potrivit lui Empedocle, există doi sori: unul este un prototip, un foc care umple constant cealaltă emisferă a universului și se reflectă în vârful acesteia. emisfera *); celălalt, soarele vizibil, este o reflexie în cealaltă emisferă, plină cu aer amestecat cu foc; s-a format prin reflectarea pământului sferic din bolta de cristal și este purtat de mișcarea focului.

* Doctrina lui Empedocle despre soare este transmisă neclar.

') „Umple această emisferă cu ea însăși și se minte în mod constant împotriva propriei reflectări cu G. Tsereteli.

*) „Acest soare este o reflexie care cade din pământul sferic pe o boltă cristalină44. G. Tsereteli.

Biblioteca „Runivers”

155

gol. Pe scurt, soarele este o reflectare a focului care înconjoară pământul. 21 2 (D. 351) Ca o reflexie, soarele este egal cu pamantul ').

57. Aristotel de anima B 6. 418 b 20 (traducere de V. Snegirev) Prin urmare, Empedocle sau altcineva a susținut pe nedrept că lumina este ceva în mișcare, că uneori se află în spațiul dintre pământ și corpurile care o înconjoară, pentru că mișcarea este invizibilă pentru

noi... Într-un spațiu restrâns, mișcarea luminii ar putea rămâne în continuare imperceptibilă, dar că nu trebuie observată în spațiul de la est la vest este o presupunere prea îndrăzneță.

Aristotel de sensu 6. 446 a 26 Așa cum spune Empedocle că lumina soarelui, înainte de (a ajunge) la vederea noastră sau a pământului, vine mai întâi în spațiul intermediar 2).

mier. Philopon de anima 334, 34 Empedocle spunea că lumina, fiind un corp care curge dintr-un corp luminos, se întâmplă mai întâi în spațiul intermediar dintre pământ și cer, apoi vine la noi, dar o asemenea mișcare a ei rămâne neobservată datorită vitezei sale.

58. Aetius II 8, 2 (D. 338) Empedocle: datorită faptului că aerul a cedat mișcării rapide a soarelui, polul nord (al pământului) s-a înclinat, iar nordul s-a ridicat, în timp ce sudul s-a scufundat, în mod corespunzător, întreaga lume (și-a asumat o poziție înclinată). în raport cu pământul) 23, 3 (D. 353) se rotește datorită faptului că mișcarea sa absolut rectilinie este împiedicată de sfera înconjurătoare și cercurile tropicale.

59. Aetius II 24, 7 (D. 354) (Se produce o eclipsă de soare) datorită faptului că luna apune sub soare.

60. - II 25, 15 (D. 357) Empedocle: (luna este) aer condensat, asemănător norilor, ținut împreună de foc, deci amestecat. Plutarh de fact. in orbe Jun. 5, 6 p. 922 C. Anume, ei dau vina pe Empedocle pentru că el consideră luna înghețată, ca grindina, aerul, înconjurată de o sferă de foc. Aetius II 27, 3 (D. 358) (Luna) are forma unui disc. Plutarh quest. ROM. 101p. 288 B Și anume, forma vizibilă a lunii în timpul lunii pline nu este ca o minge, ci ca o linte și un disc și, așa cum crede Empedocle, așa este și baza (a acesteia). Aetius II 28, 5 (D. 358) Thales a fost primul care a spus că lumina (a lunii) vine de la soare. Pitagora, Parmenide, Empedocle... (învață) la fel.

61. - II 31, 1 (D. 362) Empedocle: luna este de două ori mai departe de soare decât de pământ (Plutarh) * *, distanța lunii de pământ este de două ori

„Soarele reflectat este egal cu pământul” G. Tsereteli.

*) Dacă în loc să citiți „tog μεταξύ”, atunci sensul va fi „vine la soarele intermediar (adică, vizibilul nostru).

Biblioteca „Runivers”

156 -

mai mult decât de la soare (Stobei) (trebuie să fi fost: Soarele este de două ori mai departe de pământ decât luna).

6???. Hippolytus I 4, 3 (D. 559) Deci, Empedocle spunea că tot locul locuit de noi este plin de rău și că răul s-a răspândit deja din spațiul pământesc la lună, dar nu merge mai departe, din moment ce

toate supralunare. spațiul (este) mai pur. Aceasta a fost și părerea lui Heraclit.

63. Aristotel Meteor. B 9. 369 b 12 (Pe fulger). Unii spun că focul se naște în nori. Empedocle spune că este un recipient pentru razele soarelui. Aetius 11! 3. 7 (D. 368) Empedocle: (este fulger) o cădere pe un nor de lumină care deplasează aerul care îi rezistă, a cărui stingere (?) și zdrobire produce zgomot, strălucirea fulgerului, lovitura (generează) puterea fulgerului. La fel și pe bandă. G. Tsereteli. Empedocle numește fulgerul lumina care cade pe un nor și deplasează aerul rezistent; stingerea (focul) și ruperea norului produc zgomot, lumina produce fulgerul, iar fulgerul exprimă puterea fulgerului.

64. Olimpiodor în Meteor. A 13, 102, 1 Stüve Ce le mișcă (vânturile) într-o direcție oblică? Nu de pământ și de foc (masele) ca urmare a mișcării lor în direcția opusă (una față de cealaltă), așa cum credea Empedocle, ci aerul care face o mișcare circulară.

65. Aetius III 8, 1 (D. 375) Empedocle și stoicii: iarna vine din cauza faptului că aerul, crescut din cauza condensului, împinge (soarele) în sus, în timp ce vara se datorează intensificării focului, împingând (soarele) apus.

6* *6'. Philo de rgo. 11 61 p. 86 (după Aucher și Copeage) Mai departe în raționamentele sale (Empedocles) merge la mare: după aceea. ceea ce era la capătul extrem s-a îngroșat, complet ca grindina (cf. A 30), s-a format apă noroioasă 2). Căci tot ceea ce este numai umed pe pământ, (fiind) în locurile lui joase și adânci, era supus în permanență comprimării din toate părțile de vânturile care se suflau unul asupra celuilalt, parcă prin cele mai puternice scârțâituri. Aetius 111 16, 3 (D. 381) (traducere de G. Tsereteli) Empedocle consideră marea ca fiind pământul încălzit de soare, care, din cauza comprimării prea puternice, eliberează (umezeală) (epe. II 6.3 și B 55).) Elian Hisl. un. IX 64 Dar Aristotel, înaintea lui Democrit și, în al treilea rând, însuși Teofrast, spun că peștii nu se hrănesc cu apa sărată (de mare), ci cu apa dulce care este lângă mare. Având în vedere faptul că (cea din urmă presupunere) pare aproape de necrezut, fiul lui Nicomah, dorind să confirme ceea ce s-a spus prin faptele înseși, spune (Hist. anim, 0 2.590 a 24) că potrivit pentru

1) Vezi nota lui Diels.

*) „Pământul” crede Heidel. Ca posibilă presupunere, Diels sugerează: „apa noroioasă a devenit pământ”.

Biblioteca „Runivers”

– 157 –

apa pentru bebeluși este într-o anumită cantitate în fiecare mare, iar acest lucru poate fi dovedit în felul următor. Dacă faci din ceară un vas gol și îngust și îl arunci gol în mare, legându-l cumva ca să îl poți scoate, atunci după o zi (acest) turnat se scoate umplut cu apă proaspătă, potabilă. Și Empedocle din Agrigentine mai spune că în mare există o anumită cantitate de apă dulce, deși nu este vizibilă pentru

toată lumea, dar hrănește peștii. Și spune că motivul formării apei proaspete în mare este natural; îl vei recunoaște din cele ce urmează.

67. Aristotel de célo B 13. 295 ci 13 De aceea toți cei care socotesc cerul a răsărit spun că pământul s-a adunat în centru. Căutând motivul pentru a fi (ea în acest loc), unii explică acest lucru prin lățimea și dimensiunea acestuia, în timp ce alții, precum Empedocles, văd motivul în faptul că rotația circulară excesiv de rapidă a cerului interferează cu mișcarea pământului, la fel ca apa în câni. Și anume, în timpul rotației circulare a câinii, apa, deși de multe ori se dovedește a fi mai mică decât cuprul (partea de jos), totuși, nu coboară, în ciuda proprietății sale naturale de a turna jos, din același motiv.

68. Seneca nai. quest. III 24, 1 Empedocle crede că apa se încălzește din focurile ascunse în multe locuri sub pământ, dacă aceste incendii sunt situate sub solul prin care curge apa. Și de obicei facem vase precum dragonii (draconii), vase speciale pentru încălzirea apei (miliaria) și vase de diferite alte forme, în care aranjăm tuburi de cupru subțire în cerc de-a lungul unui loc în pantă, astfel încât apa, trecând adesea lângă același foc, ocolește un astfel de spațiu, care este suficient pentru încălzirea acestuia; și astfel intra apa rece (apa), apa caldă curge afara. Același lucru, potrivit lui Empedocle, are loc sub pământ.

69. (Aristotel) probi. 24:11. 937 a 11 De ce pietrele se întăresc mai repede din apele calde decât din cele reci? Nu de asta? acea piatră se formează ca urmare a dispariției umidității, umiditatea dispare mai degrabă de la căldură decât de la frig. Deci, pietrele se formează ca urmare a căldurii; deci, iar Empedocles (explică această cauză) apariția stâncilor, pietrelor și izvoarelor termale (cf. 55 A 164]. Psell de jar. p. 38 Bernard și din cei care au trăit cu puțin timp înaintea noastră (!) Alexandru de Afrodita, Plutarh. prim. frig. 19, 4 p. 953 E

- faptul că din cauza opiumului s-au format stânci, stânci și pietre, aflate în adâncurile pământului, a cărei flacără rezistă cu fermitate.

69a. Theophrastus de sensu 59 (D. 516, 9) Empedocles (spune) și despre culori și anume că focul (culoarea) este alb, în timp ce apa este neagră. mier. La 94. _____

Biblioteca „Runivers”

70. Aetius V HG. i (D.435) (tradus de U. Raikov) După Empedocles}', copacii au crescut din pământ înaintea animalelor, înainte de a ieși soarele *) și au început să distingă del și noapte. Ei reprezintă sexele masculin și feminin. după proporțiile amestecurilor din care sunt compuse; ele se ridică în aer și cresc prin căldura pământului, din care fac parte, la fel cum un făt este o parte a pântecului din pântecul mamei sale. Fructele reprezintă excesul de apă și foc în plante; copaci. conținând mai puțină apă, își pierd frunzele din cauza evaporării verii; te. care o au din belșug, rămân verzi * 2 *). ca laurii, măslinii, palmierii. Diferențele de gust au venit din diversitatea compoziției solului hrănitor, din care plantele extrag diverși homeomeri; deci pentru vii nu diferența de plantă, ci diferența de sol este cea care face vinul bun.

La fel și în alee, G. Tsereteli: Empedocles spune că copacii au provenit din pământ înaintea ființelor vii, când soarele încă nu zace. 8) și când ziua nu se despărțise încă de noapte. Copacii sunt masculi și femele, în funcție de distribuția inegală a elementelor lor constitutive; creșterea lor este afectată de căldura conținută în pământ, astfel încât fac parte din pământ, la fel cum fătul este parte a uterului. Fructul provine din abundența apei și a focului din plante; unii dintre copaci, din cauza lipsei de umiditate care se evaporă, își pierd frunzele deja vara, în timp ce alții, din cauza umidității abundente, păstrează frunzișul, cum ar fi dafinul, măslinul și curmalul. Diferența de suc (de fructe?) depinde de modificarea particulelor pământului, iar diversitatea plantelor se datorează faptului că își primesc homeomerii din ph-ul hrănitor al solului; un exemplu este vița, căci calitatea vinului nu depinde de soiul viei, ci de sol.

Teofrast d. Cu. pi 112, 3 La urma urmei, ceea ce dă naștere este ceva unul, în contrast (cu ceea ce crede) Empedocle, care împarte și zdrobește pământul în rădăcini, în timp ce eterul în muguri, parcă, separă unul de celălalt, în timp ce (de fapt, plantele iau naștere) dintr-o singură materie și dintr-o cauză generativă. Aristotel de anima B 4. 413 b 28 (tradus de V. Snegirev) Empedocle afirmă pe nedrept că plantele, parcă înrădăcinate în pământ, sunt îndreptate în jos în creșterea lor, deoarece aceasta este direcția de mișcare a pământului însuși datorită natură și că direcția creșterii lor în sus depinde de foc. Plutarh quaesL conv. VI 22, 6 p. 688 A (Natura) se păstrează în plante, deoarece acestea se aprovizionează imperceptibil cu umiditatea de care au nevoie din mediu, ca Empe-

*) gir4aya^a> ^vair=yarasg] rosterloa (în jurul sferei cerești).

2; mier. La 77,78.

L) „Πβρικιηώβι&ηναν Reiske.

Biblioteca „Runivers”

159

dokg. (Aristotel) de plant. Al- 815 a 15 (adică Nicolae din Damasc ed. Meyer p. 5, 4) Anaxagoras yage și Abrucal (adică Empedocles) spun că plantele se pot mișca după bunul plac și, de asemenea, afirmă că simt, se întristează și se bucură... Abrucal gând. că genul lor este mixt, b 16 {p. 6, 17 M.) Anaxagoras, Democrit și Abrucal au spus că au inteligență și cunoaștere. 817 a 1 (p. 10, 7 M.) Ce a spus Abrucal, și anume, dacă în plante există un sex feminin și unul masculin, sau (dacă au) o specie amestecată din aceste două sexe. 817 b 35 (p. 13, 2 M.) Și Abrucal spunea că plantele nu există pentru totdeauna, totuși (în opinia sa), ele au apărut (chiar și atunci) când lumea nu exista în întregime, nu era (încă) finalizată în integralitatea sa; după terminarea ei au început să se nască animale (cf. B 79).

71. Hippocrates de prize, med. Așa că Unii medici și înțelepți spun că este imposibil să cunoști medicina (arta) pentru cineva care nu știe ce este o persoană, dar oricine dorește să trateze corect oamenii este

obligat să studieze aceasta (știința unei persoane). Învățătura lor (despre om) este strâns legată de filozofie, așa cum Empedocle și alții care au scris despre natură, ei spun mai întâi ce este omul, cum a apărut prima dată și din ce s-a format. Dar consider tot ceea ce se spune sau scrie despre natură de către orice înțelept sau medic, mai puțin legat de arta medicinei decât de pictură. Dar cred că din nimic altceva nu se poate învăța despre natura ceva înțelept, cu excepția medicinei.

72. Aetius T' 19, 5 {D. 430} (traducere de E. Radlov) Primele animale și primele plante nu s-au născut deloc în întregime, ci în părți separate care nu au putut fi ajustate; în al doilea rând, au existat ansambluri de piese, ca în imaginile fantastice; în al treilea rând, au apărut corpuri întregi; în al patrulea rând a), în loc să provină din elemente precum pământul și apa, s-au născut unul din celălalt, pe de o parte 3), pentru că hrana era din abundență, pe de altă parte 4) pentru că frumusețea femelelor a stârnit dorința de sexualitate. apropiere. Genurile de animale diferă prin temperamentele lor deosebite, ceea ce i-a determinat pe unii să trăiască în apă 5), pe alții să respire aer pentru a poseda o cantitate mare de substanță de foc, cei mai grei au rămas

*) În alte cazuri, Abruca printre arabi înseamnă Protagoras sau Herophilus.

a) Adică a patra generație a lumii organice.

8) Adică la plante, pentru că hrana lor s-a condensat în semințe.

*) Adică la animale și la oameni, pentru că la ele frumusețea femelelor a stimulat mișcarea spermei în corpul masculilor.

b) Vorbim despre cosmogonie.

Astfel, nu este prevăzut niciun fel special de animal pentru foc (stelele ar putea fi considerate ca atare).

Biblioteca „Runivers”

– 160 –

pe pamant').

Oise aia de pe bandă. G. Tsereteli: Empedocles spune că animalele și plantele originale nu reprezentau nimic întreg, ci erau o combinație de părți netopite; a doua generație arăta ca imagini fantastice și era formată din părți topite; încă altele erau alcătuite din părți combinate într-un singur întreg; ființele din generația a patra nu mai erau formate din elemente, cum, de exemplu, din pământ și apă, nu s-au născut una din alta, iar la unii dorința de intimitate sexuală a fost cauzată de formarea hranei solide, în altele de frumusețea femeilor. Speciile de animale au fost împărțite în funcție de predominanța (a unuia sau altuia dintre elementele lor constitutive), căci era firesc ca umed să se străduiască spre apă, ceea ce avea mai mult element de foc să se ridice în aer și ceea ce era mai greu să graviteze spre pământ.

Cenzorii 4, 7 Empedocle, în excelentul său poem... afirmă ceva de felul următor. În primul rând, din pământ, ca și cum dintr-o gravidă (femeie), s-au născut în locuri diferite membre separate, apoi au convergit și au format corpul unei persoane reale, reprezentând un amestec de foc și umiditate (cf. 18 A 51): Barron Eumenid. sai fr. 27 Buch. Empedocle susține că oamenii s-au născut din pământ, ca verdele de grădină.

73. Aristotel de resp. 14. 477 a 32 Empedocle afirmă în mod incorect că cele mai calde și cele mai focare animale sunt cele care trăiesc în apă, care (astfel) scapă de excesul de căldură al naturii lor. mier. de pari, anim. B 2. 648 a 5 (p. 32) Theophrastus caus. pi I 21:5 În mod similar, Empedocle vorbește despre animale. Și anume (după el) animalele, prin natura lor excesiv de bogate în foc, sunt atrase de umiditate.

74. Aetius IV 22, 1 (D. 411) (traducere de E. Radlov) Prima inhalare a unui animal are loc atunci când lichidul de spălat nou-născuții curge și aerul exterior intră în gol prin canale deschise; apoi căldura interioară, având tendința de a se stinge, împinge aerul afară și se obține o expirație; cedează presiunii aerului și îi permite să intre; are loc o nouă suflare. În sfârșit, în stare normală, sângele care curge la suprafața corpului elimină prin acumularea sa aerul care iese prin nări – are loc expirația, apoi intră, are loc inhalarea – pentru a umple golul format de sânge pe măsură ce se întoarce înapoi. O compară cu un ceas cu apă *).

'! Textul suplimentar este corupt. Aparent, erau „cei care au o pondere egală (în toate elementele), datorită amestecării (egale), adaptate tuturor locurilor”.

>) La 100, 9.

Biblioteca „Runivers”

- 161

A oice în bandă G. Tsereteli: Empedocles spune că o ființă vie începe să respire după separarea umidității care se află în nou-născut și după pătrunderea aerului exterior în spațiul gol prin tuburile deschise ale plămânilor; când, după aceasta, căldura deja prezentă (în corp), încercând să pătrundă în aerul exterior, se ciocnește de acesta din urmă și este respinsă, are loc inhalarea. Normal (înspirația și expirația apar în felul următor): atunci când sângele iese la suprafață (a corpului) și elimină aerul prin nări cu presiunea sa, are loc expirația; când sângele se scurge și aerul intră în locul lăsat de sânge are loc inhalarea. Empedocles amintește cu această ocazie dispunerea clepsidrei.

În rest, decât E. Radlov și G. Tsereteli, G. Dils înțelege acest loc. În opinia sa, aici nu prima respirație a unui nou-născut este opusă respirației normale, ci prima respirație a unui non-animal (cosmogonie Empedoclean) respirației noastre actuale. Cel mai rău, 710 după părerea sa, este un alt loc Aetzia: F/o, 3 (D. 425), care în banda. E. Radlova spune asta: Fătul este viu, dar nu respiră în pânțece. Prima inhalare a

animalului are loc după eliberarea nou-născutului din lichid, când aerul exterior își găsește acces la sine.

75. Aetius V 18. 1 (D. 427). (de ce embrionii de șapte luni sunt viabili). Pe vremea când rasa umană (pentru prima dată) a răsărit de pe pământ, din cauza mișcării lente a soarelui, ziua în durata sa era egală cu cele zece luni actuale. Cu timpul, durata zilei a devenit egală cu cele șapte luni actuale. Acesta este motivul pentru care embrionii (viabili) de zece luni și șapte luni: și anume, natura lumii din acel moment avea grijă ca embrionul să crească în decursul unei zile după noaptea concepției.

76'. Platon Phaedo 96 A 13 Adevărul este, Rai, că eu, el (Socrate) a spus, în tinerețe, am ars în mod surprinzător de o pasiune pentru acea înțelepciune, care se numește studiul naturii. Într-adevăr, cel mai mult am vrut să știu cauzele fiecărui lucru: în consecință a ceea ce ia naștere fiecare (lucru), de ce piere și de ce există. Și de multe ori mi-am schimbat părerile în ambele direcții, luând în considerare în primul rând următoarele întrebări: într-adevăr, așa cum au spus unii (Empedocles, Archelaus), animalele se formează atunci când putrezesc cald și rece? Și ce credem noi, există sânge (Empedocle) sau aer (Anaximenes, Diogene) sau foc (Heraclit)? Sau niciuna dintre acestea (substanțe), ci creierul etc.

77. Aetius V 27, 1 (D. 440) G. Tsereteli) Potrivit lui Empedocle, ființele vii se hrănesc cu ceea ce le este asemănător, cresc datorită prezenței căldurii și degenerază și mor din lipsa ambelor. Oamenii de astăzi, în comparație cu cei dintâi, sunt la fel ca și copiii.

Presocratic, c. P. 11

Biblioteca 'Runivers''

162 -

(Galen) def. med. 99 Cum, după Hipocrate. Erasistratus, Empedocles și Asclepiades, digestia are loc... Empedocles - prin fermentație. mier. La 68 81.

78. Aetsij G .22. 1 (D. 434) (traducere de E. Radlov) - Potrivit lui Empedocle, corpurile se formează după natura celor patru elemente în proporții egale, nervi din foc și pământ în combinație cu două părți de apă, se formează unghiile animale. din nervii care se racesc la suprafața în contact cu aerul, oasele s-au format în caracterul a doua parti de apa, doua de pamant si patru de foc. Transpirația și lacrimile provin din sânge, care devine mai fluid prin căldură. La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Empedocles spune că trupul este format dintr-o combinație de patru elemente asemănătoare, un filon de pământ și foc, cu care se amestecă două părți de apă, unghiile ființelor vii sunt formate din vene întărite sub influența aerului. , oase - din două părți de apă, două - pământ și patru părți de foc, sudoare și lacrimi din sângele rarefiat, care curge din cauza lichidului său.

Aristotel de part. aplicația. A 7. 642 a 17 Și anume, începutul (este) mai degrabă natura materiei, pe care Empedocle o întâlnește uneori, călăuzit de adevărul însuși, și anume, el este obligat să spună că

esența și natura sunt o relație cantitativă, ca, de exemplu , în definiția sa ce este os. Și anume, el spune că nu este nici unul dintre elemente, nici două, nici trei, nici toate. dar legea le amestecă. Aristotel de anima A 4. 408 a 13 (traducere de V. Snegirev). De asemenea, este absurd să aplici conceptul de amestecare armonică la suflet, deoarece raportul elementelor, din amestecarea cărora se formează carnea, nu este același cu cel din care se formează oasele. Dacă raportul elementelor amestecate, ca armonie, este sufletul, atunci va exista un număr mare de suflete în corp, și anume, va exista un suflet special pentru fiecare dintre părțile sale, deoarece fiecare dintre ele constă dintr-un amestec. de elemente. Aceeași obiecție poate fi ridicată împotriva lui Empedocle, care susține că orice obiect există în virtutea unei anumite relații între părțile sale. Ce este un suflet? Este chiar această corelație sau este altceva care vine în părțile corpului? Mai mult, este Iubirea cauza oricărei confuzii sau numai confuzie proporțională? Și este sufletul însuși tocmai această relație proporțională sau este altceva diferit de ea? Qpe. Metaf. A 10. 993 a 15 (nep. Rozanova-Pervova) Astfel, Empedocle, de exemplu, spune că un os există prin corelație – în el nu are acel, în virtutea căreia este ceea ce este și servește. ca esență a acestui lucru. (Aristotel) de spirita 9. 485 b 26 Empedocles: cauza este pur și simplu natura osului. Dacă toate (oasele) ar fi un amestec de aceeași proporție, atunci nu ar trebui să existe nicio diferență între (oasele) unui cal, un leu și un bărbat. Plutarh quae. nat. 20, 2 p. 917 A

Biblioteca „Runivers”

– 163 –

Unii, precum Empedocles, de exemplu, spun că lacrima este împinsă afară ca un lichid lăptos, din cauza excitației sângelui.

79. Soran Gynaec, I 57 p. 225, 16 Trandafir {Buricul reprezintă} o legătură de patru vase după număr: două venoase și două arteriale, prin care sângele și materia aerului sunt livrate embrionilor pentru hrană. Sunt atașate, după Empedocle, de ficat, după Fedru x) de inimă.

80. - . - I 21 p. 185, 18 (Menstruația) Și anume, uneori vine cu câteva zile mai devreme sau mai târziu. Pentru fiecare (femeie) se întâmplă la un moment special și nu întotdeauna în același timp, precum Diocle (acceptat) pentru toate (femei) și de asemenea Empedocle, (care a cronometrat menstruația la momentul) când luna merge în detriment. Cert este că unele (femei) sunt curățate înainte de data de douăzeci a lunii, altele în data de douăzeci și, în al doilea rând, una în timpul creșterii luminii lunii, cealaltă în timpul scăderii acesteia.

81. Aristotel de gener. anim, A 1. 764 a 1 (Diferența de sex), după alții, ca, de exemplu, Empedocles, depinde de uter. Și anume, cei care cad într-un uter cald devin bărbați, iar cei care cad într-un uter rece devin femele. El consideră că cauza căldurii și a frigului (ale uterului) sunt curățările lunare ale femeilor, care fie sunt mai reci, fie mai calde, fie mai bătrâne, fie mai proaspete... Într-adevăr, Empedocle a acceptat prea ușor această poziție, gândindu-se că (bărbații). iar femelele) diferă între ele doar în (gradul) de frig și căldură, deși am văzut că toate părțile (ale corpului) reflectă marea diferență dintre membrii pudendali și uter (distingând bărbați și

femei) Ibid. 765 a 8 sexul feminin de la bărbat se reduce la căldura și răceala uterului. Aetsiy (traducere de E. Radlova) U 7, 1 (D, 419) Un bărbat sau o femeie se va naște în funcție de căldură sau de frig; el spune. că primii bărbați s-au născut în cea mai mare parte din pământ în est și sud, femei în nord. 8, 1 (D, 430) După Empedocle, monștrii provin dintr-un exces sau lipsă de material seminal, sau dintr-o modificare a mișcării acestuia, sau din împărțirea lui în mai multe părți, sau pentru că schimbă calea *). Astfel, el părea să prevadă toate cauzele posibile. 10, I (D. 421) Gemenii și tripleții provin din excesul și din împărțirea seminței. 11, 1 (D. 432) [De unde vine asemănarea cu părinții și strămoșii? Empedocle:] Asemănarea copiilor cu părinții lor provine din dominația seminței unuia dintre părinți, diferența se datorează disipării căldurii seminței. 12, 2 (D. 423) [Kakim

1) Persoană necunoscută.

') „Formarea ciudaților se explică fie printr-un exces de material seminal, fie o lipsă, fie o mișcare incorectă a acestuia din urmă, fie dezintegrarea în părți, fie abaterea ^ (1\ Tsereteli).

unsprezece*

Biblioteca „Runivers”

164 -

cum se nasc copiii, nu similar cu părinții lor, ci cu alții (persoane)?] Formarea fătului în timpul sarcinii este supusă imaginației femeilor; de multe ori sunt înflăcărați de dragoste pentru statui sau imagini și au copii ca aceste obiecte.

Censorin 5. 4 (vezi 14 A 13). 6.6 Anaxagoras și Empedocle afirmă deopotrivă că atunci când sperma este turnată, bărbații se nasc pe partea dreaptă, iar femeile pe partea stângă. În măsura în care părerile lor sunt de acord cu privire la această problemă, atât de mult se diferențiază cu privire la problema asemănării copiilor {cu părinții). După ce a discutat întrebarea, Empedocle vorbește despre acest lucru în felul următor. Dacă sămânța (amilor) părinți a fost la fel de arzătoare, se naște un băiat care seamănă cu tatăl său; dacă era frig, se naște o fată, ca o mamă. Iar dacă (sămânța) tatălui este fierbinte, (sămânța) mamei este mai rece, atunci se va naște un băiat, asemănător la față cu mama; iar dacă (dimpotrivă) sămânța mamei este fierbinte, iar tatăl este mai rece, atunci se va naște o fată, asemănătoare tatălui ei. 6', 9. 10 (traducere de G. Tsereteli) Nașterea accidentală a gemenilor depinde, potrivit lui Hippo, de cantitatea de material seminal care se împarte în două dacă este mai mult decât este necesar pentru unul. Aproape aceeași părere a avut-o Empedocle; Adevărat, el nu a explicat motivele separării seminței, dar a recunoscut acest fapt și a spus că dacă ambele părți (sperma) ocupă locuri la fel de calde, atunci se vor naște bărbați, dacă sunt la fel de reci, se vor naște femei. , dar dacă un loc este mai cald și celălalt mai rece, gemenii sunt de sexe diferite.

82. Aristotel de gen. anim. B 8. 747 a 34 Tot felul de catări sunt sterpi. Motivul pentru aceasta, din moment ce Empedocle și Democrit

vorbesc despre asta, primul nu este clar, al doilea este mai de înțeles, ei îl văd greșit. Și anume, ele aplică în mod egal tuturor dovada copulării contrară afinității... Empedocle, în schimb, invocă drept motiv etc. Crv. B 92. Aetius V 14, 2 (B. 425 de ce sunt femelele catări sterile?) Empedocles (?) t): datorită miciei, slăbiciunii și îngustării uterului, atașat (mai mult) de stomac în poziție răsturnată, astfel încât sămânța să nu poată intra direct în ea și chiar dacă el a reușit (să intre), ea nu l-ar putea primi.

83. Aetius V 21.1 (B. 433 În ce moment se formează animalele în pânțele?) Potrivit lui Empedocle, la oameni, membrii încep să se diferențieze din a 36-a (ziua), în timp ce (acest proces de diferențiere) se termină (acest proces). de diferențiere) a părților corpului (s 49- în urmă (a zilei)).

Oribasius din Athenaeus III 78, 13 Diferențierea membrilor întregului corp se observă pentru prima dată în jurul zilei a 36-a sau, cel târziu, în jurul zilei a 44-a.

*) G. Diels se îndoiește că această învățătură îi aparține lui Empedocle.

Biblioteca „Runivers”

– 165 –

că masculul este format mai degrabă decât femela, iar cei din dreapta mai degrabă decât cei din stânga. Cenzori 7, 5 Destul de mult, ca... Empedocles. Eppgen și mulți alții spun că o femeie poate naște în luna a șaptea.

84. Censorinus 6. 1 Empedocle, pe care Aristotel îl urmărește în aceasta, credea că inima crește în primul rând, căreia viața unei persoane îi este cel mai îndatorată pentru păstrarea ei.

85. Aetius V 24, 2 (D. 435) {trad. E. Radlova) Somnul corespunde răcirii incomplete a căldurii sângelui, moartea răcirii complete. 25:4 (T): 437) Moartea vine din separarea focului (aer, apă și pământ), a căror combinație este un om. Ta. În acest fel, moartea trupului și a sufletului din motivul indicat se produce simultan. Somnul apare ca urmare a separării de foc.

86. Theophrastus de sensu 1 în continuare. (D. 499 și urm.) (Í) Parmenide Empedocle și Platon (cred că senzația este cauzată) de asemănare. Anaxagoras și Heraclit cu adepții lor (gândiți-vă că este generat) de opusul... (2) cât pentru fiecare tip de senzație, restul îi lasă aproape fără nicio atenție, doar Empedocle încearcă să le reducă la asemănare.

(D. 500) (traducere de E. Radlov) ') (7) Empedocle gândește totul într-un mod similar (ca Platon) și susține că senzația se formează prin adaptarea la fiecare dintre (organele) senzațiilor; de aceea ele nu se pot înlocui, căci se întâmplă ca un por să fie mai lat decât ceea ce se simte, în timp ce alții să fie mai îngusti, încât uneori să apuce ferm ceea ce se simte, alta dată nu poate intra deloc 1 2). De asemenea, încearcă să explice viziunea, în ce constă ea; spune că înăuntru

(ochiul) este focul 3), iar în jurul lui (apa este o inserție de Diels), pământ și aer, prin care el (focul) poate trece cu ușurință 4), ca lumina într-un felinar: porii. de foc și apă sunt situate alternativ; din ele, prin porii focului, se cunoaște o culoare albă, iar prin porii apei, una neagră, întrucât a sa este adaptată fiecăruia. Culorile se grăbesc la vedere în ieșiri.

1) Citând mai departe traducerea lui E. Radlov, includem adăugările noastre între paranteze drepte [J], în notele de subsol indicăm corecții demne de remarcat ale lui G. Diels și G. Tsereteli.

*) Începutul § 7 G. Tsereteli se traduce astfel: „Empedocles vorbește la fel despre toate senzațiile și susține că senzația are loc datorită adaptării (a obiectelor) la porii fiecărui (organ de simț). (Organele de simț separate) nu se pot percepe reciproc obiectele, deoarece la unii porii sunt mai largi, în alții mai înguste în raport cu obiectele. Prin urmare, (unele obiecte) intră direct fără întârziere, în timp ce altele nu pot intra deloc.

>) Cf. La 81.86.

4) „A fi ușor” G. Tsereteli.

Biblioteca 'Runivers'

166 -

(δ) (Ochiul) nu este în toate la fel format din opusul x), dar la unii focul este la mijloc, la alții afară, de ce unele animale ziua și altele noaptea au o vedere ascuțită; te. care au mai puțin foc, (mai bine vezi) dpem. cu ele, focul interior este echilibrat de cel exterior; acele animale care au invers (e mai mult foc), noaptea (văd mai bine), pentru că și aici lipsa se umple cu ele. Ambele apar în cazuri opuse 2): vedere plictisitoare și la cei care au un exces de foc, dacă în timpul zilei porii se umplu și sunt ocupați de o cantitate crescută de apă. Iar la cei care au apa în exces, același lucru se întâmplă și noaptea, dacă locul focului este ocupat de apă 3) încât în primul caz apa este înlocuită cu lumina exterioară, iar în al doilea focul va fi. înlocuit cu aer; în ambele cazuri remediul este invers; cea mai bună viziune mixtă și cea mai excelentă este aceea care constă din ambele (foc și apă) în părți egale. Cam asta spune despre viziune.

(P) 4) Senzația de sunet ia naștere din sunete exterioare, deoarece atunci când vocea a făcut o mișcare, atunci există (sunet) înăuntru, ca și cum ar fi un clopoțel în interiorul 5); auzind el numește ramura cărnosă β). Fiind mișcat, împinge aerul pe părți solide, motiv pentru care apare sunetul. Simțul mirosului apare prin inhalare, motiv pentru care cei care respiră cel mai repede miros cel mai mult. Cel mai puternic miros vine de la corpurile fragede și ușoare. În ceea ce privește gustul și atingerea, el nu stabilește - prin ce mijloace sau prin ce cauze apare senzația, cu excepția faptului că (ceea ce spune el) din toate senzațiile în general, că acestea apar din pătrunderea în

') În urma amendamentului lui G. Diels, G. Tsereteli, traduce: „Ochii sunt formați diferit, dar (unii la fel), alții dimpotrivă”.

') Cu un amendament de G. Diels G. Tsereteli: „În caz contrar, se întâmplă invers, (și anume): ochii în care este mai mult foc văd prost ziua, deoarece focul, sporit de lumina zilei, se varsă și umple porii apă. Cu aceleași capete în care predomină apa, același lucru se întâmplă și noaptea, pentru că în ele focul este deplasat de apă.

·) În plus, G. Diels corectează textul cu o inserare. În conformitate cu aceasta, G. Tsereteli traduce: „(Acest lucru se întâmplă) până când apa se separă de unele sub influența luminii exterioare, iar de altele, focul sub influența aerului”.

*) Începând § 9 Hier. G. Tsereteli: „Auzul este rezultatul zgomotului exterior, când aerul, pus în mișcare de sunet, îl transmite pe acesta din urmă în interior, căci urechea este ca un clopoțel care sună înăuntru, (urechea), pe care Empedocle îl numește „*ὄσ κάρνος*” (G, Tsereteli citește „*δατοῦν*” în loc de Aer, pus în mișcare, lovește · împotriva acestui solid (corp) și produce] sunet”.

5) „*χαίδων*” aici nu este o „trâmbiță”, ci un „clopot”. m. 21 A 93.

) La 99; cf. A 93 și B 20, 1.

Biblioteca „Runivers”

– 167 –

ry '). [Potrivit amestecului de elemente în părți separate ale corpului, senzația este asociată cu plăcerea pentru cei asemănați (ei) și cu suferința pentru contrariul] * 2 3).

În același fel vorbește despre cunoaștere și ignoranță. (l(j) Cunoașterea ia naștere din plăceri, ignoranța din neplăceri, astfel încât gândirea este fie aceeași, fie ceva asemănător cu senzația*); enumerând cum fiecare este cunoscut de fiecare, el adaugă la sfârșit {op. La 107). De aceea oamenii gândesc cel mai mult cu sângele, pentru că în el particulele elementelor sunt mai ales amestecate.

{11} Te, în care toate elementele sunt amestecate, în părți asemănătoare și egale, în care nu sunt separate prin intervale mari și ca mărime nu sunt nici prea mici, nici prea mari; acestea sunt cele mai inteligente, iar senzațiile lor sunt cele mai ascuțite, și în ordine cele care sunt mai aproape de ei; cei mai prosti sunt cei care au (toate acestea) invers; la care elementele sunt ușoare și rar aranjate, acelea sunt plictisitoare și lente; acelea (ale căror elemente) sunt dens aranjate și împărțite în cele mai mici părți, acelea sunt impresionabile, se apucă de mult, dar aduc puțin până la capăt, grație vitezei mișcării sângelui. Cei, la care amestecul de mijloc (corect) apare doar într-o parte, aceia sunt înțelepți în această parte, - prin urmare, unii retori buni, alți tehnicieni, pentru că în unii (amestec de mijloc) este în mâini, iar în alții în laringe. Același lucru este valabil și pentru alte abilități.

Aceasta este urmată de o critică foarte curioasă a teoriei lui Empedocle; punctul de vedere al lui Aristotel se dezvăluie clar în critică.

{12) Deci, așa își imaginează Empedocle apariția senzației și a gândirii. Dar teoria lui este dificilă: în primul rând, cum se deosebesc ființele animate de restul în raport cu senzațiile, pentru că, până la urmă, există o adaptare la porii neînsuflețitului, căci, în general, el face orice amestecare prin intermediul simetriei porii, motiv pentru care uleiul și apa nu se amestecă 4), iar restul lichidelor, pe care le enumeră compuși speciali, invers. Deci, totul trebuie să se simtă, iar confuzia, senzația și creșterea sunt una și aceeași, iar toate acestea se fac prin simetria porilor, dacă nu indică vreo diferență *).

*) „Mulțumită adaptării la pori” G. Tsereteli.

) „Amestecarea egală a elementelor asemănătoare dă plăcere, iar (inegale?) opuse - suferință” 4 G. Tsereteli.

3) „De parcă un gând fie este același cu senzația, fie se apropie de el.” G. Tsereteli.

mier. La 91.

„Pentru Empedocles atribuie toate simetriile porilor (cu excepția acelor cazuri) când adaugă orice diferențe 4* G. Ts.

Biblioteca „Runivers”

– 1(58 –

(13) În plus, de ce în focul animat, care se află în interiorul animalului, va deveni mai 1) sensibil decât exterior, dacă sunt adaptați unul la altul. La urma urmei, există simetrie și similitudine. Dar trebuie să existe neapărat o diferență, dacă unul (focul) nu poate umple porii, ceea ce poate fi făcut de altul care intră din exterior. Deci, dacă identitatea ar fi completă și necondiționată, atunci senzațiile nu ar putea exista. În cele din urmă. Porii sunt plini sau goli? Dacă sunt goale, atunci el se contrazice, pentru că neagă golul în general. Dacă sunt plini, atunci animalele ar simți în mod constant. căci reiese clar din cuvintele lui că asemenea ar fi adaptat.

(14) II într-un asemenea caz, dificultatea ar continua să existe dacă ar fi posibil ca eterogenele" 1 2) să fie de o asemenea amploare încât să se poată adapta, chiar dacă, după cum spune el, ar trebui 3) ca ochii, care confuzie o văd mai puțin simetric, rău, fie ca urmare a umplerii porilor cu foc, fie ca urmare a umplerii lor cu aer, căci dacă există simetrie și dacă porii sunt umpluți cu elemente neînrudite, atunci cum și unde acestea (elementele) dispar în timpul senzației? Deci, există dificultăți peste tot: dacă este necesar să admitem golul, sau că animalele simt totul în mod constant, ori să admitem adaptarea unor elemente eterogene care nu produc senzație și nu au o senzație. mișcare specială [sau că adaptarea eterogenului nu provoacă senzație și nu produce o schimbare caracteristică a ceea ce evocă senzația].

(15) 5) În plus, dacă nu există un dispozitiv similar, ci doar o atingere. atunci rezultă că va apărea o senzație, pentru că el explică cum

1) Cu greu se poate înțelege acest loc la fel ca G. Tsereteli: „de ce... focul interior va avea o senzație mai mare decât cel exterior, dacă se adaptează unul la altul? Adică, după părerea noastră : nu există niciun motiv mare pentru a considera la animal focul său interior este mai mare decât cel extern care vine.

2) „Eterogen* G. Ts.

„Dacă s-a întâmplat acest lucru, este posibil ca ochii * G. Ts.

„Dar chiar dacă (în alternanța focului și a aerului) există simetrie și porii sunt umpluți cu eterogene (substanțe), cum și unde fac acestea (substanțe; la senzație? La urma urmei, trebuie să presupunem aici o oarecare mișcare * G. Ts.

B) § 1e în bandă. G. Tsereteli: „În sfârșit, dacă plăcerea nu s-a adaptat: a place}), ci doar l-a atins, atunci senzațiile ar apărea cu fiecare ocazie - pentru că Empedocle explică apariția cunoașterii și asemănării și atingerii, ca urmare a pe care îl folosește cuvântul „adaptare *, - prin urmare, chiar dacă cel mai mic s-ar atinge cu atât mai mare, ar fi o senzație. Pe de altă parte, în opinia sa, acest lucru nu joacă deloc un rol, dar o simetrie este suficientă; pentru. potrivit lui, nu există o senzație reciprocă din cauza lipsei de simetrie a porilor și dacă ceea ce curge este similar sau diferit, el nu a remarcat acest lucru. Prin urmare, trebuie concluzionat fie că senzația nu este produsă în mod similar, fie că lipsa senzației nu este rezultatul unei asimetrii și că nu este nevoie ca senzațiile și obiectele senzației să aibă aceeași natură.

Biblioteca „Runivers”

– 169 –

cunoașterea în două moduri, prin asemănare și prin atingere, motiv pentru care el vorbește de adaptări, dar într-un asemenea caz, dacă atingerea mai mică pe cea mai mare, trebuie să apară o senzație. Pe de altă parte, după el, în general, neagă asemănarea și se mulțumește numai cu simetrie, motiv pentru care spune că există senzație reciprocă, deoarece porii nu sunt simetrici; el nu face nicio distincție dacă fluxul este similar sau diferit. Deci, trebuie concluzionat fie că senzația nu provine din asemănător, fie că absența senzației nu depinde de o anumită simetrie și că este (nu) necesar ca senzația și percepția să fie omogene.

(16) Dar nici despre plăcere și durere nu vorbește bine, când îl leagă pe primul cu asemănător, iar pe al doilea cu diferit [opus], căci sunt ostile, spune el [căci ... op. În 32 6. 7] Deci, plăcerea și durerea sunt niște senzații sau sunt legate de senzație '), prin urmare, și nu vor fi întotdeauna cauzate de asemenea. Pe de altă parte, dacă elementele înrudite provoacă în mod predominant plăcere în contact, așa cum spune el, atunci cei uniți într-unul s-ar bucura și ar fi mai ales simțiți, deoarece el identifică senzația și plăcerea. (17) Totuși, adesea când simțim, experimentăm suferință ca urmare a aceleiași senzații și, conform lui Anaxagoras, acesta este întotdeauna cazul, căci nu există senzație fără suferință. Mai departe: în special, se

întâmplă că cunoașterea nu se naște întotdeauna din asemănare, căci dacă viziunea constă din foc și opusul său, atunci am putea cunoaște albul și negru prin asemănare, dar cum putem cunoaște maro și alte culori amestecate? Nici porii focului, nici porii apei, nici vreun altul comun acestor doi; și totuși vedem aceste culori nu mai rele decât cele simple.

(18) Vorbește absurd și despre de ce unele animale văd mai bine noaptea decât ziua, pentru că un foc mai mic este împrăștiat de unul mai mare, de ce nu ne putem uita la soare și în general la focul pur. Prin urmare, animalele cărora le lipsește focul ar trebui să vadă mai rău în timpul zilei, sau dacă așa ceva crește (tăria), după cum spune el, în timp ce opusul interferează și distruge, atunci este întotdeauna necesar, indiferent dacă aveți mai multă sau mai puțină lumină, este mai bine pentru a vedea în timpul zilei lumina, iar în tinericul noaptea 2). Acum toată lumea vede totul mai bine în timpul zilei, cu excepția câtorva animale, și este probabil ca propriul foc să aibă suficientă putere pentru asta, la fel cum unele suprafețe strălucesc mai mult noaptea.

După învățăturile lui Empedocle și Anaxagoras, conform § 17?

-) „Așadar, dacă asemenea contribuie la creșterea (de senzație), așa cum spune Empedocle, iar contrariul îi pune piedici și îl distruge, ar fi necesar pentru toată lumea, indiferent cine are mai mult și cine are mai puțin foc, pentru a distinge mai bine ziua albul, iar noaptea negru* G. Ts.

Biblioteca „Runivers”

170

(19) În plus, la cei care au un amestec uniform, elementele trebuie neapărat să se mărească între ele (I), astfel încât, dacă un exces de unul îl împiedică pe unul să-l vadă pe celălalt, atunci, în raport cu toate, ar fi aproximativ aceeași aranjare. rămâne. Dar este greu de numărat toate dificultățile la vedere * 2). Cât despre alte senzații, cum ne putem simți, pentru că așa este nedeterminat. Nu auzim zgomot după zgomot, nici miros după miros, nici în general omogen omogen, ci mai degrabă, ca să spunem așa, opus. În general, este necesar ca organul de senzație să nu fie ocupat; dacă avem un zgomot în urechi, un gust în gură, un miros în nas, atunci toate aceste organe devin mai puțin receptive și cu cât sunt mai ocupate cu astfel de lucruri, cu excepția cazului în care cineva subliniază diferența 3).

(20) În ceea ce privește ieșirile, deși nu sunt suficient explicate, acestea pot fi, într-o oarecare măsură, acceptate pentru unele senzații, cu excepția gustului și a atingerii: cum, prin scurgerea sau adaptările la pori, vom începe să te simți greu și ușor? 4). Dintre elemente, doar un foc dă scurgeri, în timp ce altele nu. Mai mult, dacă o scădere urmează unei scurgeri, pe care el o citează ca fiind cea mai clară dovadă că mirosurile sunt ieșiri, atunci obiectele care au cel mai puternic miros ar trebui cel mai probabil să fie distruse 6). Dar acum vedem opusul, pentru că părțile cele mai mirositoare ale plantei și alte obiecte sunt cele mai durabile. Se dovedește că „în tărâmul

iubirii" fie nu vor exista senzații deloc, fie vor fi mai slabe, pentru că uniunea ar interfera cu fluxul.

(21) Dacă el explică auzul prin zgomote interne, atunci este absurd să considerăm ca explicație comparația zgomotului intern cu un clopoțel. Dacă auzim un zgomot din afară cu acest clopot, atunci cum auzim zgomotul soneriei în sine? Acest lucru rămâne de clarificat. Spune și lucruri ciudate despre miros; în primul rând, el nu indică o cauză generală, căci sunt animale care miros, dar nu respiră; în plus, este absurd să afirmăm că cei care respiră mai des miros mai bine, căci dacă organul nu este sănătos sau deschis, atunci ce beneficiu pentru senzație (respirația ar aduce); de multe ori

„Ambele elemente trebuie să prevaleze pe rând* G. Ts.

2) Cu toate acestea, modificările pe care le suferă vederea sunt destul de greu de deslușit* G. Ts.

i) „Dacă unele restricții nu sunt permise în acest caz” G. Ts.

*) „Aspră și netedă” G. Ts.

) „În plus, deoarece distrugerea se datorează scurgerii – acest cuvânt Empedocles folosește ca termen general – și din moment ce, pe de altă parte, mirosul se formează și din cauza scurgerii – cel care are cel mai puternic leagăn. trebuie să piară cel mai puternic G. Ts.

Biblioteca „Runivers”

– 171

Sper să fiu slab și, prin urmare, nu mai puțin miros '). Ar fi necesar în timpul dificultății de respirație, în timpul muncii și al somnului, este mai bine să simțiți mirosuri, deoarece atrageți în aer cel mai mult; vedem invers * 2).

(32) Respirația în sine nu este cauza mirosului, ci numai accidental, așa cum o demonstrează exemplul altor animale și stările indicate. El, însă, o consideră o cauză în sine, când la final repetă din nou cele spuse (citat în 102). De asemenea, nu este adevărat că se simte cel mai bine mirosul obiectelor ușoare, este necesar ca acestea să aibă și miros, deoarece focul și aerul sunt elementele cele mai ușoare, nu produc senzația de miros.

(23) În același mod, apar dificultăți în raport cu gândirea, căci el o identifică cu senzația; într-un asemenea caz, totul ar participa la gândire. Dar cum poate să apară gândirea atât prin schimbare, cât și prin asemănare? Căci asemănarea nu se schimbă cu asemănarea. Este absolut absurd să atribuți gândirea sângelui, pentru că multe animale nu au sânge, iar la cei care au sânge, organele de simț pot avea mai puțin decât alte părți ale corpului de sânge 3). În cele din urmă, ar urma că atât oasele, cât și părul sunt simțite, pentru că și ele sunt compuse din toate elementele. Dar el amestecă, pe de o parte, gândul, senzația, plăcerea și, pe de altă parte, suferința și ignoranța, căci ambele sunt produse prin neasemănare; este necesar ca suferința să curgă din ignoranță. iar plăcerea vine din gândire.

(24) De asemenea, este absurd să presupunem că (facultățile psihice) provin din sângele părților corpului, ca și cum limba ar fi cauza elocvenței, iar mâinile sunt cauza dexterității constructorului, ca și cum nu erau unelte. „Ar fi mai bine să atribuim cauza formei decât amestecului de sânge, care este străin rațiunii. Acest lucru ar putea fi dovedit la multe animale.

Deci, se pare că Empedocles s-a înșelat adesea.

87. Aristotel de gen. et corr A 8. 324 b 26 Deci, după ei, fiecare trăiește o stare de suferință, când prin vreun por intră chiar marginea generativului (făcătorului) în sensul propriu și astfel, spun ei, vedem și auzim și noi. , iar noi percepem toate celelalte senzații; mai mult, vedem prin aer, apa și transparente (corpuri) datorită faptului că au pori, insesizabili în micimea lor, situați în randuri dese; cu cât (corpurile) mai transparente, cu atât au (acești pori) mai mulți. Deci, unii

*) „Deci, multe (ființe), fiind slabe (în acest sens), aproape că nu se simt deloc” G. Ts.

2) „În plus, cei care au dificultăți de respirație, precum și cei care muncesc și dorm, cel mai probabil ar mirosi, pentru că atrag cel mai mult aer, de fapt, se întâmplă invers” G. Ts.

3) „Presumarea că mintea este în sânge este complet lipsită de sens, deoarece multe animale sunt fără sânge, iar la cei care au sânge, organele de simț sunt complet fără sânge” G. Ts.

Biblioteca „Runivers”

172 -

cum, de exemplu. Empedocle, pe baza unor (fenomene) a adoptat o astfel de doctrină, nu numai în ceea ce privește producerea și trăirea (senzațiile), dar în general ei spun că totul este amestecat, ai căror pori sunt proporționali între ei. Philon la acest râu. 160. 3 Vitelli El spune că este necesar ca Empedocle să accepte existența anumitor indivizibili (corpuri) solide, astfel încât porii corpului să nu fie pretutindeni continui. La urma urmei, acesta din urmă este imposibil, deoarece (în acest caz) întregul corp s-ar dovedi a fi (un singur poru continuu) și gol. Astfel, dacă acest lucru este absurd, este necesar ca particulele învecinate ale corpului să fie solide indivizibile (corpuri), în timp ce golurile dintre ele sunt goale (spațiu), ceea ce Empedocle le numea pori ib. 178.2 Dar știm că cei care au luat pori i-au considerat nu goli, ci plini cu un corp format din părți subtile, cum ar fi, de exemplu, aerul. Prin aceasta se deosebeau de cei care acceptau (existența) vidului. 154, 5 Porii nu sunt identici cu golul, prin urmare cei care au permis (existența) porii nu au acceptat (existența) golul. mier. Aristotel de gen. et corr. A 8. 326 b 6 în continuare. (Filopon)') despre Aristotel de gen. anim. 123, 13 După cum spunea în eseu: „Despre apariția și distrugerea * (Compară la 92), Empedocle a spus că în toate corpurile de sub lună, ca, de exemplu, în ape, uleiuri și altele, porii și crustele sunt amestecate. , și anume , el a numit adâncirile pori, dar (părți) cruste dense.

88. Aetius IV 14, 1 (despre reflexiile în oglinzi D. 405) (Se obțin imagini în oglindă) datorită acumulării pe suprafața oglinzii de scurgeri, îngroșate de focul emis din oglindă, care împreună cu aceea elimină aerul care se află în fața lor, care este un loc Ț mișcările (aceste) expirare.

89. Alexandru quæst. II 23 p. 72, 9 Bruns (probabil din Theophrastus Phys. Orip.) De ce un magnet atrage fierul? Empedocle spune că fierul tinde spre magnet ca urmare a ieșirilor din ambele și ca urmare a proporționalității porilor magnetului cu ieșirile care vin din fier. Faptul este că scurgerea magnetului respinge aerul care se află în apropierea porilor fierului de călcat și se pune în mișcare (aerul) care îi închide. Când acesta din urmă se separă, fierul este umplut cu întreaga masă a fluxului de ieșire. Datorită faptului că ieșirile din beatitudine se grăbesc în porii magnetului și, deoarece sunt proporționale cu acestea din urmă și corespund acestora, atunci fierul de călcat urmărește și ieșirile și (astfel) se mișcă. Dar, poate, chiar și admitând (o astfel de doctrină a) ieșirilor, cineva s-ar întreba de ce, de fapt, un magnet nu își urmărește propriile ieșiri, se mișcă

E Autorul este probabil Mihail din Efes, dar aici a folosit comentatori mai vechi.

Biblioteca „Runivers”

173 -

a calca. Căci din cele spuse rezultă de asemenea că magnetul se va deplasa spre fier. ca și faptul că fierul de călcat {se mișcă l > către magnet. Mai mult, de ce uneori fierul de călcat nu se va mișca în altă direcție decât un magnet, dacă din acesta provine o întreagă masă de scurgeri? De fapt, cât) - numai ieșirile de la un magnet sunt capabile să miște aerul, închizând porii fierului și întârziind ieșirile? Mai mult, de ce nimic altceva nu se îndreaptă atât de mult spre altceva, deși, conform învățăturii sale, multe (lucruri) au pori și ieșiri corespunzători reciproc? Cel puțin, op spune: apă etc. (citată în 91).

90. Aetius IV 13. 3 (D. 403) Empedocle explică (senzația vizuală) atât prin raze (venite din ochi), cât și prin percepția imaginilor. Cele mai multe dintre (contează pentru) al doilea. Ideea este că el (Empedocles) acceptă ieșiri. La fel și pe bandă. E. Radlova: Empedocles are pasaje care pot servi unuia la explicarea vederii prin raze, alții prin imagini; acestea din urmă sunt mai semnificative, deoarece permite o expirare. La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Empedocle spune că ochiul percepe impresiile parțial cu ajutorul razelor, parțial cu ajutorul imaginilor, dar mai ales cu ajutorul acestora din urmă, deoarece percepe ieșirile. Aetius IV 9.6 (vezi 18 A 47).

91. Aristotel de sensu â. 437 b 9 (despre focul din ochi) Ochiul se vede la fel ca în reflectare, ca și când (în el) ar fi fost foc, așa cum spune Empedocle și cum este scris în Timeu (68 A). viziunea a avut loc ce ar împiedica ochii să vadă chiar și în întuneric? conțin mai multă apă decât foc și, ca urmare, strălucitorii (ochii) nu au o vedere ascuțită în timpul zilei din cauza lipsei de apă (în ei) , pe când cele negre noaptea din lipsă de foc.toate (constând) nu din foc, ci din apă.

92. Platon. Menon r. 76 Acum, ca să înțelegeți cât mai bine, vă voi răspunde după Gorgias 1). Vrei?—Cum să nu vrei!—Deci, urmându-l pe Empedocle, înveți despre niște ieșiri din (lucruri) existente?—Fără dreptate.—Da, desigur. „Înțelege ce-ți spun,” cum a spus Pindar. . Și anume

*;· Aici teoria lui Empedocles despre ieșiri și pori este atribuită discipolului său Gorgias.

Biblioteca „Runivers”

– 174 –

(Vă spun că) culoarea este o ieșire din corpuri *), organul corespondent} al vederii și perceput de ea. Aetius 115, 3 (D. 313) (tradus de E. Radlova) Culoarea este ceea ce se potrivește * 2) porilor vederii. Sunt patru, la fel cum sunt patru elemente: alb, negru, roșu, verde-galben (ocru). 3).

93. Aetius IV 16, 1 (D. 406) (tradus de E. Radlov) Auzul se produce prin suflarea unei respirații în cartilaj, pe care el (Empedocles) îl presupune agățat în interiorul urechii, ca limba unui clopot. . La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Potrivit lui Empedocles, auzul depinde de presiunea aerului asupra cartilajului urechii, care, spune Empedocles, atârână în ureche ca un clopot și oscilează când este lovit (comparați cu B 99).

94. Aetius IV 17, 2 (D. 418) (traducere de E. Radlov) Mirosurile apar în timpul mișcărilor de inspirație ale plămânilor, motiv pentru care nu le simt când inhalarea este grea și dificilă, ca la răceală.

Aristotel de sensu 4. 441 a 3 Gustul este un fel de atingere. Deci, natura apei tinde să fie lipsită de gust. Dar este necesar ca fie apa să conțină în sine (diferite) feluri de gusturi, insesizabile prin micimea lor, cum spune Empedocle, fie etc. Crv. Alexandru la acest loc 67, 19.

95. Aetius IV 9, 14 (D. 398) Parmenide, Empedocles: Dorința se naște din malnutriție. 15 (traducere de E. Radlov) Plăcerea se dă plăcerii de la fel, prin adăugarea a ceea ce lipsește, astfel încât ceea ce lipsește are dorință de asemănător. Suferința este o acțiune opusă, deoarece există o îndepărtare reciprocă a tot ceea ce diferă unul de celălalt prin compoziție sau prin modul în care elementele sunt combinate. La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Plăcerea, după Empedocle, este evocată în asemănător de asemănător, iar în cel lipsit, prin dorința de a se suplimenta cu asemănător, întrucât cel lipsit are o gravitație spre asemănător. Suferința este produsă de opusul. căci ceea ce este diferit în compoziție și în modul de combinare a elementelor este înstrăinat unul de celălalt. F 28 (D. 440) (traducere de E. Radlov) Dorințele apar la animale din lipsă de elemente care să le reînnoiască; plăcerile provin din combinarea lucrurilor asemănătoare și omogene [anxietatea și suferința provin din combinarea lucrurilor care nu au legătură]. La fel și pe bandă. G. Tsereteli: Empedocles spune că dorințele apar la ființele vii din cauza lipsei elementelor lor constitutive, iar plăcerea datorită combinației de bl similare (părți).

96. - IV 5,12 (D. 392) Parmenide, Empedocle și Democrit: sufletul și mintea sunt una și aceeași. Potrivit acestora, nu poate exista un singur animal care ar fi complet nerezonabil.

„Din figura6, conform unei alte lecturi.

2) „Corresponde cu G. Ts.

*) Cf. (Aristotel) de mundo p. 306 b 13. 12 V 10. Platon Tit. 67 C.

Biblioteca „Runmverse”

1/o

.97. - IV 5, 8 (D.V9I) (Partea primară a sufletului), lui Empedocle, în acumularea de sânge (adică acolo unde curge cel mai mare sânge). Ope. Teodor V 22 Empedocle... a luat (pentru prima parte) inima. Și din ei iarăși, unii (o plasează) în stomacul inimii, alții în sânge.

98. Caelius Aurelius morb, cron. / 5 p. 23 Sich. (nebunia) Adeptii lui Empedocles spun ca (nebunia) vine uneori din necuratia sufleteasca, alteori din cauza nebuniei din motive trupesti si anume din cauza denivelarii trupului, despre care vom scrie acum. Grecii o numesc „mania”, deoarece este însoțită de o puternică neliniște interioară.

Pentru dovezi despre Empedocles Epiphanius, Hermius și Cicero, vezi E. Radlov (Jurnalul Ministerului Educației Naționale 1889. Aprilie, p. 17-18) și G. Tsereteli (Anexa la traducerea rusă a lui P. Tannery. Primele capitole). a științei grecești antice, 1902, p. 44).

B. Fragmente.

„Despre natură” de Empedocle, două cărți.

1. Diogene VIII 60 Icm. A 1) După cum spun Aristip și Satir, Pausania a fost obiectul iubirii sale și eseul îi adresează (lui) ceva: „Despre natură41 în felul următor:

(Tradus de E. Radlov) „Pavzaniy, fiul înțeleptului Ankhiz, ascultă!”

(Tradus de G. Yakubanis) „Tu ești Pavzaniy, fiul înțeleptului Anhit, ascultă!”

2. Sextus VII 122-124 Alții. În urma lui Empedocle, ei au spus că criteriul adevărului nu este senzațiile, ci rațiunea corectă. La baza rațiunii drepte stă ceva parțial divin, parțial uman. Dintre acestea, divinul nu este atins, în timp ce umanul este transferabil. Iar despre faptul că criteriul adevărului nu se află în senzații, el spune asta (scut pp. 2-8), despre același lucru, că adevărul în întregime nu vă este la îndemână), ci este realizabil (pentru a se toarnă) cât mai bine din puterea minții omenești, dă o explicație, adăugând la cele spuse mai înainte (tfum. v. 8-9):

(Tradus de E. Radlov) „Mijloace înguste de cunoaștere revărsate peste corp,

Iar multitudinea suferințelor apărute încurcă grijile minții;

Văzând doar o mică parte dintr-o viață nefericită,

Ei, murind repede, se risipesc ca un fum ușor]], fiecare crezând numai în ceea ce însuși a întâlnit.

1) Cf. Homer Iliada XXIII 100.

Biblioteca „Runivers”

-- 176 --

Desenat în toate direcțiile 1j* toată lumea vrea să cuprindă întregul univers;

Dar oamenii nu o pot vedea. nici nu auzi.

Np chiar prinde mintea. Dar tu. care a venit aici 2).

Nu vei ști mai mult decât gândul unui muritor vede-/

(Perse. G. Yakubanis) „Pentru că abilitățile limitate sunt turnate în membrii (ai corpului nostru) și multă mizerie 3) lovește și stinge gândurile (noastre). Având în vedere (doar) o mică parte dintr-o existență mizerabilă -) (umană), (oamenii) de scurtă durată dispar, împrăștiindu-se ca fumul, crezând numai în ceea ce s-a împiedicat toată lumea, repezindu-se înainte și înapoi; și, între timp, toată lumea este mândru să înțeleagă întregul. Astfel, nu este nici vizibil pentru oameni, nici audibil, nici inteligibil. Deci tu. dorind cu atâta pasiune (aceasta cunoaștere)5), nu știi mai mult decât (cât) vede gândul muritor.

Traducem:

„Căci organele (simțurilor) turnate peste membrii (noștri) sunt închise în limite strânse. Numeroase dezastre ne lovesc, tocind (ne) gândul. Văzând o mică parte din viețile lor, (oamenii) de scurtă durată zboară (departe), împrăștiindu-se ca fumul (5) Fiecare dintre ei crede doar în ceea ce a întâlnit în rătăcirile sale în toate direcțiile și, totuși, își imaginează cu mândrie că el a înțeles Tot. Acesta din urmă este inaccesibil fie pentru vederea, fie pentru auzul oamenilor și este de neînțeles pentru mintea lor. Deci, retras aici b), știți, desigur, nu mai mult decât cât de multă înțelepciune umană este capabilă să se ridice.

3. Plutarh quaest. conviv. VIII 8, 1 p. 728 E El a spus că răsplata pentru tăcere este ceea ce ei numesc pește

întrucât aceștia din urmă au o voce închisă și sufocată. II omonimul meu (spune Empedocles, personajul din dialogul lui Plutarh) îl convinge pe Pausanias să „ascundă (învățăturile) în felul pitagoreic în cufărul lui mut (ca un pește) *).” (Tradus de G. Yakubanis) ca un pește, inimile.

4. Sextus VII 124 (după B 2,9)

v) Cf. Homer E f08 și Schimbat 18 V b, b în continuare.

mier. Gomer A 849.

v) G. Yakubanis vede aici o conotație moralistă.

G. Ya. citește împreună cu Scaliger „d / îiov”. Deci: ke Bidez, care traduce: „La vie humaine est à peine une vie4 ’.

st G. Ya. acceptă aici interpretarea lui Berg.

Adică izolat pentru studii științifice. Poate fi tradus și „pentru că ai plecat aici”⁴⁴. adică aruncat în lumea pământească într-o cochilie corporală.

7) Întrucât forma „ἑλλοποχα a monedelor poate fi atât genitiv, cât și nominativ. atunci este posibilă și traducerea: „A ține tăcut în piept⁴ ’.

Biblioteca „Runivers”

177

știi mai multe, el demonstrează că ceea ce este perceput prin fiecare senzație (separată) este adevărat dacă ele (senzațiile) sunt ghidate de minte, deși mai devreme (B, 2) a refuzat senzațiile în (sa) încredere. Și anume, el spune:

(Tradus de E, Radlova) „Tu. o, Doamne, îndepărtează nebunia (a acestor?) ’) din limba mea.

Lasă o fântână pură să curgă din buzele sacre.

Iar tu, muza memoriei, fecioara cu bratele albe,

Vă implor, permiteți-mi să ascult pe cât posibil ființe efemere;

Trimite, călăuzit de evlavie, un car iute.

Nu voi fi forțat de onorurile rafinate ale florilor,

Pe care le-aș putea obține de la muritori, să spun mai mult decât este permis.

Îndrăznește yage-ul și ridică-te la culmile înțelepciunii.

Investigați cu toată puterea tot ce este clar în subiect,

Dar nu te gândi să vezi mai mult decât poate vedea ochiul,

Nici să auzi cu o ureche plictisitoare mai mult decât ceea ce este clar exprimat, Nu te încrede în alte căi de cunoaștere, oricare ar fi acestea;

Nu da credință senzațiilor și reflectă asupra modului în care totul se explică.

(Derev. G. Yakubanis) „Dar (voi), zei, abateți nebunia lor din limba mea și vărsați o sursă curată din buzele evlavioase.” Bunătate atunci. că nu este păcătos ca faptele de zi scurtă să audă. Iar florile slavei și cinstei din partea muritorilor nu mă vor obliga să-mi întind mâna pentru ei, cu condiția să spun cu îndrăzneală mai mult decât îngăduie evlavia și apoi să urce doar pe culmile înțelepciunii. Încrede-te mai mult în vederea ta. decât auzul tău, nici auzul tău zgomotos, nu mai mult decât dovezile clare ale limbajului 2) și (în general) nu privesc niciunul dintre celelalte organe de credință, unde există doar o cale către cunoaștere, ci observă unde este clar .

Adiacent la Dils, per. Artă. 3-13: Iar la tine, Muza, mult preaslăvită fecioară cu mâinile albe, fac apel cu o rugăciune, (5) călăuză

H Negarea semnificației senzațiilor pentru cunoaștere (cum ar fi, de exemplu, Parmenide în prima parte a poemului?).

-) „După părerea mea, filosoful dorește să spună următoarele: nu ai încredere în senzațiile vizuale mai mult decât în cele auditive, dar, pe de altă parte, nu da preferință auzului față de alte simțuri, ci bazează-te pe el pentru a se revarsa atât de departe. Întrucât indicațiile sale coincid cu aceasta, ceea ce s-a spus cu adevărat în termeni clari și distincții^{4*}, G. Yakubanis.

Presocratic, c. p. 12

Biblioteca „Runivers”

178 -

(eu), conducând un car ascultător de tine din (împărăția) Evlaviei, deoarece (creaturile) de o zi au voie să știe. Nu veți fi ispitit de cununa de glorie oferită de muritori în semn de evlavie, să exprimați cu îndrăzneală mai mult decât este permis și apoi să vă așezați pe culmea înțelepciunii. Dar examinează fiecare lucru cu atenție prin toate mijloacele posibile, în măsura în care (poate) fi clar (recunoscut), și nu te acorda cu încredere niciunei (impresiilor) de vedere, prețuindu-le (le) deasupra (percepțiilor) auzului și nu nu vă încredeți în auzul zgomotos mai mult decât clar (senzațiile) ale limbii și nu puneți sub aceasta din urmă certitudinea tuturor celorlalte organe în care există (cel puțin o parte) calea cunoașterii, ci cunoașteți fiecare lucru, deoarece este clar (cunoscut),

5. Kliment Str. V3, 8 (versetele citate mai jos) Și anume, Empedocle spune că de obicei oamenii răi vor să învingă adevărul prin necredință.

{Trad. E. Radlova) „Dar cei răi tind să nu aibă încredere în adevărul evident;

Dar tu, așa cum porunc instrucțiunile adevărate ale Muzei noastre, Știi, după ce ai făcut o împărțire rezonabilă în mintea ta **.

(Tradus de G. Yakubanis) „Dar este foarte obișnuit ca nevrednicii (oamenii) să nu aibă încredere în biruitori (dovezile lor). suflet cuvântul adevărului * *)”.

6. Aetsii 1 5, 20 (A 33); Sext X 315.

(Tradus de E. Radlova) „În primul rând, există patru rădăcini ale tuturor lucrurilor 'J: Zeus sclipitor, Hera dătătoare de viață și Iadul,

Și Nestis, iriga sursa lacrimilor umane.

(Tradus de G. Tsereteli) „Ascultă mai întâi despre cele patru rădăcini ale universului. Aceste rădăcini sunt: strălucitul Zeus, dătorul de viață Hera, hedontul și Nestis, izvorul uman care vărsă lacrimi*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Așadar, în primul rând, află că există patru rădăcini ale tot ceea ce există: Zeusul strălucitor și Hera dătătoare de viață, precum și Aidoneus și Nestis, care iriga cu lacrimi izvorul muritor. 4).”

x) „T. e. să nu fie de acord cu adversarii lor ideologici, chiar dacă aceștia din urmă aveau fără îndoială dreptate, explică G. Yakubanis, care consideră însă posibilă interpretarea lui Berg: „cei răi tind să se opună celor puternici, adică zeilor*, întrucât Muse este menționată mai departe. G. Diels înțelege altfel: fie 1) oamenii răi sunt foarte înclinați să nu aibă încredere în cei care sunt mai mari decât puterea lor mintală, adică în filozofi, fie 2) tind să nu creadă în principiile conducătoare, adică în principiile lumii.

2) „După ce vorbirea ei a trecut prin spiritul tău” G. Diels.

) „Mai întâi, ascultă cele patru rădăcini ale tot ceea ce există & R.

b 0. ale cărui lacrimi servesc drept sursă din care muritorii își primesc umiditatea de înmormântare* G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 179 –

7. Unarising: elemente; de Empedocles Gezihiy

(Trad. G. Yakubanis) „Nederivate (elemente}.

8. Plutarh adv. col. R. 1111F. Aetius / 30, 1 (D. 326, 10)
Empedocle: nimic nu are naștere, (există doar) amestecarea și separarea elementelor. Și anume, în prima carte a „Fizicii” scrie astfel:

(Tradus de E. Radlova) „Îți voi spune altceva: nu există naștere a unui singur lucru muritor,

Nu există sfârșit pentru moarte distructivă,

Dar numai confuzie și împărțire a amestecului;

Aceasta este ceea ce oamenii numesc naștere”.

(Tradus de G. Tsereteli) „Vă spun ceva nou: nimic uman nu se ridică și moartea distructivă nu este sfârșitul, ci există doar unirea și separarea a ceea ce a fost unit. Aceasta este ceea ce muritorii numesc răsărire”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Dar vă mai spun ceva: din tot ceea ce este perisabil, nimic nu are nici naștere, nici vreo limită a morții distructive, ci există doar amestec și diferență de 1) amestecate, dar între oameni (este) se numește naștere.

Traducem: „În al doilea rând, vă voi spune: dintre toate lucrurile muritoare, niciunul nu are nici o naștere (adevărată), nici un sfârșit (adevărat) într-o moarte distructivă, ci există doar un amestec și o deplasare a (părți din aceasta).) amestec, în timp ce nașterea este numele (pentru acest proces) la om”.

9. Plutarh adv. Col 11 p. 1113 A B (comparați kb B 10).

(Tradus de E. Radlov) „Despre fiecare făptură care a luat ființă, ca un om, prin amestecarea eterului care a apărut în lume,

Sau ca o fiară sălbatică, sau ca un copac,

Sau păsări, se spune că s-a născut;

Când ele (părțile) se descompun, aceasta, dimpotrivă, se numește în mod absurd Moartea Lumoasă și voi urma obiceiul. .

(Tradus de G. Yakubanis) „Ei 2), indiferent ce amestec (elemente) iese în lumina eterului, sub forma unui om, sau sub asemănarea unei rase de animale sălbatice, sau plante sau păsări , ei spun într-un asemenea caz că toate acestea au apărut (din nimic); când (acest amestec) se rezolvă (în părțile sale componente), atunci, dimpotrivă, se numește, după zicala sfîințită prin prescripție, moarte nefericită, iar eu însumi (pentru comoditate) urmez obiceiul (stabilit).

E Notă explicativă de G. Yakubanis.** „Λιώςίαζίζ* * înseamnă tocmai „diferențiere*, „plasare*, și nu „diviziune*”, așa cum se traduce de obicei. Această nuanță este foarte caracteristică: indică direct procesul prin care Enmity scoate elementele dintr-o stare mixtă de indiferență *.

) „T. e. oameni G. Ya. *

12*

Biblioteca „Runivers”

– 180 –

G. Diels traduce ultimul vers: „Oish nu are dreptul la asta; totuși, și voi vorbi, urmând obiceiul *.

10. Plutarh adv. col. 11 p. 1113 Iar Oi (Empedocles) a simțit atât de nevoie de mișcarea existentului și de contradicția aparentului (fenomenelor) acestuia, încât nici măcar nu a alungat cuvântul (nașterea) din obicei, ci arătând numai și distrugând înșelăciunea care dăunează cauza, el apoi din nou în numele (folosite de el) a revenit la obiceiul stabilit. (cum spune el însuși) în următoarele (versurile) (citată în 9). Cel care a transmis (aceasta învățătură) Kolot nu a înțeles (o), (și anume, nu a observat). că Empedocle (în nici un caz) a distrus oameni, animale, plante și păsări (adică exact toate acestea), despre a cărei formare dintr-un amestec de elemente vorbește, dar, instruindu-i pe cei care susțineau că, ca urmare a acestei unire și despărțire există o oarecare naștere (B 8, I), moarte nefericită (B 9, 4) și moarte răzbunătoare, (arătându-le) care este greșeala lor, nu le-a alungat de la uz numele lor obișnuite.

„Moartea... răzbunătorul*„. (Tradus de G. Yakubangis) „Moarte răzbunătoare”.

I. Plutarh adv. col. 12 p. 1113 C (după B 10) Totuși, mi se pare că Empedocle nu elimină acest mod de exprimare, ci, așa cum s-a spus mai devreme, el contestă de fapt izvorul din inexistent (nașterea din nimic), pe care unii o numesc „natura” (B 8, 1) Acest lucru este evident mai ales din următoarele versete:

(Trad. E. Radlova) „Prost! gândurile lor nu sunt profunde,

Dacă ei cred că se poate întâmpla ceva care nu a fost la început, Sau că ceva pierе și dispare complet.

(Trad. G. Yakubanis) „Nerezonabil! Cât de miop este gândul lor, deoarece presupun cu adevărat apariția unei răni care nu a existat sau moartea și anihilarea completă a ceva (existent).”

Și anume, aceste versuri pentru cei care au urechi provin de la (o persoană) strigând cu voce tare că nu distruge nici nașterea (în general), ci numai (nașterea) din inexistență, nici distrugerea (în general), ci (doar) moartea perfectă, atunci, există o rezoluție a inexistenței.

12. (Aristotel) de MXG 2, 6 p. 976 b 1 (20 J 6). Philo de aeiern. mundi 2 p. 3, 5 Stai. Căci așa cum nimic nu se naște din nimic și nimic nu este nimicit în nimic (citată mai jos, versetele următoare 1-2).

(Tradus de E. Radlova) „Pentru că nimic nu poate veni din nimic,

Și în niciun fel nu poate fi distrus ceea ce este;

Va rezista întotdeauna împotriva oricărui fel de efort”.

Biblioteca „Runivers”

(Jaf. G. Yakubanis) „Pentru că din ceva care nu a existat deloc este imposibil să apară (la ceva existent), și de asemenea de neatins și de necrezut este anihilarea completă a ceea ce există; pentru ea ') va

rămâne întotdeauna nevătămată, indiferent de cât de multă forță și în orice moment la ea 'și se aplică.

(Traducerea noastră, vezi p. 96).

13. Aetius I 18, 2 (D 316, 1). (Aristotel) de MXG 2, 23 p. 976 b 26 (20 A 5, vezi pagina 99).

(Tradus de E. Radlov) „În univers nu există nici gol, nici exces.”

(Tradus de G. Tsereteli) „Nu există nici gol, nici de prisos în toate.”

(Tradus de G. Yakubanis)) „Și nicăieri în univers nu există goliciune sau revărsare”.

14 (Aristotel) de MXG 2, 28 p. 976 b 23 (im. p. 99). Pe. G. Yakubanis) „Dar nu există goluri în univers; si de unde sa iau ceva (cum ar fi)? „

15. Plutarh adv. col. 12 p. 1113 D (după VI) Ceea ce urmează ar putea da naștere la acuzarea lui Empedocle de contrariul, după cum spune el:

(Tradus de E. Radlov) „O persoană inteligentă nu va gândi niciodată așa,

Că atâta timp cât trăiesc muritorii, adică ceea ce ei numesc viață,

Până atunci, ei există, trăind fericire și suferință;

Dar că înainte de nașterea lor, sau după distrugerea lor, ei nu există.

(Tradus de G. Yakubanis) „Un om înțelept nu poate să-și asume în minte așa ceva, atâta timp cât trăiesc muritorii, ceea ce ei chiar o numesc viață, până atunci doar ei există și sunt în posesia răului și a binelui, dar că înainte creația și după distrugerea (a organismului) nu sunt nimic complet.

De fapt, acestea (cuvintele) sunt potrivite în gura celui care nu neagă existența celor născuți și vii, ci mai degrabă (# pe buze) crezând că există încă născuți și deja morți.

16. Ippolit Ref. VII 29. 247, 14 al nașterii a tot ceea ce a luat naștere, vinovatul și creatorul este vrăjmășia dezastruoasă, (vinovatul) sfârșitului lumii lucrurilor care au apărut, schimbarea lor și întoarcerea la unitate este Iubirea. Despre iph Empedocle spune că amândoi sunt nemuritori, nu au apărut n au fost întotdeauna străini de începutul nașterii, dar el spune (despre ei) cumva după cum urmează (citată mai jos versurile citate). Despre cine (vorbește aici) „ei”? Despre vrăjmășie și dragoste.

(Tradus de E. Radlov) „Pentru că a fost înainte, va fi după, nu cred

1) „Existente, adică elemente * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

Că unul dintre cei doi ar trebui să lipsească vreodată într-un timp infinit.

(Der. G. Yakubanis) „Pentru că, așa cum au fost mai devreme, așa vor fi (după), și niciodată, cred că timpul inexprimabil de grozav nu le va pierde pe amândoi *.

17. Simplitatea fizică. 137, 23 Empedocle ... în cartea întâi a Fizicii * dă următoarea învățătură (citată din sf. 1-8. 10-33). Simplitatea fizică. 161, 14 Direct plasat la început (op. 1.2 citat). Versetul 9 din B 26, 8. Plutarh Amai. 13 p. 736 D Dar când tu, prietene, auzi cuvintele lui Empedocle (citată v. 20-21), trebuie (tu) să crezi că se spune despre Eros. Faptul este că printre cei din vechime, Dumnezeu este invizibil pentru noi, dar de înțeles. Kliment Strom. V 15 Empedocles plasează și Prietenia printre începuturi, înțelegând (sub ea) un fel de iubire unitoare (citată din Art. 21).

(Tradus de E. Radlova) „Voi spune două lucruri, căci unul a crescut din multe,

Pentru a fi unul, multe lucruri s-au născut din nou dintr-unul 1).

Deci, originea muritorilor este dublă, dublă și moarte;

Căci unirea tuturor lucrurilor creează și distruge,

(5) Și se destramă din nou când legătura (din toate părțile) este ruptă.

Și această schimbare constantă nu încetează niciodată:

Că iubirea unește totul într-una singură,

Apoi, dimpotrivă, totul se rezezi în direcții diferite cu vrăjmășia urii. Deci, din moment ce cineva obișnuiește să se ridice din mulți, (10) Și multe lucruri se petrec la rândul lor prin dezintegrarea unuia, În această măsură ele se ridică, iar vârsta lor este instabilă;

Dar din moment ce schimbarea constantă nu încetează niciodată, în această măsură ele există întotdeauna într-un cerc neschimbător. Ascultă cuvintele mele, căci știința mărește mintea. (15) După cum am spus mai înainte, când am indicat limitele vorbirii mele, Va fi dublu: acela a crescut din mulți, A fi unul; apoi, dimpotrivă, s-a dezintegrat, astfel încât să fie mulți dintr-unul...

Focul și apa și pământul și înălțimea nemărginită a eterului;

În afara lor este o ură nimicitoare, egală ca putere cu fiecare dintre ei, (20) Și cu ei iubirea, aceeași în lungime și în lat, Contemplă-o cu mintea, și nu cu ochii, stând în mirare;

Ea este considerată înăscută membrilor muritorilor;

Datorită ei, se află (unul față de celălalt), se străduiesc pentru unitate, *

Versetele 1-2=16-17. În general, Empedocle recurge în mod repetat la repetări de versuri.

Biblioteca „Runivers”

183 -

Numindu-i bucurie, dându-i numele de Afrodita;

(25) Dar niciun muritor nu a știut încă că este răspândit în univers,
Ascultă cursul neînșelător al discursului meu.

Toate acestea (elementele) sunt egale și la fel de vechi,

Dar fiecare este ocupat cu numirea lui, după caracterul fiecăruia;

Alternativ, ei domină în timpul cercului '),

(30) Ei dispar unul în altul și cresc, urmând soarta.

Nimic nu li se naște și (nimic din ei) este distrus. Dacă ar fi complet morți, nu ar mai fi.

Cum ar intra în existență universul? De unde ar veni ea? 2)

Și unde se pot pierde când nu există spațiu care să nu fie umplut cu ele?

(35) Deci, ei rămân ei înșiși, dar pătrunzând unul în celălalt 3), Ei devin continuu diferiți, rămânând identici.

(Tradus de G. Yakubanis) „Vă spun două lucruri. Căci uneori unitatea crește din cei mulți, apoi, dimpotrivă, din unul crește mulțimea. Apariția creaturilor coruptibile este, de asemenea, dublă, iar trecerea este, de asemenea, dublă: aceasta din urmă (adică trecerea) prin unire universală este atât generată s) cât și distrusă *), iar prima (adică venirea la ființă), fiind chemat la viață datorită germinării (universale) (din adâncurile Spherosului indiferent), dispare din nou (sub influența crescândă treptat a Vrăjmășiei corupătoare). Iar această trecere neîntreruptă (elementele de la o stare la alta) nu se oprește niciodată: fie prin puterea Iubirii se unesc toți, apoi, dimpotrivă, prin ură, Vrăjmășia se năpustește una de alta. Astfel, din moment ce unul se naște invariabil din mulți, iar din germinarea celui unul, cei mulți ies din nou în evidență, în măsura în care ele (adică elementele) apar, iar vârsta lor nu este stabilă * 7). Dar, din moment ce o tranziție neîntreruptă de la o stare la alta nu se transformă niciodată, ele există întotdeauna într-un cerc neschimbător. Deci, după cum am spus mai devreme, subliniind

x) Acest verset = B 26, p. Prin urmare, Burnet o bifează aici (în mod nerezonabil).

*) Vezi 20 A 5. 975 b 10.

8) Versetul 13=B 21:13 și 26:3.

*) „Αιέφν – aici tocmai imaginea germinației este luată: sub influența Vrăjmașiei, așa cum plantele și animalele încolțesc pe pământ, așa în unitatea Spheros, mulțimea încolți, se diferențiază, iese în evidență. Procesul aici și acolo este același G Ya.

„Pentru că unirea este calea către indiferență în sânul lui Spheros® I7. eu.

·) „Pentru că unirea la începutul procesului este calea către formarea indivizilor din descompunerea haotică a elementelor de către Enmity®. G. Da.

7) „T. adică existența lor nu este continuă, nici eternă. G. Ya.

8) G. Ya. citește (amendamentul lui Bergk) în loc de &*ίντοι Diels.

Biblioteca „Runivers”

– 184 –

limitele x) ale narațiunii mele, vă voi spune două lucruri. Căci uneori unitatea crește din multe lucruri, apoi, dimpotrivă, multe lucruri cresc dintr-un singur lucru: focul și apa și pământul și înălțimea nemăsurată a văzduhului, în afara lor, vrăjmașia distructivă, echilibrând fiecare dintre ele.), iar printre ei Dragoste, egale ca lungime și lățime 3J. O contemplați cu mintea și nu stați în orbire. Ea este considerată înăscută membrilor muritorilor, datorită ei, ei (adică oamenii) au gânduri prietenoase și fac fapte prietenoase, numind-o Hethosene (bucurie). și de asemenea Afrodita [plăcerea). Nici un muritor nu a știut că se răspândește printre elemente; dar ascultați curgerea necredincioasă a discursului meu. Toți (adică elementele) sunt egale și simultane în origine 4), dar unul îndeplinește un scop, celălalt altul și fiecare are o proprietate specială și domină în turn în circulația timpului 5). Până la urmă, nimic nu li se naște și nimic (din ei) nu încetează să existe, deoarece dacă ar fi distruși continuu, atunci nu ar mai fi și, în plus, ce fel de forță și de unde ar crește (sărăcitul) univers? Deci, ele rămân aceleași, dar. pătrunzând unul în altul, într-un loc devin un lucru, în altul altul, rămânând veșnic asemănători (ei înșiși, adică identici).

18. Plutarh de Is. et Os. 48 p. 370 D Empedocle numește adesea începutul binefăcător „Prietenie* și” Dragoste* și, de asemenea, „Venerabilă Armonie*” (B i).

„DUBIRE* (Φίλι'7) 7).

19. Plutarh de prim, frig, 16 p. 952 În general, focul are capacitatea de a separa și separa; apa, în schimb, are proprietatea de a lega și de a reține, deoarece, datorită umidității sale, se leagă și unește. Empedocle a ghicit despre asta, deoarece el în mod constant

J) „T. e. plan * G. Ya.

„Peste tot, echilibrându-le * Diels, crezând că acest lucru este mai în concordanță cu art. 20. G. Jakubanis explică sensul: „Vrăjmașia,

împărțirea elementelor în patru grupe, le menține în echilibru, fără a le oferi posibilitatea de a se amesteca între ele, ceea ce se străduiește de fapt forța opusă a Iubirii, care, folosind diferența de greutate a elementelor, le scoate dintr-o stare de echilibru și se transformă într-un Spheros* indiferent.

•aceasta. adică având o lungime egală cu lățimea, egală în toate direcțiile sau, cu alte cuvinte, reprezentând o minge * .. G. Ya.

*) „T. e. la fel de etern * G. Ya. Diels vede aici o polemică împotriva vechilor ionieni.

5) . Gândul filozofului: vorbind despre dominația unui element asupra altuia, el pur și simplu

înseamnă predominanța lor succesivă în părți separate ale universului, și nu în universul ca întreg * G. Ya.

tii G. Ya. traduce versul după conjectura Steiifa.

7) Vezi B 17, 20.

Biblioteca „Runivers”

– 185 –

El numește focul „vrăjmășie distrugătoare” (B 77, 75), în timp ce umezeala este „Iubire lipicioasă” (cf. B 34).

„Mighty Love” de E.R. \ „Unifying Love” de G.Ya.; „Dragoste lipicioasă” A.M.

20. Simplitatea fizică. 1124. 9 Și anume, și aici Empedocle spune că Vrăjmășia și Iubirea fără rânduială stăpânesc peste oameni, pești, fiare și păsări, (și anume) el scrie astfel:

(Tradus de E. Radlov) „(Uită-te la) această minunată colecție de membri umani;

Sunt uniți prin prietenie într-un întreg *)

Toate mădularele care alcătuiesc trupul și apoi înfloresc cu o viață mai înaltă;

Dimpotrivă, divizată de un dezacord sumbru,

Ei rătăcesc, fiecare în direcția lui, de-a lungul granițelor vieții.

La fel și pentru copaci și pentru peștii care trăiesc în apă,

Și pentru animalele de munte și pentru păsările înaripate.

(Tradus de G. Yakubanis) „Acest 2) se dezvăluie remarcabil în totalitatea membrilor muritori 3): toate mădularele care alcătuiesc trupul sunt unite de Iubire într-un întreg în plină înflorire a forțelor vitale; apoi, dimpotrivă, sfâșiați de Discordul malefic, ei

rătăcesc separat de-a lungul țărmurilor mării de viață, loviți de surf.
„Este la fel (se întâmplă) la plante și la peștii care au camere de apă
și la animalele care trăiesc în bârlogurile de munte, precum și în
bărci cu pene (păsări).”

21. Simplgic phys 169, 13 (după B 17) După ce a spus și mai mult
decât celălalt, el subliniază apoi trăsătura distinctivă a fiecăruia
dintre (elementele) menționate, (și anume) numește focul „soare” (v. 3)
„aerul „strălucire” (v. 4) și „cer” (.9.?, 9), apa este „ploaie” (5)
și „mare” (22, 2). El vorbește clar în felul următor:

(Tradus de E. Radlov) „Așadar, uitați-vă la dovezile primelor mele
discursuri,

A existat ceva slab în formă în discursurile precedente?

Referitor la soarele care strălucește în aparență, incandescent în
toate părțile,

De eter nemuritor peste tot, scăldat într-o strălucire albă

(5) Ploaie, mohorâtă și frig în mijlocul altora,

II a tot ceea ce vine de pe pământ solid și greu.

În ură, toți sunt desfigurați și dezuniți,

Prin iubire ei sunt uniți prin dorința reciprocă.

Ei formează tot ceea ce a fost, este sau va fi vreodată,

E Acest verset = B 17, 7.

„Lupta dragostei și vrăjmășiei® G. Ya.

lio text de Fairbanks.

Biblioteca „Runivers”

– 186 –

(10) Ei cresc copaci, bărbați și femei,

Animale și păsări și pești pe care îi hrănește apa (),

Și zei de lungă durată, purtători de onoruri.

Toți sunt la fel; creându-se unul pe altul

Ele apar sub diferite forme, pentru că nașterea lor îi schimbă”.

(Tradus de G. Yakubanis) Deci, luați în considerare dovezile
discursurilor mele anterioare, dacă în (narațiunea) anterioară a
existat vreo abatere de la ideea principală (poemul): aici este soarele
fierbinte și strălucitor în toate părțile și tot ceea ce se deschide
spre privirea este divin * 2) (spațiul atmosferic), inundat de

strălucire strălucitoare și umiditate ploială întunecată și rece în toate părțile; dar din pământ provin temeliile solide ale lucrurilor. Sub influența Urii, toți sunt înzestrați cu o înfățișare aparte și separați unul de celălalt, dar sub stăpânirea Iubirii, sunt uniți prin atracție reciprocă. Căci din ele (elementele) se formează tot ceea ce a fost, adică și va fi, din ele cresc copaci și bărbați și soții, animale și păsări și pești care locuiesc în apă, precum și cei longevivi, măriți. cu cele mai înalte onoruri, zei: ei ((ppihii) rămân la fel, dar, pătrunzând unul în altul, apar sub forme diferite: amestecul lor (unul cu altul) se schimbă atât de mult.

22. Simplitatea fizică. 160, 26 Și pe baza următoarelor (versete), s-ar putea crede că el face aluzie la o dublă aranjare (a lucrurilor) (citată din v. 1-9). Și anume, a arătat că în (lucruri) muritor (3) ele (elemente) se potrivesc (unul cu altul), în (lucruri) inteligibile sunt și mai unite și.... (citată articolul b). De asemenea (a arătat) că, chiar dacă pretutindeni (așa a fost cazul), totuși, inteligibilul (lumea) a devenit ca Iubirea, senzuala (lumea), învinsă de Vrăjmășie și și mai divizată în (sa) naștere dependentă de confuzie, în formele tipărite (7) și figurative, izvorâte din vrăjmășie (cf. 9) și neobișnuite (8) cu legătura reciprocă, au luat (în raport cu Iubirea) o poziție opusă. Theophrastus de sens. 16 (A 86, vezi p. 169) op. cm. 6-7.

1) Versetele 10-4 2-B 23, 6-8.

2) G. Yakubanis contestă opinia general acceptată, la care „divinul” înseamnă aici corpurile cerești și crede că aici ne referim la „elementul nemuritor, divin, aer, ca un imens spațiu ceresc care se deschide spre privire. , nu considerăm problema rezolvată. După cum se poate observa din contextul lui Simplicius, Empedocle citează aici, ca presupozitii ale elementelor, lucrurile separate de ele. Soarele și luna, conform învățăturilor lui Empedocle, sunt esența aerului îngroșat, sticlos, care strălucește cu lumina reflectată și, prin urmare, numele „divine (lucruri)) este foarte potrivit pentru ei, inundat de strălucire strălucitoare”.

Biblioteca „Runivers”

– 187 –

(Tradus de E. Radlova) „Pentru că totul a apărut în legătură cu toate părțile–

Foc și pământ și cer și mare

Toate. care se plimbă acum între lucruri muritoare.

Și la fel ca tot ceea ce admite o mai mare confuzie,

(5) Înclinat spre iubirea reciprocă, unit cu Afrodita,

Ostilul se îndepărtează unul de celălalt, pe cât posibil, ceea ce nu poate fi amestecat.

Nici după originea lor, nici după temperamentul lor, nici după formele lor pronunțate]],

Neobișnuit cu nicio combinație, destul de sumbru;

Și prin ura însăși, această creatură este dură.

(Tradus de G. Yakubanis) „Pentru că toate acestea (elementele), și soarele radiant '), și pământul și cerul '), și marea * 4), sunt prietenoși 5 * 7) cu toate părțile lor, care numai, retrăgându-se de ele, nici nu există în lucruri perisabile c). În același mod, toate acele (elemente eterogene, și nu doar părți ale aceluiași element), care sunt mai capabile să se amestece (între lupte), fiind asemănate (unele cu altele) de Afrodita, sunt obsedați de atracția amoroasă reciprocă. Cei mai ostili, însă, se deosebesc cel mai mult unul de altul prin proprietățile lor naturale, modalitățile de unire, precum și speciile exprimate în ele, fiind complet neobișnuiți cu copularea și extrem de neputincioși împotriva sugestiilor Vrăjmășiei, întrucât aceasta (ceva și) le-a înzestrat cu asemenea proprietăți *).

23. Simplitatea fizică. 159, 37 Și a oferit o dovadă clară că din ele (B 31, 13) se nasc diverse (lucruri).

. (Tradus de E. Radlov) „La fel ca artiștii, pictând tablouri sacre,

G. Tsereteli trad. versetele 6-7: (Principiile ostile) sunt „cele mai îndepărtate unul de celălalt atât după gen, cât și prin amestec, și după forma lor inerentă*.

*) „T. e. element - foc * G. Ya.

8) „Nu firmamentul, ci interiorul cupolei cerești, atmosfera, adică elementul - aer *, explică G. Yakubanis. Cu toate acestea, firmamentul cerului, conform lui Empedocle, este același aer (condensat).

4) „T. e. element - apa * G. Ya.

*) „T. O. predispus să iubească unitatea * G. Ya.

·) „T. adică, indiferent de modul în care sunt incluse în alcătuirea lumii vizibile... Adică: părți ale aceluiași element, în orice stare ele se află, fie contopite într-o masă omogenă, fie împrăștiate în egalitatea infinită a lucrurilor senzuale, întotdeauna se străduiesc pentru iubirea unitate între ei * G. Ya.

7) Mai precis, „pentru că ea i-a născut”. După cum se poate judeca din folosirea termenului „naștere” și din contextul în care sunt citate versetele Simplicius, în partea a doua a pasajului nu se referă la elemente (cum crede G. Jakubanis), ci la lucruri private perisabile.

Biblioteca „Runivers”

– 188 –

Oameni foarte experimentați în arta lor sofisticată.

Ridicați vopsele de diferite culori

II. amestecându-le în consecință – mai mult decât unul, mai puțin decât alții.

Locuind lx cu copaci, cu bărbați și femei.

Fiarele. vineri?ii. pești care se hrănesc cu apă.

II zei pe termen lung, purtători de onoruri 1 V

Deci, nu vă încredeți în mintea voastră cu faptul că într-un alt loc (în) Există o altă sursă pentru obiecte muritoare. . Indiferent câte nenumărate clanuri au existat igkh pl;

Consideră că toate acestea sunt adevărate, ca și cum ai fi auzit vorbirea unei zeități.

(Tradus de G. Yakubanis) „La fel ca pictorii, pictând rugăciunile sacre ale zeilor, oamenii care au studiat temeinic arta cu o minte profundă, iau vopsele multicolore și. amestecându-le într-un mod adecvat - unele mai mult, altele mai puțin, creează din ele similare cu toate obiectele imaginii, reproducând copaci și soți, n soții, n animale și păsări și pești care trăiesc în apă, precum și durabili. , mărite de cele mai înalte onoruri, zei: – deci să nu vă lase mintea copleșită de amăgirea (care v-ar putea face să presupuneți) că există undeva o altă sursă a tot ceea ce este perisabil, care nu se deschide privirii decât într-un mod nespus. cantitate uriașă 8), dar asigurați-vă că este el (elemente) 3). ascultând cuvântul divin”.

O notă explicativă a lui G. Yakubanis la ultimul vers „Cine ar trebui să fie înțeles prin cuvântul ὕψις – există un dezacord total între oamenii de știință în această privință. Bergk... vede în acest εὐρύς pe cel unic, zeul suprem (?), drept izvorul suprem a tot ceea ce există și, prin urmare, interpretează acest vers ca și cum conceptul παρὰ θεοῖς ar fi opus în cele două versete anterioare expresiei ἅλλων ἐν ἑbat ηνῆτις... πηγῇ v. Drept urmare, el evidențiază în textul său cuvintele θεοῦ πάρα cu virgule. – Alții (Bidez...), raportându-le cu poetul însuși, vezi în acest vers un exemplu de autoapoteoză necondiționată, la care, potrivit legendă, Empedocle era atât de înclinat.—Third î Bolide, Psyché II, 1822) găsim aici și un exemplu de auto-îndumnezeire, și relativ: poetul însuși nu este un zeu, el spune adevărul ca un zeu. Diels) citește ὅς 'v ca τῆς teor, τ. e. înseamnă zeitatea Muză, referindu-se la frag?i. 4, art. 3; 5, art. 2 π etc. Cred că ultima interpretare este cea mai apropiată de adevăr, nu este necesar doar să trasăm o linie ascuțită între

H Poezii 'Î-G.. ? 2!. 10-12.

„T. e. a întregii lumi vizibile* G. Ya.

daT. e. asigurați-vă că singura sursă a tot ceea ce este vizibil este în spiritul lui hyakhy G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

de poetul însuși și de Muza care îl inspiră: adevărul, în care Empedocle vrea să-și convingă prietenul, nu este o revelație pozitivă a vreunei Muze reale, dar nici o construcție rațională a gânditorului; ceea ce rostește este, în limbajul modern, inspirație pură, extaz creator, în care poetul-creator și divinitatea care îl inspiră sunt reciproc nedespărțiți, reprezintă, parcă, un întreg.

24. Plutarh de defecta orac. 15 p. 418 G Dar să nu se arate. că eu, în cuvintele lui Empedocle,

(Tradus de E. Radlov)

Discursurile sale nu sunt (urmează) în raționamentul său într-un fel...

(Tradus de G. Yakubanis) „Prin strângerea unui titlu peste altul, nu ar trebui să ducăm la sfârșitul unui drum al povestirii⁴⁴...

lasă-mă să termin în mod corespunzător ceea ce am spus înainte.

25. Platon Gorg. 498 E (traducere de Karpova) „Deduceți acum cu mine ce rezultă din pozițiile pe care le-am admis. Într-adevăr, chiar și de două ori și de trei ori este frumos să vorbești și să raționezi despre frumos.” La această scolie (din Lucilla) Proverb: „de două ori și de trei ori frumos⁴ *, (comprimați care) că este necesar să vorbim des despre frumusețe. (Acest) proverb provine dintr-un vers al lui Empedocle *). Și anume, el spune:

(Trad. de E. Radlova) „Este necesar să se repete de două ori și de trei ori ceea ce este demn de ea⁴⁴.

(Tradus de G. Yakubanis) „La urma urmei, ce este nevoie, și de două ori este bine să spui”⁴...

26. Simplitatea fizică. 33, 18 Puțin mai departe (după v. 21, 12) spune:

(Tradus de E. Radlov) „Ei guvernează alternativ în timpul cercului,

Fie unul dispare în celălalt, fie renasc într-o întoarcere fatală.

Sunt identice, pătrunzând unul în celălalt a);

Ei formează oameni și diferite triburi de animale;

(5) Fie prietenia îi unește într-o singură ordine (cosmos), Apoi sunt purtați în direcții diferite de ura distructivă, Până când tot ce este unit este din nou dedesubt (învins). Deci, fiindcă cineva obișnuiește să se nască din mulți, Și iarăși, când unul se destrămă, mulți se formează, (10) În aceeași măsură se nasc și nu sunt;

>) G. Dilsgovorit despre asta: zicala lui Platon nu este luata de la Empedocles. DD SI SENSUL LOR", v: '.' - 'G.Nb.

Artă. 3-« 17. Arsh-totot 'phys. 0 1. 230 b 11) raportează în mod eronat acest lucru la Dragoste și Vrăjmășie, Simplicius (160, 14) corect la cele patru elemente.

Biblioteca „Runivers”

190

Dar din moment ce nu există nicio limită pentru schimbarea neîncetată, în măsura în care ele există întotdeauna într-un cerc continuu... *).

(Tradus de G. Yakubanis) „Ele (elementele) domină alternativ în circulația ciclului (universal): uneori devin rare * 2) unul după altul, apoi cresc 3) într-o alternanță fatală. Căci rămân aceleași, dar, pătrunzându-se unii în alții, devin oameni 4) și animale de alte rase, fie prin puterea Iubirii convergând într-un întreg armonios, apoi, dimpotrivă, prin ura Vrăjmășiei, năvălindu-se în afară de unul pe altul, până când, îmbinați într-un singur întreg universal, nu se vor pierde în el. - Astfel, întrucât unul se naște invariabil din cei mulți și din germinarea celui unul, cei mulți ies din nou în evidență, în măsura în care (elementele) apar, iar vârsta lor este instabilă. Dar din moment ce trecerea neîntreruptă de la o stare la alta nu se oprește niciodată, ele există întotdeauna într-un cerc neschimbător

27. Plutarh de fac. iunie 12 p. 926 D Vezi că... nu confunda Vrăjmășia lui Empedocle cu (aceste) lucruri, cu atât mai mult pentru a nu pune asupra Naturii vechii titani și uriași și binecunoscuta mitică dezordine teribilă și lipsă de armonie în absență. al iubirii, (punând) separat totul greu și separat plămâni.... (cit. st. 1-2), după cum spune Empedocle, nici pământul nu era implicat în căldură, nici apa în aer și (în general) nimic. de sub plămân, dar principiile universului (au fost) neamestecate, străine iubirii și unite 5 6 7) ... până când pofta a venit în natură din înțelepciunea înăscută a Prieteniei, Afrodita și Eros, ca Empedocles, Parmenide și Hesiod spun. Simplitatea fizică. 1183, 28 Evdem acceptă imobilitatea în domeniul Iubirii – Sphros, după ce totul este unit... (op. cm. 2), dar, după cum spune el (op. 3-4).

(Tradus de E. Radlov) (0) 6) Separat totul greu, separat totul ușor (pălărie pusă),

(1) Și nu se vede nici o față strălucitoare a soarelui

(2) Nici pământul trupului păros, nici marea.

(0) 8) Totul era ostil, fără iubire și fără legătură.

Din. 8-12" La 17, 9-13.

*) „Caliitativ, nu cantitativ” G. Ya.

8) „Din nou, mergi calitativ, mai precis, din punctul de vedere al efectului predominant asupra altor elemente * G. Ya.

4) „T. e. fac parte din organismele umane etc. 4 R. Ya.

„Unite* aici în sensul de „solitar*, „izolat*: în punctul final al procesului mondial, toate elementele erau izolate, lipsite de orice legătură și pline de dezgust unele față de altele.

6) Acest verset este tăiat de G. Diels.

7) „Să nu văd acolo săgețile rapide ale soarelui” * E. K

f) Iar G. Diels bifează acest vers.

Biblioteca „Runivers”

191

(5) Astfel, într-o legătură strânsă, armonia a păstrat

(4) Sferă rotundă, bucurându-se de singurătatea sa perfectă 9.

(Tradus de G. Yakubanis) „Acolo nu se văd nici mădulare repezi2) ale lui Helios, nici pieptul zdruncinat 3 * * *) al pământului, nici marea: deci, sub învelișul dens al Armoniei, cei rotunjiți, mândri de izolarea perfectă a lui Spheros este afirmată”.

27a. Plutarh s. princip, philos, esse diss. 2 Și anume, cel care desăvârșește o persoană din punct de vedere moral prin intermediul filozofiei îi insuflă armonie cu sine însuși, îndepărtează de la el autocondamnarea și îl umple de pace și mulțumire de sine.

„Fără discordie, fără luptă obscenă (nu) în membrii (săi)” *).

28. Stobey Ecl. I 15, 2ab; epe. 18 V 25 {trad. E. Radlova) „Dar, chiar și peste tot, complet nemărginit, a

Sfera rotundă, bucurându-se de singurătatea sa perfectă*. (Tradus de G. Yakubanis) Dar (aceasta) era pretutindeni egală și complet nelimitată ô), sferică, mândru de izolarea sa perfectă *) Sferă.

29. Ippolit Ref. VII 29 p. 247, 34 7 8) Și despre prototipul lumii, (și anume, despre) cum este ea în structura ei (creată) de Iubire, el vorbește cumva în felul următor (citată din sf. 1-3). O astfel de vedere cea mai frumoasă asupra lumii, posedând unitate, creează Iubire din multe (elemente). Dar dușmănia... îl scoate din (această) unitate și îl face plural. Simplitate] hys. 1124, 1 Dragoste, care formează Shar, pe care-l numește dumnezeu (B 31), el numește cumva și în genul mijlociu: „era rotund” 0

(Tradus de G. Yakubanis) „Pentru că nu *) se ridică din spate două ramuri 9) și (nu are) nici picioare, nici genunchi ageri, nici părți genitale, dar este o minge și era peste tot egal cu el însuși.

30. Aristotel Metaph. În 4. 1000 b 12 (traducere de Rozanov-Pervov) În același timp, Empedocle nu spune nimic despre motivul schimbării în sine, cu excepția faptului că este deja aranjat astfel prin natura:

„Dar când discordia s-a alimentat și a crescut în mădulare,

Artă. 4"B 28, 2.

·) „T. e. raze * G. Ya.

3; G. Yakubanis se opune cu inteligență la traducerea lui Diels și Fairbanks („putere*, „putere*).

*) Acest vers al lui Empedocles a fost descoperit de Wilamowitz.

• ·) „Destul de rotunjit* Diels.

·) Versetele 1-2=B 134, 2-3.

7) „A fost o sferă” E.R. Dacă acesta este un citat din B 29, 3, este greu de spus cu certitudine.

8) „Cosmos, universul * G. Ya.

·) „T. e. două mâini * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

192

S-a ridicat repede în cinste odată cu trecerea timpului.

Care au trecut printre ei, alternând, în urma unui jurământ solemn *. j.hys simplu. 11⁴. 12 Empedocles mai spune următoarele despre domnia Vrăjmășiei {op. Artă. 13).

(Tradus de E. Radlova) „Dar când s-a ridicat o mare ură în toți membrii.

Când s-a urcat în cinste odată cu trecerea timpului, i-a fost atribuită alternativ printr-un mare ') jurământ *.

(Tradus de G. Yakubanis) „Dar când Vrăjmășia a crescut în proporții mari în membrii (divine) (ai cosmosului în formă de hyar) și a urcat la onoruri *) după expirarea timpului, care curge alternativ pentru ei 3 4) prin definiția unui jurământ cuprinzător *...

31. Simplitatea fizică. 1184, 2 (după B 27, 4) Când Vrăjmășia a început să învingă din nou, atunci din nou există o mișcare în Shar.

(Trad. de E. Radlov) ..Apoi s-au cutremurat și) succesiv totii membrii zeitatii *.

(Tradus de G. Yakubanis) „Pentru unul câte unul membrii zeității au tremurat*...

32. (Aristotel) de Un. insecab. p. 972 b 29 Mai mult decât atât, articulația este într-un fel compusă din părți. Prin urmare, Empedocle a compus f „De aceea, este corect să urmărim *”.

(Trad. M. Roia) „Articulația este formată întotdeauna din doi membri*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Articularea leagă doi (membri)*...

33. Plutarh de amie, muliü. 5 p. 95 Şi anume, ea (Dragostea) adună, conectează şi se leagă strâns de comunicarea prietenoasă (constantă),

„Ca cum sucul îngăduie şi ţine .. (traducere de E. Radlov].

„Aşa cum sucul de smochine se coagulează şi face ca laptele alb să cedeze*... (tradus de G. Yakubanis),

după spusele lui Empedocle (adevărul este că dragostea caută să creeze o astfel de unitate şi coeziune), dar o mulţime de prieteni se desparte.

34. Aristotel Meteor. A 4. 381 b 31 A. şi anume umed cu uscat este cauza determinării (a ei), iar una dintre ele serveşte drept lipici pentru cealaltă, precum mai spunea Empedocle în Fizica*.

(Trad. E. Radlov) „Orbit făină cu apă*...

(Tradus de G. Yakubanis) „Prin lipirea făinii de orz cu apă * ...

') De fapt: „larg prostrat şi A. M.

-) „T. e. a avut ocazia să acţioneze, a început să-şi arate puterea * G. Ya. N „Ma refer, desigur, Iubire şi vrăjmăşie * G. Ya.

4) După o altă lectură scrisă de mână „^ολεαίζετοll =“ au început să se certe*.

Biblioteca „P>IíHB6pı.”

193

35. Simplicius de cáelo 528, 30 Chiar dacă Vrăjmăşia n-ar fi dominat niciodată în ea (lumea), la fel ca în Iubirea în bal, dar, se spune, ambele se nasc din (ele) amândoi. Şi este poate foarte posibil să cităm câteva dintre versetele lui Empedocle care dezvăluie acest lucru (v. 1-15 citat). El este fizic. 32. 11 Iar înaintea acestor versete (B 98) în altele (versete) el expune activitatea amândurora în acelaşi, spunând (citată v. 3-17). He de cáelo 587, 8 Şi în ce fel, poate va spune cineva, spune Aristotel că aceasta se întâmplă sub (dominarea) Prieteniei, datorită căreia totul devine una, (cum) spune Empedocle (citată din sf. o)? Deci, Empedocle nu spune niciodată că a fost sub domnia Iubirii, aşa cum credea Alexandru, ci (asta a fost) când Vrăjmăşia nu era încă. (cit. v. 10-13). Poet Aristotel. 25 p. 1461 a 23 (tradus de W. Appelrot) Alte dificultăţi (trebuie rezolvate) punând accentul... Altele punând semne de punctuaţie, ca cuvintele lui Empedocle (citate din sf. 14-15):

„Deodată s-a dovedit a fi muritor, ceea ce înainte era nemuritor; Pur înainte, amestecat **.

Athenaeus X423 F Teofrast, în eseul său „Despre beţie”, afirmă că un amestec (din diferite băuturi) este mai puternic şi citează (în acelaşi

timp) următoarele versuri ale lui Empedocle (citate din sf. 14-15). aceeași sursă mediatore Plutarh Qua -est.conv, V 4, l. 677 P Poetul Sosikl, menționând zicala lui Empedocle că în schimbarea generală devine „întreg ceea ce mai înainte era neamestecat”; a spus că ceea ce este numit întreg de către (nostru) soț este mai degrabă bine amestecat decât neamestecat.

(Trad. de E. Radlova) „Dar iar eu voi urma calea immurilor, Pe care am mers devreme, adăugând cuvântul următor la Vorbite. Când ura a coborât până în fundul abisului Vârtejului, iar iubirea a devenit în centrul sferei,

(5) Atunci totul s-a adunat pentru a fi un întreg;

Nu toate deodată, ci de la sine, în diferite locuri, s-au format diverși compuși.

Din aceste uniuni s-au născut nenumărate familii de ființe muritoare);

Dar, spre deosebire de ceea ce era unit, multe au rămas dezbinat;

Și anume, cât ura s-a păstrat încă în vârf, căci nu era de pretutindeni

Alungat complet la limita extremă a sferei,

Dar unii dintre membrii săi au mai rămas, alții au fost deja expulzați;

În măsura în care ea s-a îndepărtat neîncetat, atât a urmat în mod constant efortul nemuritor al iubirii binevoitoare și perfecte;

*) Art. 7==st. 16. Poate că B 36 ar trebui pus în locul lui.

Dosok^{atiki}, c. IL 13

Biblioteca „Runivers”

194

Imediat au apărut lucruri muritorii care fuseseră nemuritoare,

II amestecate, care la început au fost împrăștiate, având căile schimbate.

Din aceste uniuni s-au născut nenumărate familii de ființe muritorii, Dotate cu diverse forme, minunate pe vpd”.

{Trad. G. Yakubangisa) „Dar când mă voi întoarce, voi urma calea cântărilor pe care am ales-o mai devreme, extragând un raționament din altul. Când Vrăjmășia a coborât în adâncurile abisului și Iubirea a apărut în mijlocul vârtejului, atunci toate elementele se adună împreună. nu brusc, ci adunându-se arbitrar, unul de aici, celălalt de acolo. În același timp, din amestecul lor curg nenumărate tipuri de creaturi perisabile. Dar, alternând cu amestecat 2), rămâne mult neamestecat, (mai exact) tot ce mai rămâne deasupra 3) Vrăjmășie. Căci încă 4) nu s-a retras complet până la limitele extreme ale cercului, ci a rămas parțial, a părăsit parțial membrii (universului) (formați deja

sub influența Iubirii). Și cât de mult se repezi ea în mod constant în afară, tot atât de neîncetat venea străduința blândă și divină a Iubirii impecabile. Și curând a început să se nască într-o formă perisabilă ceea ce mai devreme era inerent incoruptibilității și într-o formă mixtă ceea ce înainte fusese străin de orice confuzie 5), schimbând moduri b). Și din amestecul lor curg nenumărate feluri de creaturi perisabile, înzestrate cu diverse forme: minunat de văzut!

36. Stobei esi.i 10.11 după B 6 (citată mai jos versetul citat). Aristotel Metaph. B 4. 1000 b 1 (tradus de Rozanova-Pervov) Dacă nu ar exista o dispută, atunci „totul ar fi una”, după cum spune el; iar când totul s-a adunat, „atunci disputa era la sfârșit” (Este posibil ca acest verset să includă în Q35 în loc de versetul 7. care este egal cu v. 16 ibid.).

{Trad. E. Radlova) Când merg împreună, ura ajunge până la margine.

J) „T. e. la mijloc, în mijlocul vârtejului, sau, ceea ce este la fel, în Dragoste * G. Ya.

") "Semnificație: elementele rămase neamestecate întră ulterior în compoziția amestecului, cedând locul lor de existență independentă altor elemente care au făcut deja parte din formațiuni specifice și invers - la infinit * G. I

aceasta. e. la periferie, spre deosebire de centru, care era ocupat de Dragoste * G. I "

4) G. Yakubanis părăsește „la” scris de mână, fără a accepta amendamentul lui Diels ἡταν”.

) G. Jakubanis nu este de acord aici cu Diels (separând cu virgulă și a(.j?ra)† și acceptă lectura lui Plutarh și Theophrastus uAtheneus, care este urmată și de Mullah, Fairbanks, Burnet și Willamowitz.

„T. e. spre deosebire de starea anterioară * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 195 –

(Der. G. Yakubanis) „Și când ele (elementele) au început să convergă, Vărmășia a început să se retragă la limitele extreme (ale sferei care se forma treptat)”.

37. Aristotel de gen. et corr. B 6. 333 a 36 Totuși, după Empedocle, nu poate exista altă creștere decât prin metoda adunării. Și anume, focul crește din foc,

(Trad. E. Radlova) „... focul mărește focul,

Pământul își mărește corpul, iar eterul – eterul*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Pământul își întoarce trupul, eter-eter”.

38. Kliment Strom. V 48 (Trad. de E. Radlov) „Deci, acum vă voi povesti mai întâi despre originea soarelui;

Și din ceea ce s-a format tot ce vedem acum:

Pământ, mare agitată, aer umed,

Titan (soarele) și eter, acoperind totul în jur.

(Tradus de G. Yakubanis) „Așadar, să spunem despre (cele) primele și simultane la origine (fundamentele existenței), din care, evident, a luat naștere tot ceea ce vedem acum: pământul și marea care se ridică și aer umed și invaluind toate cercurile Titan - eter ').

39. Aristotel de căelo B 13. 294 a 21 (vezi 11 A 47)

(Tradus de E. Radlov) Dacă adâncimea pământului ar fi nemărginită și vastul eter,

Urmând cuvintele goale care curg

De pe buzele atâtor oameni care au văzut doar o mică parte din univers
„...“

(Tradus de G. Yakubanis) „Dacă adâncimea pământului este infinită și eterul este infinit de abundent, atunci afirmațiile nefondate care curg din multe guri (oameni) care au văzut (ligi) o parte nesemnificativă a universului”...

40. Plutarh de fac. în orb. iunie 2 p. 920 Așadar, undeva, Empedocle, în termeni foarte plăcuți, indică diferența dintre amândoi (țfum. versetul de mai jos), numindu-i astfel atragatoare, limpede și calmă (privire).

Pe. E. Radlova) „Soarele cu raze pătrunzătoare, luna blândă și veselă”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Săgeți ascuțite care aruncă soarele și luna blândă” ..

41. Apolodor „Despre zei” de Macrobius și alții

(Tradus de E. Radlova) „Dar ea, rotindu-se, aleargă prin cerul cel mare”.

(Trad. de G. Yakubanis). „Dar el (soarele), adunat 2), curge în jurul cerului mare”...

*) Potrivit lui G. Yakubanis, acesta este „al patrulea element – focul, hrănind toate corpurile cerești în general, acoperind și luminând emisfera de zi a cerului vizibil”.

s) „T. e. condensat din particule individuale ale elementului - foc "G. Ya.

42. Plutarh de fac. in orbe Jun. 16 p. 929 G (Luna), spune Democrit (oo A 89 ah, stând într-o direcție directă (de la noi) către strălucitor (soare), preia (lumina) și întunecă soarele. Astfel, s-ar aștepta ca ea însăși (va fi) (Totuși, de fapt), ea este departe de asta. Și anume, în cazul indicat, ea este adesea (de la sine) invizibilă și îl ascunde și îl eclipsează (soarele) ... așa cum spune Empedocles ... (citată de mai jos versuri), de parcă lumina a căzut în întuneric și întuneric, și nu într-un alt luminator... Așadar, învățătura lui Empedocle rămâne că, datorită unei anumite reflectări a razelor de lumină ale soarelui pe lună, lumina pe care o vedem provine din Prin urmare (de la ea) nicio căldură nu vine la noi, nici lumina nu vine din arderea (combinată) și amestecarea luminilor (două lumini), așa cum ne-am putea aștepta, ci (se întâmplă) așa cum sunetele, atunci când sunt reflectate, produc un ecou, care mai slab decât (sunetul) ..., „deci lumina soarelui ... (op. B 43) și are o curgere inversă mai slabă și mai întunecată spre noi datorită reflectării forței eliberate (de el).

(Trad. de E. Radlov) isi reflecta razele

Cu picioarele pe pământ și eclipsează atât de mult pământ

Care este lățimea lunii cu fața palidă.”

(Tradus de G. Yakubanis) „Ea (luna) ascunde razele de el (soarele) în timp ce acesta trece sub ea și umbrește tot atât de mult din pământ cât lățimea lunii cu ochi strălucitori *.

43. Philo de prov. II 70 sb Armenian Aucher r. 92 De fapt, nu este oare o prostie să credem că lampa lunii împrumută lumina (sa) de la soare conform providenței (divine), între timp, cum preia mai degrabă imaginea care cade în ea ca o oglindă? Așadar, Empedocle (spune): „Mingea lunară mare și lată (= B 43?) Primirea luminii (extraterestre) s- a întors imediat înapoi pentru a ajunge rapid la cer.” Plutarh (k B 42) 929 E.

(Tradus de E. Radlov) „La fel și lumina care lovește cercul larg al lunii”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Deci lumina (solară) lovește cercul larg al lunii”...

44. Plutarh de Pyth. sau. 12 p. 400 Dar vă batjocoriți de afirmația lui Empedocle că soarele care a apărut lângă pământ (cf. A 56, p. 154) se datorează reflectării luminii cerești, atunci (citată din versetul de mai jos).

(Tradus de E. Radlova) „El reflectă Olimpul cu un chip neînfricat.

(Tradus de G. Yakubanis) „El (soarele) reflectă lumina spre Olimp *) cu o față neînfricată.

*) „T. e. la He6j a G. Ya.

45. Ahile Js. 16 (epe. A 35) *) (Trad. E. Radlov) „Se învâрте în jurul pământului cu lumină împrumutată.

(Tradus de G. Yakubanis) Lumina împrumutată rotunjită (a lunii) se învâрте în jurul pământului.”

46. Plutarh de fac. in orbe Jun. 9p. 925 Luna este foarte departe de cer, într-un fel atinge pământul și se învâрте aproape în jurul lui... (citată, mai jos versetul citat), spune Empedocle... ridicat datorită faptului că iluminatorul (soarele ei) este foarte mare (în comparație cu ea), dar, după cum se pare, se rotește atât de aproape de pământ, aproape în brațele acestuia din urmă, încât ea, deși nu ridică (umbra ei) a), această umbroasă, loc pământesc, întunecat, care este lotul pământului, este blocat de soare. În consecință, cred că ar trebui să fie îndrăzneț să admitem că luna se află în limitele pământului și este eclipsată de munții săi.

(Trad. de E. Radlova) „Ca o roată de car, ținând aproape de hotarul pământului” 3).

(Tradus de G. Yakubanis) „Ea (luna în jurul pământului) se rotește, ca o bucsă într-un car, aplecându-se în jurul unui stâlp înalt de pe stadion.”

47. Anecd. Vekk. I 337, 13 (Culegere de cuvinte vechi comune) ἄγης (sfânt): acest cuvânt este păstrat datorită compusului (cu el) βουαγής (sfânt) sau παναγής (cu totul sfânt). Empedocle:

(Per, E. Radlova)'. „Se uită din partea opusă la fața divină a soarelui”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Ea (luna) privește din partea opusă la cercul sacru al (ei) lordului (soarelui).

48. Plutarh Quaest. Platon. 3 p. 1006 J Acele ceasului (soarelui), nemiscate concomitent cu schimbările umbrei, dar care stau nemiscate, servesc la măsurarea timpului aproximativ în același mod în care pământul este acoperit de soarele care se rezezi în jurul lui; După cum a spus Empedocles:

(Tradus de E. Radlov) „Pământul produce noaptea, stând între lumină”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Pământul produce noaptea, blocând lumina cu sine”.

49. Plutarh Quaest. conv. VIII 3, 1 p. 720 E Și anume, fiind întunecat, după Empedocle, aer

„Noapte mohorâtă și oarbă”... (E.R.)

„Noapte pustie și cu ochi orbi”... (G. Ya.), câtă claritate a senzației
ia de la ochi, deci în schimb sporește claritatea auzului.

mier. 18 până la 14.

2) Am citit „V neçaiQouaq\$” în loc de „υπεραίρονα”.

8) Acest verset, probabil, se alătură B 45.

Biblioteca „Runivers”

– 198 –

50. Tsei' Alleg. 0 83 Iată ce spune Empedocles sau altcineva:

„Irida”) poartă vânt sau un nor greu din mare” (E. Radlov).

„Irida poartă vânt sau ploi abundente din mare” (G. Yakubanis).

51. Herodian schematismi Not. cod. Darmsladini in Sturzii Et. Gud. p. 745 άνόπαια (înseamnă), după unii, pe nesimțite (a dispărea), după unii, a fi dus în sus. Empedocle (vorbește) despre foc (citată din expresia de mai jos), din care reiese și că (cuvântul) άνόναiov este neutru.

„(Foc s-a vărsat) s-a ridicat brusc” (E.R.)

„Repede (grabind)” (G. Ya.)

52. Proclu în Tim. II8, 26 Diehl Și de fapt, sub pământ sunt șiroaie de foc, așa cum spune undeva Empedocles:

„Sub ape ard multe focuri” (E. Pi).

„Multe focuri ard sub pământ” (G. Ya.).

53. Aristotel de gen. et corr. În 6. 334 a 1 A. și anume Vrăjmășia împărțită, dar eterul nu a fost dus de Vrăjmășie, ci fie spune că focul este dus în sus ca întâmplător (citată din versetul de mai jos), apoi spune că în virtutea naturii sale, (și, în sfârșit), vorbește și el (citată în 54). Împreună cu aceasta, el spune că lumea este în aceeași stare atât cu prezentul (predominanța) Vrăjmășiei, cât și cu cea dintâi (predominanța) Iubirii. Deci, care este primul motor și cauza mișcării? Fiz. În 4. 196 a 19 Deci, fie nu au considerat (acest lucru) absurd, fie, având în vedere (astfel), cu toate acestea, uneori au folosit (o), așa cum spune Empedocle că aerul nu este întotdeauna alocat celui mai înalt (loc).) dar cum se va întâmpla. Cel puțin el spune în cosmogonia sa că (citată din versetul de mai jos).

„Pentru că în cursul lui era acum aici, acum acolo” (E. R.M.)

„Pentru că în acel moment el (eterul) se mișca exact în acest fel, dar adesea într-un mod diferit” (G. Ya.).

54. Aristotel de gen. et corr. B 7. 334 a 5 (kj B 53)

„Dar eterul a pătruns sub pământ cu rădăcini lungi” (E. R.).
„Eterul a început să pătrundă în pământ cu rădăcini lungi”... (G. Ya.).

55. Aristotel Meteorol. B 3.356 a 24 (vezi A 25)

„... marea este sudoarea pământului” (E. Pi).

„Marea este sudoarea pământului”... (G. Ya.)

Oh T. e. curcubeu.

Biblioteca „Runivers”

– 199 –

56. Hefaest. encli. 1 p. 3, 13 Consbr. Empedocle:

„Sarea este excretată prin acțiunea razelor solare * (3. R.).

„Sarea s-a întărit sub acțiunea 1) razelor solare” (G. Ya).

57. Simplicius de cáelo 586, 29 Cum ar putea, atunci, „un cap fără gât” și așa mai departe, exprimat de Empedocle (cit. versurile 3-5), și multe alte lucruri care pot servi drept exemplu de confuzie, să fie un indicator de confuzie? Aristotel de cáelo D 2. 300 b 25 Totuși, poate, cineva va pune o întrebare atât de importantă, dacă este posibil sau imposibil ca unele (curate) din care sunt compuse corpurile formate de natură, mișcându-se întâmplător, amestecate într-un asemenea amestec. Mă refer, de exemplu, la oase și carne, cărora Empedocle le atribuie originea Prieteniei. Și anume, el vorbește (citat din v. 1-3).

(Tradus de E * Radlova) „Au crescut atâtea capete fără gât. Brațele goale, lipsite de umeri rătăceau, Ochii lipsiți de frunte s-au mișcat.

(Tradus de G. Yakubanis) „Deci *) au crescut multe capete fără gât. mâinile goale, lipsite de umeri, rătăceau, ochi singuratici fără frunte rătăciră.

58. Simplicius de cáelo 587, 18 (după B 35, 13) Așadar, în această stare (când Vrăjmășia nu se retrăsese încă complet), „cei care erau încă uni membri din cauza împărțirii (completei) de Vrăjmășie, rătăceau. , străduindu-se pentru amestecarea reciprocă *.

„Organe cu un singur membru * rătăceau... (G. Yakubanis).

59. Simplicio de cáelo 587, 20 (după B 58) El spune: (v. 1 cit.), când Prietenia a început să ia stăpânire pe rămășița Vrăjmășiei: (v. 2-3 cit.). Așadar, Empedocle spunea că acei (membrii) au apărut din Prietenie, dar nu într-un moment în care Prietenia a prevalat deja, ci când ea (încă) trebuia să dobândească predominant și a adus pe lume organe încă neamestecate și uninominale.

(Tradus de E. Radlov) „Dar când divinul era mai strâns unit cu divinul,

Ei (membrii) s-au lipit împreună, ca și cum cineva s-ar fi întâlnit cu cine,

Iar mulțimii existente, altele s-au alăturat fără întrerupere*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Dar când zeitatea a început să se apropie de zeitate * * 3), atunci, pe de o parte, acei 4) membri au început să se apropie accidental

!) „Inc.: sub șocuri” G. I *

*) Du-te „acolo, pe pământ” G. Ya.

8) „T. e. Dragostea și Vrăjmășia au început să-și arate activitatea mai uniform, în timp ce Vrăjmășia a prevalat anterior „... G” Ya.

4) „T. e. deja existent separat” G. I' '

Biblioteca „Runivers”

200 -

să fie citite între ei, așa cum s-a întâmplat, cu ceilalți, - li s-au născut continuu mulți alții.

60. Plutarh adu. Colot. 28 p. 1123 Totuși, aceștia și mulți alții (s//n(εsigva), mai neobișnuit, asemănătoare monștrilor Empedoclesieni de care râd,

.. Cu picioarele îndoite, cu organe nedefinite'4 (E.R.).

„Cu picioarele târătoare, cu membrele nedespărțite” (G. Ya.) și „taurii cu fața umană” (B 61, 2).

61. Ilie nat. anim. XVI 29 Fizicianul Empedocle, vorbind despre animale extraordinare, afirmă că se nasc cumva diverși compuși strâns legați de corpuri eterogene ca aparență (parțial / împletite în unitatea corpului. Așa spune el (scut vv. 1-4). Simplicius phys 371, 33 Astfel, Empedocle spune că în timpul domniei Iubirii, la început, au apărut părți de animale, la întâmplare, ca, de exemplu, capete, brațe și picioare, apoi s-au adunat (cit. v. 2), evident, oamenii cu partea din față a taurului, adică (râde) a unui bou și a unui om. dinții împart și zdrobesc mâncarea, stomacul o digeră, ficatul o transformă în sânge. Și capul unui om, unit cu corpul uman, păstrează totul (corpul), (combinându-l cu trupul) taurului nu formează o corespondență și (totul) este perfect Și într-adevăr, tot ceea ce nu se potrivea în raportul potrivit a pierit . Aristotel phys. În 7. 198 b 29 Așadar, acolo unde totul (întâmplător) s-a adunat ca și cum ar fi apărut cu un scop oarecare, a supraviețuit, pentru că s-a alăturat în modul potrivit. Tot ceea ce (legat) nu în acest fel a pierit și piere, la fel ca „taurii cu front uman” la Empedocles.

(Tradus de E. Radlova) „Au apărut multe ființe cu fețe duble și sâni dubli,

Născut dintr-un taur cu cap de om și invers,

Au fost cei născuți din oameni cu capete de taur, care intercalate
descendenți din oameni,

Sau de la femei care au organe delicate.

(Tradus de G. Yakubanis) „Au început să se nască multe creaturi cu două
fețe și doi sâni, dintr-o rasă de tauri cu fața umană și, dimpotrivă,
au început să apară creaturi născute umane cu capete de taur; creaturi
mixte, parțial din (părți ale corpului) bărbați, parțial

Biblioteca „Runivers”

– 201 –

aceeasi natura feminina, inzestrata cu 9 membri sterili * 2).

62. Simplitatea fizică. (către Aristotel a. 0.) 381, 29 Empedocle în
a doua carte a „Fizicii” înainte (afirmând) formarea trupurilor
masculine și feminine a exprimat următoarele versete:

(Tradus de E. Radlov) „Ascultă acum, cum de bărbați și femei se plâng

Produs de tribul nocturn al focului,

Acesta nu va fi un discurs fără scop sau frivol.

La început, forme obscure s-au ridicat deasupra pământului,

Având în sine o dublă necesitate: apa și pământul;

Pkh a aruncat foc, dorind să se unească cu propriul său fel.

Dar ei nu aveau încă o uniune frumoasă de membri,

Nu aveau nici voce, nici membru masculin”.

(Tradus de G. Yakubanis]. „Acum ascultați cum focul, ieșind în
evidență, a scos la lumină odraslele de soți și soții îndurerați,
ascunși în noaptea 3): aceasta va fi o poveste care nu este străină de
scopul nostru și nu lipsită de instructivitate. ieșite din pământul
întregului natural 4) creaturi care conțin două elemente în părți
egale: apă și aer cald 5); au fost împinși afară de foc, încercând să
obțină un b), în timp ce nu au găsit încă 7) fie o combinație atractivă
de membre ale corpului, fie o voce, fie un penis inerent bărbaților.

Deci, în timp ce Empedocles a spus acest lucru, t (Aristotel) observă
că el însuși (Empedocles) pare să afirme că sămânța a apărut înaintea
animalelor. „Întregul natural înainte de toate”, care, a spus el, a
fost o sămânță care nu a dezvăluit încă „o combinație atractivă de
membri”... Dacă (a fost) o sămânță, atunci mi se pare surprinzător de
potrivit să o numesc „întreg natural.” Într-adevăr, întreg natural în
sensul propriu este ceea ce este în întregime în sine un întreg, și
tocmai aceasta este sămânța, deoarece diferențierea (părțile) nu a avut
loc încă în ea. Aristotel Fizica În 8 199 b 7 Mai mult, sămânța trebuie

să fi apărut înainte de toate; animalele și „întâi întâi natura” erau sămânța. În plus, cauza țintă este și în plante,

G. Yakubanis urmează „axupofe” scris de mână, respingând conjectura Diels r)ΘΤΕΙ, QOιça („ascuns în umbra corpului”). Sterilitatea lor, potrivit lui Diels, a fost discutată în continuare.

2) „T. e. androgini incapabili de naștere” I \ Ya.

„T. e. în întunericul de sub pământ „G. Ya.

„T. e. nedivizat pe sexe „G. I

6) „Ev.: căldură, căldură. mier fragm. 73” G. Ya.

β) „T. e. unește-te cu tine însuți cu un element similar „I7-I *

h) a, T. ϕ. era imposibil să distingem între ei, nu aveau „G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

202

diferențierea (a părților lor) este mai slabă. Deci, au apărut și în (regatul) vegetală. ca „tauri cu fața omenească” (B 61. 3) la fel și „viță de vie, în față ca măslinul” sau nu? La urma urmei (acest lucru) este o absurditate. Cu toate acestea, în orice caz, așa ar fi trebuit să fie, dacă doar „așa este cazul” în regnul animal. mier. A 73.

63. Aristotel de gen. anim. AIS. 733b 10 Anume, el (E. kpe-docl) spune că la bărbat și la femeie există, parcă, un semn de ospitalitate '), întregul (copilul) provine de la amândoi.

„Dar natura membrilor este diferită; parte din bărbați, parte din femei” (V.R.}).

„Dar natura membrilor (a embrionului-copil} este cu două laturi: o parte (își are baza) în (sămânța bărbatului, (cealaltă în sămânța femeii)” (G. Ya.).

64. Plutarh quaesi. nal. fată. 917 C Sau creșterea și conviețuirea în comun a sexului feminin cu cel masculin aduce în minte plăcerile iubirii și în același timp evocă atracție (sexuală). Deci, referitor la oameni, Empedocle a compus (vers):

„Uniunea lor a fost cuprinsă de o dorință prin vedere” (V R.) „Și apoi apare Poeos a, care încheie legăturile căsătoriei prin vedere.” (G. Ya.).

65. Aristotel de gen. anim. A17. 733 a 33 Dacă femeia și bărbatul sunt diferiți în concepție, așa cum spune Empedocles:

(Tradus de V. Radlov} „(Sămânța), turnată într-un (loc) curat, produce bărbați și femei

Când se întâlnește frigul.”

(Tradus de G. Yakubanis} „(Sămânța unui bărbat și a unei femei} este turnată în curățarea (prin curățare lunară} a locului (pântecului), și din acel (sămânța) care se întâlnește (în pânțe) cu frig 3), femeile vin, (și din cea care - cu caldura - barbatii).

66. Scholia lui Euripides Ryuep. 18 „Nu semăna brazda copiilor”: Fizicianul Empedocle, vorbind alegoric, spune: „locurile adânci despicate... Afrodita”, în care are loc nașterea copiilor. Euripide, vorbind la fel ca el, a evitat prezentarea obscenă și a folosit nume decente și metafore artistice, (și anume), el vorbește despre semănat și brazdă.

*) Zti/i^olov£etesserahospitalitatis, semn de ospitalitate, rupt în două părți, care au fost păstrate de două persoane pentru a se recunoaște mai târziu.

2) „Dorința pasiunii iubirii” G. Ya.

·) „T. e. cade în partea mai rece a pântecului „G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 203 –

„Azilul bifurcat al Afroditei” (E.R.)

„Câmpurile împărțite ale Afroditei” (G. Ya.)

67. Galen ad Hippocr. epid. VI 48 Totuși, (opinia) că concepția bărbatului are loc în partea dreaptă a uterului, a fost exprimată și de alți bărbați dintre cei mai vechi. Și anume, Parmenide a spus așa (cit. 18 în 17). Empedocles în felul următor:

(Tradus de E. Radlov)

De aceea, bărbații sunt negri și mai robusti

Și mai acoperit de păr (decât femeile).

(Tradus de G. Yakubanis) „Bărbatul se naște în partea mai caldă a pântecului și, prin urmare, bărbații sunt negru și mai bărbați și mai acoperiți de păr (decât femeile).

68. Aristotel de gen. anim. Δ 8. 777 a 7 A. Și anume, laptele este sânge, fermentat, dar nu stricat. Empedocle fie a înțeles greșit, fie a folosit o metaforă nefericită când a spus într-un vers despre lapte:

„În a zecea zi a lunii a opta apare sucul alb” (E.R.).

„În a zecea zi a lunii a opta, apare o scurgere (G. Ya.).

69. Proclus în R. P. II 34, 25 Kroll. Și Empedocle cunoaște timpul dublu al nașterilor (la 7 și 9 luni după Proclus).

Nu de aceea le numește și femeile „dublu purtător”? Dar compară Aetius V 18, 1 (A 75, p. 161).

(Tradus de G. Yakubanis) „Dublu-lagăr”.

G. Jakubanis introduce aici un amendament la textul lui Diels. Ultimul scrie: διγῶνοι (dublu născut), G. Yakubanis citește: διγόνων (dublu născut). Citirea \G. Jakubanis este mai corect, deoarece Proclus spune direct că Empedocles numea femeile cu acest nume, și nu copii (forma „Luovovs”, pe baza căreia este reconstruit cuvântul fragmentului, este formată în mod egal atât din Μῶνοι, cât și din διγόνων) .

70. Rut Efes. d. sudoare. parte. corn. 229 r. 166, 11 Daremb.
Embrionul este înconjurat de cochilii, (dintre care) una este subțire și fragedă. Empedocle îl numește „cupa pentru sânge”.

„Paharul de sânge”... (G. Ya.).

71. Simplicio de cáelo 529, 28

(Tradus de E. Radlova) „Dacă nu ai dobândit încă suficientă credință în aceste lucruri,

Cum apa, pământul, eterul și soarele,

Amestecând într-un astfel de număr, au creat culorile și formele muritorilor (lucruri),

Care sunt acum născute din unirea Afroditei.

Biblioteca „Runivers”

– 204 –

(Tradus de G. Yakubanis] „Dacă din anumite motive nu aveți (încă) o credință fermă în acest lucru (și anume, în modul în care) specii atât de diverse au apărut din amestecarea apei cu pământul. Și, de asemenea, eterul cu soarele ') > și culorile tuturor creaturilor perisabile, care abia acum se nasc sub influența creatoare a Afroditei „... .

72. Athenaeus Vili 334 De asemenea, Mie îmi este cunoscut că toți peștii în general erau numiți „camaceni” de către fizicianul Empedocles în următorul (versetul):

„Cum sunt acești copaci înalți și pești de mare* (< E. R.)

„Cum (au fost) copaci uriași și pești de mare 3) * ...

73. Simplicio de cáelo 530, 5 (după B 71) lî puțin mai târziu:

(Tradus de E. Radlova) „Atunci Cyprida a udat multă vreme pământul cu ploaie

Și după ce a creat formele, ea le-a fixat cu foc rapid.

(Tradus de G. Yakubanis) „Ca și atunci, Cyprida, după ce a irigat (în prealabil) pământul cu ploaie și (apoi) suflând (pe el) aer cald, l-a supus (în final) efectului de temperare al focului rapid”. ..

74. Plutarh Quaest. conv. V 10, 4 p. 685 F Dintre animalele înseși, nici măcar o singură viață pe pământ sau păsări nu poate fi numită, poate, la fel de fertilă ca toate (animalele) marine. Despre aceasta, Empedocle a compus un vers:

„Văzând triburile stupide de pești prolifici* (E.R.)

Transportarea 4) un trib de neînțeleș de pești cu multe semințe * ... (G. Ya.)

75. Simplicii de cáelo 530,. 8 (după B 73, 2)

Der. E. Radlova) „(Ochii), a căror parte interioară este densă, iar partea exterioară este liberă:

0 astfel de structură au primit-o prin arta Cypridei*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Toate părțile lor interne sunt compactate, în timp ce cele exterioare sunt rarefiate, întâlnindu-se tocmai cu un principiu similar de rarefiere sub mâinile lui Cyprida *...

76. Plutarh quaest. contra. 12,5 p. 618 Î Și vezi că zeul pe care Pindar l-a numit „cel mai excelent artist” nu este peste tot

d) „T. e. foc * G. Ya.

2) „T. e. forme * G. Ya.

3) „Καμασηνες—un cuvânt rar și obscur* G. Ya.

*) Potrivit lui Diels. Afrodita; după alții, marea. Vezi nota lui G. Yakubanis.

c) G. Yakubanis propune să îmbine aceste două versuri cu fragmente. 73 și 76 și înțelege prin cuvântul „ih”* (τῶν á') „lucrurile sensibile create de Cíprida din cele patru elemente în general, ale căror părți exterioare sunt, cu rare excepții, conturate în fragmente. 76, sunt mai puțin dense decât cele interne: este suficient să se sublinieze, de exemplu, carnea care învăluie scheletul animalului, scoarța copacilor etc.*.

Biblioteca „Runivers”

— 205 —

el pune foc deasupra și pământ dedesubt, dar după nevoile trupurilor de fiecare dată. Scut. versurile următoare), spune Empedocle. El este de fapt. i. orb. I. 14 p 927 F locul său și corespunde scopului său. Scut. Artă. 2) ... și natura fiecărei stridii, așa cum spune Empedocles, știind (citată din v. 3).

(Tradus de E. Radlov) „Acesta este în obuze grele

Scoici de mare și scoici de piatră de țestoase;

Cu ei vei vedea pământul, care este deasupra pielii * *.

(Tradus de V. Yakubanis) „Acest lucrul) poate fi observat în scoicile cu spatele greu ale animalelor marine, în special la melci 2) și țestoasele cu coajă de piatră: acolo veți vedea că pământul 8) este deasupra pielii.

77. 78. Plutarh Quaest. sop 111 2, 2 p. 649 C. Această verdeață veșnică și, așa cum spune Empedocle, „persistența frunzișului, nu pot fi atribuite căldurii. Căci nici măcar pierderea frunzișului nu este o chestiune de frig... Deci, unii cred că frunzișul este păstrat datorită uniformității amestecului. Empedocle, de altfel, consideră că cauza este o anumită simetrie a porilor, care trec corect și uniform alimentele prin ei, astfel încât să curgă (întotdeauna) în cantitate suficientă. Theophrastus caus. } lanț. 1 13, 2 Dacă aerul ar fi asemănat continuu cu ei (copacii), atunci poate că nu ar părea absurd ceea ce spun poeții, precum (de exemplu) Empedocle spune că înfloresc veșnic verzi și roditori (copacii) (cit. v. 2), presupunând un amestec perfect general al aerului 4).

(Tradus de E. Radlova) „Copacii au înflorit constant cu frunziș și constant cu fructe

Și tot anul erau acoperiți cu fructe în exces.

(Tradus de G. Yakubanis) „(Copacii) veșnic verzi abundă cu fructe tot timpul anului datorită aerului favorabil *.

Potrivit lui G. Diels, acest fragment aparține descrierii epocii de aur care a apărut în timpul formării lumii.

E „Abatere de la regula generală, conform căreia părțile exterioare ale creaturilor perisabile sunt mai puțin dense decât cele interioare” G. Ya.

*) „Din scoicile din care s-au făcut coarne pentru heralzi: de aici și numele G. Ya.

*) „T. e. stilul cel mai greu cel mai dens” G. Ya.

*)' Adică ca o veșnică primăvară.

Biblioteca „Runivers”

– 206

79. Aristotel de gen. anim. A 23. 731 a 1 La plante, însăși forțele sunt amestecate și femela non nu este separată de mascul. Drept urmare, ei înșiși dau naștere din ei înșiși și nu produc din ei înșiși descendenți, ci un fruct conceput - așa-numitele semințe. II aceasta este frumos exprimată de Empedocle într-un vers (citată din versetul de mai jos). Și anume, oul este un făt conceput și dintr-o parte (parte) din el ia naștere un animal, restul (parte) este hrană (pentru el) și

(în același mod) o plantă ia naștere dintr-o parte a seminței, restul (partea) servește ca hrană pentru muguri. rădăcină la începutul dezvoltării acestuia. Theophrastus caus. plantă. A 7. 1 Semințele tuturor (lucrurilor) conțin în sine ceva hrană, care se produce împreună cu (însuși) început, la fel ca la ouă Empedocle folosea astfel o expresie foarte bună, spunând că copacii mari depun ouă*. Faptul este că natura semințelor este aproape aceeași cu a ouălor.

„Deci copacii mari aduc înainte măslinile ca ouăle* (E.R.)

„Astfel, copacii mari (parcă) depun ouă și înaintea tuturor măslinilor* (G. Ya.)

„Așa se depun ouăle, în primul rând, măslini înalți * (G. Diels).

80. Plutarh quaest. conv. V 8, 2 p. 683 D Deci, aceasta, după cum am spus, este pe bună dreptate spusă. Empedocle a spus:

„De aceea, rodiile târzii și fructele lor suculente* (E.R.)

„De ce rodiile cu coacere târzie și cele mai înflorite fructe - merele * (G. Ya.)

„De aceea rodiile se coc (atât de) târziu, iar merele (atât de) bogate în suc*.

(Aici) epitetul atașat rodiei înseamnă că fructele (lor) se coacă atunci când toamna târziu se termină deja și căldura se oprește. Căci soarele nu permite formarea umezelii (lor), slabă și lipicioasă. . . Pe ce bază ar putea acest înțelept să numească merele „suc abundent*, nu este clar... (urmează B 148-150). 3. Așadar, după ce am spus asta, unii gramaticieni au spus că merele se numesc „suc exuberant” din cauza înfloririi lor. Și dacă o fac, înfloresc puternic și abundă în flori, așa cum spun poeții (sunt citați Antimachus și Arat, Dionysus Blooming). Așadar, datorită faptului că mărul se distinge cel mai mult prin abundența fructelor și înflorirea (puternică), filozoful l-a numit „suc abundent”.

81- Plutarh Quaest. nat. 2 p. 912 G Descompunerea ploii (apele) prezintă variabilitate (ih), deoarece acestea sunt mai susceptibile la descompunere, nu

9 g> Trebuie remarcat faptul că dergvo lagăr de ulei. conform tradițiilor mieojugice, sunt considerat primul atât în timp cât și ca valoare41 G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 207 –

zhel'p (apă) râu și fântână. Fermentarea, aparent, este putrefacție. după cum mărturisește Empedocle în cuvintele (următoarele) (citate din versetul de mai jos). 31 p. 919 C Sau vinul prin natura (propriul său) produce putrezire, după cum spune Empedocles „vinul este apa care a pătruns din coajă și a fermentat în copac.” Aristotel Thor. Δ 5. 127 a

17 În mod similar, vinul nu este apă fermentată, după cum pretinde Empedocle... Căci nu este apă deloc.

„Apa fermentată într-un copac devine vin sub piele” (E /> ')

„Apa (care a pătruns în viță nu din pământ prin rădăcini, ci din aerul umed) din partea laterală a scoarței, după ce a fermentat în copac, devine vin.”

82. Aristotel Meteor. A 387 b 4

(Tradus de E. Radlov) „Deci părul, frunzele, pene groase de păsări, solzii se formează pe membre tari

(Tradus de G. Yakubanis} „Părul, frunzele și pene groase ale păsărilor și solzii de pe membrii puternici (pești) sunt una și aceeași în origine.”

83. Plutarh de fori. 3 r. 98 DA și anume, unele (animale) sunt înarmate cu coarne, dinți și înțepături,

„Da, aricii se încreți pe spate cu o coamă ascuțită” (G. Ya.)

bine... și arici de mare,

Cu spatele acoperit în întregime cu peri țepoși (E.R.)

84. Aristotel de sens. 2 p. 437 b 23 Dar Empedocle pare să creadă uneori că vederea se datorează procesului luminii, așa cum s-a spus mai sus. Cel puțin, spune el (citat mai jos versetele 1-11), uneori susține că vederea se produce în acest fel, alteleori (o explică) prin ieșiri din vizibile (lucruri). Alexandru la acest loc r. 23, 8 Wendl. Și, în primul rând, citează (ca dovadă a lui) versurile sale, în care își exprimă părerea că lumina este un foc care se revarsă și este aruncat din ochi și datorită lui apare viziunea. Faptul este că în poeziile sale el compară lumina emisă din (organul) vederii cu lumina (livrată) prin intermediul felinarelor. Și anume, așa cum cineva, intenționând să călătorească noaptea, după ce a pregătit o lampă, o pune într-un felinar (căci lanterna întârzie și nu lasă să intre respirația exterioară, în timp ce cea mai fină substanță a focului, care este tocmai lumina, o lasă). afară), așa spune tânărul, iar focul, ^ încheiat în piele, este înconjurat de scoici subțiri, care întârzie sinele care este distructiv pentru focul (substanța) pe care îl întâlnește din exterior. nu le permit să deranjeze ochii, dar cea mai subțire (substanța) de foc este eliberată. „Strângerea” poate numi felinare, poate,

Biblioteca „Runivers”

– 208 –

(cât) respingătoare, deoarece reflectă respirațiile și protejează focul din jurul lor. Sau (le poate numi) „strângerea (cum ar fi) respirațiile dense și reflectorizante din cauza densității (ei). Focul (îl numește) „subțire” (τονών), întrucât, datorită tandreței sale, se întinde și poate trece prin dese (corpuri). „Spre prag” (înseamnă) spre cer.

(Aşadar) Homer: „Apucând-o de pe pragul (ceresc), până când a căzut neputincios la pământ” (Iliada XV 23) „A umplut ochiul rotund cu ţesături subţiri”, a spus în schimb: referitor la numele ochiului (cuvânt) „ţesături⁴ în loc de teci. După ce a arătat că spune acest lucru în versetele de mai sus, (Aristotel) adaugă: „Uneori el spune că vederea are loc în acest fel, alteori (o explică) prin ieşiri din (lucruri) vizibile. .[spunând că) unele ieşiri ajung la (organul) văzului, (şi asta se întâmplă) ori de câte ori (ieşirile) din cauza proporţionalităţii sunt ataşate de porii din organul vederii, (în acest caz) pătrund în interior şi astfel viziunea b Platon mai menţionează opinia, ca aparţinând lui Empedocle, în Meno (A 92, p. 173) şi determină, după (această) învăţătură, culoarea ei, (ca) ieşirea din corpuri, corespunzătoare organului. a vederii şi percepute de ea. (Compară A 86, p. 169).

(Tradus de E. Radlova) „La fel ca cel care, după ce a plănuit o călătorie, pregăteşte lumina

În noaptea de iarnă, lumina unei flăcări strălucitoare,

Aprinzându-l într-un felinar protejat de toate vânturile, care respinge forţa vântului care suflă,

Iar flacăra, curgând în afară, cu cât merge mai departe, Cu cât mai departe luminează drumul cu raze neobosite, - Astfel, focul preexistent, închis în coajă (ochi), Uple membranele subţiri ale pupilei rotunde, Protejându-l. din masa de apă din jur;

Foc, care se revarsă în afară, cu cât merge mai departe...”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Aşa cum cineva, plecând într-o călătorie într-o noapte furtunoasă, se aprovizionează cu un felinar, aprinzându-l la un foc puternic, o torţă care reflectă diferite vânturi, în timp ce împrăştie x) suflarea lui. vânturi furioase, uşoare dar, zburând afară, pentru că este mai subţire (vânt) - '), începe să pătrundă dincolo de prag * *) cu raze neobosite: - deci în acel moment 4) primar 5) foc,

9 „T. e. nu permite la flacara * G. Ya.

*) -T. e. constă din particule mai subţiri şi mai mobile decât aerul * G. Ya.

3) „T. e. lumineaza drumul la iesirea din casa * G. Ya.

„Adică în timpul creării organismelor cipriene * G. Ya.

b) „Inc.: foarte vechi, adică spontan, elementar, în contrast cu focul dat empiric al primei părţi a comparaţiei * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 209 –

închise în cochilii şi în ţesături subţiri (ochi), care sunt perforate cu pâlnii minunat aranjate * *), au început să se ascundă în spatele unei pupile rotunde 2); iar aceste pâlnii au început să reţină apa care

curge în jur în cantități mari, în timp ce focul s-a stins, pentru că este mai subțire „... .

85" Simplicii phys, 331. 3 Și el afirmă că părți foarte numeroase de animale au apărut întâmplător; astfel (opinie pe care o exprimă) când spune... (op., B 98, Z) și iarăși .. (versul citat mai jos) și în alt loc .. (op. V 73, 2). Și o mulțime din acest tip de dovezi, poate, pot fi găsite în „Fizica” lui Empedocle. mior. A 86, p. 165.

„Doar o bucată neînsemnată de pământ a căzut în partea flăcării (ascunse în ochi) (G. Yakubanis).

„Milosirea blândă urăște nevoia insuportabilă” (E. Radlov).

86. Simplitate de căelo p. 529, 21 (după B 35, 1-lo) Dar, vorbind despre înfățișarea acestor ochi trupești, a adăugat:

„Din ei divina Afrodita a creat ochi ascuțiți * (E. R.) „Din care 8) divina Afrodita a creat ochi neobosite * ...

87. Simplicii de căelo p. 329, 24 (după B 86) Și puțin mai târziu: „Afrodita împodobită cu cravate frumoase” (E.R.).

„Afrodita, care a oferit conexiuni amoroase * (G. Ya.).

88. Aristotel poet. 21. 1458 a 4 Un (cuvânt) trunchiat, ca, de exemplu, i<L (însemnând χρίύη membru masculin), δω (însemnând \$ωμα casă) și ... σψ (însemnând οίρις viziune) (citată mai jos este versetul) . Strabon VIII p. 364 (din Apolodor) În Empedocles (citată din versetul de mai jos): 5ψ*, vedenie.

„Amândoi ochi dau o singură imagine” (E.R).

„Din ambii (ochi) vine o vedenie * 4) (G. Ya.).

89. Plutarh quaest. nai. 19 p. 916 D Deci, uite, după Empedocle,

„Să știi că curenții curg din toate obiectele existente * (E.V.).

„Știind că din tot ceea ce tocmai sa întâmplat δ), curg curenți * ... (G. Ya.).

Și anume, în mod continuu multe ieșiri provin nu numai din animale, plante, pământ și mare, ci și din pietre, cupru și

2) „T. e. pori *. G. Da.

i) „Joc de cuvinte intraductibil” 1 G. Ya.

·) „Elemente” G. Ya.

*) „T. adică ambii ochi dau o singură senzație vizuală „G. Ya.

δ) „T. e. în general, din tot ce există * G. Ya.

Presocratic, c. p. 14

a urca. II într-adevăr, totul este anihilat și pierde pentru că ceva curge mereu și dus fără încetare.

90. Plutarh quaest. conviv. IV 1.3 p. 663 Și, de fapt, natura percepe ceea ce corespunde (lui ei) din hrana asemănătoare și variată, eliberând imediat multe proprietăți din ea însăși în corp, dă fiecărei părți folositoare (i). Astfel se face ceea ce spune Empedocle (citată din versurile următoare). De aici Macrobius Sat. VII x. 17 Dar știm că asemănarea se hrănește cu asemănător.. Că separate (lucrurile) atrag asemenea, mărturisește Empedocle, care spune (citată mai jos versurile citate).

Și așa dulce caută dulce, amarul se străduiește pentru amar.

Acru în acru, și cald se întinde în căldură „[e. R.).

„Așa că dulcea a început să se apuce de dulce, amarul s-a repezit la amar, acru s-a năpustit asupra acru, caldul a început să coopteze cu caldul.” (G. Ya.).

91. Alexandru Quaest. II 93 (vezi p. 173 mai sus).

„Apa se amestecă mai ușor cu vinul, dar cu uleiul

Ea nu vrea să (amestecă)” (E.R.).

„(Apa) este mai prietenoasă cu vinul, dar nu vrea să (se amestece) cu uleiul * (G. Ya.).

92. Aristotel de gen. anim. În 8. 747 a 34 (despre aporie: De ce neamul de catâr este sterp, epe. J 82) Empedocle, în schimb, invocă drept motiv că amestecul (din) spermatozoizii lor este dens, (deși constă) din materialul seminal delicat al ambelor (masculin și feminin). Și anume, adânciturile (lor) corespund reciproc cu dense (părți), din astfel de (substanțe) delicate ia naștere un solid (foarte), ca un amestec de cupru și staniu "; (în același timp) ca și pentru cupru și staniu, el, de asemenea indică motivul greșit... și, în general, în explicația sa nu pornește de la evident. Căci cum depresiunile π solid (locuri) corespondente reciproc formează un amestec în genul (amestecul) vinului cu apă? (cf. B 91))

(Tradus de G. Yakubanis): „Cupru amestecat cu staniu... (Amestecul) de vin și apă .. Pori ') și infuzie

93. Plutarh de def. sau. 41 p. 433 B Anume, unele sunt înrudite și folositoare unuia, alții altora, ca vopsea albastru închis al unui melc violet și salitrul de cereale în fructe, amestecat cu (el), sporesc ') pare să se coloreze (unul pe altul).

„Culoarea purpurie este amestecată cu vena galbenă” (E. R.).

') „Găuri, fântâni”⁴ G. Ya.

5) „Părți strânse, dense ale corpului, spre deosebire de porii *’ I \ I.) Am citit“ $\alpha\chi\epsilon\iota\nu$ „în loc de

Biblioteca „Runivers”

– 211 –

„La pânză *) se amestecă *) un roșu de sambuca luminoasă⁴⁴ ... (G. Ya.), precum zicea Empedocles.

94. Plutarh quæst. nat. 39 3) De ce apa din partea de sus pare albă, în timp ce în partea de jos pare neagră? Nu pentru că adâncimea este mama unei culori închise, deoarece slăbește și distruge razele soarelui înainte ca acestea să coboare în ea? Partea superioară trebuie să perceapă albul strălucitor al luminii, deoarece se află sub influența directă a soarelui. De asemenea, Empedocle este de acord cu aceasta (explicație):

„Culoarea neagră apare și în adâncurile râurilor, la umbră,

Este vizibilă și în peșterile pline cu abisuri⁴⁴ (3. P<).

„Culoarea neagră a râului din fund provine din umbră și, în același mod, se observă în grotile ca peșteră⁴⁴ (G. Ya.).

95. Simplicii de cáelo 529, 26 (după B 87) Și dând motivul pentru care unii văd mai bine ziua, alții noaptea (cf. A 86, p. 166), spune:

„Când s-a format pentru prima dată prin arta Cipridei⁴⁴ (<9. R.).

„Când ei (ochii) au început să crească împreună sub mâinile lui Cyprida⁴⁴... (G. Ya.).

96. Simplitatea fizică. 300, 19 Și într-adevăr, după părerea lui, corpurile, oasele și fiecare dintre celelalte (lucruri) sunt formate după un anumit raport numeric (a elementelor). Cel puțin, în prima carte a „Fizicii”⁴⁴ vorbește (citată din versurile de mai jos) .. adică de la divinii vinovați și mai ales din Iubire sau Armonia. Și anume, ele (oasele) sunt ținute împreună prin legăturile sale. Aristotel de anima A 0. 410 a 1 (traducere de V. Snegirev) Faptul este că fiecare obiect este alcătuit din elemente care nu sunt legate la întâmplare, dar în fiecare se află într-un anumit raport și combinație oportună. Așa că însuși Empedocle spune despre oase:

„Pământul creator se află în cuptorul de topire al măruntaielor sale vaste

Ea a pus două optimi din Nestidul transparent,

Și cele patru părți ale elementului lui Hefaistos: din acest amestec s-au format oase albe⁴⁴. Parafrizare de Simplicius la acest loc 68, 5 Hayd. „Plăcut⁴⁴, adică pământul se numește armonios, ca un cub, după învățăturile școlii pitagoreice. Și anume, au numit armonia cubului, deoarece formează o proporție armonică datorită faptului că are 12

laturi, 8 unghiuri și 6 suprafețe. „Cruzetele⁴⁴ sunt (numite) vase poetului (Homer), în care are loc legătura

i) Așa cum G. Yakubanis, Wyttenbach și Millerd înțeleg acest cuvânt.

„T. e. pânza este vopsită în. . . u G. Da.

3) Pasajul este cunoscut doar în traducerea latină a Mongoliei (KlYap 1542): manuscrisul grecesc din care s-a făcut traducerea se pare că s-a pierdut.

14*

Biblioteca „Runivers”

– 212

neamestecat (substanță): „toate burdufurile au început să sufle în douăzeci de coarne ** (Iliada XVIII 470); a mai numit săni frumoși mi \ pentru că sunt lați datorită capacității (lor mari). Pentru formarea oaselor, el (consideră necesar) să participe la un amestec de patru părți de foc, spunând că acestea (oasele) au o pondere foarte mare de foc; (așa crede el), poate având în vedere culoarea albă uscată (lor). (Mai mult, pentru formarea oaselor, el ia) două (părți) de pământ, una de aer și una de apă; le numește pe ultimele două (elemente) „A purta cu strălucire^{4*}, Nestis (el numește aer și apă) datorită (lor) umezelii din (cuvântul) νόειν*= a curge, cu strălucire (le numește) ca fiind transparente. mier. A 78> p. 162.

(Trad. E. Radlov) „Pământul roditor, format în creuzete bune

Din cele opt părți: două luate din Nestida transparentă și patru din Hefaistos – așa s-au format oase albe, strânse divin prin legăturile armoniei⁴⁴.

(Tradus de G. Yakubanis) „Și pământul fertil în cuptoarele (sa) cu pieptul lat a primit două din cele opt părți de la strălucitoarea Nestida și patru de la Hephaestus *); iar din ele * 2) s-au format oase albe, minunate unite prin legăturile Armoniei⁴⁴.

97. Aristotel de pari. anim. A 1 p. 640 a 18 Căci generația este de dragul esenței, iar nu esența de dragul generației. Prin urmare, Empedocle a spus în mod incorect că animalele au multe lucruri pentru că s-au format atât de accidental în timpul originii (a lor), cum ar fi, de exemplu, că au o astfel de „coloană vertebrală”⁴⁴, deoarece în timpul unei întoarceri accidentale aceasta din urmă a fost ruptă.

98. Simplitatea fizică. 32, 3 El numește foc și Hefaistos (B 96, 3) și soarele (21, 3 etc.) și flacăra (85), apă (el numește) ploaie (73, 1, etc.), aerul este eter (100, 7 etc.). Așa că spune asta în multe locuri și (printre altele) în versetele următoare (citate mai jos versetele). mier. Aetius V 22 (A 78, p. 162) Ibid 33, 3 Și el susține că părți foarte numeroase de animale au apărut întâmplător; astfel (o părere pe care o exprimă) când vorbește (citat din primul vers din cele ce urmează).

(Tradus de E. Radlov) „Mai mult, pământul a fost unit în părți egale cu Hefaistos,

Și ploaie și eter,

Ancorarea în excelentele porturi ale Ciprului.

Acum într-o proporție ceva mai mare, apoi într-o proporție puțin mai mică;

9 „Astfel, două părți rămân la partea pământului însuși” G. Ya.

2) „Din cele opt părți ale tuturor elementelor menționate mai sus” G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 213 –

Din ele s-a format sânge și alte forme ale corpului.

(Tradus de G. Yakubanis) „Pământul. ancorat în excelentele] porturi ale Ciprului, se întâlnește cu ele în părți aproape egale 2) (și anume) cu Hephæstus și ploaie, precum și cu eter strălucitor, apoi într-o cantitate ceva mai mare (decât restul elementelor). apoi într-unul mai mic - (conectare) cu un număr mare de acelea. Din ele vine sânge și alte feluri de carne.

99. Theophrastus de sens. 9 (L 86, p. 166)

• „Os cărnos (în ureche)” (E. R.).

„Bell... Ramă cărnoasă” ·) (G. Ya.).

100. Aristotel de respir. 7p. 473 a 15 Empedocle vorbește și despre respirație, însă nu explică nimic nici despre scopul (respirației), nici despre dacă toate animalele respiră sau nu. Și vorbind despre respirația prin „nări” (v. 4), el crede că vorbește despre suflarea principală... 473 b 1 sânge, totuși, acestea nu sunt pline de sânge (v. 1), ci au deschideri. pentru aerul exterior, care sunt mai mici decât particulele corpului, dar mai multe (particule) de aer. în sus și în jos, când coboară, aerul intră și are loc inhalarea, când urcă, el (aerul) este forțat afară și expiră are loc și el compară ceea ce se întâmplă cu un ceas cu apă (citată mai jos versurile citate).

(Tradus de E. Radlov) „Așa inhalează și expiră toate (animalele): la toate animalele

Există vase de sânge lungi care trec prin mușchi până la suprafața corpului,

Și deschidere cu numeroase găuri mici

La capătul nărilor în așa fel încât sângele

Este întârziat, dar eterul găsește acces ușor;

Când sângele ușor se scurge acolo, eterul care fierbe se revarsă într-un curent furtunos

II apoi se întoarce când (sângele) se repezi; ca o fată

-1) „Τελείοις- - nuanță intraductibilă. T. înseamnă atât „excelent” cât și „completând ceva”; adică, în acest caz, portul Cyprida, completând temporar mișcarea perpetuă a elementelor*

-) „T. e. în proporție egală * G. I,

3) ἑσάρκινος ὄζος.—slujind evident, după filozof, cu limba clopotului – ureche: un sunet exterior, pătrunzând în ureche, vibrează limba clopoțelului, care, bătând, trezește senzația de sunet * G. Da.

Biblioteca „Runivers”

214 —■

Jucându-se cu ceasuri de apă din cupru strălucitor,

Când o mână frumoasă este pusă pe deschiderea țevii Și coborâtă în masa curgătoare de apă strălucitoare.

Apoi apa nu pătrunde în vas, se reține

Greutatea aerului care cade în interiorul deschiderilor frecvente.

Până când vine un curent puternic (de aer; atunci

Cu lipsă de aer intră apa necesară.

De asemenea, când există apă la adâncimea unui vas de cupru,

Dar deschiderea tubului este închisă manual,

Aerul care presează din exterior spre interior reține apa

La ieșirea din pasajul îngust, ocupând marginile până când MÂNA este luată;

Apoi, dimpotrivă, printr-o acțiune opusă celei anterioare. Aerul intră și umiditatea utilă curge afară.

În mod similar, sângele blând se mișcă prin vase:

Când ea intră

Imediat, cu forță, un curent de aer pătrunde într-un val rapid.

Când (sângele) revine, se stinge cu aceeași cantitate.

{Trad. G. Yakubanis).Așa toți (ființele vii) inspiră și expiră. În toate, tuburile de carne fără sânge (în sine, dar destinate circulației sângelui) sunt întinse la suprafața corpului, iar la gura lor ')

tegumentele exterioare ale pielii sunt străpunse cu găuri frecvente, astfel încât sângele este reținut, dar o cale convenabilă prin (acestea) este deschisă eterului, prin urmare, de fiecare dată când sângele fraged se scurge de acolo a), eterul, clocotind (din mișcarea rapidă), se rezezi (acolo) în valuri furioase; când sângele se rezezi înapoi, expiră din nou, la fel ca (se întâmplă) când o fată se joacă cu un ceas cu apă din cupru strălucitor: când, punând orificiul tubului pe un mâner frumos, ea (le cufundă) într-un moale. masă de apă argintie, atunci umiditatea este încă nu intră în vas, dar ea este împinsă înapoi de gravitația aerului care cade din interior pe deschiderile frecvente, până când ea (fata) deschide „curvoiul comprimat * *) ; iar apoi, odată cu slăbirea presiunii aerului, intră (în tub) o anumită cantitate de apă. În același mod, atunci când apa ocupă interiorul unui vas de cupru 4), în timp ce orificiul său transversant este blocat de o mână umană, eterul, ținând s) din exterior în interior, împinge umezeala către (cea mai mare) gaură.

*) „T. e. la iesiri, la deschiderile acestor tuburi „G. Ya.

„Din aceste găuri® G. I-

3) „T. e. o coloană de aer închisă într-un tub® G. I

*) „T. e. la fel. așa cum este descris mai sus, un cilindru alungit, cu o gaură relativ largă pe o parte și multe găuri mici pe cealaltă * D, I.

YAT. e. producerea presiunii* G. I

Biblioteca „Runivers”

– 215 –

trecere îngustă, producătoare de zgomot *), (auto) ocupând vârful ~), până când (fata) își eliberează mâinile; apoi, dimpotrivă, spre deosebire de ceea ce (s-a întâmplat) înainte de 3), cu pătrunderea aerului (în interiorul vasului prin orificiul superior), o anumită cantitate de apă curge afară. Reculându-se înapoi, se revarsă în interior, imediat un val furtunos se rezezi în jos (în vasele de sânge parțial golite) curent de eter; când (^/wó) se rezezi înapoi, el (eterul) este din nou expirat înapoi în cantitate egală6.

101. Plutarh de curios. 11 p. 620 E Și așa cum vânătorii nu-i lasă pe căței să plece deoparte și să alerge după orice miros, ci îi bat cu bice și îi țin, ținându-și organul senzorial liber și curat pentru munca lor, astfel încât să devină mai receptiv la urme (citat mai jos dat versetul 1, deci etc. El este, de asemenea, quaest.nat. 23 p.917 E Ei percep LP-ul câinelui (cit. v. 1), precum spune Empedocles, scurgerile pe care le lasă animalele în pădure; si distruge foarte numeroasele mirosuri de plante si arbusti etc.. Alexander q. /. probi. Ili 102 (la aporie: de ce cainii nu simt urmele unui iepure mort) (animalul) este mort, iesirea (din el).) se oprește. Și anume, nu pleacă (care provoacă mirosul de scurgeri), (cit. v. 2), precum (spune) Empedocles, căci este imposibil (atunci) să se separe mirosul și stratul superior al corpului. , dar odată cu moartea (animalului) vine și sfârșitul pentru ei (particulele mirositoare) și pentru mirosul

însuși. Autor anonim la Teatrul lui Platon. 70, 48 Empedocle lasă ieșiri și. spune că câinii vânează „bucăți de membre ale animalelor”. Acest lucru este imposibil atunci când (unul trebuie să se ocupe de) animale pe moarte.

„Îți cauți bârlogul animalelor cu nasul” (E.R.).

„Căutând cu nasul particule de membre ale animalelor... pe care le-am lăsat de la picioarele mele într-o pășune luxuriantă (cerb sau iepure de câmp)” (G. Ya.).

102. Theophrastus de sens. 22 (vezi A 86, p. 171)

„Respirația și mirosul sunt implicate în orice” (E.R.).

„În acest fel, respirația și mirosul sunt caracteristice tuturor creaturilor” (G. Ya.).

1) „T. adică acel capăt al clepsidrei prin care, de regulă, umiditatea care o umple se revarsă picătură cu picătură.V. I. Altfel, Dils.

2) „T. e. formând o mică coloană între apă și suprafața mâinii închizând orificiul G. Ya.

g) „În experiența anterioară” G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

216 -

103. Simplitate Fiz. 331. 10 (Cazul lui Empedocle) Și multe astfel de mărturii pot fi găsite în Fizica lui Empedocle, ca, de exemplu, următoarele (versetul):

„În acest fel totul gândește după voința sorții” (E.R.).

„Deci, totul este înzestrat cu rațiune datorită unei astfel de voințe a Soartei” (G. Ya.)

KN. Simplitate Fiz. 331 13 (după B 103) Și puțin mai jos:

„II pentru că cele mai mici părți sunt unite în mișcarea lor” (‘λ Pò-

„Și din moment ce cele mai fine (particule) s-au ciocnit în căderea lor...” (G. Ya.).

105. Porphyry de Styge la Stobaeus ecl. 1 49. OZ'r. 424, 14 W. Empedocles, se pare, vorbește (despre inimă) ca un organ pentru confluența sângelui în versurile următoare). mier. A 84 (pag. 16b) și 86 (pag. 167).

(Trad. E. Radlov) „. .. Se hrănește cu valuri furtunoase de sânge,

Și de aici vine gândul mobil al omului,

Pentru că gândul în oameni este sângele care spală inima.

(Tradus de G. Yakubanis) „(Inima) trăiește în valurile sângelui care circulă rapid și în el (există ceva care) se numește de obicei un gând al oamenilor, apoi}’ că oamenii au un gând (nimic altceva decât) sânge care scâlde inima.”

106. Aristotel de anima G 4. 437 a 31 (traducere de V. Snegirev) Iar vechii spun că gândirea și simțirea sunt una și aceeași. Deci Empedocle spunea: „în prezența obiectelor, înțelepciunea oamenilor crește”; iar în alt loc: „de aici rezultă că ei se pot gândi întotdeauna la diverse obiecte” (B 108). Metaf. D 3. 1009 b 17 Empedocle spune că o schimbare în starea (noastre) este asociată cu o schimbare în modul (nostru) de a gândi (citat din versetul de mai jos). Iar într-un alt (loc) spune că (citat în 108).

„Căci mintea umană crește în funcție de ceea ce este prezentat” (E.R.).

„Pentru că mintea crește în oameni în conformitate cu prezentul J)” (G. Ya).

107. Theophrastus de sensu 10 (A 86, p. 167).

(Tradus de E. Radlova) „Pentru că ele leagă armonios toate lucrurile, Ei (oamenii) gândesc, se bucură sau suferă”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Din cauza lor (elementelor) totul este unit și armonios, iar prin ei (oamenii) gândesc, se bucură și suferă.”

Ã) „T. adică în conformitate cu realitatea prezentă, în conformitate cu extinderea experienței lor senzoriale * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 217 –

(Tradus de prințul S. Trubetskoy) „Deci toți. ceea ce este, se adună într-o ordine armonioasă;

Ei gândesc totul și simt bucurie și tristețe.

108. Aristotel Metaph. G o. 1009 b 18 (comparare cu B 106) Iar într-un altul (mbs7nñ) spune că (citate mai jos sunt versetele), de ani7na Γ 3. 427 a 24 (comparare cu B 106) II în alt loc: (citat . la fel. C7pihi) '). Philopon la acest mesaj 486. 13 Anume. Empedocle, vorbind despre deosebiriile „viselor”, afirmă că reprezentările nocturne decurg din ceea ce se făcea în timpul zilei. Această reprezentare o numește „gândire” în versurile următoare (este dat același citat). Simplitate la acest loc 202. 30 II alt fel de gânduri le apucă (le) în vise etc.

„În măsura în care oamenii se schimbă, așa întotdeauna

Iar mintea lor reprezintă alte gânduri” (-E.R.).

„În măsura în care oamenii renasc (într-o zi, sub influența diverselor experiențe), la fel cum experiențe diverse sunt întotdeauna prezentate gândirii lor (noaptea, în timpul somnului) ~ (G. Ya).

109. Arisipotel de anima A 2. 404 b 8 (traducere de V. Snegirev) Dar cei care au acordat atenție procesului cunoașterii și simțirii animalelor, susțin că sufletul aparține începuturilor: în timp ce unii admit mai multe începuturi, alții. - un început, sufletul însuși. Astfel, Empedocles reprezintă sufletul ca fiind format din toate elementele și consideră că fiecare dintre ele este un suflet. El spune:

„Pământ cu pământ, apă cu apă pe care o știm,

Eterul divin îl cunoaștem prin eter și foc o flacără distructivă,

Dragostea este dragoste și cearta este o ceartă tristă.

Aristotel Metaph. B 4. 1000 b 5 (tradus de Rozanov-Pervov) Și cunoștințe de asemenea (posibil) pentru asemenea (doar):

„La urma urmei, suntem capabili să vedem pământul (zice el) cu pământ, apa cu apă,

Eterul este eter divin, iar focul care distruge este foc, Iubirea este dragoste, iar discordia este discordia tristă.

(Trad. ξ). Radlova) „Prin pământ vedem pământul, prin apă vedem apa,

Prin eter eterul divin, prin foc focul distrugător,

Dragostea este iubire, iar ura este ură tristă.”

(Tradus de G. Yakubanis) „Căci după pământ 2) cunoaștem pământul, după apă

x) Aici citatul din Aristotel este inexact: evident făcut din memorie. „T. e. prin țesuturile ochiului constituite din pământ⁴ * G. I,

Biblioteca ''Runivers''

218

apă, eter divin cu eter, dar cu foc, foc distrugător, dragoste cu dragoste și vrăjmășie cu vrăjmășie distrugătoare.

{Trad. carte. S. Trubetskoy) .. Vedem pământul ca pământ, iar apa ca apă;

Eter eter ceresc, foc foc fără milă:

Vedem dragostea cu dragoste, dar vrăjmășia cu vrăjmășia ură

IYu. Ippolit ref. V*I 29 p. 251 M *)· Aproximativ sub această formă, filosofia lui Empedocles ne înfățișează apariția lumii, moartea ei și alcătuirea ei, care este o combinație de bine și rău. El spune că există și o a treia forță inteligibilă, care poate fi observată pe baza

celor de mai sus; și anume, el vorbește cumva după cum urmează {op. versetele 1-10 de mai jos) ... 30 p. 253 (împotriva lui Marcion) Înveți pe nesimțite purificările lui Empedocle... Distrugi căsătoriile legate de Dumnezeu pentru a păstra pentru tine singura lucrare inseparabilă a iubirii. Într-adevăr, după Empedocle, căsătoria îl împarte pe unul și îl face multe, așa cum am arătat. Acolo VI 12 p. 165 (după B 109) Pentru. spune el (Simon), Empedocle credea că toate părțile focului, atât cele vizibile cât și cele invizibile, au gândire și sunt implicate în mintea lui Sextus adv. matematica. VIII 256 Empedocle avea o concepție și mai ciudată, că totul este înzestrat cu rațiune, și nu numai animalele, ci și plantele; (și anume) cu siguranță scrie {op. versetul 10).

{Trad. E. Radlova) „Dacă vă imaginați toate acestea în mod clar într-o reflecție profundă,

Îți vei dedica gândurile acestui lucru, pur și direct,

Atunci toate aceste lucruri îți vor aparține pentru totdeauna,

Și prin ei vei câștiga mult mai mult, căci ei vor crește

(o) În oameni, datorită dorinței, după natura fiecăruia.

Dar dacă gonești, așa cum fac oamenii, după lucruri de afară,

Care implică pentru oameni nenumărate necazuri, griji deprimante, gând 2),

Vei părăsi brusc viața în decursul timpului,

Să te întorci de la sine la începutul tău;

Pentru că, să știi, peste tot există un gând și o parte din nevoie

*) Hippolytus a încercat să demonstreze că erezia lui Marcion era o nouă formă de învățătură a lui Empedocle. Cele două principii ale lui Marcion – Binele și Răul Hippolytus derivă din dualismul lui Empedocle de iubire și vrăjmășie. El oferă, de asemenea, o serie de alte comparații forțate ale lui Empedocle cu marcioniții. Prin urmare, prezentarea lui despre sistemul lui Empedocles ar trebui tratată cu mare prudență.

Versetul este oarecum asemănător cu B 2, 2.

Biblioteca „Runivers”

– 219 –

(Tradus de G, Yakubanis) Pentru că, dacă tu, după ce i-ai întărit l) în adâncul inimii tale, privești favorabil la ei cu atenție autentică, atunci, pe de o parte, toate acestea *) vor, desigur, în timpul tau} viața ta constituie o bogăție inalienabilă, pe de altă parte, vei câștiga multe alte lucruri datorită (totul) * 2 3 4); căci ei ') se întorc reciproc în direcția caracterului inerent fiecăruia dintre ei, în conformitate cu acesta sau altul de originea lui 5 *).(au) gânduri

iscoditoare, atunci fără îndoială vă vor părăsi în curând cu trecerea. de timp, străduindu-se să se întoarcă la felul lor 7 8 *). Căci să știți că în orice există un gând și o cotă necesară de raționalitate, h).

lit. Diogene VIII 59 (L 2, p. 134} (citează versetele 1-9) Clement Sirom. VI 30 (vezi L14, p. 141) (citează versetele 3-0).

(Tradus de E. Radlov) „Oricâte medicamente ar fi, protecție de boli și bătrânețe,

Le vei recunoaște, ți le voi deschide singur;

Vei reține puterea vântului neobosit care sunt pe pământ,

Ridicându-se în vârtejuri, ei devastează câmpurile,

(5) Și iarăși, când vei dori, vei provoca un vânt contrar;

Din ploaia mohorâtă le vei oferi oamenilor o găleată fertilă,

Și în căldura verii vei întoarce ploile,

Hrănirea cu ierburi, irigarea lor și oferirea unei recolte bune;

Vei aduce înapoi un soț mort din iad.

(Tradus de G. Yakubanis)

x) „Instrucțiuni teoretice și practice date în poezie* G. Ya.

2) „T. adică toată înțelepciunea teoretică și practică care ți-a fost învățată, cu toate beneficiile și avantajele interne și externe care decurg din aceasta, în genul, nair., cele care sunt enumerate în cele ce urmează, III fragment 14 G. Ya.

3) „T. e. o mulțime de noi cunoștințe private și, prin urmare, o mulțime de noi beneficii și avantaje interne și externe * G. Ya.

4) „Achiziții spirituale, achiziții interne” G. Ya.

6) „T. e. în conformitate cu ceea ce se numește fiecare dintre ele, ceea ce îi corespunde în mod obiectiv fiecăruia * ... (G. Ya.).

„Aceste achiziții trecătoare, deșarte44 G. Ya.

7) „Semnificație: bunurile perisabile pe care oamenii le obțin de obicei sunt trecătoare, deoarece sunt în fiecare minut gata să le scape din mâini, după ce s-au stabilit pe acele elemente primare din combinația cărora au apărut * G. Ya.

8) „T. e. un tipar destinat destinului, o legătură fatală și succesiune

realitatea fenomenelor, cauzalitatea obiectiv rațională, – în limbajul modern* G. Ya.

numai pentru tine voi face toate acestea. Vei opri furia vântului neobosit, care, repezindu-se la pământ, distrug câmpurile cu (lor) impulsuri; Din nou, dacă doriți, le veți excita respirația plină de satisfacții (rău cauzată anterior). După o furtună mohorâtă, vei livra oamenilor o găleată la timp, iar după o secetă de vară vei livra pârăie (ploaie) care hrănesc copacii, care se vor revărsa din eterul (ceresc); și vei aduce înapoi sufletul unui mort din Hades”.

< 0 h π w e n i i > v.

112. Diogenes Vili 62 (A 1, p. 134 și 34 Al) Despre faptul că era din (orașul) Agrigent din Sicilia, el însuși spune la începutul „Purificării” (citată mai jos versurile}. Diodor XIII 83. 10 12 citează versetul 3. Clement Strom VI 30 (după B 111, 5) El a spus că era însoțit de unii dintre setea de ghicire, alții suferinzi de (suferință) severă, de (dorința de a vindeca) boala fierului. (1).

(Trad. de E. Radlov) „Prietenii care locuiesc în marele oraș al Agrigentului cu părul blond,

Locuiește pe Acropole, zelos pentru fapte bune,

Sensibil la ospitalitatea străinilor, necunoscând răul.

Bună ziua! Nu mai sunt un om pentru tine, ci un zeu nemuritor,

Merg printre toți, venerabil cum ar trebui să fie, Încins cu baldrici și coroane verzi.

Și intrând în orașele tale înflorite,

Primesc onoare de la bărbați și femei; ei mă urmează

Mii, întrebând despre calea spre mântuire;

Unii au nevoie de predicție, alții în vindecarea diferitelor boli

(De multă vreme au fost chinuiți de suferințe grele)

Vor să audă cuvinte de mângâiere”.

(Tradus de G. Yakubanis) „Prietenii, care locuiți în acropola marelui oraș de aur Akraganth* 2). (tu), căruia îi pasă de faptele bune, (tu), care dai adăpost unor străini respectabili, (tu), care nu cunosc viciul

‘) Aici vom cita și câteva fragmente din traducerea lui G. Gomperts din cartea sa „Înțelegerea filozofilor greci și idealul libertății interioare” rusă. transl. 1912.

2) „T. e. un deal de aur, pe care se află Akragas G. Ya. Este posibilă și înțelegerea: lângă valurile (râurile) galbene ale Agrigentului.

ka, salutare! Eu merg printre voi ca un zeu nemuritor și nu mai ca un muritor (om). onorat de toți]), așa cum trebuie, încununat de jur împrejur cu bandaje și ghirlande verzi. Când eu, împreună cu ei, soți și soții, ajung în orașe înflorite, sunt înconjurat de închinare evlavioasă. Și mă urmăresc într-o mulțime nenumărată, întrebând pe unde calea (care duce) spre bine, unii, având nevoie de ghicire, în timp ce alții încearcă să audă cuvântul vindecare de diverse afecțiuni, cu adevărat chinuiți de dureri grele de multă vreme.

(G. Gompertz r. p) „Pe malul strălucitorului Akraganth, la poalele muntelui pe care a fost ridicat castelul,

Într-o cetate puternică, urmărind fapte excelente, slobozi * de orice rău, adăpost primitiv pentru străini,

Prieteni, vă salut, dar nu mai ca persoană; ca o zeitate nemuritoare.

O mulțime de însoțitori mă onorează pe drumul meu după merit: Bandaje sacre se îndoaie în jurul capului meu și coroane magnifice. Când, împreună cu tovarășii mei, intru în orașele înfloritoare,

Acolo bărbați și femei mă cinstesc; dar mă urmează și mulți oameni, căutând o cale spre mântuire.

Unii mă întreabă despre profeții, iar alții

Ei așteaptă de la mine un cuvânt tămăduitor din tot felul de afecțiuni; Căci deja de prea mult timp au fost epuizați de teribila lor infirmitate*.

113. Sext adv. malh. I 303 (după B 113, b)

(Tradus de E. Radlova) „Dar de ce ar trebui să insist asupra acestui lucru? – parcă de mare importanță,

Că sunt superior oamenilor muritori și îndelung răbdători*.

(Tradus de G. Yakubanis) „Totuși, de ce insist asupra acestui lucru, de parcă aș face o faptă măreață dacă depășesc oamenii muritori care sunt amenințați cu distrugerea la fiecare pas!”

(G. Gompertz r.p.) „Totuși, de ce mă laud cu asta, de parcă ar fi ceva deosebit,

Că sunt mai presus decât oamenii muritori condamnați să piară*.

114. Klgiment Strom. V 9.

(Tradus de E. Radlova) „Prieteni, știu că adevărul se află în cuvintele pe care le voi pronunța; dar este greu pentru oameni Și ură este introducerea credinței în minți *.

(Trad. G. Yakubanis) „Prietenii! Știu că adevărul constă în verbele pe care le voi rosti: dar, în adevăr, este greu și trud-

*) „După cum se vede din cele ce urmează (v. 7-8), aici trebuie să se înțeleagă mulțimea din jurul filosofului, care iese din oraș în întâmpinarea lui⁴ G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

dar r) există pentru oameni introducerea în mintea (lor) (a unor convingeri noi, străine până acum).

G. Gompertz r. „Prietenii, nu am nicio îndoială: cuvintele pe care le proclam,

Există adevăr; dar oamenilor li se pare greu,

Odată ce un impuls furtunos al credinței le pătrunde în inimile.

115 2). Ippolit Ref. VIII 29 p. 249 M. Așa spune Empedocle despre propria sa naștere (cit. versetul 13), adică „dumnezeu” el numește una și aceea unitate a ei.* și s-a născut între aceste multe (lucruri) aranjate de Vrăjmășie. Și anume . , Empedocle spune: „Ascultător de vrăjmășii răvășite⁶, numindu-l pe creatorul acestei lumi furios, dezordonat și schimbător. Deci aceasta este condamnarea și soarta sufletelor pe care Vrăjmășia le smulge de la unul. controlează (le) și le dobândește pentru el însuși) ; și anume, el vorbește aproximativ în felul următor (op. 4-a), numind sufletele demoni longevivi, întrucât sunt nemuritori și trăiesc veacuri lungi.(Cit. vers. 6). (aici)) îi numește fericiți pe cei care sunt uniți de Iubire, din mulțime în unitatea lumii inteligibile.Deci, ele (sufletele), spune el, rătăcesc și... (versurile citate 7-8) 44 de căi ale sufletelor.Iată ce spune el (cit. .versetul 8). Și anume, sufletele se schimbă trup după trup, deoarece Vrăjmășia le schimbă, le pedepsește și nu le permite să rămână într-unul. Dar tot felul de pedepse sunt pedepsite prin vrăjmășia sufletului, schimbând trup după trup. El vorbește (op. cm. 9-12). Așa este pedeapsa cu care pedepsește creatorul, ca orice fierar care schimbă forma fierului și îl scufundă din foc în apă. Pentru eter, din care creatorul aruncă sufletele în mare. acolo este foc, dar uscatul este pământ; de aceea, el spune „din apă în pământ, din pământ în văzduh”⁴⁴; Așa este sensul cuvintelor (cit. Poezii 10-12) Deci, suflete urâte .. Iubirea este legată de binele regretului de a plăti px și de imperfectul și făptura gravă a dușmanului rampant ... cel tot-și-percuția cutare sau cutare aranjare a acestei împărțiri pe părți ale submarinului, Empedocle cere elevilor săi abținerea (de a mânca) toate animatele (ființe). Căci, spune el, trupurile animalelor care sunt mâncate sunt locuințe ale sufletelor pedepsite. Și poruncește ascultătorilor unor astfel de învățături să se abțină de la relațiile cu o femeie, pentru a nu ajuta

]) „Διςζηλοζ-prop.: împiedicat de invidie, suspiciune. În traducere, este imposibil să transmiteți cu exactitate această nuanță.® G. Ya.

*) Celebrul fragment al llō-lea care descrie căderea sufletelor și rătăcirea lor: nu își găsesc loc nicăieri, toată natura îi detestă și

fiecare dintre elemente (eter, mare, pământ, soare) caută să fie eliberat de ele. (vezi v. 9-12).

Biblioteca „Runivers”

să lupți și să nu fii complici la faptele pe care le creează Vrăjmășia, care distruge întotdeauna cauza Iubirii și dezbină. Aceasta, spune Empedocles, este cea mai mare lege care guvernează universul; și anume, el vorbește într-un fel după cum urmează (v. 1-3 citat). Numind-o „necesitate” transformarea dintr-unul în mulți datorită Vrăjmășiei și din mulți într-unul datorită Iubirii. Zeii, după cum spunea el, sunt patru muritori: foc, apă, pământ și aer și doi nemuritori, nenăscuți, întotdeauna ostili față de unul pe altul – Vrăjmășie și dragoste. Plutarh de exil 17 p-607 Cu Empedocle la începutul filosofiei sale proclamând (versurile citate 1. 3. b. 6. 13), el dovedește nu că el însuși, ci că noi toți (începând) de la sine, străini, oaspeți și exilați... (Sufletul) este în exil și rătăcire, condamnat să rătăcească prin hotărâri și legi dumnezeiești. Lumea de aici și că el însuși, devenind „un exilat din împărăția zeilor”, vine „ascultător de vrăjmășia furioasă, Empedocle a dezvăluit atâtea cât, cred, atât Pitagora, cât și adepții săi au vorbit sub formă de ghicitori atât despre el (saluli) cât și despre alții. Vezi 31 C 1.

(Tradus de E. Radlov) „Există o lege fatală, un vechi decret al zeilor, Etern, afirmat prin mari jurăminte:

Dacă cineva își pângărește membrele cu crimă criminală, Sau îndrăznește să încalce un jurământ,

(5) (Orice Demon, a cărui viață durează de secole), El va rătăci treizeci de mii de ani departe de cei fericiți, Asumând succesiv tot felul de forme de muritori, Schimbând modurile de viață pline de jale..

Forța eterului te împinge în mare.

Marea te izbucnește în firmamentul pământului, pământul în flăcările Soarelui de Nestins și te aruncă în vârtejle eterului, Unul percepe de la celălalt, dar toată lumea simte groază... Așa că acum sunt izgonit de zeii și rătăcesc, supus urii furioase”

(Lane of Yakubanis) „Există un cuvânt nervos de necesitate, străvechiul decret al zeilor, același, fixat prin jurăminte cuprinzătoare: dacă cineva își profanează rău membrii cu o altitudine sângeroasă *) sau, cu o crimă, a jurat un jurământ mincinos, (cineva din același) care i-a căzut pe seama unei lungi vieți în educație

2) „Fojai αἰματοζ - cel mai bun, după părerea mea, plus față de versul corupt deznădăjduit, propus de yeip'om și acceptat de Eaigenbankz'om'i P Ya.

Biblioteca „Runivers”

ză demoni ') - că -') de trei ori de zece mii de ori trebuie să se îndepărteze de fericiți, născundu-se din când în când în diverse tipuri de creaturi coruptibile, schimbând (una câte una) căile grele ale vieții. Căci furia eterului îl împinge în mare, marea îl aruncă la suprafața pământului, pământul în strălucirea soarelui strălucitor și el (soarele) aruncă eterul în vârtejuri. În iad cu ei * 2 * 4) și acum mint și eu, exilat al zeilor și rătăcitor, încrezător în Vrăjmașie violentă.

(G. Gomperz r. p.) „Acesta este verdictul destinului, trainic, străvechi

Decizia zeilor, pe care este plasat clar sigiliul jurământului:

Cine (dintre duhurile care au primit o viață lungă) păcătuiește, spurcându-și mădulele prin ucidere,

(5) Sau într-o ceartă jură prin discurs de sperjur; El rătăcește de trei ori timp de 10.000 de ani *), departe de fericiți, Se va naște în tot felul de ființe muritoare, Schimbând cu trecerea timpului locuri insuportabile ale vieții. Căci eterul îl aruncă în mare, iar marea îl aruncă în strălucirea luminii soarelui, iar soarele îl aruncă din nou în vârtejele eterului.

Deci este un oaspete peste tot, dar pentru toată lumea este o aversiune.

Sunt același spirit, un fugar, rătăcitor departe de zei,

Căci sunt cufundat în furia vrăjmașiei”.

116. Plutarh Quaest. cono. IX 6 p. 745 Dar părerea lui Platon (Rep. X 617 B) este absurdă, (și anume), pentru (controlând) rotațiile eterne și divine, în locul Muzei, el plasează Sirene, zeități deloc omenești și lipsite de valoare (în scopul de mai sus.), Muza fie lasă (deoparte), fie le numește Moir și le numește fiicele Necesității. La urma urmei, Necesitatea

„T. e. unul dintre oamenii care, deși muritori, trăiesc totuși după moarte sub formă de demoni, deși nu pentru totdeauna, ci pentru foarte mult timp „I \ I.

2) G. Jakubanis nu vede „motiv suficient pentru a înțelege împreună cu I)ieI8*омъ ca αἱ τοις și, prin urmare, pentru a păstra la începutul versului următor textul lui Gypsolite (pvonévGvg, inclusiv φνόμενον natural așteptat”.

„T. e. un element din altul „G. Ya.

4) „Astfel de demoni căzuți” G. Ya.

*) Ce înseamnă ὥρας aici la Empedocles? XyJander crede că Empedocles desemnează prin acest cuvânt orele zilei; F. Sturz crede - luni (întreaga perioadă, în opinia sa, este egală cu 30 de secole umane, sau 2500 de copii), B. van d. Brink ia în considerare anotimpurile lui Empedocles. Mullach – de ani de zile, în cele din urmă, Karsten crede

că Empedocles folosește termenul ὥραx pe termen nelimitat în loc de numele unei anumite perioade de timp.

Biblioteca „Runivers”

– 225 –

străină de Muze, dar zeița Persuasiunii le atinge pe Muze și, cred, Muza este iubitoare de oameni într-o măsură mult mai mare decât Charita lui Empedocle.

(Tradus de G. Yakubanis) „Dragostea]] urăște Necesitatea greu de suportat”.

117. Diogen Vili 77 (L 4 str 138)

„Pentru că eram deja un tânăr și o fată.

Și o creangă, și o pasăre și, de asemenea, un pește mut (în mare " (E. Radlov). "Căci eram deja odată un tânăr, și o fată, și <un tufiș, și o pasăre și, de asemenea, un mut. pește de mare" (G. Yakubanis).

„Odată eram deja tânăr și fecioară, eram un tufiș și o pasăre,

Eram și un pește mut, ieșit din valuri" (G. Gom-perts p. p.).

118. Kliment Strom. Ili 14 Evident, cu el (Heraclit, 13 B 30) Empedocle, care vorbește, este de acord și el (citată din versetul de mai jos). mier. Sext adv. malli. XI 96 Dar unii din școala lui Epicur (? Hermarchus) de obicei. .. se spune că prin natură și prin (proprietate) înăscută animalul evită suferința, dar urmărește plăcerea. Într-adevăr, la naștere, care nu este încă sclav al opiniei, (un animal) plânge și plânge, de îndată ce răcoarea neobișnuită a aerului îl lovește puternic (vezi Lucrețiu V 336).

„Am plâns și am plâns, văzând o țară neobișnuită" (E.R.)

„Am plâns și am plâns, văzând o zonă care era neobișnuită pentru mine" (G. Ya.)

119. Kliment Strom. IV 13 Instruind, cred, și denunțând (cit versetul .Z), precum zice Empedocle, se rotește astfel printre muritori parasind (fosta locuință). Plutarh de exil. 17 p. 607 D (după B 115. 1 și urm.) Sau, la fel ca pe o insulă care are multe locuri convenabile pentru debarcader, „ca o stridie" precum spune Platon (Fedrus 350 C), sufletul, s-a atașat de trup, a rămas ca urmare a uitării deplină că (citată versetul 1) ... (Sufletul) schimbând cerul și luna cu pământul și viața pământească, nu suportă ușor și se supără dacă aici (pe pământ) se schimbă ușor. locul (de reședință) unul după altul.

„După ce onoare și ce mare fericire

Eu, nefericită, rătăcesc prin pajiștile muritorilor" (E.R.).

„Din ce onoare și din ce mare fericire (sunt doborât aici, pe pământ și mă întorc printre muritori) (G. Ya.)

„O, de la ce înălțime, de la ce plinătate de fericire m-am lăsat jos pe pământ pentru a rătăci aici printre oameni” (G. G.)

J) „Xáciç-prop.: milă, dispoziție, vm. forma obișnuită: Φιλότης"]\ i,

Presocratic, c. II. 15

Biblioteca „Runivers”

– 226 –

120. Porfir de antro nympli. 8 p. 61, 19 Nauck Și anume, în Empedocles forțele călăuzitoare spun:

„Am venit în această vizuină ascunsă” (5. R.)

„Am ajuns la această peșteră închisă!..? (G. Da.).

121. Ierocle ad p. aur. 24 El se întoarce și își revine (cea pierdută) proprietatea (poziția) străveche, dacă fuge din regiunea pământească, „o locuință pustie? după cum spune el, „unde. . . „(cit. versetul 2), unde au căzut .. (z [um. versetul 4). Dorința celui Rău care fuge din luncă * 2) este îndreptată spre lunca Adevărului (21 0 1), părăsind din care, din cauza pierderii rapide a aripilor, intră în trup pământesc, lipsit de participarea la viața binecuvântată (21 în 158.) Versetele 2-4 sunt citate și de Proclama.

(Tradus de E. Radlov) .. aceasta este o locuință fără bucurie...

Unde este crima, răutatea și multe alte rele

(Boli crude, infectii, fapte perisabile)

Alergă pajiștile întunecate ale mizeriei?

(Tradus de G. Yakubanis) O regiune pustie în care Crima și Răutatea și oștii de alte Necazuri, boli debilitante și ulcere și întreprinderi zadarnice 3) rătăcesc în întuneric peste pajiștile Răului?

(G Gompertz r. p.) „(Pământul) ... un loc sumbru,

Unde este crima și răutatea și oștile altor zeițe ale morții.

Boala ofilitoare, corupția și alte lucrări ale morții

Se mișcă în întuneric pe câmpul seducției?

122. Plutarh de tranq. un. ora 15 p.m. 474 Ci mai degrabă, după cum (spune) Empedocle, fiecare dintre noi la naștere este acceptat (sub puterea lui) și dominat (asupra noastră) de anumite zeițe ale Sortii și demoni de două feluri (cf. B 120. 123). (cit. în versetele de mai jos); Astfel, datorită faptului că la naștere am primit ca anexă semințele fiecăreia dintre aceste pasiuni și ca urmare a acestui fapt avem (înclinații) foarte eterogene, o persoană rezonabilă dorește (manifestări în sine) cele mai bune (înclinații) , dar se așteaptă cu

teamă și (manifestări) și altele (înclinații), folosește aceleași și altele, încercând să-și modereze excesul (forța).

(Tradus de E. Radlova) „Acolo erau pământul și soarele prevăzător, Războiul sângeros și armonie cu o privire maiestuoasă, Frumusețea și urâtenia, încetineala și graba, Dulce sinceritate și secretul cu o privire mohorâtă”.

„Int.: sub bolțile acestei peșteri închise: așa numește filozoful lumea sublunară – G. Ya.

*) Zeitatea, după cum subliniază G. Yakubanis, numele ei este cel mai bine exprimat de cuvântul rus „Pagubas”.

3) „T. e. munci fără rod care nu ating scopul și suferința asociată acestora * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

227

(Tradus de G. Yakubanis) „Erau 7) 2): Chthonia și previziunea Heliope 3), Luptă sângeroasă și liniștită Armonie, Frumusețe și Urâtenie, Grabă și încetineală, dulce Claritate și Incomprehensibilitate cu ochi posomorâți.

123. Kornut epidrom. 17 Ei (titanii) sunt, poate, (personificați) diferențele vieții. Și într-adevăr, Empedocle le enumeră (le) în termeni fizici, indicând sub forma unei ghicitori diversitatea ființei, (versurile citate 1-3), precum și Murdăria, Tăcerea, Vorbirea și multe altele. În același mod, anticii numeau iapetom mintea, conform căreia au apărut animale cu capacitatea de a vorbi și s-a făcut toată vorbirea, deoarece este minte) - există un anumit cuvânt (Ιαφετός) (căci la înseamnă sunet), etc.

„Naștere și moarte, amorțeală și veghe,

Mișcare și imobilitate, măreție multi-coronată

Și smerenie, tăcere divină și vorbire profetică” (E.R.).

„... Nașterea și Moartea, Somnul și Vegherea, Mișcarea și Imobilitatea, Măreția și Basitatea multi-coronată, Tăcerea și Vocea semnificativă ”(G. Ya.).

124. Clement Domnule din. III 14 (după B 120) Și din nou (citat din versetele de mai jos). Timon fr. 10 Dieta Oameni nefericiți, foarte nevrednici, vite 4), isak, de exemplu, (citat versetul 2).

"Vai! generație nefericită de muritori nefericiți,

Din ce certuri, din ce gemete te-ai născut!" (E.R.).

"Vai! o nenorocit, o nenorocit fel de muritori: din asemenea ceartă și suspine te-ai răsărit!" (G. Ya.).

„Vai de voi, nenorociți oameni nefericiți,

Decurgând dintr-o asemenea dușmănie și dezastru” (G. G.).

125. Kliment Strom. III 14 (după B 118) „I-a îmbrăcat cu pământ, I-a murit din vii, schimbându-le înfățișarea” (E.R.).

128. Plutarh de esu comm. 2. 3p. 998 C (Renaștere la un nou viața) Natura schimbă totul și se reinstalează (citată mai jos

„În acea regiune mohorâtă, în acea peșteră (fragm. 120), unde a căzut sufletul filozofului, pierzându-și fericirea de odinioară* G. Ya.

) „Urmează apoi o enumerare în perechi a acelor forțe care conduc sufletul” reciproc opuse, acelea, în limbajul ulterioară, genii bune și rele care însoțesc sufletul în rătăcirea sa tristă de-a lungul văii pământești * G. I

3) „T. e. o zeităate pământească, ținându o persoană pe interesele aspre, josnice ale existenței pământești, pe de o parte, și o divinitate cerească, solară, ridicând privirea muntelui său, pe de altă parte * G. Ya.

4) ΓαόΥέοεζ de fapt „stomac”, ca înjurătură, denotă oameni a căror viață întreagă se reduce doar la administrarea nevoilor fizice ale organismului.

5) „Înseamnă, probabil, moarte – ποτμος.” G. Ya.

15*

Biblioteca 'Runivers'

– 228 –

vers fără a menționa numele autorului). Porfiry ar. Stob. Ecl. I 49, 60 Căci Empedocle a numit hotărârea sorții și natura însăși reorganizării zeităate, care (citată din versetul de mai jos) schimbă și hainele sufletelor.

„Natura, îmbrăcându-i cu haine extraterestre ale mușchilor * (E.R).

(Natura), îmbrăcarea (oamenii) cu haine extraterestre de carne (G.Ya \ „Acoperirea lor în hainele trupurilor altora * (G.G.).

ΥΠ. Elij nat. un. XII 7 Empedocle mai spune că cea mai bună transmigrare (a sufletului) a unei persoane (în acest caz), dacă lotul o transferă într-un animal, este să devină un leu. Dar dacă este o plantă, atunci (este mai bine să devină) un copac de laur. Iată ce spune Empedocles (mai jos sunt citate versetele).

„Ei * 3) au devenit un leu printre animale, culcat pe pământ în munți,

Sau lauri între copaci cu frunziș frumos * (E. R).

„Ei devin locuitori ai munților, dormind pe pământul gol, lei printre animale și lauri printre copacii cu păr de leopard * (G. Ya.).

„Printre animalele leului de munte

Sau laur printre copaci acoperiți cu frunziș bogat * (1 \ G.).

128. Porfir de abst. II 20 (din Theophrastus de pietale) Inițiala jertfelor multor (neamuri) au fost sobre (victime fără vin). Sobru (jertfa) – cele în care se făceau libații cu apă, urmate de sacrificii cu libații cu miere. Pentru acest fruct umed am luat în primul rând gata de la albine. Apoi (au apărut ofrande) cu libații cu ulei. În cele din urmă, ultimul (apărut) a apărut mai târziu (sacrificii) cu o libație de vin... 21 Acest lucru este confirmat nu numai de stâlpii triumfali ce aparțin templelor coribantilor din Creta, reprezentând, parcă, niște liste (întocmit) pentru a (păstra) adevărul, dar (asta se atestă) și la Empedocle, care, vorbind pe larg despre jertfe și teogonie, arată (acesta) spunând (citată din versetele 1-3) „... Ciprius *, care este Iubire. (Versele 4-7 citate), care și acum se mai păstrează de unii, parcă niște urme (rămase) ale adevărului (fost), (versetul 8 citat). Căci, cred, din moment ce dragostea și sentimentul de rudenie au stăpânit totul, nimeni nu a ucis nimic, având în vedere restul animalelor înrudite (cu ele însele). Când Ares, Horror, tot felul de lupte și începutul războaielor au luat stăpânire (universul), atunci pentru prima dată nimeni nu a început să cruțe de la o rudă (la el însuși). 27 (versurile citate 8-10).

„Vorbim despre psihoza lui G. Ya.

E Cel mai bun dintre cei condamnați la rătăcirea pământească a sufletelor. A. UL

Biblioteca „Runivers”

229 -

(Der. E. Radlova) „Și nici Ares, nici Bătălia, nici regele Zeus, nici Cronos, nici Poseidon, nu a fost zeul lor,

Dar regina Cyprida.

Au onorat-o cu podoabe evlavioase,

Imagini cu ființe vii, realizate cu pricepere cu tămâie parfumată,

Smirnă pură, tămâie parfumată de fum,

Faceți libații din miere galbenă pe pământ;

Nu au pătat altarul cu sângele curat al taurilor,

Dar cea mai mare groază pentru oameni a fost, după ce au smuls sufletul, să mănânce membri pașnici.

(Der. G. Yakubanis) „Și nu avea *) niciun zeu Ares, nici Kidem 2), nici rege Zeus, nici Kronos, nici Poseidon, ci doar regina Cyprida. Ei

au îndurat-o cu ofrande binecuvântate * * 8) picturi pitorești, pregătite cu pricepere de brazi parfumați din morr pur și tămâie parfumată, făcând libații din miere brună pe pământ. Dar (ghu) altarul nu a fost pătat cu sângele curat al taurilor; dimpotrivă, era considerată cea mai mare urâciune dintre oameni - smulgerea sufletului (animalelor), pentru a devora (le) membrii puternici.

(G Gomperz r. p) „Nu l-au cunoscut pe zeul războiului, nici pe zeul confuziei,

Nu l-au cunoscut pe Zeus domnul, nici Cronos, nici Poseidon, doar Ciprid a domnit.

I-au oferit daruri foarte plăcute,

Făcuți cu pricepere imagini și unguente parfumate, Au adus smirnă transparentă și s-a ars tămâie;

Au turnat și miere aurie pe pământ.

Dar sângele curat al taurilor uciși nu s-a atins niciodată de altar, Și aceasta este ceea ce a fost considerat cea mai mare ofensă între oameni: Să distrugă viața și există mădulare tremurând.

129. Porfir 7. Pyth. 30 El (Piehagoras) însuși \$ a auzit armonia universului, percepând armonia universală a sferelor și a luminilor care se mișcă în ele, pe care nu le auzim din cauza micimii naturii (noastre). Acest lucru este dovedit și de Empedocle, care vorbește despre el (citat în versurile următoare). Pentru atât la vedere, cât și la auz, și în gândirea lui Pitagora (constă) o extrem de mare (putere), capacitatea de a vedea fiecare dintre cele existente (lucruri), tezaurul minții și cea mai potrivită manifestare a unei excepționale. și mai precisă în comparație cu celelalte organizații (de oameni) (din

„Printre oamenii epocii de aur® G. Ya.

2) „Κυόω / ς – zeul confuziei luptei® G. Ya.

8) ^Αγάλλαιν - ofrande în general, dar mai ales sculpturale® G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 230 –

Nicomachus, ca Iamblichus V. P, 15) Diogene VIII 54 cit., versetele 1-2 (cf. A 1, p. 132).

(Tradus de E. Radlov) „Printre ei era un om de o cunoaștere extraordinară,

Cine a dobândit cea mai mare bogăție

II poseda cele mai variate arte complicate.

Orice aspiră cu mintea lui,

El a deschis cu ușurință orice lucru existent

Și (a lucrat) zece bărbați sau douăzeci de generații”.

(Tradus de G. Yakubanis) „A fost printre ei * un oarecare om cu o cunoaștere extraordinară, care a dobândit cu adevărat marea bogăție a rațiunii, posedând în cel mai înalt grad *) înțelepciune diversă. Pentru că de fiecare dată când își încorda toată puterea minții, contempla cu ușurință fenomenele individuale ale tot ceea ce exista, chiar și timp de zece sau douăzeci de generații umane.

(G. Gompertz r.p.) „Atunci a trăit un oarecare om de o cunoaștere extraordinară, Care a ajuns la cea mai mare bogăție a minții,

Și mai presus de toate a fost un profesor în toată înțelepciunea și arta.

Căci de îndată ce toate sentimentele i-au fost trezite,

El a recunoscut cu ușurință fiecare dintre toate lucrurile,

Indiferent cât de departe ar fi ea, chiar și la distanța de zece sau douăzeci de generații de oameni.

★ Notă. Despre cine vorbim aici? După Porfiry despre Pitagora, după Diogenes L., despre Parmenide, după J. Burnet, despre Orfeu. G. Yakubanis sugerează o dublă posibilitate: „Fie Empedocle nu a însemnat deloc o personalitate anume, ci pur și simplu a vrut să prezinte în acest om uimitor un prototip mitic al său ca gânditor, profet și moralist; sau, referindu-se la Pitagora și admitând în mod conștient anacronismul justificat de poveștile legendare ale înțeleptului samian și în general atât de scuzabil pentru poet, îl transferă în acele vremuri îndepărtate când oamenii încă adevărau cu fermitate la preceptele iubitoare ale lui Ciprius și, ascultând înalta predică a profesorului de morală, cu groază s-au îndepărtat de mâncarea din carne.” G. Yakubanis se referă de această dată la epoca de aur.

130. Scholia Nie. Acolo. 452 r. 36, 22 „Totul a fost bun și bun cu oamenii:

H animale și păsări; favoarea a domnit” (E.F.)

„Toate creaturile erau blânde și binevoitoare față de oameni, atât animalele cât și păsările; și (pretutindeni) a înflorit prietenia” (G. JL)

9 G. Yakubanis urmează aici conjectura lui Bergk.

Biblioteca „Runivers”

– .231 –

„Totul a fost blând: păsări și animale cu încredere și prietenoase

S-au apropiat de oameni, iar flacăra iubirii ardea” (G. G.).

131. Ippolit Ref. VII 31 p. 254 Și anume, Empedocle spune că există o lume aranjată de Vrăjmășie rea și o alta inteligibilă (pacea), condusă de Iubire. Numind acest cuvânt tocmai Just, care ajută Iubirea, Muza, Empedocle și el însuși o cheamă în ajutorul său, (și anume), el spune ceva de genul:

„Dacă despre ființe efemere, muză nemuritoare,

De curând ai avut plăcerea să-mi inspiri gândul, Ajută-mă, întrebându-mă acum din nou, Caliope, Despre fericiții zei, să rostesc o vorbă bună.” (E.R.).

„Dacă tu, muză nemuritoare, ai fost mulțumit de ființele de scurtă durată * *) 2) te îngrijorezi neîncetat de angajamentele noastre, atunci nu mă părăsi, te implor, și acum, Calliope, când mă pregătesc să spun un bun cuvânt despre zeii fericiți” (G. I.).

132. Kliment Strom. V 140 „Ferice de cel ce a dobândit bogăția minții divine,

Nefericit este cel care are doar o concepție întunecată despre zei „(E. R.) „Ferice de cel care a dobândit bogăția minții divine și jalnic este cel care se mulțumește cu conceptul întunecat al zeilor” (G. Ya)

„Ferice de cel care a adunat pentru sine comoara cunoașterii divine;

Săracul este cel care, în soarta lui, nu a primit decât o vagă presupunere despre zei” (G. G.).

133. Kliment Strom. V 82 Într-adevăr, o zeităte, spune poetul agrigentin,

„De neatins: nu o putem vedea cu ochii noștri

Sau apucă-l cu mâinile; ar fi accesibil doar pentru acea carosabilă largă,

Ce încredere se află de obicei în inimile oamenilor „(G.R)” Nu avem voie să ne apropiem de ei, să-i contemplăm cu ochii, să-i atingem cu mâinile, ceea ce reprezintă cel mai bun

Modul de a ne asigura că convingerea pătrunde în inima unei persoane „(E.R.). „El (zeitatea) nu poate fi adus mai aproape de sine și (astfel) făcut accesibil vederii ochilor noștri, nici atins cu mâinile, unde

*) „T. Adică, în timp ce vorbeam despre creaturi de zi scurtă. Traduc din copia lui Schneidewin (în Diels'aJ - ú oθı vm. scris de mână tivcçu p. ff.

*) ¿Εμίλεν – completez presupunerile aceluiasi Schneidewin'a1·' G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

în esență r) și se află calea cea mai largă și mai convenabilă pentru pătrunderea convingerii în inimile oamenilor” (G. Ya.).

134 1 2). Ammonii de inierpr. 249.4 Busse Drept urmare, înțeleptul agrigentin, după ce a certat ficțiunile exprimate de poeți despre zei ca fiind (ființe) asemănătoare oamenilor, a făcut o completare specială despre Apollo (cf. L 1 § 57, pp. 133 și 23). , p. 144), despre care mai avea un eseu; într-un mod asemănător, și despre orice divinitate în general, el vorbește (citată mai jos versurile citate), prin intermediul cuvântului .. sfânt, „făcând aluzie la un motiv supramental. Versurile, foarte probabil, se alăturau direct B 133.

„Pentru că ea (zeitatea) nu are un cap de om care împodobește trupul,

Și două mâini nu ies din spate, -

Nu are picioare, genunchi iute, penis păros,

El este doar un duh sfânt și miraculos (nelimitat), Învăluind lumea întreagă cu gând rapid „(E.R.).

„Pentru că ea (zeitatea) nu este echipată cu un cap de om care se ridică deasupra (celelalte) membre și (pentru aceasta) două ramuri nu se ridică din spate și nu are nici picioare, nici genunchi ageri, nici părți păroase, dar este doar duhul sfânt și de nespus, învăluind întregul univers cu gânduri rapide” (G. Ya).

„Dar capul nu împodobește structura membrelor umane,

Aripile pereche nu cad din spate;

Nu are nici picior, nici genunchi mobil, nici penis acoperit cu păr:

- Duh sfânt, de nespus, el este cel în adevăr,

Care cu gânduri rapide mătură în toată lumea” (G. G.).

G,

135. Aristotel rhet. A 13. 13 73 b 6 {trad. Platonova) Există ceva drept și nedrept prin fire, comun tuturor, recunoscut ca atare de toate popoarele, chiar dacă nu există nicio legătură și nici un acord între ele cu privire la acest {citată din Antigona Art. 450 următorul). Pe aceeași bază, Empedocle interzice uciderea oricărei ființe vii. Un astfel de act nu poate părea drept în ochii unora și nedrept în ochii altora; „dar această lege, obligatorie pentru toți oamenii, are forță în spațiul întregului eter larg și al pământului nemăsurat.” Cicero de g. 11, 19 (legea naturală) Pitagora și Empedocle declară că baza legii este aceeași pentru toate ființele vii și anunță că pedepse inescuzabile îi amenință pe cei care comit violență împotriva animalelor. Sextus IX 186 {înainte de B 136; afară

1) „Ἥψη, adică în senzațiile vizuale și tactile” G. L.

s) După Theodor Gomperz, Apollo, menționat în fr. 134-, nu trebuie nici să se identifice cu atot-zeitatea - Spheros, nici să o pună deasupra lui.

Biblioteca „Runivers”

– 233 –

Comentariu Posidoniev despre Timeu) Chiar dacă dreptatea ar fi introdusă în convertirea oamenilor unii la alții și la zei, (totuși), dacă nu ar exista zei, atunci nu ar exista dreptate. mier. Iamblich V. Pytli. 108 (Pitagora) a prescris abținerea de la (mânca) animate (creaturi), deoarece cei care doreau să acționeze în cel mai înalt grad drept nu ar trebui, desigur, să comită nicio nedreptate în raport cu animalele rude (ele). Căci cum ar putea ei să-i convingă pe alții să acționeze corect, fiind ei înșiși vinovați de rapacitate, în ciuda rudeniei lor cu animalele, care, parcă, sunt legate de noi prin legături de fraternitate datorate comunității vieții, elementelor înseși și amestec format din acestea din urmă.

„(Nu este nimic permis de unul, interzis de altul),

Dar o lege generală este stabilită pentru toți sub o vastă întindere

Eter și strălucire nemărginită (de lumină)” (E.R.).

„Dar această lege universală se extinde neîntrerupt asupra eterului care domina enorm și asupra luminii incomensurabile”)” (G. Ya.).

„Dar legea lumii se întinde pe distanța eterului,

Ca o structură continuă într-o strălucire nesfârșită de lumină” (G. G.)

136. Sextus IX 127 (vezi qBIS3) Deci, adepții lui Pitagora și Empedocle și mulți alți (filozofi) italieni afirmă că avem o oarecare legătură nu numai între noi și cu zeii, ci și cu animalele nerezonabile. Căci o singură suflare trece prin toată lumea, după asemănarea sufletului, și ne unește cu ele (Animale) (cf. B 134, 5). Prin urmare, ucigându-i și mâncându-le carnea, vom acționa pe nedrept și cu nelegiuire, ca cei care distrug făpturile rude (pentru ei înșiși). Din acest motiv, acești filozofi i-au îndemnat să se abțină (de la a mânca) anima (făpturi) și au spus că oamenii acționează cu impietate „pătând altarul celor binecuvântați cu sângele cald al celor uciși (animalelor)” 1, iar Empedocle spune undeva:

„Nu vrei să termini crimele groaznice? Nu vedeți Că în nebunia voastră vă devorați unii pe alții?” (E.R.).

„Nu vrei să oprești teribila vărsare de sânge? Nu observați cu adevărat că în nepăsarea minții voastre vă devorați unul pe altul” (G. Ya.)

„De ce nu renunți la măcelul plâns? Nu vezi încă

Cum vă sfâșieți unul pe altul, plini de frivolitate?” (G. G.)

137. Simplicius IX 129 (după B 136, 2) și (citată din versetele 1-6) Origen p. Celsum V 49 (foarte probabil de la Celsus] Tă (Pitagoreici), ca urmare (al credinței), în ficțiunea transmigrării sufletului de la un corp la altul, se abține de la (mâncă) animat (făpturi) și cineva (a spus) (citată din art. 1-2) i)

aceasta. e. în tot universul în general * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 234 –

{Trad. E. Radlova) „Părinte, apucându-și fiul, care și-a schimbat chipul, Îl omoară cu rugăciune, mare nebun! Victima țipă Și-și roagă călăul, dar el nu-l ascultă pe țipător, Dar după ce-l ucide, pregătește un ospăț criminal în locuința lui. Tot așa, fiul, apucându-l pe tată, iar copiii pe mama, Și smulgând viața, își devorează propria lor carne*.

(Trad. G. Yakubanis) „Tatăl, apucându-și propriul fiu, care și-a schimbat imaginea (numai exterioară), îl înjunghie cu rugăciune, mare nebun! Ei procedează cu rugăciuni 2) către călău, dar acesta, neascultând (le) strigătele, îi înjunghie (le) și pregătește un ospăț dezgustător în săli. În același mod, fiul, apucându-l pe tată, și copiii - mama, smulgând (din ei) sufletul, își devorează propria 2) carne *.

(G. Gompertz r. p.) „Dar într-o formă ciudată – și încă se roagă în prostia lui–

Un tată își ucide propriul fiu. Și victimele cad

Țipete la picioarele donatorului. Dar el, surd la strigătul lor, continuă să-i omoare și își pregătește o cină groaznică acasă. Așa este: fiul îl apucă pe tată, copiii o apucă pe mama,

Smulge-i inima și devorează-i mădulele dragi*.

138. Aristotel poet. 21 p. 1457 b 13 (traducere de V. Appelrot). Metafora este transferul unui nume neobișnuit, sau de la fel la fel, sau de la fel la fel, sau de la fel la fel, sau prin analogie... cum aici „scoop out* în sensul de „cut off*” și „tăiat*” în sensul de „trage afară*”, și ambele (aceste cuvinte) înseamnă „luați* ceva.

„Medyu a culeșit sufletul1) * (G. Ya).

139. Porfir de abst. 11 31 Deoarece nimeni nu este fără păcat, le rămâne (doar) mai târziu, prin purificări, să-și ispășească vina de odinioară cu privire la hrană. Acest lucru s-ar face în mod similar dacă noi, imaginându-ne teribila (crima) cu ochii noștri, am începe să plângem pentru ea, repetând cuvintele lui Empedocle:

"Vai! de ce nu m-a distrus ziua crudă de mai devreme,

Cum au cunoscut buzele mele hrana criminală * (E.R.)

d) „θρόντοζ – corectare necesară de G. Hermannla, în loc de dvovzeç scris de mână. „Díeis urmează conjectura lui Wilamowitz'a úv óνταç, care, după părerea mea, dă cel mai rău sens: tatăl însuși face un sacrificiu groaznic și lui îi întorc nefericiții copii rugăciunile lor” G. Ya.

2) „T. e. aproape, dragă * G. Ya.

8) „Imaginea devine clară dacă ne amintim că sufletul, după Empedocle, este în sânge * G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 235 –

„O, vai de mine, care nu mă rănesc, ziua nemiloasă m-a distrus, cu care buzele mele s-au hotărât asupra afacerii cu obrăznicie criminală a mâncării (carnei)” (G. Ya.)

„Oh, de ce nu m-a distrus ziua crudă mai devreme,

Înainte să-mi atins buzele de mâncare păcătoasă * (G. G.)

140. Plutarh Quaest cono. III 1, 2 p. 646 D Și, după cum se pare, potrivit lui Empedocle, ar trebui să se abțină absolut de la frunzele de laur, dar să evite toți ceilalți copaci.

„A se abține de la frunze verzi de dafin4 (E.R.)

^ (Ar trebui) să se abțină complet de la (Febovyh) frunze de dafin „(G. Ya.).

„Și abține-te absolut de la frunzele sacre de laur!” (G. G.)

141. Gellius IV 11, 9 Se pare că motivul concepției greșite cu privire la nemâncatul „fasolei” (κνάμω) a fost acela că în poemul lui Empedocles, adept al învățăturilor lui Pitagora, există următorul vers (citată '). 10 Căci majoritatea credea că „fasolea” (κνάμους) (aici) se numește fruct scuamos, conform uzului comun al cuvântului. Dar cei care au discutat cu mai multă atenție și cu mai multe cunoștințe versetele lui Empedocle spun că „fasolea” în acest loc înseamnă „ouă jucăușe” și că se numesc „fasole” (κνάμους) după obiceiul pitagoreic, alegoric și simbolic, deoarece sunt cauza sarcinii (του κνείν) și dau putere pentru nașterea oamenilor, așa că Empedocle în acel vers a vrut să-i ferească pe oameni să nu mănânce fasole, ci de la necurăția relațiilor amoroase. Didymus în Geopon. II 35, 8 ie. (dată lui) în vise de predicție. Se transmit și următoarele cuvinte ale lui Orfeu (citate mai jos versetul): Callimachus fr. 128 (vezi mai sus 4. 9 la p. 73 din prima parte). Crates „Beasts” fr. 17 Ține (ți) mâinile departe de (atingând) noi.

„Nefericit, nefericit! nu vă lăsați mâinile să atingă fasolea” (E.R.).

„Nefericit, de trei ori nefericit, scoate-ți mâinile din fasole!”
(Domnul I)

„Sărac, absolut sărac, nu atingeți niciodată fasole!” (G. G.)

142. Voii. Nege. N. 1012 col. 18 Căci este evident că (dacă înțelepciunea cuiva) (Callimah epigr. 7. 3. 4; despre figura Από κοινοῦ) vestitorii vor striga, (atunci) Hellas va striga. Unul, desigur, este sensul (ambele) expresii. Același lucru s-a întâmplat și cu Empedocle când spune (citată).

Biblioteca ''Runivers''

236

(Tradus de G. Yakubanis) „Nu va fi mulțumit :>) nici sălile acoperite ale puternicului egida Zeus, nici ... sala 3)” ...

U3. Theon Smyrsky r. 15, 7 Deal. Tocmai din acest motiv, diseminarea doctrinelor politice, în primul rând, are (prin efectul ei) o anumită purificare, ca un exercițiu împreună din copilărie în științele corespunzătoare. La urma urmei, Empedocle spune că ar trebui să se facă baie... (citată din versetul de mai jos). poet Aristotel. 21 p. 1457 b 13 (B 138).

.. Scotând din cinci chei

Ar trebui curățat .. / (E.R.)

(Ar trebui să fie curățat), după ce a fost scos în cupru (apă) indestructibil din cinci surse "(G. Ya.)

144. Plutarh de coh. ira 16 p. 464 Am considerat Mare și dumnezeiesc (prescripție) Empedocle

„Aține-te de rău” (E.R)

„Nu mânca din viciu” (G. Ya.)

145. Clement Proir. 2:27 În felul acesta, noi, care am fost cândva fii ai fărădelegii. .. au devenit fii ai lui Dumnezeu. Poetul tău agrigentin Empedocles vorbește și în locul tău:

„Dar din moment ce te complați într-o mânie grea,

Atunci nu-ți elibera niciodată inima de griji arzătoare” (λ R.)

„Așadar, furios de vicii pernicioase, nu-ți vei scăpa niciodată sufletul de durerile crude” (G. Ya.)

„De aceea, po-adevăr: în timp ce te îneci în păcate grave,

Nu vei îndepărta niciodată un dezastru teribil din sufletul tău” (G. G.)

146. Clement Sirom. IV 150 Empedocle mai spune că sufletele înțelepților devin zei, (și anume), el scrie aproximativ astfel:

(Tradus de E. Radlov) „În cele din urmă, ghicitori, și poeți, și doctori,

Și conducători apar printre oamenii pământești,

De acolo sunt ridicați la onorurile zeilor.

Ei împart o locuință și o masă cu alți nemuritori,

Eliberat de griji omenești, nesupus sorții, nemuritor.

(Tradus de G. Yakubanis) „Și în cele din urmă, printre oamenii care trăiesc pe pământ, sunt ghicitori, cântăreți de imnuri⁴), doctori și conducători, de unde (deja) se ridică la zei măriți de cele mai înalte onoruri”.

Probabil un nelegiuit care vărsă sângele animalelor® G. Ya -) „T. e. nu va accepta, închis pentru el® R. Ya.

8) „Al doilea vers este corupt fără speranță” R * * I.

*) „T. e. poeți în general® G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 237 –

(G. Gompertz p, η.) „Și, în cele din urmă, între oamenii care trăiesc pe pământ, Pe (suflete) devin ghicitori și cântători de imnuri și doctori și regi,

Apoi se urcă la zei și cinstea va deveni soarta lor *.

147. Clement!) Sirom. V 122 Dacă am trăi drept și drept, atunci (trebuie să fim) fericiți în această (lume), și mai binecuvântați după plecarea din această (lume), nu ne-am bucura de nicio fericire temporară, ci ne-am putea bucura pentru totdeauna de pace; (citată mai jos versurile citate), spune poezia filozofică a lui Empedocle. Poate că versetele se învecinează cu B 146.

(Tradus de G. Yakubanis) „Conviețuirea și împărțirea meselor cu alți nemuritori, liberi de suferințele omenești, neștiind moartea rea’), fără durere⁴⁴...

(GG) „Sunt membri ai familiei și mesele altor nemuritori, Eliberați de calamitățile umane de care sunt pentru totdeauna eliberați⁴⁴.

148. 149. 150. Plutarh Quaest. conviv. V 8, 2p. 683 E (după B 80) Și mai ales acest om (Empedocles) nu are obiceiul să împodobească lucrurile cu cele mai frumoase epitețe de dragul unui stil bun, dar fiecare (epitet) în el este un semn caracteristic al vreunei esențe sau putere (a lucrului căruia i se aplică acest epitet). Așa, de exemplu, corpul care înconjoară sufletul (el îl numește) „acoperire pământ⁴⁴ pentru muritori”, aerul „agent de înnoare”⁴⁴ și ficatul „multi-sânge⁴⁴”.

(Tradus de G. Yakubanis) „(Empedocles numește trupul) îmbrăcăm muritorii cu pământ...., (aer) adunator de nori..., (a) ficat plin de sânge⁴⁴.

(Fr. 150 în traducerea lui E. Radlov) „ficat plin de sânge”⁴⁴.

151. Plutarh Amai. 13 p. 756 E Pentru ea (Afrodita) a fost dătătorul de viață Empedocle, în timp ce fertilul Sofocle era foarte demn și numit corespunzător.

„Khlibodatelnaya⁴⁴ (G. Ya.)

152. Aristotel roei. 21. 1457 b 22 (traducere de V. Appelrot) Precum bătrânețea este pentru viață, așa este seara pentru zi; de aceea, se poate numi seara „bătrânețea zilei”,⁴⁴ iar bătrânețea seara vieții, mergi, ca Empedocle, apusul vieții. G. Diels înțelege altfel sfârșitul acestui pasaj: „Seara este bătrânețea zilei⁴⁴. O metaforă similară apare la Empedocles.

1) ^Απόκκοοι–Scaligera conjecture, vm. scris de mână ἀπόληχοι*. sufletele demonice, fiind asemenea zeilor în toate celelalte privințe, trebuie să posede și nemuirea relativă a acestor din urmă^ G. Ya.

Biblioteca 4 P>τίHB6πε"

23S-

153. Gezikhiy (cuvânt) βανβά: doica lui Demeter; înseamnă și stomac, ca la Empedocles.

„Pântă”... (G. Ya).

153a. Theon Smyrnsky r. 104, 1 N. La urma urmei, fătul, se pare, crește „în șapte săptămâni”, așa cum spune Empedocles sub forma unei ghicitori în Purificări. mier. A 38.

(Tradus de G. Yakubanis) „(Embrionul se dezvoltă până la gradul de asemănare exterioară cu viitoarea ființă vie) în decurs de șapte săptămâni”...

Fragmente îndoielnice.

154. Plutarh de esu carn. eu 2 p. 993 C (poate de la Posidonius) Or. poate că toată lumea va spune că cei care au început primii să mănânce carne, motivul pentru aceasta a fost o situație dificilă. Și anume, ei nu au ajuns la asta ca urmare a participării lor la poftele fără lege și nu ca urmare a căderii îndrăznețe în plăceri nefirești străine (firii lor) cu un exces de ceea ce este necesar (pentru viață). Dar, dacă în momentul de față ar primi conștiința și capacitatea de a vorbi, atunci ar spune: „O voi, binecuvântați și iubitoare de Dumnezeu, care acum trăiți (oameni), vă bucurați de viața care v-a căzut și aveți abundență. dintre toate acele lucruri bune care cresc și se coc pentru tine, (aceasta) este o bogăție atât de mare (primită) de pe pământ, atât cât este posibil să primești plăceri din legume (lume). Este posibil pentru tine, fără a deveni impios, să trăiești în lux. Noi, pe de altă parte, am căzut în cea mai tristă și îngrozitoare parte a

timpului pentru viață, de când de la naștere ne-am trezit într-o situație dificilă de netrecut. (Chiar în acel moment) chiar și cerul și luminatoarele ascunseau aerul, care era dominat de umiditate întunecată, greu de separat, foc și vânturi de uragan. „Soarele nu a ocupat încă un anumit loc și nu a avut (încă) o alergare constantă, nerătăcitoare, a despărțit încă (încă) (dimineața) zorii și apusul și, în al doilea rând, (soarele) nu a început să facă o mișcare circulară și să se întoarcă împreună cu trandafiri fructiferi, în vârf de anotimpuri, în timp ce pământul (încă la vremea aceea) era supus cu forța izvoarelor dezordonate ale râurilor, era în mare parte informe din cauza (format).) mlaștini și era pustiu din cauza noroiului adânc, a arbuștilor sterpi și a pădurilor. Pentru producția de fructe de grădină, nu a existat deloc un instrument tehnic, nici o ingeniozitate a cunoștințelor. Foamea nu a dat timp, iar semănatul de atunci (încă) nu se aștepta la vremuri calde anuale. Ce este surprinzător dacă, împotriva (legilor) naturii, am folosit carnea animalelor când am mâncat nămol, „pentru

Biblioteca „Runiverse”

– 239 –

scoarța copacului era îngrășată” iar fericirea era „să găsești o iarbă de canapea în creștere sau phleos d) și un fel de rădăcină? la vremea aceea ei recunoșteau această bucurie, dar orice altceva (pentru ei) era plin de poftă pasională și tristețe 1 2 3. Dar voi, acum vii (oameni), care aveți atât de mult ceea ce este necesar, ce nebunie și ce fel de pasiune vă atrage la profanare prin crimă?

(Trad. G. Yakubanis) „. . . (Soarele) a început să apune corect și apoi să-și facă din nou calea circulară, umplându-l cu *) rodnic, încununat cu muguri de deschidere (plante), anotimpuri; pământul nu a cunoscut măsura....”.

154a Plutarh de esu cam, II 1 p. 996 E Și au băut kykeon (băutura) a iubirii reciproce, ca fiul lui Kirka,

„amestecând dureri, dureri, înșelăciuni și suspine”.

1541). - - II 4 p. 998 Și deci, cine sunt cei care au învățat asta mai târziu?

„Cei care au fost primii care au făcut un cuțit răutăcios din cupru pentru jaf pe drumul mare, au fost primii care au folosit boi care cultivau pământul în pizza.”

154s. Seida, vezi cuvântul avtsa.

Referitor la (fapte) chiar de la începutul celor care promit un final bun (spun ei) un proverb:

„Și în plante se dezvoltă imediat care (dintre ele) va da roade”.

154d. i. Gompertz găsește mai multe expresii Empedoclesiene în Aristotel Top. Z 2. 140 a 3 (Aviep. Sitz. Veg. 152, 1, 14), vezi obiecția lui Diels în nota de la pp. 280-281. Expresii în cauză:

„Apus de sprâncene” = ochi.

„Mușcătura care provoacă putrefacție” = păianjen otrăvitor.

„Născut din oase” = creier în oase.

Fragmente nevalide.

155. Diogene VIII 43 Ei (Pitagora și Theano) au avut un fiu Telavgus, care a devenit succesorul tatălui său și, după unii, a fost

1) Uzina de apă.

3) Adică dorința lor pasională nu a fost satisfăcută.

3) „T. adică drumul tău - tyóyov sau, ceea ce este același, timpul acestei căi, adică godyi G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 240 –

profesor al lui Empedocles. Și într-adevăr, Hippobotes transmite cuvintele (următoarele) ale lui Empedocle.

„Telavg, gloriosul fiu al lui Theano și al lui Pitagora!” (G. Ya.).

156. Diogene VIII 60 după B 1 (Al, p. 134) El a compus însă o altă epigramă (următoarea) pe ea (mai jos sunt citate versurile). Antologie VII 508 cu titlul „Simonide”.

(Trad. E. Radlova) „Gela i-a născut doctorul Pavzania, l-a îngrijit, poreclit

Fiul lui Aphitus, nepotul lui Esculapius,

Care a îndepărtat mulți bărbați, afectați de boli grave, din locuința Persefonei.

(Per G. Yakubanis) „Băștina Gela a alăptat un doctor, poreclit Pausanias, fiul lui Anhit, un soț din familia lui Asclepius, care (Pausanias) a îndepărtat mulți bărbați, abătuți de infirmități grave, din sălile secrete ale Persefonei. .”

157. Diogenes Vili 65 (A 1) vezi traducerea noastră și nota de la p. 135.

(Trad. de E. Radlova) „Movila cea mare îl ascunde pe marele doctor Akron din Akragant,

Fiul unui mare tată (cetățean) al celei mai mari patrii.

(Tradus de G. Yakubanis) „Cel mai bun doctor din Akragante Akron, (fiul) celui mai bun tată*), ascunde o movilă înaltă în cea mai înaltă patrie”.

158. Ierocle în aur. Cu. 24 (după aducerea 21 la 121) Dorința celui care fuge din lunca Răului este îndreptată spre lunca Adevărului, părăsind din care din cauza pierderii rapide a aripilor, el intră în trupul pământesc, într-o „viață” fericită. a pierdut participarea.”

„Privați de viață.” G. Ya.

159. Aristotel de gener. elcorr. A 8 p. 325 b 19 La Empedocle este evident că (totul), cu excepția elementelor, are apariția și moartea, dar nu este clar cum „valoarea de acumulare” a (elementelor) lor înseși apare și este distrusă...

„Mesă aglomerată” (E.R.)

„0 mărime aglomerată”... (G. Ya.).

160. J. A. Cramer, în al treilea volum al operei sale: „Anecdota Graeca e codd. manuscriptis bibliothecarum Oxoniensium, 1836, la pp. 158-203 a publicat 29 de scrisori de la un gramatician bizantin anonim și polilog din secolul al XII-lea. Aceste scrisori sunt de cel mai variat conținut; dintre acestea, al optsprezecelea (p. 184) conține o serie de citate din Empedocle, inclusiv

*) „ Παῖρρος ἄκρου—Mullach; sau: fiul tatălui Acre—καίρρος „Akrou—Diels” G. Ya.

Biblioteca „Runivers”

– 241

numărul 6 versuri noi. Ultimele versuri au fost extrase de G. Stein (N. Stein. Zu Empedokles în „Philologus” XV, 1860, p. 143) și le-au inclus în ediția sa din Empedocles. Hermes” XV, 1880, p. 17”) a ajuns la convingerea fermă („certissimnm egt”) că aceste versuri nu aparțin lui Empedocle și, în general, antichității, ci au fost compuse chiar de epistolograf. În articolul „Micliael Italikos” (situat în Byzantinische Zeitschrift, IV Bd. , I Heft). , 1895) M. Treu dovedește că autorul acestor scrisori nu a fost Michael Psellos (cum credeau Boissonade și A. Jalin), ci Mihail al Italiei, episcop de Philippopolis.

161. Despre așa-numita „Sfera lui Empedocles”, ed. F. Wiek (diss. Gryph. 1897), vezi E. Maas. Commeniariorum în Aratum reliquiae 1848, pp. 154-17] π A. Elter. Anakcta Graeca Bonn 1899, p. 41. Această lucrare astronomică a fost atribuită în mod eronat lui Empedocle de către Demetrius Triclinius.

C. Imitație.

Z. Platon Phaeăr. 248 În continuare. (cf. B 11b) (Tradus de prof. Karpov): De ce această mare străduință de a vedea câmpul adevărului acolo unde se află? Pentru că hrana decentă pentru cea mai nobilă parte a sufletului se obține numai din acea pășune, iar natura penei, care luminează sufletul, se hrănește doar cu acea hrană. Da, așa este definiția luiAdrastea că, mergând pe urmele lui Dumnezeu și văzând

parțial adevărul, sufletul rămâne în siguranță până la o altă circulație, iar dacă poate face mereu la fel, atunci „răul nu îl atacă niciodată. Pe de altă parte, când, neavând puterea să-L urmeze pe Dumnezeu, ea nu vede nimic și, supusă unui fel de dezastru, este întunecată de uitare și de rău, încât devine grea și, greoaie, cade penele și cade. la pamant; apoi iarăși legea - la prima naștere, să nu o așeze în orice natură animală, ci să contemple multe pentru a introduce în embrionul unei persoane care trebuie să fie fie un filosof, fie un iubitor de frumos, fie un fel de muzician, sau erotic-tpcom, al doilea după aceea - în viitorul suveran legal, sau într-un lider militar, sau într-un conducător; al treilea - la un politician, la un constructor de case sau la un industriaș; al patrulea - într-o gimnastică harnică sau într-un viitor vindecător al corpului; al cincilea, într-o persoană care trebuie să ducă viața de ghicitor sau inițiat; al șaselea va fi potrivit pentru un poet sau alt imitator, al șaptelea pentru un artist sau un fermier; al optulea - la sofist, sau la lingușitorul poporului; al nouălea este un tiran. Și în toate aceste stări, trăind drept, ea primește o soartă mai bună, iar pe nedrept, una mai rea. Dar în starea din care a ieșit, fiecare se va întoarce nu mai devreme după zece mii de ani; pentru că până atunci

Dosocratic, c. II. 16

Biblioteca „Runivers”

– 242 –

nu va lua aripi, decât dacă va fi sufletul unei persoane care filosofează fără viclenie sau care iubește filozofic. Astfel de lovituri, dacă au ales aceeași viață de trei ori la rând, în al treilea ciclu de mii de ani, în cele din urmă iau aripi și în al treilea mii an pleacă; restul, după ce a împlinit prima perioadă, se prezintă în instanță și, conform sentinței instanței, unul dintre ei, coborând în locuințe subterane, primește pedeapsă acolo. În timp ce alții sunt ridicați prin judecată într-un loc ceresc și trăiesc în relație cu felul în care au trăit sub forma unui om. În al miilea an, acei π ceilalți sunt trimiși să primească și să aleagă o a doua viață și – să aleagă pe ce dorește. Apoi sufletul uman trece în viața unui animal, iar din animalul, care a fost odată om, din nou în om.

3. Synesium de provid. 1 (66, 1313 A Mígn.) Legea se află la Themis, anunțând sufletelor că oricare dintre ele, care, intrând pe țărnul existenței, își va observa natura și rămâne nepătat, pe aceeași cale va fi eliberat înapoi și turnat în izvorul ei, la fel cum alții (suflete) dintr-o altă parte, pierzându-și într-un fel natura (lor), au intrat să locuiască în propriile lor peșteri (citat în 131, 3-4).

Biblioteca „Runivers”

A TREIA NUMĂRĂ

DOSOKRATIKOV”.

Spitagoreici, Aaaksagoras etc.) *

PREGĂTIREA PENTRU TIPARARE

A PATRA NUMĂR

„Pre-cratic’.

Biblioteca „Runivepe”

ÎN LIBRERIA M. A. GOLUBEV.

Kazan, str. Voskresenskaya, satul Matveevskaya.

Următoarele cărți sunt la vânzare:

Aristotel. Eseuri psihologice. Emisiune. 1. Cercetare despre suflet. Transl. V. Snegirev. Kaz. 1885 C. 50 k.

Berkeley, George. Experiența unei noi teorii a viziunii. Transl. din engleza. A. O. Makovelsky. Kaz. 1913 C. 1 p.

Vasiliev, N. Prelegeri de psihologie. Ed. al 2-lea, completat. Kaz. 1915 C. 1 p. 5 k.

Makovelsky, A. Introducere în filosofie. Partea 1. 1) Conceptul de filozofie. 2) Problema cunoașterii. Ed. al 2-lea (revizuit). Kaz. 1915 C. 75 k.

Sotonin, K. Glosar al termenilor lui Kant. (Către trei critici). Kaz. 1913 C 50 k.

E g o f e. Tabele despre istoria filosofiei. Kaz. 1914. Tipărit cu copertă cartonată. 1 p. 05 k.

E g o-zh e. Experimental și transcendențial (Istorie și metafizică). Kaz. 1915 C. 40 k.

L. Pe problema ideilor lui Platon. P. 1915. C. 20 k.

Culegere de articole în onoarea lui D. A. Korsakov, profesor onorat al Universității Imperiale Kazan. Cu portret. DA.

Korsakov. Kaz. 1913 C. 3 p. 90 k. (Colecția conține, printre altele, următoarele articole despre filozofie: Makovelsky, A. Sistemul etico-politic al lui Hobbes. - Ivanovsky, V. N. Despre unele nedumeriri cauzate de „intuiționismul” lui I. O. Lossky. - Vasiliev, I. A. Metode logice și istorice în etică: despre sistemele etice ale lui L. N. Tolstoi și V. Solovyov)

Sretensky, N. Leibniz și Descartes. (Critica lui Leibniz asupra principiilor generale ale filozofiei lui Descartes). Eseu despre istoria filozofiei. Kaz. 1915 C. 1 p.

Scrierile lui Descartes. Traducere de N. N. Sretenskago, din prefață, profesor I. Yagodinsky. T. 1. Kaz. 1914 C. 1 p. 50 k.

Teichmuller, G. Lumea reală și aparentă. O nouă bază pentru metafizică. Transl. cu germana. Da. Krasnikova. K. 1913. C. 2 p. 50 k.

Hokhriakov, P. Limbă și psihologie. Kaz. 1889 C. 1 p. 50 k. (Cuprins: Despre traducerea lucrărilor de proză din limbi străine în rusă. – Dezavantajele și virtuțile limbii ruse. – Semnificația culturală la nivel mondial a studiului limbilor. – Reforma dicționarelor. – Evaluarea psihologia lui Ben și Vladislavlev.–Comentariu asupra tratatului lui Groth despre sentimente .–Reforma psihologiei).

Am un an, I. I. Prof. Filosofie Leibniz. Procesul de formare a sistemului. Prima perioadă 1659-1672. Kaz. 1914 C. 3 p.

L. scrierile lui Leibniz. Elemente de filozofie secretă despre totalitatea lucrurilor. K. 1913. C. 2 p.

Mar o-f. Lucrarea inedită a lui Leibniz „Confesiunile unui filozof”. Kaz. 1915. Ts. 1 p. 50 k.

Biblioteca „Runivers”

Preț 2 ruble. 50 cop.

CONTUR SCHITAR:

KAZAN, ÎN LIBRI

M. Ya. Golubeva.

Voskresenskaya lângă satul Matveevsky.

PETROGRAD, în librăria lui N. Ya. Ogloblin (proprietar I. p Mazurets). Ekaterininskaya st. nr. 2.

MOSCOVA, în librăriile T-va „N. P. Karbas-nikov”, str. Mokhovaya, nr. 24 și "Nauna", n. Nikitskaya, 10.

Vândut în toate cele mai bune librării metropolitane și provinciale.

Biblioteca „Runivers”